FRANCKESCHE STIFTUNGEN

Alte Drucke

ANTO. DE BVTRIO || IN QVINQVE LIBROS DECRE=||TALIVM COMMENTARIA ... Summarijs ... Flori || de Sura Lugdunen[sis] ... || ... ||

... || SVPER PRIMA PARTE SECVNDI || DECRETALIVM. || CLARISSIMI IVRIS || VTRIVSQVE DOCTORIS DOMINI || Antonij de Butrio super Prima parte || secundi Decretalium accuratissime || excusa, ... || ... ||

Antonius <de Butrio>

Lugduni, 1532

De causa possessionis et proprietatis. Rubrica.

Nutzungsbedingungen
Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.
Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.
Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use
All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downladed and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.
Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.
For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150676

Visual Library

5 exi.ſtel. †Quandoqꝫ qs non exhibit cautionem pluris per dolū: nec
per dolum plus petit: ſed ex temeritate: ⁊ tunc punitur in expenſis
16 tantum. ff. de iudi. l. eum quem. †Inquantum dixi puniri in triplo
plus petentem per. §. tripli. non placet hoc docto. per hanc decret.
de iure canonico: qꝛ tales pene nō habent locū in foro canonico. de
dolo. c. j. qꝛ ſi hoc intellexiſſet expreſſiſſet. de deci. ad audientiā. Itē
illa eſt pena ſportularū: ille nō p̄ſtantur in foro canonico. de vi. ⁊ ho
ne. cle. cum ab omni. nō eſt ergo ꝙ poſſit triplicari. de conſti. cū ac
ceſſiſſent. l. lutius. §. impuberem. de le. ij. ſm Inno. ⁊ Hoſti. ⁊ Pe. ⁊
Ab. per que patet ꝙ vbi ex ꝯſuetudine in foro ciuili nō preſtantur
ſportule nō hꝫ locum illum pena. Inquantum dixi penam imponi
hoc intellige niſi petatur reſtitutio ratione minoris etatis vel fauo
re eccleſie: hoc intellige qñ nō eſt in dolo vt. l. auxilium. ff. de minori.
vel quando nō deliqt eccleſia. i. conuentus. vt no. de or. co. c. ij. Item
hoc eſt verum niſi reſtituatur ex clauſula generali: vt qꝛ plus petijt
lapſus errore ꝓbabili vt ſi petebat totum teſtamentū ex legato cuiꝰ
pars erat adempta in codicillis de qbus actor ignorabat ſm Ioā.
an. glo. vlti. declarat per exempla qñ dicatur qs plus petere: altero
ex quatuor modis hic poſitis. Inquantum dicit quem plus petere
ſi preciſe petat rem alternatiue cum alia debitam. Intellige hoc ve
rum etiam ſi petat ꝙ eſt vilius vt dicit hic Fran. ⁊ ptꝫ inſti. de acti.
17 §. preterea ſm Io. an. ¶ †Quero plus petitum eſt in vno iudicio
ius agere in alio cōditione ex hac decre. potes ne. Spe. ꝙ nō: qꝛ cō
tinentia cauſe diuidi nō poteſt. C. de iudi. l. nulli. collectarius dicit
ꝙ ſi feratur ſententia in primo iudicio agetur in ſecundo. Sed di
cit Io. de lig. ꝙ ſi ponderetur la: a ſnia in primo iudicio nō eſt opꝰ
nouo iudicio ſed agi poteſt ad executionem quocunqꝫ iudice ſuper
hoc poteſtatem habente nec agetur conditione huius capituli pu
to ꝙ ſi ſuper expenſis finita lite nō poſſit agi: nec ea pendente corā
eo per. l. terminato. C. de fructi. ⁊ litis expen. Si agitur ad intereſſe
idem: qꝛ illud venit iudicis officio. de duplicatione induciarum ꝓ
cederet dictum Io. de lig. Inquantum autē peteretur vt caderet a
debito: vt qꝛ exegiſſet cautionem in plus ⁊ petijſſet dicit ꝙ agi pōt
officio iudicis ⁊ etiam conditione ex. l. j. ⁊ vtraqꝫ practica eſt bona vt
l. ſi. ff. de rei vendi. ⁊ hoc dicit Bar. in. d. l. j. alleg. ſimile in auten. itē
ſi poſſeſſor. C. q po. in pig. ha. pendente tamen lite ſuper vno princi
paliter petito nō credo ꝙ in alio iudicio agi poſſit: qꝛ vna ad alte
18 ram eſt preiudicialis. †Quid ſi actor plus petit. reus plus negat q
dam ꝙ fiet compenſatio hinc ⁊ inde. de adul. c. pe. ⁊ vlti. Ioā. de li
gna. dicit ꝙ reus nullā incurrit penam: qꝛ poteſt ſimpliciter nega
re naturam ⁊ petitum: qꝛ licet re vera minus debent includitur ſub
maiori ſumma: ⁊ lꝫ ſimpliciter negare. vt no. de lit. cōteſt. c. j. ⁊ qꝛ cō
ſtitutio hec penalis ergo non extendenda. Hoc pendet ab eo quod
dixi ſupra. tamen puto ꝙ prout agitur de pena expenſarum cōpen
ſetur: quia vterqꝫ litigauit temere et fiet ad ratam compenſatio per
no. de dolo finem. quo ad alias penas procedit dictum Ioan. de lig.
et hec ſufficiant.

¶ De cauſa poſſeſſionis ⁊ proprietatis. Rubrica.

¶ Poſt tractatum de ordine cognitionum: quia dubitari poſſet
quis ordo ſeruari debeat cū queſtio poſſeſſionis ⁊ proprietatis ab
eodē vel diuerſis ꝓponuntur ideo ⁊c. ſm Hoſ. repetit in cle. Anto.

1 ¶ Poſſeſſionis ⁊ proprietatis queſtio lꝫ quo ad ſe ſint ſeparate
qꝛ tamen concurrunt ad ſubiectum idē reſpectu rei dicuntur habe
re cōnexitatem ⁊ etiam quia ex vna operatur via ad deciſionem alte
rius debent corā eodē iudice tractari ratione cōnexitatis. nu. 7.
2 Poſſeſſoria queſtio appellatur momentanea.
3 Sententia ferri non debet contra partem inauditam et ſine cogni
tione cauſe vel ordine debito non ſeruato ⁊ qualiter intelligatur cō
tra partem inauditam. nu. 8.
4 Proprietatis ⁊ poſſeſſionis queſtio poteſt coram diuerſis iudicibꝰ
tractari ratione incompaſſibilitatis aut diuerſitatis fori.
5 An iurium incorporalium ſit dare quaſi poſſeſſionem que annecta
tur immediate iuri vt ſubiecto.
6 Poſſeſſio quare dicatur quandoqꝫ momentanea.
7 Poſſeſſio nil habet cōmune cum proprietate reſpectu idemptita
tis ſubiecti.

SUſceptis. Pro caſu petebat hic actor ꝙ
abſens condemnetur in vtroqꝫ
iudicio aut propter cauſam proprietatis vni cōmit
teret alteri cām poſſeſſionis: qꝛ hic denegat vtrūqꝫ.
Uel ſm abbatem. Primo petijt primum ⁊ repulſus.
Secundo petijt ſecundū ⁊ iterato fuit repulſus. ſcōa
1 ibi. Necqꝫ nos. ¶ †Nota primo queſtionem proprietatis ⁊ poſſeſſio
nis licet quo ad ſe ſint ſeparate qꝛ tamen concurrunt ad ſubiectum
idem reſpectu rei dicuntur habere connexitatem et etiam: qꝛ ex vna
aperitur via ad alterius deciſionem debent coram eodē iudice tra
ctari ⁊ ſic cauſarum connexitas requirit cognitionem eiuſdem iudi
2 cis adeo ꝙ opponi pōt ne diuerſis iudicibus cōmittantur. †Secū
do nota ꝙ queſtio poſſeſſoria appellatur queſtio momentanea: qꝛ
apta eſt breuem inducere effectum: ſi queſtio proprietatis intente
3 tur. ¶ †No. ij. ſnīam nō debere ferri cōtra partem inauditam ⁊ ſine
4 cauſe cognitione vel ordine debito non ſeruato. ¶ †Oppo. ꝙ cau
ſa poſ. ⁊ proprie. tractetur corā diuerſis iudicibus. de iudi. c. ſi. dic il
5 lud operatur fori diuerſitas vel incompaſſibilitas. ¶ †Quero an
incorporalium iurium ſit dare quaſi poſſeſſionem que annectaꝛ im
mediate iuri vt ſubiecto. Inno. dicit hic ꝙ incorporaliū nō datur
nec vera poſſeſſio nec quaſi ſine realitate iuris: ⁊ ſic nō cōcurrente in
re. Ideo ſi eſt canonicus poſſidet vel quaſi poſſidet ius canonicale:
ſi patronus quaſi poſſidet iuſpatronatus: ſi habet ius epiſcopale il
lud quaſi poſſidet ſecus ſi nō habet: qꝛ ſi nō ſunt nec quaſi poſſideri
poſſunt cum qualitas nō poſſit eſſe abſqꝫ ſubiecto. Ideo ipſū ius
nō quaſi poſſidetur: ⁊ ſi dicatur imo: qꝛ quotidie videamus dari poſ
ſeſſionem vel quaſi iuris eligendi ⁊ ꝑ illa agi abſqꝫ proprietate: ⁊ ſic
ſingulis reſpōdet ꝙ ius non poſſideꝛ vel quaſi: ſed bene poſſidetur
vmbra iuris ratione exercitij vel ratione actus vt talis eſt in poſſeſ
ſione exercendi iura epalia: vel talis eſt in poſſeſſione vtendi iure eli
gendi: vel iudicandi. vel vtendi iure talis ſeruitutis vel huius ſi. Iō
ſi inuenitur alicubi ꝙ aliqs ſit in quaſi poſſeſſione iuris. expone. i.
exercendi tale ius vel ea que ptinent ad illud ius. Alij dicunt ꝙ me
lius dicitur tales eſſe in poſſeſſione eligendi vel iudicandi quam di
catur talis eſt in poſſeſſione exercendi hec iura: nam pōt qs habere
poſſeſſionem alicuius iuris quāuis non habeat illud ius: ⁊ ſi dicaꝛ
quomodo ergo erit poſſeſſio iuris ſine ſubiecto iuris: dic ꝙ ſubie
ctum erit ipſum ius ꝙ lꝫ nō ſit penes eum tamē eſt penes aliquem
⁊ qꝛ ſi nullꝰ habeat: ſufficit ꝙ ſit in habitu: ſi nō in actu ſm Inno. ⁊
Hoſti. Inno. j. de reſti. ſpo. in literis. reſtringit primam opi. ad ius
perſonale vt nō ſit dare quaſi poſſeſſionē ſine iure in gloſ. j. in ſi. et ſi
vis latiſſime videre pro ⁊ cōtra. vide in ſpe. de reſti. ſpo. §. nunc dica
mus. ver. ſed ſi aliqs per Cy. in. l. ſi certis annis. C. de pac. ⁊ in. c. que
relam. de elec. ⁊ vide ꝙ no. de cenſi. peruenit. ⁊ ꝙ pleniſſime dixi in
c. ſi. de cauſa poſ. puto ſi cōſideratur ſubiectum immediatum poſſeſ
ſionem vel quaſi: ipſa nō eſt penes ꝓprietatem iuris: qꝛ ſicut poſſeſ
ſio non eſt penes dn̄m vt qualitas. Sed penes rem poſſeſſiuā ſic nec
quaſi poſſeſſio penes ius ſed penes actum vel exercitium pretextu
iuris. Ideo ſiue habeat ius ſiue non: ipſum ius non poſſidetur im
mediate. Sed actus ratione iuris. Sed attētata cauſa mediata ipm
ius poſſideri dicitur vel quaſi ſiue ſit ſiue nō ſit: qꝛ actus ille poſſide
tur ratione iuris exiſtentis vel qui pretenditur: ideo oportet vtētē
vti vt pro iure vt acquirat vel poſſideat ⁊ ſic patienter pati vt ꝑ iu
re. arg. l. j. ⁊. ij. de ſerui. ⁊ ꝙ no. in. l. j. §. hoc interdictū. ff. de iti. actuqꝫ
pri. ⁊ ꝙ no. de cauſa poſ. cum eccleſia. de offi. or. cōquerente per In
6 no. de poſtu. pre. bone. ij. ⁊ de elec. q̄relam. ¶ †Uenio ad gloſ. glo. j.
querit quare dicitur momēti eſt clara: qꝛ durat per momentū. Hoſ.
dicit ꝙ apta eſt tm̄ per momentū durare: ⁊ ſic eſt momēti aptitudi
ne tantum. ⁊ non actu vt lex acquil. dicitur penalis aptitudine ⁊ nō
ſemper actu: qꝛ nō ſemper penalis eſt. inſt. ad. l. acquil. §. his autem
Hoſtiē. nam momentum eſt. x. pars puncti. Conſtat autem ꝙ plus
quandoqꝫ eſt duratura quandoqꝫ tamen momentum ſumitur ꝓ vi
gore vel efficacie. xj. diſ. cōſuetudine. de offi. delega. c. ſi. de offic. or. c.
ordinarij. in ſi. lib. vj. Per hoc glo. dicit ꝙ ab illa nō appellatur. alꝛ.
ij. q. vj. ſint quorū. verſi de poſſeſſione. dic vt ibi. ⁊ de reſti. ſpo. cū ad
7 ſedem. vbi plena glo. ¶ †Oppo. ij. glo. ꝙ nullam habeant cōnexi
tatem cauſa poſſeſſionis ⁊ ꝓprietatis. ff. de acqren. poſ. l. naturali
ter. §. nihil. ⁊. l. permiſceri. dic ſm glo. ꝙ lꝫ in ſe cōſiderate nihil ha
beant cōmune reſpectu idēptitatis ſubiecti poſſunt dici aliqualiter
coniuncte. Item ratione facilioris deciſionis: qꝛ vnius deciſio q̄nqꝫ
dependet ab alia. vt. C. de rei. ven. l. ordinarij. ⁊ de interdi. l. icerti. et
exponit glo. in vno codēqꝫ iudicio. j. coram eodem iudice ⁊ ſic expo
ſuit aduertens ad literam antiquam: ⁊ non aduertens ad nouā: q̄
mutata eſt. Non ob. c. ſi. vt dixi. in tex. vel illud operatur incompaſ
ſibilitas cauſarum. vbi eodem iudicio accumulari non poſſunt. Sꝫ
eo finito coram eodem iudice tractari oportet: ſi tamen pars oppo
nat. vt no. in. d. l. nulli. C. de iudi. ⁊ ex hoc videtur effectus vltra pro
uiſionem. c. ſi. de reſcrip. ⁊. c. diſpendia. eo. titu. lib. vj. ⁊ procedit ſiue
intentetur ab eadem parte ſiue a diuerſa. Cy. tamen poſt pe. in. d. l.
nulli. tenet ꝙ finita cauſa pōt agi coram diuerſis: qꝛ nihil impedit
ſcdm eum: ſed certe ſcdm hanc opi. modica erit prouiſio: qꝛ etiam in
penitus diuerſa non poſſet eodem inſtanti. vt in dicto. c. ſi. ⁊. d. c. diſ
pendia. Ideo Bar. tenet ꝙ etiam finito iudicio nō poſſit corā di
uerſis iudicibus tractari per. l. j. ff. de quibus rebus ad eum iudi. ea.
8 ¶ †Oppo. ꝙ cōtra inauditam partem poſſit queſtio determinari
vt lit. nō conte. quoniā. §. ſi ſuper. ⁊. §. in alijs. Sol. contra inauditā
partem poteſt intelligi multipliciter. Uno modo. i. lit. conte. ⁊ tunc
non proceditur ad diffinitiuam: ſed bene ad miſſionem in poſſeſſio
ne ſecundo modo contra inauditam partē. i. ſine cauſe cognitione
⁊ dic eodem modo ꝙ ad diffinitiuam procedi non poteſt. Sed ſic
ad miſſionem ſalua queſtione proprietatis. Tertio modo cōtra in
auditam id eſt non citatam: ⁊ tunc ad neutrum procedi poteſt: ⁊ q̄li
bet eſt bona. Anto. de but.

1 ☞ Poſſeſſorio ⁊ petitorio ſimul intentato pōt iudex prius poſ
ſeſſorium terminare et quomodo alias poteſt ſuper vtroqꝫ per iu-
dicē procedi.nu.4.
2 Poſſeſſionis ⁊ proprietatis cauſa poteſt ſimul quo ad cauſe diſcuſ
ſionem tractari.
3 Iudiciorum commixtio ius conſeruans ⁊ partibus proficiens ad-
mittitur non perturbans.
5 Poſſeſſorium an faciat ſilere petitorium ſi pendente petitorio in
cauſa matrimoniali accumuletur poſſeſſorium.

1 AD vltimum. ¶†Si petitorio ⁊ poſſeſſorio
ſimul eſt actuꝫ: pōt iudex prius
poſſeſſorium terminare. Cōmunis diuiſio. ſcđa ibi. Nos
2 ¶†Nō.j. q̄ cauſa poſſeſſionis ⁊ ꝓprietatis debēt ⁊ poſ
ſunt ſimul tractari quo ad cauſe diſcuſſioneꝫ. Sed determinatione
prius dꝫ poſſeſſorium terminari:⁊ ſic mixtim quo ad cognitionem
vſqꝫ ad receptionē teſtium tractari poſſunt quo ad terminationem
precedit poſſeſſorium: ex hoc datur intellectus ad.l.incerti.⁊.l.ordi
narij.C.de rei ven. vt inquantum dicunt poſſeſſorium prius diſcu-
ti hoc ſit in facultate iudicis: an prius incipiat poſſeſſorium: an ſup
vtroqꝫ procedat vt parcat laboribus ⁊ ſumptibus partium. Itē il-
lud procedit vt prius diſcutiatur quo ad terminationem ſi quo ad
3 proceſſum ⁊ tractatum ſimul procedi poſſit ſuper vtroqꝫ. ¶†Op.
q̄ iudiciorū cōmixtio nō admittatur.de iudi.exhibita. Solu. com
mixtio ius cōſeruans ⁊ partibus proficiens admittitur vt hic. nō ꝑ-
turbans vt ibi. ¶Quero qꝛ litera dicit audiant atteſtationes de quo
auditu loquitur dupliciter. intelligitur primo q̄ teſtes ſimul reci-
piantur ad iuramentum ⁊ ſecundo ſimul examinētur: poſtea publi
catio prius fiat in poſſeſſorio ⁊ ſententietur ſecundo q̄ ad iuramē-
tum recipiantur ſimul ⁊ examinētur prius ſuper poſſeſſorio ⁊ ſic au
diantur.i.publicentur ſm̄ primam. ſcđm ſecundā audiantur.i.exa-
4 minentur:⁊ hec proportionabilior eſt litere. ¶†Opp. vel decre.in-
telligitur qñ iudicia accumulantur a diuerſa parte ⁊ nō procedit: qꝛ
vel non conſentiant partes vt ſuper vtroqꝫ procedatur ⁊ ſilet petito
rium intentatum vt.c.ſi.ſ.titu.ij. Vel cōſentiunt vt ſuper vtroqꝫ ꝓ-
cedatur ⁊ ꝓcedunt vt due mutue petitiones:⁊ ſic dꝫ vtraqꝫ ſimul ter
minari. vt.ſ.de ordi.cog.c.ij. vel intelligitur hec quando iudicia co
ram eodem iudice accumulantur ab eodem.⁊ de iure ciuili prius ꝓ-
cedendum eſt ſuper poſſeſſorio.C.de rei ven.ordinarij.⁊.l.incerti.C.
de interdic.⁊ ſic non proceditur ſimul de iure canonico vbi poſſunt
ſimul accumulari ⁊ vna ſententia vtrūqꝫ eſt determinandum.j.c.cuꝫ
dilectus. Poteſt intelligi decret. Primo quando iudicia accumu-
lantur ab eodem vt ſit ſenſus litere q̄ ſi pars intentans vult q̄ ꝓ-
cedatur ſuper vtroqꝫ. Iudex poteſt procedere ſuper vtroqꝫ ⁊ ſi pars
velit q̄ prius audiantur ⁊ examinentur teſtes ſuper poſſeſſorio: ſe-
cundo ſuper petitorio hoc poſſunt:⁊ q̄ prius terminetur poſſeſſo-
rium. Nō ob. q̄ de iure ciuili incompaſſibilia ſint iudicia: qꝛ ſuper
hoc ſunt opi. tenenda eſt opi. mar. q̄ cōpaſſibilia ſint. de quo dicet
j.c.paſtoralis. Unde procedit hic intellectus vbi iudicia compaſſi-
bilia ſunt q̄ declarabitur in.c.paſtoralis. ¶Ad cōtraria inquantū
opponitur de iure ciuili. reſpōdeur q̄ eſt i facultate iudicis ſi pars
agens velit q̄ procedatur ſuper vtroqꝫ ex quo ſunt compaſſibilia ⁊
ſic inquantum ille.ll. dant ordinem poſſeſſorij ad petitoriū: hoc in-
telligetur eſſe in iudicis facultate: an velit procedere ſuper poſſeſſo
rio primo: an ſuper vtroqꝫ ſimul: dicit tamen q̄ prius terminetur
poſſeſſorium audiendo atteſtationes inquantum obuiat ius cano-
nicum. Glo. reſpō. dupliciter. primo q̄ debent vna ſententia termi
nari: tamen prius determinabitur poſſeſſorium. vt in.c.cum dilect⁹
j.eo.titu. Quomodo autem prius debeat determinari ⁊ qualiter ſi-
mul tractari declarat hic decre. qꝛ vſqꝫ ad receptionem teſtium pro
ceditur ſuper vtroqꝫ: poſtea ſuper poſſeſſorio tantum:⁊ illud prius
terminabitur. hec reſponſio nō eſt bona: qꝛ in terminis.c. cum dile-
ctus ſit terminatio in vna:⁊ eadem ſententia hic neceſſario fieret in
diuerſis. Secundo reſpō. q̄ prius terminabitur poſſeſſoriū in vna
⁊ eadem ſententia: qñ de vtroqꝫ ſimul eſt actū. de vtroqꝫ ſimul lique
re poteſt. alʼs vbi nō poteſt ſic cito liquere de petitorio: iudex proce-
deret ſcđm practicam. decre.ar. de teſti. ſignificauerunt. Hic intelle-
ctus verus eſt in ſe: ſed nō proportionatur litere: qꝛ hic erat proba-
tio prompta in vtroqꝫ q̄ patet: qꝛ dicit teſtes poſſe recipi ſimul ſu-
per vtroqꝫ. Tertio reſpō.⁊ hec vera eſt q̄ eſt in facultate iudicis ꝓ-
cedere ſimul ſuper vtroqꝫ vſqꝫ ad ſententiam:⁊ eadem ſententia ter
minare poſſeſſorium ⁊ petitorium: dūmodo ordine procedet poſſeſ
ſorium.j.c.cum dilectus. ſi tamen velit poteſt eligere hanc viam dā-
do iſtam ꝓrogatiuam poſſeſſorio vt ꝓcedat ſuper vtroqꝫ vſqꝫ ad re
ceptionem teſtium: poſtea ꝓcedat ad examinationē et ſniam ſuper
poſſeſſorio tantum: hoc permittunt leges nec canones vetāt ſic po
teſt intelligi q̄ no. Io.ij.q.j.in ſum. q̄ prius poſſeſſoriuꝫ tractetur
⁊ determinetur: nō eſt ordo ſubſtantificus ⁊ valet ſententia lꝫ hic or-
do nō ſeruetur de quo in ſpecu. de peti.⁊ poſ.§.j.verſ.qd ſi p̄mo. Se-
cundo pōt intelligi vt loquatur qñ iudicia accumulantur a diuerſis
partibus: ſed tunc obuiat: qꝛ iudicia ſunt incōpaſſibilia. Rñdit In
nocen. q̄ ſi pendente poſſeſſorio adipiſcende vel recuperande accu
muletur petitorium ⁊ nō offerat reus petitorio agens ſeparatim ꝓ-
bare repellitur petitorium ſm̄ Inno.⁊ ꝓcedit cōtra: qꝛ nō admittit
agens de proprietate.j.de reſtitu.ſpo.in literis.⁊.c.ſi. Hoſti. hoc fa-
tet in recuperande: ſed nō in adipiſcende: qꝛ nō reperitur in hoc pri-
uilegiatum ⁊ verum inquantum ſecundum iudicium proprietatis
accumulatur per viam agendi. Si autem per viam excipiendi pro-
cederet dictum Inno. qꝛ ꝓprietatis exceptio nō obſtaret agēti adi-
piſcende: niſi incōtinenti ſe offerat paratum ꝓbare. vt no.j.de reſti.
ſpo.c.j.⁊.c.literas.l.iij.§.ibidem.ff.ad exhi. Quandoqꝫ agitur adipi
ſcende vel recuperāde.⁊ agens ſe offert in petitorio incōtinenti vel-
le probare ⁊ dicit q̄ admittitur accumulatio ⁊ ſic poſſet itelligi hic.
hoc non placet Hoſti. niſi vbi ius in petitorio eſſet notoriū ꝑ ſentē
tiam vel aliter.j.c.cum dilectus.ff.depoſi.bona fides q̄ not. qꝛ ſicut
notoria exceptio ꝓprietatis obſtat agenti poſſeſſorio etiam recupe
rande. de reſti.ſpo.ad decimas.lib.vj.de ſi.p̄ſby.cōſtitut⁹. de diuor.
ſignificaſti. ita notoria ꝓprietatis intentari pōt pendente poſſeſſo-
rio:⁊ tunc perdit priuilegium poſſeſſoriū q̄ no.⁊ placet: lꝫ Ioā.de
lig. hoc nō placet: qui dicit q̄ hoc nō capit cum iura dantia priuile
gia poſſeſſorio generaliter loquantur:⁊ qꝛ hic adeſt ratio priuilegij
ſcꝫ odium violenti. Nec ob. ſi dicatur q̄ nō poſſit eſſe notoriuꝫ ius
ꝓprietatis. ex quo ſibi ius dixit vt.l.ſi quis in tantam.C.vnde vi.et
no.j.ti.j.literas.in ſi.⁊.c.paſtoralis.j.e. qꝛ illa pena nō iponitur ipſo
iure. ꝓcedit ergo decre. vbicunqꝫ iudicia a diuerſis accumulantur.
Ita q̄ ſint cōpaſſibilia vel qñ ex priuilegio poſſeſſorio ſunt incōpaſ
ſibilia:⁊ partes nō opponunt: ſed cōtentantur ſuper vtroqꝫ proce-
di quo caſu iudex vt parcat laboribus ⁊ ſumptibus partium poteſt
5 procedere forma hic tradita. ¶†Ultimo Inno. querit: an in cauſa
matrimoniali pendente petitorio: ſi lite ſuper illo conteſt. accumu-
letur poſſeſſorium: an faciat ſilere petitorium dicit q̄ ſic. de reſtitu.
ſpo. ex conqueſtione.j.e.c.paſtoralis: qꝛ vſqꝫ ad concluſioneꝫ in cau
ſa poterit fieri accumulatio ſuſpēſiua ad hoc. clemē. prima de cauſa
poſſeſ.⁊c.

Antonius de butrio.

1 ☞ Spoliatus agens petitorio ⁊ poſſeſſorio ſimul ſi poſſeſſioneꝫ
⁊ ſpoliationem probat ſed non dominium obtinet in poſſeſſorio lꝫ
ſuccumbit in petitorio.
2 Capitulares actus et vniuerſitatis ſunt expediendi per congrega-
tos in vnum.
3 Electio requiritur q̄ fiat gratia ſpūſſancti inuocata cū decātatio-
nem hymni videlicet Ueni creator ⁊c.
4 Unanimiter id dicitur factū q̄ fit ab omnibus nemine diſcrepāte.
5 Electores poſſunt proſequi electionem quam fecerunt.
6 Electio ſeu capitularis actus quare fiat per congregatos in vnum.
7 Eccleſie collegiate ſeculariū comprehenduntur appellatione eccle-
ſiarum conuentualium.
8 Libellus ſuper contemptu quomodo formari debeat.
9 Libello dato ſuper confirmatione procedit ſi detur ſuper infirma-
tione ⁊ ſic ſuper directo cōtrarijs admittitur.
10 Petitorium ⁊ poſſeſſorium per modū cauſe tacite in iudicio ſuper
iure eligendi videtur deductum per hec verba peto electionē caſſa-
ri ⁊ infirmari adeo q̄ ſi partes poſtea directe ⁊ principaliter ſuper
illo iure reaſſumant diſputationeꝫ poteſt ſuper his pronuntiari ex
vi talis petitionis ⁊ licet ſit ſuper incidēti nō pronuntietur tamē ſi
ſit principaliter ꝓſecutio ſuper illa ꝓnuntiatur.nu.13.
11 Petitorio ⁊ poſſeſſorio accumulato ab vna parte ab altera pte po-
teſt petitorium accumulari ⁊ nō ſilet tunc petitorium ꝓpter pendē
tiam poſſeſſorij primo intentati.nu.20.
12 Confirmari petere ⁊ nō cōfirmari qñō differunt inter ſe.
13 Ad eligendi iuris quaſi poſſeſſionē cōcludēdā requiritur q̄ ſaltim
ter elegerit ⁊ quid de illo qui interuenit vt inuitatus.nu.25.
Quaſi poſſeſſio etiā ſuper iure eligēdi nō cōcluditur vnico ſolo actu
ſecus ſi cōtinuata ſit pluribus actibus ⁊ longa.nu.25.
14 Libellus ſuper quaſi poſſeſſione quo formari debeat etiam ſi agat
ſuper iure eligendi.nu.22.
15 Agens de cōtemptu dꝫ cōcludere quaſi poſſeſſionem iuris eligēdi
ſcđm tēpus electionis de cuius cōtemptu agitur.
16 Poſſidere hodie preſumitur eo q̄ quis poſſedit niſi detur actus i-
termedius aptus ad priuandum quem poſſeſſione.nu.21.
17 Libellus qñqꝫ appellatur articulus qñqꝫ intentio ⁊ qñqꝫ aſſertio.
18 Affirmatiuā eſt dare pregnantē q̄ hꝫ in ſe incluſam negationē ſicut
eſt dare negatiuā p̄gnantē q̄ in ſe hꝫ affirmatiuā incluſam.
19 Dictio ſolum vel tantum negatiuam implicant.
20 Petitoriū intentare nō dꝫ q̄diu ꝓcedere pōt ſup poſſeſſoriū ne per
cumulationem actionum perdat priuilegium poſſeſſorium donec
diſcuſſo poſſeſſorio prius intentato.
23 Poſſeſſio ſeu quaſi ſup iure eligendi nō cōluditur eo q̄ quis ele-
ctioni interfuit etiam vt inuitatus ad electionem.
24 Poſſeſſionē ſeu quaſi intēdēs ēt ſup iure eligēdi an exigat q̄ ſe cre
dat vti pro iure ſuo an vero ſufficiat q̄ vtatur pro iure ſuo licet nō
credat vti vt pro iure ſuo.
25 Ad electiōis actū interueniēs vt inuitat⁹ vtrū in dubio p̄ſumat̄ inter-
uenire ꝓ iure ſuo vt ex hoc poſſit ꝯcludi poſſeſſio ſeu q̄ſi ad eligēdū.

Poſſeſſio ſeu

Poſſeſſio ſeu quaſi poſſeſſio quõ non concluditur actu familiarita
tis iure permiſſo.
26 Teſtium fidei detrahitur tribus caſibus.
27 Dictio tm̃ reſtrictiua iuncta termino affirmatiuo excludit.
28 Negatiua expreſſa ſicut eſt iprobabilis ita negatiua tacita ſurgens
ex taxatione termini affirmatiui.
29 Negatiua pregnãs non eſt probabilis qñ neceſſario non ſequit̃ ex
termino affirmatiuo niſi aliud teſtes addant vel deponant ſuper ta
cita negatiua.
30 Ad eligendi ptãtem cõcludendum ⁊ cõſequẽter agẽdi de cõtemptu
ſufficit quẽ ꝓbare eſſe in quaſi poſſeſſione iuris eligẽdi licet nil do-
ceat de proprietate.
31 Ad eligendi iuris contemptum concludendum non ſufficit ꝓbare
electionem factam eo cõtradicente ſed oportet qꝺ ꝓbetur eo cõtra-
dicente ⁊ excluſo.
32 Poſſeſſionẽ nõ eſt dare in incorporalibus ſed quaſi.
33 In electionis actu ſi cõcurrãt canonici de iure habentes ꝓprietatẽ
iuris eligendi cum clericis habentibus ſolidã poſſeſſionẽ cuius ele
ctio preualeat.
34 Eligendi iuris quaſi poſſeſſio an acquiratur ex vſu iuris prouiden
di per viam poſtulationis ita quod ſufficiat probare quẽ vſum actu
poſtulandi ad concludendam quaſi poſſeſſionem iuris eligendi.
35 Teſtium dicta non annullant̃ varietate in ſolis verbis eadẽ tñ men
te retenta a teſte prolatis.
Fallit ſi variant in verbis ꝑut ab alio ſunt probata.
36 Teſtes quañ videantur ſatagere negatiuam probabilem ſeu im-
probabilem.
37 Poſſeſſionis vnico actu queſite qualis ſit effectus.
38 Quaſi poſſeſſio que ſit ⁊ quare ita dicatur.
39 Reſtitutio ex vna manu qũo ex altera ſententia ſuper proprietate
lata attrahit ad ſe poſſeſſionem vt reſtitutione impetrata ſuper poſ
ſeſſorio dicatur inanis.
40 Libellus qũo eſt iuris latiſſimi vt in eo veniant oĩa de quibꝰ etiam
nõ eſt actum.nu.46.
41 Ad preſcriptionem vel conſuetudinem concludendã non ſufficit tm̃
ꝓbare vſum vel quaſi poſſeſſionẽ niſi probetur legitime tpe cõtinua
ta ⁊ preſcripta.
42 Preſcriptibile eſt ius eligẽdi ab extrinſecis de capitulo quo ad ius
intereſſendi cõi tempore.
43 Petitiones mutue vbi due dantur ſimul ſuper eodem iure directo
cõtrarie ille obtinet vicem actoris etiam ſi pendeat cõtra quez facit
ius cõe ⁊ ad illum vt actorem ſi nõ probat dictanda eſt ſententia ex
quo ad illum probandi onus incumbit cũ alterius intentio ſit iure
cõmuni fundata.
44 Poſſeſſionis fundamento ex vna cõcurrente ⁊ fundamẽto iuris cõ
munis ex altera parte obtinet qui iure communi hꝫ poſſeſſionem et
ſic poſſeſſio contra ius cõmune non releuat ab onere probandi ſup
ꝓprietate qñ proprietas principaliter deducitur in iudicio ẽt ſi ꝑn-
cipaliter ab alia parte ſit deducta.
45 Petitorij actio nulla poſſidenti cõpetit pro re corporali ex quo ſo
lum cõpetit ad rem vẽdicandã niſi pro iure icorporali q̃ dat̃ ad tuen
dum quẽ in ſua poſſeſſione.
47 Quaſi poſſeſſio queritur ex trino actu vel illius exercitio in qua pẽ
dente proceſſu quis dꝫ manuteneri donec ſñia ſecuta.
48 Seruitutis a re rei debite ius non queritur cõi tempore ſed exigi-
tur tempus duplicatum vbi nõ habet cãm continuam ⁊ an ſufficiat
ius ⁊ cauſam eſſe cotinuam licet non ſit continuatus actus. nume-
ro.ſequen.
49 Eligendi ius quomodo cõi tempore queritur licet cauſam cõtinuã
non habeat.
50 Poſſeſſio haberi nõ põt ſup incorporalibꝰ niſi patiens patiat̃ vtẽ-
tem vti vt ꝓ iure ſuo ⁊ vtens etiã vtatur vt pro iure ſuo vt talis pa-
tientia habeatur pro titulo putatiuo ſufficienti ad cauſandam pre-
ſcriptionem.
51 Preſcribi an poſſit ius eligendi in eccleſia etiã cõi tempore.
52 Actore nõ probante quod reus abſoluatur quomodo intelligatur
dicta regula.

1 **Cum eccleſia ſu.** ¶ † Si ſpoliatus petito
rio ⁊ poſſeſſorio ſit agat:
ſi poſſeſſionẽ ⁊ ſpoliationẽ ꝓbat: ſꝫ nõ dñium obtinet in
poſſeſſorio: ſed ſuccũbit in petitorio. Sunt due ptes. In
prima facti ⁊ ꝓceſſus narratio. In ſecunda diffinitio. ibi nos igit̃.
Prima ſubdiuidit̃ in qnq: qꝛ p̃io ponit petitionẽ actoris. Scd̃o re
cõuẽtionẽ reoꝝ. Tertio modũ ꝓceſſus. ibi ptibꝰ. Quarto allegatio-
nẽ actoris ibi ps canonicoꝝ. Quinto allegationẽ reoꝝ. ibi pte cleri-
coꝝ. Scd̃a ſubdiuidit̃ in duas. Prima diffinit poſſeſſoriũ. Secũda
2 petitoriũ. ibi verũ. legã p ptes. ¶ † No. ex p̃ria actꝰ capitulares ⁊ vni
uerſitatis expediẽdos p cõgregatos in vnũ: vide de reſcrip. cã te. de
3 poſtu. bone. de ele. in geneſi. ¶ † No. vnũ requiſitum ad electionẽ qꝺ
fiat ſpũs ſcti gr̃a inuocata. ſ. per decantationẽ hymni. Ueni creator
4 ſpũs: vel miſſe. de ſpũ ſancto. de quo dic vt de elec. qꝛ ꝓpter. ¶ † No.
id dici vnanimiter factũ qꝺ ſit ab oĩbꝰ nemine diſcrepãte. vide ꝺ po
5 ſtu. ꝑla. bone. ¶ † No. electores poſſe ꝑſeq electionẽ quã fecerũt q̃ſi
eoꝝ intereſſit: ⁊ no. ꝙ petit̃ a ſede ap̃lica qꝺ fieri põt ⁊ eſt neceſſe qñ eccle
ſia foret exẽpta: ⁊ tũc ꝓuanda forent ipſa. c. cupiẽtes. de elec. libro. vj.
6 ¶ † Glo. j. q̃rit q̃re fiat p cõgregatos in vnũ. Rñ. ẽ clara. dic. j. de oi re
quã petierint fiet eis a pře meo: vt ibi. xx. di. de qbus. in fi. põt eẽ alia
cã vt dixi notando: qꝛ actus capitulares debẽt fieri p cõgregatos in
vnũ. de elec. in gene. ⁊ no. Inno. de cõſti. cũ oẽs. de reſcrip. cã te. ꝺ po
7 ſtula. ꝑla. bone. ¶ † Uenio ad ver. vex. No. qꝺ eccleſie collegiate ſe-
cularium cõprehendunt̃ appellatiõe eccleſiaꝝ ꝯuentualiũ: ⁊ ſic cõuen-
tus nomẽ ꝯgruit ẽt eccleſie ſeculari. de quo de reſcri. capitulũ. de trã
ſact. ꝯtingit. de ꝓben. niſi. ¶ † No. ij. practicã agẽdi de ꝯtemptu nar
rare qꝺ eis cõtemptũ remittentibus: ⁊ excluſis: fuit facta electio ⁊c.
¶ No. iij. ꝙ eo ꝙ hñs q̃ſi poſſeſſionẽ iure eligẽdi excludit̃ renitens:
ꝑuat̃ q̃ſi poſſeſſione iure eligendi a d qꝺ no. de in inte. reſti. c. j. de ele.
9 q̃relã. ¶ † No. hic aptũ qꝺ dato libello ſup cõfirmatiõe ꝓcedit libel-
lus ſi det̃ ſuper ĩfirmatiõe: ⁊ ſic ſuper directo ꝯr̃ijs admittunt̃ libelli:
lꝫ alibi dicit Inno. hanc practicã nõ tutã: qꝛ poſſent ſeq ꝯr̃ie ſñie: et
10 vna ꝑiudicaret alteri vt no. de offi. dele. cum cõtingat. ¶ † Nota qꝺ
per hec peto electionẽ caſſari ⁊ infirmari: vr̃ deductũ petitoriũ ⁊ poſ
ſeſſoriũ p modũ cauſe tacite in iudicio ſup iure eligendi adeo qꝺ ſi p-
tes poſtea directe ⁊ ꝑncipaľr ſuper illo iure aſſumant diſputationẽ
põt ſup his ꝓnuntiari ex vi talis petitiõis: ⁊ ſic licet ſuper incidẽti
nõ ꝓnuntiet̃ ſi tñ ſit ꝑncipaliter proſecutio ſuper illa pronuntiatur.
11 ¶ † Et no. ꝙ accumulato petitorio: ⁊ poſſeſſorio ab vna parte: ab
altera pte põt petitoriũ accumulari: ⁊ nõ ſilet tunc petitoriuꝫ ꝓpter
12 pendentiã poſſeſſorij primo intentati. de quo vt ibi. ¶ † No. qꝺ aliꝺ
eſt petere cõfirmari: ⁊ aliud eſt petere nõ ꝯfirmari: qꝛ inter non cõfir-
mare: ⁊ cõfirmare eſt mediũ. vide Inno. de offi. deleg. cuꝫ contingat.
13 ¶ † Oppo. ꝙ ſup libello quo petijt electionẽ cõfirmari: vel infirma
ri nõ videatur deductũ ius eligendi. ⁊ ſic ſuper eo nõ poſſit: nec i poſ
ſeſſorio: nec in petitorio ſñiari. de ſymo. lꝫ heli. de accu. quaľr. ij. etiã
ſi dicat̃ eſſe deductũ per modũ cauſe: qꝛ petunt cõfirmari vel infirma
ri: qꝛ ad eos ſpectat eligere: qꝛ ſup deducto p modũ cauſe non eſt ꝓ-
nuntiandũ: ⁊ ſi ꝓnuntiat̃ nõ debet ꝑiudicare: ſi poſtmodũ illud de-
ducat̃ p viam ꝑncipalis petitiõis. ff. de exceptio. ſed ſi añ. vbi ſi peto
viã ad fundũ: quia meus. ſi ſuccũbo poſtea ago: qꝛ meꝰ eſt de fundo
nõ ꝓdeſt: nec nocet ſñia nõ debuit ergo ꝑpetuũ ſilentiũ imponi cle-
ricis ſup iure eligendi. Inno. laborat in duabus glo. ad ſoluendum
hoc ꝯ. No. primo ſoluit qꝺ hic canonici petierũt ſuã electionẽ con-
firmari: ⁊ clerici infirmari. Infirmata aũt electione: ſuccubuerunt ca
nonici in petitiõe cõuentionis: ⁊ clerici obtinuerũt in reconuentio-
ne tũc petierũt canonici ne volẽtes iterato eligere impedirent̃ a cle-
ricis. Clerici petierunt vt canonicis ꝑciperet̃: vt ipſos admitterent
ad electiones in poſterũ faciẽdas: ⁊ vocarẽt p hãc ꝓnuntiationẽ que
fit hic obtinent canonici in petitiõe ꝯuentionis ⁊ ſuccũbunt clerici
in recõuentiõe: ⁊ iõ tm̃ ſup libello cõuentiõis ꝓnuntiat̃: qꝛ in ꝓprie-
tate q̃ magis eſt põderãda canonici fundãt intentũ de iure cõi: ⁊ vt
cõpetentiꝰ ꝓnuntiet hoc ius actore nõ ꝓbãte ⁊c. q̃ſi actor videat̃ q
cõtra ius cõe intẽdit: ⁊ vt ſupflua reſecarent̃: ⁊ intricatio: ⁊ cõfuſio
vitaret̃. de or. cog. tuã. §. ſi vero. de ꝓba. in ꝑñtia. §. ſi. ꝟ. pe. Inno. et
Jo. an. ſequunt̃ hunc intellectũ qꝺ expreſſe fuit petitũ vt adiudica-
ret̃ ius eligẽdi: ⁊ vt in poſſeſſionẽ reſtitueret̃: ⁊ ſm̃ hoc nulla eſt du-
bitatio. Unde dicit Jo. an. ꝙ in talibus attẽdenda eſt cõcluſio libel
li: qꝛ penes ipſam ⁊ nõ penes narrationẽ tacitam vel expreſſam attẽ
dit̃ libellus ad id qꝺ no. ꝯ. de fo. cõpe. ex parte. b. de dila. lr̃e. nõ pla-
cent hi intellectus ad tex. qꝛ ſi ſic clare: ⁊ diſtinctim fuiſſet deductuꝫ
poſſeſſoriũ ⁊ petitoriũ: iam nõ ꝓcederet papa p̃ſumendo vel allegã-
do. vt. j. facit: qꝛ dicit qꝺ per talem libellum vident̃ partes omne ius
in libello deduxiſſe ⁊c. Ideo alia eſt opi. qꝺ per ſolã hanc petitionẽ
peto electionẽ cõfirmari: vel infirmari videatur deductũ ius eligẽdi
quo ad petitoriũ ⁊ poſſeſſoriũ: ⁊ hoc ꝓpter rõnẽ hic deductã id veni
re i iudicium ⁊c. ⁊ qꝛ videt̃ deductũ in iudicio omne ius per qꝺ ꝑten
di poteſt electio confirmanda: vel infirmanda ſm̃ Inno. hoc nõ tol
lit contra: niſi aliter ſaluet. Tertia eſt opi. quod ex illis ꝟbis cũ con
ſueuerimꝰ intereſſe deductũ eſt petitoriũ: ⁊ poſſeſſoriũ: nam ibi no.
poſſeſſio ꝓpter factũ intereſſendi: ⁊ ius ꝓpter ꝯſuetudinẽ ex hoc ſe-
quitur ꝙ nõ poterit tm̃ ſñiari ſuper eo qꝺ eſt petitum. ſ. electionem
cõfirmari: vel ĩfirmari: imo etiã ſup cauſis. ſ. qꝛ cõſueuimus intereſſe
⁊ eſt hoc ꝓpter regulã. Id venire in iudicium ⁊c. Ex hoc non ſatiſfit
contrario. Quarta opi. quod per hec verba peto electionem de tali
infirmari nec petitorium nec poſſeſſorium vr̃ deductum: qꝛ nihil iu
ris in electione petit nec rõne poſſeſſionis nec ratione proprietatis
ſed fuit deductum per illa verba cum conſueuerimus intereſſe: ⁊ ex
hoc deduxit petitorium: ⁊ per illa ⁊ nobis excluſis deduxit poſſeſſo
rium cum ratione ſui iuris dicat infirmandam vel confirmãdã ſecũ
dum Inno. Omnibus his obuiat: qꝛ libellus dꝫ attendi in conclu-
ſione: ⁊ hoc ſeruant aduocati niſi ſalues quo ad poſſeſſorium. ꝑ not.
iij. q. iiij. qꝛ preſulatus: vt ſufficiat ſi dicat ſe ſpoliatum abſq ꝯcluſio
ne de quo dixi. de libel. obla. aľs de litis conteſt. c. vnico. Joan. Uel
ſecundum Jo. an. põt dici qꝺ hic venit petitoriũ: qꝛ ſic actum eſt vt

venirett: ⁊ verba quoquo mō erant ꝓportionabilia. Nam poſſint ſi-
bi ꝓuidere noīatim hoc agendo vt venirent: dic q̄ꝺ quandoq̄ꝫ petiꝶ
electionē ꝯfirmari: qꝛ ad me ꝑtinet ius eligēdi. de cōſuetudine: ⁊ dici
q̄ꝺ videꝶ deductū p modū cāe tm̄ petitoriū: qꝛ cōſuetudo notat ins.
Inſti. de iure natura. §. ꝯſtat ⁊ §. ex nō ſcripto puto q̄ꝺ etiā ius poſ
ſeſſionis ſit deductū in iudicio: qꝛ aſſuetū late dꝛ q̄ꝺ eſt poſſeſſum: ⁊
de hoc eſt caſus. s. de elec. querelā. Qñq̄ꝫ petiꝶ electio cōfirmari: vel
infirmari: qꝛ ad me partiū ius eligēdi: ⁊ vꝶ vtrūq̄ꝫ deductū ad iuuan
dam vel infirmandā electionē: qꝛ verbū ꝑtinere late pꝫ. ff. de ver. ſig.
l. illud. §. ꝑtinere. Qñq̄ꝫ petiꝶ electio ꝯfirmari: vel infirmari: qꝛ ad me
ꝑtinet de iure: ⁊ dic q̄ꝺ tūc vꝶ deducta ꝓprietas ad cōfirmandā vel i-
firmandā electionē: ⁊ nō cōfirmabiꝶ: vel infirmabiꝶ rōne poſſeſſiōis.
Idē ſi dicat: qꝛ apud me eſt ius eligēdi: qꝛ vꝶ tūc ſolū deducta ꝓprie
tas. Qñq̄ꝫ ſolū ſimpl̄r deducit cōfirmatio vel infirmatio: ⁊ hic ſi que
ritur an ſit deducta poſſeſſio: vel proprietas iuris eligendi in finem
iuuandi ſe ſuper confirmatione: vel infirmatione electionis: planū
eſt q̄ꝺ ſic ⁊ dicitur ꝓſequi ⁊ petitorium: ⁊ poſſeſſorium: nō ſolū quan
do principal̄r deducit ſed etiā ſi incidenter: vt cū ad cōfirmandā ele-
ctionē vel infirmandā: ꝑ qua poteſt ſe iuuare poſſeſſione tm̄: ⁊ poſ-
ſeſſione: ⁊ ꝓprietate ſimul ſ̄m Inn. quod no. Si queriꝶ an deductū
ſit ad hunc ſi. vt ſuper eo poſſit ꝓnuntiari vt incidenter per moduꝫ
cauſe. Adhuc planū q̄ꝺ ſic licet nō ſit ꝓnuntiandū de neceſſitate: ſi ꝓ
nuntieꝶ tenet ꝓnuntiatio: vt pꝫ de elec. dilecti. ⁊ no. in. c. j. de or. cog.
⁊ C. de or. cog. l. j. Si queriꝶ an poſſit principaliter ꝓnūtiari ad finē
vt preiudicet: ⁊ ſilentiū iponaꝶ ſup illo iure vt in alio iudicio ſi poſt-
ea agatur ꝑiudicet. Inn. hic loquiꝶ dubie. Primo q̄ꝺ eo q̄ꝺ petit ele
ctionē cōfirmari vel infirmari petiſſe videꝶ omni iure: ⁊ via ⁊ forma
quo illud melius cōſequi poſſet vt caſſetur vel infirmeꝶ: vt in ſi. ⁊ ſi cō
tendatur de iure petitorij vel poſſeſſorij poteſt ferri ſententia ſuper
illo. Sed ſi nō contendaꝶ licet confirmeꝶ vel caſſetur electio propter
formā vel alias cauſas non ꝓnuntiabitur ſuper iure eligendi nec ꝑ-
iudicabit ſi poſtea de illa agitur: qꝛ de ea nō fuit actū expreſſe: qꝛ nec
petitio continebat nec tacite ſcilicet deducendo in proceſſu litis ꝓ-
bationes ſuper eo vide hec eſt intentio. Inn. qñq̄ꝫ id q̄ꝺ deduciꝶ i iu
dicio deduciꝶ p modū cauſe ad aliō petitū: ⁊ ſup deducto p modū cau
ſe: nec ſit proſecutio nec principaliter nec incidenter. Et planum q̄ꝺ
nō pōt principaliter ſuper illo ꝓnūtiari ita q̄ꝺ preiudicetur poſtea
in alio iudicio vbi agiꝶ ſup deducto p modū cauſe: ⁊ hoc eſt planum
qñ aliquid deducitur per modū cauſe i iudicio: ⁊ ſup eo daꝶ petitio
principalis non tm̄ principaliter vel incidenter ſit ſuper eo proſecu-
tio vel ſi ſit: ſit incidēter: ⁊ ſuper illo lis non cōteſtatur: vt quia dico
peto electionē caſſari: qꝛ ad me ſpectat ius intereſſendi in electione:
⁊ peto adiudicari ius eligēdi adhuc nō poſſet ſuper hoc ſequi ſentē-
tia: nec ſi ꝓnuntiaretur ſuper principali petito: vt ſup confirmatio-
ne vel infirmatione obſtaret: ſi poſtea ageretur de ipſo iure eligendi
quandoq̄ꝫ ſuper deducto per modū cauſe ſit proſecutio incidenter
tm̄: vt quia dico electionem confirmari vel infirmari: quia ad me ſpe
ctat ius eligendi: ⁊ dicit Inno. q̄ꝺ ex quo incidenter facta eſt proſe-
cutio nō pōt ſuper eo vt principali pronuntiari: ⁊ quantūcunq̄ꝫ ſup
eo ꝓnuntietur per modum cauſe: vt quia dicit infirmo vel confirmo
electionem: quia ad clericos ſpectat ius eligendi hoc non preiudica
bit ſi poſtea de iure eligendi agatur lꝫ inter eaſdem perſonas: quia
licet agatur inter eaſdem ⁊ eadem cā agitur ad diuerſum finē ⁊ ad di
uerſam rem: qꝛ primo de cōfirmatione eſt actum. Secūdo de iure eli-
gendi agiꝶ. ff. de exceptio. rei iudi. l. cum queritur. ⁊ l. ſeq. de verbo. ſi
gni. abbate. de cōſue. cum dilectus. ⁊ de elec. querelam. Hoc oſtendit
per ſimile. Si em̄ peto fructus alicuius fundi vel partum ancille: qꝛ
ancilla eſt mea ſi reus negat ipſam meaꝫ ⁊ obtineat abſolui certe ex
hoc non preiudicabiꝶ mihi quin ego poſſum petere ancillaꝫ qꝛ mea
ff. de exceptio. rei iudi. l. ſi quis cum totum. §. ſi quis fundum: ⁊ ſe. et
l. an eandē. §. qui cum partem. ⁊ §. qui ſic. ⁊ valet argumētatio: quia
ſicut poma ſunt fructꝰ agri. ſic eligere eſt fructꝰ eligēdi: vt no. de iure
patro. cōſultationibus. Sed nō plꝫ hoc ſimile Hoſt. qꝛ dicit q̄ꝺ ꝫ eū
facit. j. eo. c. ſi. ſup verbo cum poſſeſſoriū. ff. de excep. rei iudi. l. ſi cum
argentum. §. ſi fundū vbi ſi fundū petij tanquā meū ⁊ ſuccubuero de
mum peto vſufructū caſualem eiuſdem. qꝛ ad me pertinet ratione ꝓ
prietatis ex illa cā quia fundus meus eſt exceptio tn̄ obſtat ⁊ tamen
alia res eſt ꝓprietas: ⁊ alia vſufructꝰ licet ex eadē cauſa debeanꝶ cer-
te hoc non obſtat dicto Inno. licet em̄ nō agatur in caſu. §. ſi fundū.
ad diuerſum ſed ad partē eiuſdem. l. vſufructus. ff. de vſufr. ff. de ver-
bo. ob. l. qui vſufructum. Item ibi vtrunq̄ꝫ deducitur in iudiciū inci
denter: quia meum. hic primo incidēter. Scd̄o ꝑncipal̄r. ⁊ ꝑ ipſo do
caſum expreſſuꝫ in. l. ſed ſi ante que cōtinuatur ad. l. fundi. ⁊ ad. l. fun
dum. ff. de except. ideo bñ dicit. Non obſtat. ff. de cōpen. l. q̄ꝺ ſi in diē
vbi ſi excipioꝰ contra petentē debitū exceptionem cōpenſationis
ſed poſtea ago ad debitum vbi ſuccubui obſtat mihi exceptio rei iu
di. ſ̄m Inno. exceptio compenſationis: ⁊ actio ordinaꝶ in eundē fi-
nem. Opponitur em̄ compenſatio ad finē conſequendi debitum: ſi
poſtea ago ad debitum obſtat exceptio nulla em̄ eſt differentia an
compenſentur vel debitum conſequatur. ff. de calum. l. ij. Sed petē-
do confirmationem vel infirmationem non conſequitur aliquid ſu-

per iure eligendi. Si ergo poſtea agant ad ius eligendi agunt ad q̄ꝺ
diuerſum ⁊ ſic nō obſtat exceptio. Item excipiēdo de cōpenſatione
poſſum conſequi debitum meum compenſandum. Sed quantūcun
q̄ꝫ exciperent ius eligendi adꝰ ſe ſpectare clerici non conſequerenꝶ ex
vi exceptionis etiam ſi probarent ip̄m ius eligendi adiudicari. Sed
tantum conſequerentur electionē caſſari. de ordi. cogni. cum dilectꝰ
§. ſi. non ob. ff. de excep. rei iudi. l. ſi quis cum totum. §. ſi ancillā. im-
mo potius concordat. Ibi em̄ dicitur quod quotienſcunq̄ꝫ eadem
queſtio repetitur in iudicio obſtat exceptio rei iudi. In caſu autem
premiſſo nunq̄ꝫ exceptio eadem repetitur: imo vt ex ꝑmiſſis patet:
alia fuit queſtio prima alia ſecunda ſ̄m Innocen. cuius eſt mens to
tius glo. ⁊ vide no. s. de ordi. cogni. c. ſi. ⁊ hoc tene q̄cquid dixerit hic
Ioan. de lign. qui dicit quod ſuper deducto per moduꝫ cauſe ad iu-
uandam: alias dirimendam intentionem: vt quia dico me minorē
et peto me reſtitui: vel quia dico electionem caſſari quia ad me ſpe-
ctat ius eligendi quod ſi de his eſt plene cognitum obſtat exceptio
in alio iudicio. Nec obſtāt iura alleg. per Innocen. quia loquuntur
quando plene non eſt cognitum vt in. c. j. veniens. ij. de teſti. ⁊ c. cuꝫ
ſuper. de re iudi. non obſtat varietas effectus ad quem agitur quia
effectus ſunt abinuicem ſubordinati in modū cauſe ⁊ cauſati. poteſt
tamen dici ſecundum eum quod ꝓnuntiatio ſuper cauſa ꝓducente
ſolum illum effectum ſuper quo ꝓnuntiatum eſt vigore cauſe tolla-
tur omnis queſtio que verti poſſet ſuper eadem cauſa: quia tunc ꝓ-
nuntiatio ſuper cā relata ad illuꝫ effectū non obſtabit ſi poſtea aga
tur de cauſa generaliter vel prout cauſa refertur ad alios effectus: vt
ſentire videtur Inno. hic: nam ius eligendi pōt effectus operari in
electionibus futuris licet non in illa que petitur infirmari: quia nō
ſequitur non habeo ius eligendi modo: ergo nec in futurum: qꝛ poſ
ſet eſſe priuatus illa vice tantum ꝓpter delictum vel ꝓpter negligē
tiam. de elec. cum in cunctis ⁊ c. cū vintoñ. ⁊ dato quod generaliter
pronuntietur, petentē nō audiendū: quia ceſſat cauſa ſi ius eligēdi
hoc reſtringatur ad effectum ⁊ ſolum caſum propoſitum: ⁊ petitum
in libello vbi illi conformaretur ſn̄ia. ff. cōmuni. diui. vt fundus cum
ſi. ſecus vbi reſultaret ſolū idem effectus quid ipſe dicat ſemper va-
riatur effectus: ⁊ ſufficit lit. conte. non eſſe ſup cauſa ad finem conſe-
quendi ius eligendi ⁊ ſup illo vt non deducto nō poſſet ſententiari:
ergo nec ſententia obſtet ſuper alio ꝑncipaliter. licet ſecundario ſu-
per eo p modum cauſe non obſtant que ſcribit bar. in. l. qui Rome.
§. duo fratres. de verbo. ob. q̄ hic recitat Io. de lign. quia loquiꝶ alio
caſu vt dicam de exceptio. aduerſario. Qñq̄ꝫ deducto iure eligendi
vel alio per modū cauſe ad ꝑncipaliter petitū partes ꝑncipaliter ꝓ-
ſequunꝶ diſputationem ⁊ aſſumunt q̄ōnem ſup deducto per modū
cauſe ſup eo litē cōteſtando ⁊ faciendo ꝓbationes plenas: ⁊ tunc ſu-
per eo eſt ꝓnuntiandum ⁊ ſententiandū ⁊ ſn̄iatū obſtat in alia inſtā
tia ſi poſtmodum de iure eligendi agatur: qꝛ negari non poteſt hoc
in iudicio deductum ex quo poſteā ꝑncipal̄r partes ſunt ꝓſecute: et
ſic debet intelligi hic. Qñq̄ꝫ aliquid ꝑncipaliter deducitur in primo
iudicio: vt quia peto ius eligendi: ⁊ ſecundo q̄ꝺ ꝑncipaliter deduxi
primo poſtea in ſecundo iudicio deduco per modū cauſe vt qꝛ peto
electionem caſſari: quia ad me ſpectat ius eligendi ⁊ obſt. exceptio.
rei iudi. ſi in primo iudicio ſuccubui. ar. ff. de excep. rei iudic. l. ſi cum
argentum. §. ſi fundum. ſ̄m. Ioā. an. quia hoc non reperio in conte-
xtu Inn. ⁊ hoc quia eadem queſtio nunc reuocatur in dubium. licet
ad alium finem. alleg. de elect. querelam. de conſue. cum dilectus. de
verb. ſig. abbate. Quandoq̄ꝫ ſuper deducto per modum cauſe ſemel
fuit ꝓnuntiatum poſtea ſecundo. Idem deducitur per modum cau
ſe variatur tamen res: vt quia primo egi ⁊ petij caſſari electionem fa
ctam de. a. me cōtento: quia ad me ſpectat poteſtas eligendi poſtea
ago ſecundo ⁊ peto caſſari electionem. b. quia ad me ſpectat ius eli-
gendi tunc ꝓpter variationem rei non obſtat exceptio: qꝛ de alia re
modo agiꝶ. s. de electione. b. ⁊ ad aliud agebaꝶ primo. s. de elec. A. ff.
de excep. rei iudi. l. ⁊ an eandem. ⁊ l. ſe. ⁊ l. cum queritur. ⁊ l. ſequen.
13 ¶ † Venio ad. V. pars canonicorum ibi Not. q̄ ad concludendam
quaſi poſſeſſionem iuris eligendi requiritur q̄ ſaltem ter elegerit: ⁊
ſic vnico ſolo actu non queritur quaſi poſſeſſio: ſaltim iuſta cum ſit
contra ius cōmune: ex qua infringaꝶ electio vt no. s. de reſti. in inte.
c. ij. ſecus ſi ſit cōtinuata pluribus actibus ⁊ longa: ſic intellige gl. de
14 poſtu. ꝓla. bone. ¶ † No. ij. practicaꝫ formandi articulum in q̄ſi poſ-
ſeſſione iur. eligendi: quia in facto articulari debent exercitia ſolum
proportionabilia hoc ius habenti ⁊ exercitia actuum intrinſecorū
actus eligendi: vt dico me interfuiſſe actui eligendi vocemq̄ꝫ dediſ-
ſe. Primuꝫ enim alteri quam eligenti proportionabile eſt ſed non
ſecundum vide tex. in. c. Romana. de electione. Simile de preben. di
15 lecto. ⁊ vide Ioan. andr. de officio archidia. dilecto. ¶ † Nota agen
tem de contemptu concludere debere quaſi poſſeſſionem iure eligē-
di: ſecundumꝰ tempus electionis. de cuius contemptu agitur.
16 ¶ † Et nota. quod eo quod quis poſſedit preſumitur poſſidere niſi
detur actus intermedius aptus ad priuandum quem poſſeſſione:
ideo oportet articulari quod interfuit electioni: ⁊ elegit in proxima
vacatione: alias ſi illa intermedia probarentur non concludere
17 tur quaſi poſſeſſio quod nota. ¶ † Nota pro articulis tradendis
quos vo-

quos vocamus aliquãdo intentionẽ aliquando aſſertionem vt ſe-
quitur. C. de tempo. ap. l. ꝑ hanc Interdum articulos ꝛ de his. ĩ. c. ꝑ
18 ſentium. lib. vj. ſm Joan. an. ¶ †No. hic qd̃ eſt dare affirmatiuam ꝑ
gnantem que habet in ſe incluſam negationem ſicut eſt dare negati
uam ꝑgnantem q̃ habet in ſe affirmatiuã incluſam: vt patet. de re-
19 nun. ſuper hoc. ¶ †Nota quod iſte dictiones ſolum ꝛ tm̃. negatiuã
implicant ſm Hoſt. quod no. pro teſtibus qui dicunt interrogatus
quomodo ſcit. Reſpon. ſe tm̃ ſcire quia per hoc excludunt ſcientiã
20 aliorum. ¶ †Oppo. cum glo. ij. qd̃ nõ debuerint admitti canonici
ad agendum petitorio. ſ. de or. cogni. c. fi. dic ſi pendet petitorium ꝛ
poſſeſſorium ab aduerſa parte poteſt intentari petitorium: quia tũc
pendens perdit priuilegium propter accumulationẽ petitorij: qua
datur licentia ſe defendendi aduerſe parti ſup petitorio: ꝛ conſequẽ
ter petitorium intentandi. de excep. cũ inter per que gloſſ. dicit qd̃
minus caute fecerunt clerici intentando petitorium: quia ꝙ diu qs
poteſt intentare poſſeſſorium: conſilium eſt legis quod nõ intentet
petitoriũ vt patet in. l. is qui deſtinauit. ff. de rei vendi. Secundo re
ſpon. Hoſt. quod ſi prius intentatur poſſeſſorium procedit contra-
rium hic prius fuit intentum petitorium hic non eſt ius quando ſu
per eadem re hec iudicia intentantur vt. ſ. de or. cogni. c. fin. Uel. iij.
ſm Inno. non placuit clericis agentibus poſſeſſorio excipere. ĩ. tit.
ĩ. c. ĩ. Uel. iiij. ſm Inno. quandoq; poſſeſſorium accumulatur per viã
conuentionis vt quia queſtio poſſeſſorio ꝛ petitoria eſt cõmiſſa eidẽ
iudici: nec oportet hic expectari ꝑuilegium reconuentionis: ꝛ tũc ꝓ-
cedit contrarium vt pendente petitorio poſſeſſorium accumulatũ
facit ſilere petitorium. Quandoq; iudicia ſunt accumulata per viã
reconuentionis: vt qꝛ pendente petitorio coram eodem iudice volo
agere poſſeſſorio: ꝛ ſuſpendere petitorium: ꝛ ex hoc habere priuile-
gium prorogatiuum iuriſditionis: ꝛ non poſſum: quia nõ procedit
reconuentio: niſi precedat conuentio: vt hic. de hoc vide in. c. ĩ. ſ. de
mu. peti. ꝛ de reſcrip. c. ĩ. lib. vi. Uel quinto cõtraria procedũt quan-
do poſſeſſorium deducitur principaliter per viam agendi hic dedu-
ctum fuit per modũ cauſe poſſeſſionis. Nam iſte petitiones ſe inui-
cem cõpatiuntur ſi petis electionem cõfirmari: ego peto electionẽ
caſſari: qꝛ fui in quaſi poſſeſſione iuris eligendi ꝛ ſum expulſus: ſm
Inno. Hec tamen petitio non ꝓcedit peto ius eligẽdi cũ ſim in q̃ſi
poſſeſſione: qꝛ poſſidenti non datꝰ actio. de iudi. examinata. ff. ſi vſu
fru. pe. l. liti. Uel ſexto ꝯ petentem cõfirmationẽ nõ habet locum ex
ceptio ſpoliationis: ꝛ nõ impediuntur: licet prius etiam fuerunt cõ
uenti in interdicto: qꝛ petitio cõfirmationis nõ dirigitꝰ cõtra aliquẽ
Sed officio iudicis imploratur: vt no. ſ. de or. cogni. cum dilectus.
de quo de accu. ſuper his. Hoſt. remittit ad no. ĩ. titu. pri. circa fin. ſic
ergo poſſeſſorium facit ſilere petitorium prius intentatũ quãdo ſti
mulat petitorium agentem poſſeſſorio: qꝛ dirigitꝰ contra eũ: ſecus ſi
contra iudicẽ hoc tenet Cal. in. c. ſup ſpoliatione. de or. cogni. Aſſi-
gnat rationem rõnis: qꝛ exceptio tm̃ competit vbi aliquis cõuenitꝰ
ꝛ actor repellitur a conueniendo reum: vt in. d. decre. cum dilectus.
Tunc em̃ reus tenetur de neceſſitate ſe defendere. ff. de ver. ob. inter
ſtip. §. ĩ. Ideo in neceſſitate conſtituto ſubuenitur per exceptionẽ.
Sed qui implorat officium iudicis reum non cõuenit: immo ꝓpria
voluntate quis ſe opponit: ideo nõ ſubuenitur ei per hanc exceptio
nem. ff. de inoffic. teſta. aduerſus. §. ĩ. ꝛ. l. vlti. ĩ. reſpon. facit de offi. de
lega. arbiter. libro. vi. per que dicit Jo. an. ꝛ Inno. in. d. c. ij. quod cõ
tra excipientẽ cõtra electũ non hꝫ locum ſpoliationis exceptio licet
excipiens dicatꝰ quodãmodo actor quo ad onus ꝓbandi. ff. de ꝓba.
in exceptionibus. Nõ ob. de iudi. exhibita: qꝛ excipienti contra pe-
tentem cõfirmationẽ: nõ obſtat hec exceptio: ſed ſi electiõe facta: an-
teq; petatꝰ cõfirmatio petit quis electionem caſſari cõtra talẽ obſtat
exceptio: vt in ſi. de excõmunicationis exceptione habetꝰ. de except.
dilecti. Nõ tamen deficit officium iudicis actore repulſo. de elec. cũ
nobis. Hec ſo. non placet: qꝛ non tm̃ agebatꝰ hic iudicis officio ſed ẽt
ſuper iure directe eligendi fuerant hec mutue petitionis aut tacite:
aut expreſſe: vt pꝫ ex ꝓnuntiatione vt dictum eſt. ſ. niſi dicatur qd̃ a
parte canonicorum fuit deductũ petitoriũ ſolũ ſuper confirmatio-
ne electionis. A parte clericorum petitoriũ ꝛ poſſeſſorium ſuper iu
21 re eligendi: ꝛ tunc ꝓcederet dictum Inno. ¶ †Oppo. qd̃ ſufficiat ꝓ
bare qd̃ fuerunt in quaſi poſſeſſione: licet nõ ꝓbẽt: qꝛ immediate: qꝛ
qui olim poſſedit hodie preſumitur poſſidere. argu. ff. de ꝓba. l. ſiue
glo. dicit qd̃ licet ſufficiant in dñio: quia qui olim dñs hodie dñs: vt
ibi. non ſic in poſſeſſione: qꝛ qui olim poſſeſſor hodie nõ ꝑſumitꝰ poſ
ſeſſor de quo remittit Joan. an. de reſti. ſpo. cum ad ſedẽ: ꝛ no. in. d.
l. ſiue poſſidetis. So. non placet: quia ſicut q olim fuit dñs hodie ꝑ-
ſumitur dñs. Ita qui olĩ poſſeſſor hodie ꝑſumitur poſſeſſor: vt ibi
no. dum tñ ſe poſſeſſorẽ aſſerat: dic ergo qd̃ oportet qd̃ continuã de-
ducat ꝛ primam: qꝛ actus intermediꝰ aptus eſſet ad interrũpendã
poſſeſſionẽ qd̃ eſt verum qñ intereſſentes veniunt: vt diuerſum capi
tulũ vel iure diuerſo: qꝛ tũc eligentes bis nõ admiſſis facere cenſentꝰ
animo ꝑuandi vel qñ contemptus. de ſe ſolũ ꝑtendebat ſpectare ius
eligẽdi: qꝛ alter eligens facere cenſetur aĩo acquirendi: ꝛ priuãdi aliũ
poſſeſſiõe. Secꝰ ſi aliq de eodẽ caplo ſunt cõtempti: qꝛ nõ videntꝰ tũc
eligẽtes facere aĩo priuãdi: vt no. Inno. de elec. q̃relã: ꝛ ſic cõfirmat

Frede. ſuo ꝯſilio. cxlij. Item qꝛ ꝛ ſm gl. hic nõ. ſolũ agebatꝰ poſſeſſo-
rio: ſed allegabat conſuetudinem ꝛ ꝑſcriptionẽ in qua ſi daretur in-
termedius actus quo nõ interfuiſſet poſſeſſio ꝛ ꝑſcriptio fuiſſet in-
terrupta. de ꝑſcrip. illud: ꝛ qꝛ in ꝑſcriptionibꝰ illa: atꝰ vltia tpe pon
derantꝰ. C. ne de ſta. defunct. l. ſi iure. cũ ſi. ad hoc de ꝑben. cum de be-
neficio. ꝑ hoc etiam dicit Inno. qd̃ petens reſtitui ad ius incorpo-
rale: dꝫ ꝓbare ſe fuiſſe in poſſeſſione tũc: qñ fuit eiectus. ff. de vi ꝛ vi
22 ar. l. ĩ. §. interdictũ. ad quod de reſti. ſpo. olim. ¶ †Glo. in verbo ha
buiſſe inſtruit dicentem ꝛ allegantem: q̃ſi poſſeſſionẽ iure eligẽdi: vt
deducat in factũ exercitiũ actus nõ ꝓportionabilis alteri ꝙ eligen-
ti: vt qꝛ interfuerũt ꝛ vocẽ dederũt: vel interfuerit ꝛ volũtates ſcruta
ti fuerint: vel qd̃ interfuerit ꝛ elegerint. vel ſua vota inquiſita fuerũt
ad hoc de elec. cumana. nã nõ ſufficit cõcludere exercitium actus ꝓ-
miſcui: ꝛ ꝓportionabilis alteri ꝙ eligenti: vt qꝛ interfuerit electiõi:
nã potuit intereſſe: vt nõ eligẽs: ſꝫ cã cõſilij dãdi: ꝛ tñ nõ elegerit vel
23 ſcrutator voluntatũ fuerit nec vota ſua requiſita qd̃ no. ¶ †Oppo.
qd̃ eo qd̃ interfuerint ꝛ elegerint per hoc nõ cõcludatꝰ quaſi poſſeſ-
ſio: qꝛ potuerũt intereſſe vt inuitati: ꝛ inuitatiõe ius nõ acquiritur.
lxiij. diſt. cũ adrianus. ix. q. iij. nunc vero. Gl. fatetꝰ ꝛ intelligit qd̃ opꝫ
vt ꝓbetꝰ qd̃ elegerint ꝛ interfuerint tãq; ius habẽtes: ꝛ vtẽtes iure ꝓ-
prio: qꝛ nõ ſufficit qd̃ vtatur. Sed opꝫ qd̃ intendat ius acqrere. ff. de
iti. actuq; pri. l. vl. ꝛ in dubio ꝑſumẽdũ ꝙ potius interſit vt inuitatꝰ
ꝙ iure ꝓprio. xxiiij. di. ꝑſbyteri: qꝛ nõ eſt viſimile qd̃ quis iactet res
ſuas. ff. de ꝓba. cũ de indebito. de ele. quia diligẽtia. cũ ſi. Ex hoc ha
bentꝰ reqſita ad q̃rendã quaſi poſſeſſionẽ. eligendi. Primo qd̃ vtatꝰ
exercitio ptis cõgruẽtis ſoli eligẽti: qꝛ ſubiectũ poſſeſſionis eſt illud
exercitiũ. Secũdo exigitꝰ: ꝙ vtatꝰ vt ꝓ iure ſuo. Innocẽ. hic cõcludit
tria neceſſaria. Primo exercitiũ actus intrinſeci iuris cuius poſſeſ
ſio intenditꝰ vt hic. Secũdo qd̃ vtatur vt pro iure ſuo. Tertio qd̃ vta
tur patiẽte eo a quo pẽdet ptãs creãdi vel trãſferendi poſſeſſionẽ: et
de cuius ꝑiudicio agitꝰ: ꝛ qd̃ patiatꝰ vtentẽ vti vt ꝓ iure ſuo: ꝛ non ex
24 gfa hec ſatis ex glo. colliguntꝰ. ¶ †Utrũ aũt exigatꝰ qd̃ ſe credit vti
vt ꝓ iure ſuo an ſufficiat qd̃ vtatur ꝓ iure ſuo: licet nõ credat vti pro
iure ſuo cõcludit hic Inno. ponderandũ effectum ad quẽ agit. Si
vult poſſeſſionem ad finẽ agendi recuperande ſufficit qd̃ vtatꝰ: vt ꝓ
iure ſuo lꝫ nõ credat ſe vti ac ꝓ iure ſuo: qꝛ etiam predo reſtituẽdꝰ eſt
dũmodo hoc nõ cõſtet in iudicio qd̃ ꝑdo ſit. ĩ. eo. in literis quod vlti-
mũ nota: qꝛ iniuſtus poſſeſſor de quo cõſtat in iudicio etiã ꝓbatio-
nibus nõ agit poſſeſſorio ad hoc de ſi. ꝑſby. cõſtitutus. de reſti. ſpol.
ad decimas. lib. vj. no. de poſtu. prela. bone. ij. circa mediũ. gloſſ. ma-
gne. Si intendit poſſeſſionem ꝓpter finẽ eligẽdi ſatis exigitꝰ qd̃ cre-
dat vti vt ꝓ iure ſuo qꝛ nõ eſſet iuſtus poſſeſſor: ꝛ ſic nõ valide elige-
ret vt dicã. ĩ. ꝛ no. de iure pa. cõſultatiõibꝰ. ꝛ no. ſ. de in inte. reſti. c. ij.
Si intẽdit poſſeſſionẽ ꝓp finẽ poſſeſſorie retinẽde ad tuẽdã poſſeſ-
ſionẽ tũc inquãtũ vult agere ꝯ illũ a quo habuit poſſeſſionẽ: adhuc
exigitꝰ ꝙ credat ſe vti iure ſuo: vt. l. ĩ. in ſi. ff. vti poſſi. ꝛ ſic dꝫ intelligi
ff. de iti. actuq; pri. l. ſi. de aq̃. quoti. ꝛ eſti. l. ĩ. §. ariſto. Si ad finem vt
agat ꝯ tertiũ a quo nõ hꝫ poſſeſſionẽ: ſufficit qd̃ vtatꝰ vt ꝓ iure ſuo:
lꝫ nõ credat ſe vti vt ꝓ iure ſuo. vt. d. l. ĩ. in ſi. cũ. l. ſe. ff. vti poſſi. ſꝫ In
no. ꝑ q̃ dicit qd̃ quo ad poſſeſſoriũ recuperãde ꝛ quo ad retinende ꝯ
tertiũ nõ eſt ius ſi dñs coactus ſit vt caueat vel patiatꝰ vti ꝑ que patꝫ
Inno. velle q̃ſi poſſeſſionẽ haberi poſſe violẽter ꝯ dicit. de reſti. ſpo
lia. olim. ſij. Dic hoc verꝫ qñ patitꝰ patiẽs violentiã credit tñ hũc vti:
vt ꝓ iure ſuo. Secus ſi hoc nõ credat: qꝛ tũc nõ daretꝰ pati vt ꝓ iure
ſuo: vt ibi no. ꝛ hec ſufficiant ex pte eius qui q̃rere intendit: ex parte
eius ꝯ quẽ agitur queri poſſeſſio exigitꝰ patiẽtia: ꝛ qualificata: vt pa
25 tiatꝰ vtentem vti ꝓ iure ſuo ſciẽter vere vel preſumptiue. ¶ †Utrũ
aũt patiatur in dubio vtentẽ vti vt ꝓ iure ſuo eſt aduertendũ qd̃ cũ
non poſſit dari certa doctrina hoc relinquitur arbitrio iudicantis
vt põderata qualitate actuũ mõ in vnũ mõ in alterũ transferat onus
ꝓbandi. Ad qd̃ declarandũ dicit qd̃ qdã ſunt actus q ſunt talis na-
ture quos vno actu vel vice qs nõ patitꝰ veriſimilꝰr niſi ius haberet ex
facultate vel amicitia vt qd̃ quis aquã ducat ꝑ fundum. de aqua plu.
ar. l. ĩ. §. fuit q̃ſitum exemplũ in actu electiõis: qꝛ qs eligere nõ pate-
retur veriſimiliter: niſi ius habenti vt hic ſecus in actu intereſſendi
electioni: qꝛ talis actꝰ in dubio pateretꝰ rõne cuiuſdã facilitatis: vel
amicitie ex quo eligere nõ debet ꝛ ſic dꝫ intelligi glo. Nec ob. ad pri-
mum quod non ꝑſumatꝰ iactatio: qꝛ actus oſtendit oppoſitum ꝑ qd̃
hic dicit Inno. in alia parte qd̃ quo ad cõcludendũ quaſi poſſeſſio
nem iſti ſuperflue probauerunt dicit trino actu: quia ſufficiebat qd̃
bis interfuiſſent vt. ĩ. eodem. cum olim: immo ſufficiebat qd̃ ſemel:
vt dicto. §. ariſto. ꝛ. §. hec interdicta. ꝛ de iti. actuq; priua. l. iulia. im-
mo vnicus ſuffeciſſet ad preſcriptionem dũmodo ſemel in. xl. annis
elegiſſet dummodo alia interueniſſent: q̃ in preſcriptione alicuius
iuris requiruntur: qꝛ hoc ſufficit ad proprietatẽ iuris querẽdã: lꝫ tñ
ad preſcriptionem ſufficiat: nõ ſufficit ad conſuetudinem in qua ſal
tem exigitur binus actus. C. de epiſco. audi. l. iij. Sed in preſcriptio
ne requiritꝰ trinus qui non requiritur in conſuetudine ſed et conſue
tudinem: et iura oportet eſſe preſcripta: vt in proprietate preiu-
dicent ſecundum Innocen. quo autem ad validitatem electionis:
vel vt agat de cõtẽptu: oportet ꝙ ſit in poſſeſſiõe ꝛ bona fide. Unde

alibi dicit Jnno.ſcȝ de reſti.in inte.c.ij.quod cum poſſeſſio ſit cōtra
ius:quādo de extra collegiū querere intendit:qđ exigitur aut titulꝰ
aut tps longū:ex quo preſumit iuſta poſſeſſio:ſm eum:⁊ ſic debet in
telligi qđ habet de poſtu.prela.bone.in gloſ.vbi.j.not.an de gratia
indubio an de iure admittere ceſſant:⁊ an ſufficiat poſſeſſorē admit
tere de gratia:⁊ nō dicat contēni:ſic debet intelligi glo.ſequens:que
dicit qđ vnico actu querit quaſi poſſeſſio iuris eligēdi.Ex his patet
qualiter debet intelligi glo.in verbo epiſcoporū:que dicit:qꝛ exigit
vt vtatur nō vi:clam:vel precario.Jtē inquātū dicit qđ ille qui paſ
ſus eſt:pōt reuocare:qꝛ illud verū incōtinenti:vel quādo precario ſe
cus ſi vi aut clam:vt dictū eſt.Quidā ſunt actꝰ qui ſemel aut bis pa
terentur ratione cuius facilitatis ⁊ amititie.Sed multotiēs iterati
non paterentur ⁊ tunc paucis actibus non querit:qꝛ nō preſumitur
patientia vt pro iure ſuo.ſed multotiēs iteratis ſic:vt eſt ire per fun
dum:nam hoc pateretur cuiqꝫ ratione cuiuſdam facilitatis:ſed non
pateretur multotiēs:vnde vt queratur poſſeſſio:opoꝛtet qđ iueris
hoc anno.xxx.diebus.ff.de iti.actuqꝫ pri.l.j.§.j. Quidam ſunt actus
qui etiā multotiēs iterati paterētur ratiōe cuiuſdā facilitatis ⁊ ami
citie:⁊ tūc nō querit poſſeſſio ex eis:niſi aliter probaret:qꝛ nō cōclu
dunt patientē pati:vtentē vti vt pro iure ſuo:per hoc dicit qđ ſi vnꝰ
epiſcopus mille vicibus eſſet hoſpitatꝰ in domo militis:nō ex hoc
cōcludit quaſi poſſeſſio prandēdi:vel hoſpitandi:qꝛ nō preſumitur
pati tanqꝫ vtentē iure ſuo.de emp.⁊ ven.c.j.niſi probaretur qđ ex de
bito hoc petebatur ⁊ ſic fuit admiſſus:qꝛ talia potius cōmuniter ex
gratia fieri ſolēt:qꝫ de iure.ff.de flu.l.j.j.reſpōſo.ff.de fund.inſtruc.l.
cum delanionis.§.aſinā:ſm Jnno.⁊ vide qđ dixi de preſcrip.c.j.lib.
vj.Secus ſi ſuperioꝛ qui iure debiti hoc exigere cōſueuit in domo ali
cuius ſubiecti vel exēpti fuerit hoſpitatꝰ:vel receptus in prandium
j.c.olim.§.j.Jdeo ſi epiſcopꝰ viſitās in tali domo reciperet:⁊ que ad
viſitationē pertinēt exerceret patiētibꝰ his qui hoc prohibere poſ
ſunt ⁊ deberēt:bene preſumitur poſſeſſionē acquiſiuiſſe.de preſcrip.
cum olim.⁊.c.auditis.de cenſi.ſopite.⁊.c.cum nup.niſi de gratia ad
mitteretur ⁊ cū proteſtatione:ſiue ad actus electiōis:ſiue ad ſimilia
nec ipſe cōtrariū proteſtaretur:talis poſſeſſio nō prodeſſet.ff.de iti.
actuqꝫ pri.l.j.§.ſi tibi fundus.ff.de neg.geſt.l.nēſenius.no.de poſtu.
prela.c.ij.ad hoc no.j.c.cum olim. Patet ergo talia foꝛe arbitraria.
26 ¶†Venio ad verſi.nos igit.No.primo tria ex quibus detrahitur ſi
dei teſtium.Primū quādo teſtes ſunt varij.Secundū quādo vacil
27 lant.Tertiū quādo negatiuam improbabilē ſatagūt.¶†No.ſcđo
qđ dictio reſtrictiua.tantum:iuncta termino affirmatiuo excludit:⁊
28 non incluſa in termino affirmatiuo.¶†No.iij.qđ ſicut negatiua ex
preſſa eſt improbabilis:ita ⁊ negatiua tacita ſurgens ex taxatione
29 termini affirmatiui.¶†No.iiij.qđ negatiua pregnās:nō eſt proba
bilis:quādo neceſſario non ſequit ex termino affirmatiuo:niſi aliud
teſtes addant vel deponant ſuper tacita negatiua:ſic limita.c.ſuper
hoc.de renūcia.de teſti.ex tenoꝛe.de cōtra.⁊ commit.ſti.l.optimam.
30 ¶†No.v.qđ ad concludēdum poteſtatē eligēdi:⁊ cōſequēter agen
di de cōtemptu:ſufficit ꝓbare quē eſſe in quaſi poſſeſſione iuris eli
gendi:licet nihil doceat de proprietate:qꝛ actus eligēdi ſequitur poſ
ſeſſionē:ſicut fructus:de elec.querelam.de iure patro.cōſultationi
bus.Et no.qđ electio facta aliquibus contēptis:nō eſt nulla:ſed an
31 nullanda:ad hoc de elec.qđ ſicut.¶†No.vj.qđ ad cōcludendum cō
temptum nō ſufficit probare electionem factam eo cōtradicente:ſȝ
oportet qđ probetur qđ eo contradicente ⁊ excluſo. Et not.qđ exclu
ſus ab actu eligēdi:priuatur quaſi poſſeſſione iure eligendi:vide de
32 elec.querelam.p Jnno.†Et not.qđ proprie nō eſt dare poſſeſſionē
33 in incoꝛpoꝛalibus:ſed quaſi gl.alleg.concoꝛ.¶†Quero:ſi cōcurrāt
canonici de iure habētes proprietatem iur.eligendi.de electio.c.j.⁊
cōcurrant clerici ſolidam habentes poſſeſſionem:cuius electio pre
ualeat:quidam dicunt qđ ſi ſoli canonici eligāt:valet electio:cum nō
cōtempſerint clericos:qꝛ nec ius habebant:nec cum canonicis poſſi
debant:ſunt igitur in ſuo iure eligēdi:ergo eoꝛū electio cōfirmanda
quia nō debet cōfirmatoꝛ poſſeſſionem attēdere:ex quo de proprieta
te cōſtat.ff.depoſi.bona fides.j.c.cum dilectus:nec eſt vis:an iſti ele
gerint.vel nō elegerint ante canonicos:vel poſt:ſecus ſi clerici eſſent
etiam domini iur.per cōſuetudinē.qꝛ tunc caſſaretur.Hoc videtur
cōtra iſtum tex.Sed poſſet reſponderi:vt not.Jnno.quia quādoqꝫ
epiſcopi clerici ſunt in poſſeſſione cum canonicis:⁊ procedat litera:
qꝛ vocandi ſunt ⁊ ꝯtempti dicuntur:ſi nō vocantur:qꝛ nō debēt pro
pria autoꝛitate canonica ſibi ius dicere:ex quo ſecum ſunt in poſſeſ
ſione.Aliud eſt canonicos non poſſidere:⁊ clericos poſſidere:⁊ tunc
cum nihil habeant cōmune cum eis:nō dicuntur cōtēnere eos nō vo
cando:⁊ ſuo iure ꝓprietario vtēdo.Jnn.dicit qđ vtroqꝫ caſu caſſan
da eſt canonicoꝛum electio:⁊ ſi clerici aliam fecerint:illa eſt tenenda
⁊ cōfirmanda:qꝛ canonici nō poſſunt priuare clericos ſua poſſeſſio
ne ſolida:propria autoꝛitate:minus qꝫ quādo nō habēt ſolidam.Sȝ
vt cum eis eligāt nec reaſſumere.C.vnde vi.ſi quis intētum.ff.qđ me
tus cauſa.extat. Sed illi reſpōdebāt:hoc obtinere in iuribus incoꝛ
poꝛalibus:que adherēt oſſibus hominū.ar.de elec.dudū.ij.vbi col
ligitur:qđ abſolutiones facte ab his qui nō iure poſſident:nō valēt.
Sed reſpōdet Jnno.illud loqui de maleſidei poſſeſſoꝛe:hic de legiti
moꝛ ⁊ boneſidei poſſeſſoꝛe.Cōclude igitur:qđ quādoqꝫ ſit electio cō
currētibus poſſeſſoꝛe ⁊ ꝓprietario:⁊ ſi vtraqꝫ eſt boneſidei:valet ele
ctio poſſeſſoꝛis.Quādoqꝫ ſit electio cōcurrēte ꝓprietario:⁊ poſſeſſo
re maleſidei hic Jnno.videtur velle:qđ nō valet electio maleſidei poſ
ſeſſoꝛis:⁊ in hoc bene:nō dicit:qđ de electione ꝓprietarij tenere vi
detur de elec.cumana:qꝛ illa nō valet:que eſt facta a maleſidei:⁊ va
leat facta a proprietario:quaſi tunc fructus ſequantur poſſeſſoꝛem.
Quādoqꝫ electio eſt facta a ꝓprietario:altero nō poſſidente:adhuc
dicit in.c.cumana.qđ valet electio:ſi recuperat poſſeſſionem actu:⁊
quia fructus ſequitur dominum:ex quo non apparet poſſeſſoꝛ hec
omnia idem dicit in iuriſditione que ſunt dicta in iure eligēdi:vt va
leat vel nō valeat ſententia:a poſſeſſoꝛe iuriſditionis.Jdem in alijs
ſimilibus iuribus.de quo remittit.j.de reſti.ſpo.in literis.⁊.c.olim.
de reſti.in inte.c.ij.de elec.querelā.⁊.c.nihil.de iurepa.cōſultationi
bus.Ex hoc deciditur dubitatio.quid de hoc libello peto electionē
caſſari:quia apud me eſt ius eligēdi.Jnno.dicit:qđ nō procedit:qꝛ
talis cauſa.ſ.ꝓprietatis nō eſt ſufficiēs cauſa caſſationis vel cōfirma
tionis faciēde:ideo debet dicere:qđ apud me eſt quaſi poſſeſſio iur.
eligendi:vt hic ⁊.j.c.cum olim.de iure patro.ex literis.⁊.c.cōſultatio
nibus.Jn cōtra.arguit Hoſt.de decre.ij.de reſti.in inte.⁊ decre.cum
vintoſi.de elec.dicit Jo.an.qđ parum ſibi placet ſubtilitas Jnno.cū
diuerſimode poſſit eſſe apud aliquē ius eligēdi:vt no.de elec.qꝛ pro
pter in glo.ij.⁊ qđ ibi no.ſuper ea.⁊ vide qđ no.eo.ti.in geneſi.ſuper
glo.vnde recipietur.hoc tene:quia vel itelligitur:qꝛ apud me eſt ius
eligendi:vt deducat ꝓprietatē:⁊ hec ſufficit:ex quo nō cōſtat de poſ
ſeſſione.Jtē pōt intelligi:quia apud me eſt ius eligedi ratione poſ
ſeſſionis:⁊ libellus latiſſime:vt hic ⁊c.cum cōcoꝛ.ad.c.cumana.reſeri
34 bēde:vt ibi no.¶†Quero an ex vſu iuris ꝓuidēdi per viaȝ poſtula
tionis:acquiratur quaſi poſſeſſio iuris eligēdi:ita qđ ſufficit proba
re quem vſum actu poſtulādi:ad cōcludendam quaſi poſſeſſionē iu
ris eligēdi.Goſ.dicit qđ ſic:all.ff.qui.mo.vſuf.amit.l.is qui.vbi per
vſum vie tenetur ſeruitus actus.ff.quēadmo.ſerui.amit.l.ij.qꝛ ⁊ po
ſtulandus eligitur.de renun.poſt tranſlationē de elec.in cauſis.Et ſi
aliqui ex capellanis egerunt ⁊ vicerunt:videtur qđ ꝓſit alijs.ff.ſi ſer
ui.vendi.l.loct.§.ſi fundum.ff.ad.l.iul.de adul.l.ſed ⁊ ſi crimine.ff.ſi
ſerui.vēdi.l.ſi cōmunē.ij.q.v.Jnterrogatum:ſm Goſ.placet primū
dictum:qꝛ hoc eſt vnicum ius ꝓuidendi:habēs diuerſos modos:
⁊ vias:⁊ ſic habent vie contiguitatem quandam reſpectu finis.Jgi
tur ſit extenſio argumen.eoꝛum que habentur de poſtula.prelato.c.
j.in glo.ſi.⁊ qđ no.j.de cap.mo.dilectis.Jtem ſi ſunt ſpecies poſtula
tionis:ad hoc genus ꝓuiſionis igitur illo genere vt contiguo dato
ſit extenſio vt in iuribus pꝛedictis.Hoc tenebat Joan.de ligna.qui
dicit:hoc verum demum quando clerici ſemper ſunt vſi poſtulatio
nis actu ſecus ſi aliquādo elegerunt aliquando poſtularunt:⁊ cleri
ci ſolum ſunt admiſſi ad poſtulandum.⁊ nō ad eligendum illam:tūc
illud ſolum preſcriptum qđ poſſeſſum. Quo ad ſcđm ſi deduxit ca
pellanus ius eligendi quo ad ſe tantum.non pꝛodeſt alijs:quia hoc
ius diuiduum eſt numero.l.ſtipulatio.§.operarum.ff.de verbo.ob
lig.Sed ſi deduxit in iudicio agēdo pꝛo alijs ⁊ obtinuit. adhuc illis
pꝛodeſt ſi ratum habeant.¶Venio ad glo.in verbo vacillaſſe:iuſti
35 ficat literam in fine.¶†Op.qđ ex ſola varietate nō annullentur di
cta teſtium.de verb.ſigniſi.nihil.de teſti.cum tu.So.ſi variant in ver
bis ⁊ mente:non valet dictum eoꝛum vt hic ſi in ſolis verbis eadem
mente retenta:ſecus eſt:quia ex hoc non vitiatur dictum:vt ibi not.
ad hoc quia verba immutare:tenoꝛe ſententie retento:nō eſt pꝛohi
bitum.de conuer.cōiu.dudum.idem Goff.hic allegās qđ aliquādo
admittitur variatio.ff.de col.bo.l.nōnunqꝫ.l.pap.§.ſed nec impu
beris.ff.de inoffi.teſtam.C.eo.l.j.⁊.l.contra maioꝛes.cum ſimilibus.
Hec puto vera quando datur variatio in verbis a teſte pꝛolatis.ſe
cus ſi variāt in verbis:pꝛout ab alio pꝛolata ſunt:vt quia vnus teſtis
dicat:talis dixit Titium heredem inſtituo. Alius dicat:talis dixit
titius heres eſto ⁊ maxime vbi diſceptatur de verboꝛum foꝛma in
ter partes.tex.tamen facit in cōtra.in.d.capitu.nihil.nam ⁊ ibi apo
ſtoli referebant verba chꝛiſti diuerſa:eadeȝ intentione ſeruata ⁊ hoc
foꝛte verius eſt:quia atteſtatur mentem teſtis:⁊ verba refert:vt pꝛo
pꝛia de mente:niſi vt dixi diuerſitas foꝛet inter partes de verboꝛum
36 foꝛma.¶†Quero qualiter ſatagerent teſtes negatiuam:gloſ.dicit
quod dicebant tacite illos clericos non interfuiſſe electioni.j.de ele
ctio.cum dilectus.⁊ talis negatiua eſt impꝛobabilis:vt in iuribus
allegatis in gloſ.dicit Jnnocen.alia ratione vitiari dictum iſtoꝛum
quia ſubibant anceps periurium:cum iurabant de facto alieno:in
quo non poterat eſſe eis certa ſcientia.iurabant enim ad ſolos cano
nicos pertinere:ita quod non ad alios:⁊ hoc ſcire nō poterant:cum
poſſibile erat clericos habuiſſe priuilegium:quod veriſimiliter te
ſtes ignoꝛabant arg.ff.de re.anno.l.Marcellus.⁊.l.videamus.ff.de
in lit.iuran.per que dicit Jnno.notandum qđ non ſolum repellun
tur teſtes expꝛeſſe deponentes negatiuā.Sed etiam ſi tenentur pꝛo
bare implicitam vt hic.dicit tamen Hoſtiē.tales teſtes per interpꝛe
tationē iuris poſſe ſaluari:⁊ excuſari a piurio.de teſti.cū tu.de accu.
cū dilecti.qꝛ dictū teſtis itelligit quo ad canonicos tātū:ſubaudi de
iure cōmuni ⁊ dicent verum:licet ſecus ſit de iure ſpeciali. Sed tunc

non ꝓbabunt intentum cū altero iure hoc habere nō poſſent cleri-
ci: niſi de iure ſpeciali. Inquantum glo. dicit qđ negatiua nō ꝓbet:
intelligit p teſtes ꝓbari tamen pōt p iuramentum vt ſi iuro in ꝑtā-
te tua nō eſſe: vel nō eſſe pregnantē. ff. de iureiur. l. iij. §. quacūq; ⁊ §.
ſequen. ſecundum Vinc. qđ dic vt de elec. bone. Aduerte inquantū
glo. dicit negatiuā nō ꝓbabilez qñ eſt implicita ex affirmatiua hoc
intellige verū qñ ex terminis affirmatiuis nō ſequit negatiua: niſi
aliud addat a teſte deponendo ſup negatiua: vel aliter taxando: vt
ſi dico ad canonicos ſpectat ius eligendi ex hoc non ſequit qđ non
ad alios: qꝛ hoc eſt ius multiplicabile in diuerſos. ad hoc qđ no. de
ꝓba. licet cāꝫ. Secus ſi ex affirmatiua ſequit negatiua neceſſaria: qꝛ
ius nō eſt ad plures multiplicabile vt. ff. de exce. rei iu. l. ſi inter me ⁊
te. de renun. ſup hoc cum ſi. Glo. in verbo. triū epoꝝ querit: quid
ſi clericus eligit ſemel. in. xl. annis: qꝛ electus tanto tꝑe vixit an ſit in
quaſi poſſeſſione illius iur. Glo. dicit qđ ſic alleg. de cōſtitu. cū acceſ-
ſiſſent. de preben. p illoꝝ a ꝯrio: ⁊ qꝛ aqua dicitur quotidiana qꝛ ſe
mel quis eſt vſus. ff. de aqua. quoti. ⁊ eſti. l. j. §. j. ff. de ſer. vꝫba. ꝑdi. l.
ſeruitutes. q̄ in ſupficie. Nō ob. ff. de iti. actuq; pri. l. j. §. hoc interdi-
ctum. de quo opponit glo. ⁊ nō clare ſoluit: qꝛ rō pꝫ ex dictis. ſ. circa
glo. in verbo habuiſſe. Glo. poſtea ponit vnam dñiam inter interdi
ctum de aqua. quoti. ⁊ interdictū. de iti. actuq; priua. de qua non eſt
iurandū. Plus dicunt hic doct. qđ mediū cenſetur illo vnico actu
acquiſiuiſſe poſſeſſionem cū continuatione. xl. annoꝝ: quinimo et
preſcripſiſſe: vt no. j. glo. pe. ſm Ioan. and. Nam ſi querit de poſſeſ-
ſione tñ nō eſt neceſſe qđ tanto tempore vixerit electus. nam tūc ſuf
ficit vnicus ⁊ vltimus actus. de iure pa. ex lr̄is. eo. ti. conſultationi-
bus. de quo dic vt de reſtitu. in integ. c. ij. in glo. p monachos. ibi: tu
vero dicas: ⁊ ibi tuo vero ſed ibi hoc fatetur quantū ad habitū poſ-
ſeſſionis: hic quantū ad habendā poſſeſſionem aptam ad partez va
liditatis electionis exigit poſſeſſionē antiquatā: vel titulū quando
eſt contra ius cōmune: ⁊ ſic intelligi poteſt hec glo. ⁊ tex. Inquantū
ſ. dixi vnicum actum ſufficere cum continuatione. xl. annoꝝ ad pre
ſcriptionem. Hoc temperat Io. and. in addi. ſpecu. in titu. de his q̄
ſi. a. ma. par. ca. ſuper rubrica qñ̄do eſt admiſſus patiente toto capi
tulo. Secus ſi patiēte minore parte capl̄i ad quā eſt deuoluta pote-
ſtas eligēdi p illa vice ex negligentia: vel delicto capl̄i vel aliter. qꝛ
lꝫ potētie capl̄i ſint in illa minori parte p tunc quantum ad poten-
tiam eligendi nō quo ad preiudicium reſpectu poſſeſſionis ⁊ ꝓprie
tatis alteri cōicando ad ꝑiudicium ſocioꝝ alleg. no. de elect. cum
vintoñ. Nō obſtat ſi illi de capitulo ſciant: qꝛ nō preiudicatur eis cū
ſciant ius ſuum vbiq; durare. Item ⁊ intereſſens nō ſcienter admiſ
ſus a minori parte capl̄i ſi intenderet querere quaſi poſſeſſionē: eēt
in mala fide. ⁊ eo ipo nō ꝑſcribit. de pſcri. c. fin. niſi dicatur qđ tñ ſibi
nō placet qđ minoꝛ ps in hoc tranſtulerit poſſeſſionē: vt ſi caſus cō-
tingeret poteſtatem deuolutam ad minorem illo caſu ⁊ nō alio cen
ſeatur acquiſiuiſſe quod ſatis eſſet equum: vt plures aſſiſterent ele-
ctioni quando eſt ad pauciores deuoluta. ſm Io. an. Sed non pla-
cet qꝛ cum ad eos deuoluta fuerit tñ pro illa vice non potuerunt p
maioꝛi tempore illam transferre quam haberent. j. de reſtitu. ſpoli.
olim. ⁊ ſic nec reſpectu deuolutionis ſecunde. que ad eos fieri contin
geret. Item quia ad eos non deuoluitur ꝓprietas vel quaſi poſſeſ-
ſio iuriſditionis cōſocioꝝum: nam ⁊ illis remanet ſed inutilis p illo
actu eoꝝum ergo patientia: licet actus deuoluatur non transfert q̄ſi
poſſeſſionem cum illius exigatur patientia in quo eſt ꝓprietas: vel
poſſeſſio iuris: vt no. ſ. de offi. oꝛdi. conquerente. de poſtula. bone.
37 ij. ⁊ hic ⁊. j. de reſti. ſpo. in literis. ❡ † Quero an de effectu illius poſ
ſeſſionis queſite vnico actu dic vnus patet in tex. alium ponit gloſſ.
nō eſt a poſſeſſione illa repellendus: immo tuendus: vt lite pen. per
totum. xvi. q. iiij. volumus niſi conſtet quod vi aut clam vel precario
poſſederit: qꝛ tūc q cedit autoꝛitate ſua poterit reuocare. Hoc vlti-
mum referas ad id qđ dicit de precario: nā etiā violentum ⁊ clande-
ſtinum poſſeſſoꝛē non licet ꝓpꝛia autoꝛitate repellere. Item inquā
tum ſentit poſſeſſione nō tuendū qui clam vi vel ꝑcario ⁊c. bene di-
cit inquantū intentat interdictum retinende ⁊ hoc cōſtringe ad eū
a quo hꝫ clam: vi: vel precario: vt dixi ſupra. quo ad ꝑcarium non ꝓ-
cederet qđ innuit glo. qꝛ immo tuetur: ⁊ ſi ageret recuperande: quia
38 tūc tueret ⁊ admitteretur ſic agendo vt dictū eſt ſupra. ❡ † Querit
glo. quare dicat quaſi poſſeſſio. Reſpon. ⁊ bene dicit vt in ea in fi. ap
paret. iij. q. j. reintegranda. facit hoc modo quia ibi tex. videtur velle
ſolas res coꝛpoꝛales reſtitui: ⁊ ex verbis res eccleſie ꝓpꝛias: vel ſuas
ſubſtantias perdiderit ſed per hoc non negat quin pro iure incoꝛpo
rali detur quod alibi expꝛimitur. ij. q. ij. nullus. ff. de ſerui. l. pe. in fi.
39 ſm Io. an. ⁊ Vin. hic. ❡ † Oppo. quod hec reſtitutio ſit inanis: qꝛ
eo reſtituto ex vna manu ex altera ſententia ſuper ꝓpꝛietate lata at
trahet ad ſe poſſeſſionem. j. c. cum dilectus. Gloſ. fatetur. quod hec
eſt verbalis reſtitutio. Io. an. dicit quod in facto fuerūt reſtituti cū
fuerit caſſata electio eis contradicentibus ⁊ excluſis facta ſm Ho.
Sed forte glo. ⁊ Lau. conſiderauit quod id iā dictuꝫ erat ſupra. Io.
cal. dicit ⁊ bene qđ non videt qualr̄ hoc facto fuerit reſtitutꝰ: vel fctō
ꝓpter hoc qđ caſſata ſit electio: qꝛ hoc ſit abſq; reſtitutione poſſeſſio
nis ad nullū eñ actū poſſeſſionis vel quaſi reſtituunt de quo remit-
tit. j. c. cū dilectus. in. vſ. q. Iđ pōt dici qđ lꝫ poſſeſſio nō reſtituat fa
cto ſed ſolo vbo nō eſt inanis quo ad fructus medij temporis pce-
ptos ꝯ poſſeſſionē: qꝛ retractant vt vides hic actum electiōis q fru-
ctus eſt q̄ſi poſſeſſionis ad ꝑiudictū: alr̄s poſſeſſoꝛis attentatū retra
ctari ⁊ hoc reſpectu dr̄ facto reſtitui ad fructus ⁊ verbo ad poſſeſſio-
nē. de quo. j. eo. cū dilectus. notabit. Non ob. ſi dicat qđ ex quo erat
ꝓbatū de ꝓpꝛietate ſimul deducta qđ nō debebat reſtitui cū notoꝛie
cōſtaret de ꝓpꝛietate: ⁊ notoꝛie talis exceptio repellit poſſeſſoꝛium
vt in. c. cōſtitutus. de fi. pref. ⁊ qđ ibi no. qꝛ de hoc nō fuit oppoſitū: ſꝫ
ſolū actum. ſ. c. ij. vel nondū erat facta publicatio teſtium ſup ꝓpꝛie
tate ⁊ ſic adhuc erat in dubium. Nō ob. qđ hoc cōſtaret iudici qui te-
ſtes examinauit: qꝛ ex illo ſolo nō habuit plenam notitiam vt arg.
de teſti. vltra tertiā. Item licet ei cōſtaret non cōſtabat alijs vnde nō
erat notū ſibi ⁊ alij. ij. q. j. quando. Nō ob. ꝙ notoꝛia eſſet ꝓpꝛietas ex
fundamento iuris cōmunis: ⁊ ſic nō debet obtinere: alr̄s opponere in
poſſeſſoꝛio. de reſti. ſpo. ad decimas. lib. vj. qꝛ de hoc nō opponebat
ſed agebatur. ſ. de oꝛ. cog. c. ij. Item teſtes erant ꝓducti p parte cle-
ricoꝛum ſup ꝓpꝛietate q foꝛte non erant publicati qui potuerūt ali
quo modo ſpāli obfuſcare notoꝛium ad hoc. ſ. c. ad vltimum: ſꝫ non
placet: qꝛ ſi ꝓceditur ad ſniam erant publicati: Itē hic poſſeſſio erat
iuſtificata ex patientia longa canonicoꝛū: ⁊ illa eſt apta ad partum
poſſeſſoꝛij ꝯ notoꝛiū ꝓcedūt ꝯria qñ aliter nō iuſtificat quo caſu il-
la nō eſt apta ad partū poſſeſſoꝛij: quia notoꝛie eſt iniuſta vt no. In-
no. hic. ⁊. ſ. de poſtula. ꝑla. bone. ij. ad quod. de preſcrip. c. ij. libꝛo. vj.
40 Venio ad. v. verum. † Not. j. quod libellus eſt latiſſimi iuris: vt in
eo veniant omnia de quibus non eſt actum vt veniāt ad hoc cōcoꝛ.
in glo. qđ eſt verū dūmodo quomodocunq; poſſit ꝓpꝛie vel impꝛo-
pꝛie accomodari verbis libelli etiam ſm latiſſimam ſignificationē.
❡ No. ij. qđ ſuper iure eligendi ꝑncipalem pꝛelatum in eccleſia col-
legiata capl̄m fundat intentum de iure cōi ad hoc. ſ. de electio. c. j.
41 ❡ † Not. iij. ad concludendam ꝑſcriptionem vel cōſuetudinem non
ſufficit ꝓbare tantum vſum vel quaſi poſſeſſionē: niſi pꝛobetur legi
42 timo tempoꝛe ꝯtinuata ⁊ pꝛeſcripta. ❡ † No. iiij. ius eligendi ab ex
trinſecis de capitulo pꝛeſcriptibile quo ad ius intereſſendi cōi tpe.
43 ❡ † Not. v. quod vbi dantur due mutue petitiones ſup eodē iure di
recto contrarie ille obtinet vicem actoꝛis etiā ſi pendeat ꝯ quem fa
cit ius cōmune ⁊ ad illum vt actoꝛem ſi non ꝓbat dictanda eſt ſnia:
quia ad illū incumbit onus ꝓbandi cū alterius ſit intentio cōi iur.
44 fundata. ❡ † Not. vj. qđ cōcurrente fundamēto poſſeſſionis ex vna
parte ⁊ fundamento iuris cōis ex altera obtinet ius cōi poſſeſſione
⁊ quod poſſeſſio ꝯ ius cōe non releuat ab onere ꝓbandi ſup ꝓpꝛie-
tate qñ ꝓpꝛietas pꝛincipaliter deducit in iudicium etiā ſi pꝛincipa-
liter ab alia etia parte ſit deducta: ⁊ ipſe in aliqua petitiōe ſit reus.
45 ❡ † Oppo. qđ ex parte canonicoꝛum ſeu clericoꝛum non fuerit de-
ductū petitoꝛiū cū poſſiderent: ⁊ poſſidenti nulla cōpetit actio pe-
titoꝛij. inſti. de actio. §. iſto quoq;. de iudi. examinata. Solu. dicit
glo. poſſidenti non datur petitoꝛium p re coꝛpoꝛali: qꝛ cōpetit ſo-
lum ad rem vendicandam. C. vbi. in rem actio. l. j. ff. de rei ven. l. qui
reſtituere: ſed bñ datur poſſidenti p iure incoꝛpoꝛali: qꝛ dat ad tuen
dum quem in poſſeſſione. ff. ſi ſerui. ven. l. harū. ⁊. l. ſicut. His autem
clericis dabat cōfeſſoꝛia: qꝛ dicebant ſibi ius cōpetere: ⁊ negatoꝛia
dabatur negantibus canonicis: ⁊ ſic dꝫ intelligi quod hic dr̄ vtrāq;
partem deduxiſſe in iudicium ⁊c. libellos autem vide in ſpecu. eo.
46 titu. §. ſi. ſm Io. an. ❡ † Oppo. dicitur ꝙ omnia veniunt in libello
de quibus non eſt actum ne veniant cōtra. ff. de dolo. l. eleganter. ff.
de verbo. obli. l. quicquid. dic in generalibus ⁊ vniuerſis iudicijs ve-
niunt omnia: ⁊ in his pꝛocedit regula. In ſingularibus iudicijs ve-
niunt adhuc omnia vt. l. ediles. §. Item ſciendum. ff. de edi. edic. In
ſtricti iuris ſi libellus eſt generalis: ⁊ non petitur ſpecificari omnia
veniunt. vt. l. ſi. C. de anna. excep. Si eſt ſpecialis veniunt illa tantū
de quibus eſt factum. Ex hoc not. quod libellus eſt lati vel ſtricti iu
ris ſecundum naturaꝫ actionis in iudicio deducte. Tu dic ⁊ hoc eſt
de mente gloſſ. omnia veniunt in iudicio que ſunt pꝛopoꝛtionabilia
nature actionis in iudicium deducte annexa vel illis accidētia. Il-
la autem que ſunt omnino extranea ab actione ⁊ verbis libelli talia
non veniunt ſufficit tamen qđ quoquo modo trahibilia ſint ad ver-
ba libelli etiam ſm latiſſimam ⁊ impꝛopꝛiam ſignificationeꝫ: vt no.
in. l. ſed ⁊ ſi poſſeſſoꝛi. §. ſi. ff. de iureiur. ⁊ dixi in. c. examinata. de iu-
di. Per hoc dicunt doct. qđ libello imperſonali poteſt ſequi ſnia ſu
per ypoteca. C. de pꝛeſcrip. xxx. an. l. cum notiſſimi: qꝛ illa eſt ad per-
ſonalem acceſſoꝛia vt ibi: ſic etiam dicit Butri. in. l. ſolemus. ff. de iu
di. vnde verba hec extracta ſunt. Per hoc dicit Barto. in. d. l. ſole-
mus. quod ꝙꝙ libellus detur coꝛam arbitro vel in actione ſtricti iu
ris nihilominus late interpꝛetabitur quantum capit commiſſum
et verba ⁊ quantum etiam capit actio: quia naturam actionis libel-
lus intelligitur vt eſt dictū. ❡ Oppo. innuit in libello tātum conti
neri ⁊ ſuper eo ſententiari poſſe quod eſt in libello compꝛehenſum:
contra inſti. de actio. §. ſi iurans. cū ſi. Sol. ꝯ colligitur ex dictis an
ſint omnino coniuncta vel extranea vt eſt dictum: vel pꝛopoꝛtiona-
bilia nature actionis. Inquantū aūt glo. ponit hic petitionem he-
reditatis ſub generali actione male dicit: quia immo vniuerſalis

eſt de quo.de libel.ob.c.j.de offi.oꝛ.cōquerēte.per Inno.Idem Jo.
47 an.in addi.ſpe.in ti.de act.⁊ peti.§.j.ver.⁊ no.in.xiij.col.¶ †Opp.
qḋ cōſuetudo inducat ex tribus vicibus.C.de epiſc.au.in.l.iij.Dic
qḋ nō inducit cōſuetudinē niſi in criminalibus:ſm gl.Cōſtituit tñ
quē in quaſi poſſeſſione i qua defenditur donec ſequat̃ ꝯ eū ſñia.xv.
alſ.xviij.q.ij.ſeruitium.vt lit.pen.c.j.Tu dic qḋ nō inducit cōſuetu
48 dinē preſcriptā:ſed de hoc dic vt dixi de cōſue.c.fi.¶ †Oppo.quod
nō querat̃ ius eligendi cōi tpe:ſ; exigatur tempus duplicatum cum
nō habeat cām cōtinuam.ff.quemadmodū ſui.amit.l.ſi cōſtituta.
49 †Sol.dicit gl.illud nō ꝓcedere de iure canonico.alleg.de pſcrip.de
quarta.ꝯ hoc ſoluit̃ p Inno.de pſcrip.de quarta.p cū.⁊ Joā.an.de
elec.cumana.⁊ aliquid p Jo.xiij.q.ij.in ſumma.vbi dicit qḋ ſufficit
ius ⁊ cām eſſe cōtinuā licet nō ſit cōtinuus actus.p.l.foramen.ff.de
ſerui.vrba.predi.Uera ſo.eſt qḋ ꝯtria loquunt̃ in ſeruitutibꝰ a re rei
debitis.In quibus cū res nō habeant animū diſcōtinuū; actu ope
rat̃:q2 ibi nō dat̃ animi cōtinuatio:cū nō habeant res animum ſecꝰ
in iuribus pſone in rebus debitis:vt hic:q2 ibi aīo hoīs cōtinuatur
poſſeſſio vt no.in.l.ij.C.de ſerui.vbi per Cy.⁊ pe.in.l.ſeruitutes.ff.
50 de ſui.⁊ Bar.in.l.iuſto.§.nō mutat.ff.de vſuca.¶ †Oppo.innuit̃
ſi foret pſcripta hūc obtinere op.pſcriptiōe vel cōſuetudine 9; alle
gari titu.j.de pſcript.ſi diligenti.de deci.dudum.So.glo.dicit.i.qḋ
ſpeciale eſt in his incoꝛporalibus in quibꝰ patiētia habet̃ in loco ti.
pōt ſic intelligi glo.qḋ in incoꝛporalibꝰ poſſeſſio haberi nō pōt niſi
patiēs patiat̃ vtentē vti vt pro iure ſuo ⁊ vtens etiā vtatur vt ꝑ iure
ſuo:vt.l.j.§.interdictū.ff.de iti.actuq; pri.⁊.l.j.⁊.ij.C.de ſerui.Hoc
aūt eo qḋ vtatur vt pro iure ſuo h; titulū putatiuū:qui ſufficit ad p-
ſcriptionē.l.celſus.ff.de vſuca.ff.ꝓ empt.l.vulgo:non placet hoc q2
poſſeſſio pōt haberi ex vſu ꝑ iure ſuo:l; non putet ſe ius habere vt
dixi ſup litera.Item cum in vſuca.exigat̃ bona fides:res coꝛpoꝛales
ſola bona fide pſcriberent̃:q2 is d2 bone fidei poſſeſſoꝛ q̄ poſſidet co
gitatione dñi.C.de fur.apud antiquos:⁊ hoc eſt falſum:opoꝛtet er-
go qḋ vt preſcribat putet ſe dñm aliq̄ ſingulari ti.putatiuo:⁊ cā hec
putādi in ſpecie pcedenti reſpectu alicuius ſingularis ti.nō ꝓcedit
niſi aliter ſaluet̃.Secūdo ſoluit glo.ſpāle eſſe in pſcriptione iurium
incoꝛpoꝛaliū in qbus nō eſt neceſſe allegare titulū:vt patet in.l.ſi qs
diuturno.ff.ſi ſui.ven.hoc eſt ꝯ iura ſupꝛa allegata.Glo.ꝑ ſo.remit
tit ibi.Obſtat etiā.de pſcrip.c.j.lib.vj.vbi titulꝰ exigit̃ qñ pſcriptio
eſt ꝯ iura vt ē hic.Pōt prio dici qḋ hec.decre.eſt coꝛrecta.Uel ſecū
do:q2 hic titulū allegabant.Uel.iij.ex toto pſcribere ius eligendi ꝯ
capl̃m eſt ꝯ ius cōe:⁊ tunc exigit̃ titulus:ſ; pſcribere ius intereſſen-
di electioni hoc nō eſt ꝯ ius cōe:ſed pōt ius:vel ſecundū ius.lxiij.di.
obeuntibꝰ.Ideo talis pſcriptio ꝓcedit ſine titu.hec nō eſt bona:q2
ſaltem eſt pſcriptio ꝯ pſcribentē quo caſu exigitur titulus:vt.d.c.j.
Quarto q2 ceſſat hoc ar.a cōtrario ſenſu:q2 cōtrarium reperit̃ in iu-
re ſtatutū.de elec.publicatio.no.⁊ de fo.cōpe.c.ſignificaſti.C.de con
di.inſer.l.j.q.d.qḋ idem foret ſi eſſet ꝓbata cōſuetudo.Hoſt.dicit ꝙ
refert an deducat̃ vſus vt cōſuetudo ad ſeruitutē querendā:⁊ nō exi-
gitur cā:ſed vſus habet̃ loco tituli vel cāe p.l.ſi qs diuturno:an ad-
ducat̃ vſus ad q̄rendū cenſum ⁊ exigit̃ titulus:vt de cenſi.peruenit.
Ratio q2 hō ſine cā alteri non obligat̃ inſti.de obli.in prin.Sed res
plerūq; cōcedit̃ occupanti ad ſeruitiū hominis facta.ff.de vſuris.in
pecudum.⁊ ſic facilius acqritur ius in ea:ꝙ in homīe.Unde ſi nihil
teneo a te:nō debeo tibi cenſum:niſi aliud ꝓbes.de quo.j.de cenſi.ꝙ
to.⁊.c.peruenit.Scḋa ſol.tollitur ex his que no.p Hoſti.in.c.cuma
na qḋ refert:an deducat̃ vt cōſuetudo:⁊ nō exigitur titulus:an vt p-
ſcriptio ⁊ exigit̃ vt ibi.c.j.⁊ ſi dicat̃ hec nō eſt cōſuetudo:ſ; pſcriptio
vt patet per Inno.in.c.dilecto.de offi.oꝛ.⁊ qḋ no.in.c.fi.de cōſuetu.
Reſpondet̃ qḋ cū agatur de q̄rendo iure reſpectu dignitatis qḋ alr
q̄ri non pōt vt no.in.c.cōſtitutus.ꝯ.de elec.Hoc ius eſt vt p; ⁊ ſic eſt
cōſuetudo:ſ; ꝑut ibi dixi.ſ.in.d.c.fi.hoc nō pōt eſſe niſi pſcriptio:q2
ius actiue eſt ad cōmodū certe perſone vel loci:⁊ ꝑut paſſiue piudi-
cat̃ eſt:ad incōmodū certaꝝ pſonaꝝ vnde nō vr̃ qḋ ſit cōſuetudo ſed
pſcriptio.Item ⁊ cōſuetudo ꝯ ius exigit cām ſicut pſcriptio titulū:
51 vt dixit hic notabilr̃ glo.¶ †Hic ſunt duo videnda.primum an poſ
ſit preſcribi ius eligendi in eccl̃ia.Secūdo an cōi tpe.Ad primū qui
dā dicunt hoc nō pſcriptibile:⁊ hoc t; Jo.and.⁊ Uin.q2 tale ius nō
pōt niſi ex ꝓuilegio cōpetere:alia aūt inpreſcriptibilia ſunt.xciij.di.
illud.Jo.dixit hic pſcribi poſſe etiam per laicū.de iurepatr.nobis.
Alij quod nō a laicis:ſed clericis:dic qḋ eſt pſcriptibile ius pſentan
di etiam a laico:ꝑut habet̃ in dicta decre.a nobis quinimo ⁊ vnde
ius pſentandi vt no.de elec.querelā:⁊.c.maſſana.Ius aūt eligēdi nō
q2 per illud initiatur matrimoniū:vt in.c.maſſana.⁊.c.ſacroſancta.
⁊ no.Inno.eo.titu.qḋ ſicut.Ad ſecundū aūt quid dicendū veritates
ſunt ex ſolutiōibus ad ꝯ.Reperio etiā in ſolutionibus ꝯrij moder-
nos vacillaſſe:⁊ vltra.vij.ſo.ꝯ.poſitas.Alij ſoluunt qḋ in his q̄ ſunt
modici preiudicij non exigitur titulus etiā inquantum pſcribit̃ cō-
tra ius:vt.l.ſi quis diuturno.In his aūt que grauis piudicij ſunt ti
tulus exigitur:nam quod quis interſit electioni nō eſt graue piudi
cium.Sed quod ius decimandi colligat ⁊ acquirat vel funerandi.
Hec ſunt grādis piudicij ad hoc qḋ not.in.l.j.in fi.ff.de aqua plu.ar.
ſecundum hanc ſi leuis cenſus ageretur queri:vel leuis decima hoc

eſſet abſq; titu pſcriptibile qḋ negat decre.j.Item cā ꝑpter quā nō
pſcribitur ꝯ ius eſt:quia iniuſta pſumitur poſſeſſio:vt patet in.d.c.
j.Hec ratio cōcludit ſiue agatur de leui ſiue de graui.Igitur nō ꝓce-
dit pſcriptio reiecta hac diſtinctione.Ideo qdam alij moderni di-
cunt quod in iuribꝰ in quibꝰ poteſtas transferendi pēdet a poteſta-
te eoꝝ ex quoꝝ patiētia habetur poſſeſſio in illis nō exigit̃ titulus:
vt in participatiōe iuris eligendi.de elec.cum vintoñ.q2 ex ſola pa-
tientia habet̃ titulus.In his autē in quibus ex patientia nō habet̃
titulus:vt q2 nō pendet a poteſtate eoꝝ:ex quoꝝ pati acqritur poſ-
ſeſſio trāſferre ius tunc nō pſcribet̃ cōi tpe niſi alius detur extrinſecꝰ
titulus.Iſta fuit vt audio antiqua ſolutio Pau.de liaz.vt recitat
hic Jo.de ligna.⁊ fuit mea primo anno in quo legi in decre.ſed non
eſt perfecta.Primo q2 ex hac ſequeret̃ quod ſi mulier pateret̃ virum
tenere bona eius loco dotis quod ex hoc acquireret vir titulo dotis
illa bona contra id quod diſputat Bar.in.q.illa mulier habens pa
trimoniū.de qua dicam.j.de cenſi.peruenit.Item q2 l; ex pati cano
nicoꝝ poſſit participari ius eligendi pro vna vice vel duabus vicibꝰ
Ius tamen ipm conſtituere nō pendet a ptāte canonicoꝝ:vt in per-
petuū participet̃ abſq; ſolennitate debita:vt cōſenſu epiſcopi:q2 ex
hoc alienat̃ ius eccleſie:⁊ hoc no.Cōpo.de elec.cōſtitutus.vbi vr̃ ca-
ſus qḋ poſſeſſio non iuſtificat̃ ſine titulo ⁊ iuſto:nec quis admittit̃
niſi illā iuſtificet ex titu.Dic ergo in his que ſunt grauis preiudicij:
ſiue ꝯ ius ſiue ſ; ius ſp exigit titulꝰ nec ſufficit q̄ſi poſſeſſio:vel poſ
ſeſſio cum patiētia:q2 in talibus patientia non eſt loco tituli.ff.de
vſuca.l.celſus:⁊ ſufficit verus vel putatiuus tā ab aliquo putatiuo
titulo ſpāli trahēte originē:⁊ a iuſta cā:nō autē; ſufficit qḋ putet rē
ſuam eſſe vel ius ſimpliciter niſi habeat ſpecificam cām hoc putan-
di.In his autem que ſunt leuis piudicij:ſi ex patiētia eius a quo ha
betur poſſeſſio eo ſolo iuſtificat̃ poſſeſſio ⁊ contra eā tollitur pſum-
ptio iniuſtitie.tunc adhuc ꝓcedit preſumptio abſq; titulo:ſiue pre-
ſcribatur ꝯ ius ſiue ſecundum ius vt hic.q2 cā ꝑpter quā non preſcri
bitur abſq; titulo qñ poſſeſſio nō habet reſiſtentiam iuris eſt:q2 poſ
ſeſſio eſt iniuſta:niſi ergo aliter iuſtificet̃ titu.non procedit pſcriptio
que etiam in iuribus:⁊ que ſunt modici piudicij nō procedit ex in-
iuſta poſſeſſione.Ubi ergo patientia iuſtificat poſſeſſionem ꝓcedit
preſcriptio vt hic patet.Duo ergo hic concurrunt quare hic preſcri
batur cōi tempoꝛe modicitas preiudicij:⁊ q2 ex pati iuſtificat̃ poſſeſ-
ſio:ꝙꝙ non pendeat a poteſtate eoꝝ perpetuo ius transferri.hoc
voluit dicere hic glo.qḋ patientia habet̃ loco tituli.i.iuſtificat poſ-
ſeſſionem ſicut titulus.⁊ ex hoc patet quod ſi agitur queri totū ius
eligendi contra ius cōmune qḋ non ꝓcedit preſcriptio abſq; tit.q2
agitur de graui preiudicio.Non ob.ſi dicatur quod ex ſolo pati non
iuſtificatur poſſeſſio intereſſendi electioni:quia non pendet a pote-
ſtate canonicoꝛum transferre hoc ius vt perpetuum vt no.de elect.
conſtitutus.cum ergo non poſſint transferre non poſſunt dare tit.
⁊ ſi putet ſe quis ex hoc iuſte poſſidere errat in iure:⁊ iure reſiſten-
te:⁊ ſic non eſt in bona fide.de reg.iur.ea que.lib.vj.C.de iur.fi.l.pro-
hibitum.lib.x.dic quod licet nō pendeat a poteſtate eorum transfer
re proprietatem vt in perpetuum pendet ab eoꝛum poteſtate tranſ
ferre poſſeſſionem:cum poſſint participare:⁊ ex eoꝛum pati iuncta
tempoꝛis continuatione longa iuſtificatur poſſeſſio:vt no.de in in-
teg.reſtitu.c.ij.vnde data continuatione vſq; ad legitimum tempꝰ
retro iuſta preſumitur:⁊ ſic perfecta eſt preſcriptio.Nec obſt.ſecun
dum hoc idē diceretur in cenſu ⁊ decimis.Reſpondeo quod hoc non
procedit in his que ſunt grandis preiudicij:vt ibi.non ob.ſupꝛa.de
electio.conſtitutus.vbi ex hoc ſolo quod per patientiam habeant
canonicoꝛum vel conuentus non iuſtificatur poſſeſſio:immo iniu-
ſta preſumitur niſi aliter titulus oſtendatur:⁊ ſi oſtenditur etiam in
iuſtus non releuat:quia ibi non erant abbates illi in poſſeſſionem
ſecundum vnam opi.glo.ibi.Item dato quod eſſent in poſſeſſione:
ibi erat recens poſſeſſio que iniuſta preſumitur niſi aliter iuſtificet̃:
vt ibi.⁊ not.Innocen.de reſtitu.in integ.c.ij.in gloſſ.per monachos
iuxta fi.hic quando antiqua eſt que vna cum patientia:⁊ quia de mo
dico agitur preiudicio:⁊ excōicationis tempoꝛis longinquitate iu-
ſta preſumitur niſi aliter ꝓbetur.In his ergo iuribus ſic poteſt con
cludi.Quedam ſunt in quibus lex reſiſtit vel preſumit ſeu ius com-
mune:⁊ poſſeſſionem iuſtificat omni caſu:⁊ nō procedit preſcriptio
nec cum titulo nec abſq;.de preſcriptio.cauſam.Quedam ſunt in q
bus ius commune reſiſtit:vel preſumitur non omni reſpectu:ſed cō
muniter:⁊ certo caſu aſſiſtit:⁊ non preſcribitur niſi probetur caſus
ille:⁊ ſic ſpecialis cauſa ⁊ titulus.quo poſſeſſio iuſtificatur:vt in cen
ſu decimis:⁊ ſimilibus.de reſti.ſpo.ad decimas.lib.vj.Queda; ſunt
in quibus ius commune reſiſtit vel preſumit ſi tamen detur patien-
tia eius a quo habetur poſſeſſio iuſtificatur ex poſſeſſionis longin-
quitate iuncta patientia:⁊ preſcribitur abſq; titulo:vt hic.Queda;
ſunt in quibus ius poſſeſſioni non reſiſtit ea data licet non apparē-
te poſſeſſione:ius vel poſſeſſionem non preſumat ea tamen data eā
non iuſtificat:quia iuſtificatur ex ſolo pati etiam in momentaneo
eius a quo habetur poſſeſſio:⁊ tunc preſcribitur abſq; titu.vt.l.ſi qs
diuturno.ff.ſi ſerui.ven.de quo dicam.in dicto.c.ſi diligēti.Pet.gl.
op.qḋ non preſcribatur ſeruitus:q2 nō eſt in bonis:nec extra bona:
⁊ ſic ap-

ꝛ ſic appropriabilis non eſt ergo nec ꝑſcriptibilis.ff.de vſuc.l.ꝑſcri-
ptio.pꝫ in.l.i.ff.de vſuf.leg.Glo.non ſoluit.Jo.and.remittit ad.l.
ſeruitutes.ff.de ſerui.Tu dic q̄ id q̄ d̄r quod nō eſt in bonis eſt ve-
rū certo reſpectu.Sed nō vniformiter vt no.in.d.l.i.naꝫ in bonis eſt
ex quo ꝑ ea cōpetit actio:ꝛ exceptio.ff.de acquiren.re.do.l.rē in bo
52 nis.¶ †Ultima glo.alle.cōcor.ad illā regulā actore nō ꝓbante:ꝛ di
cit Uin.illā regulā nō procedere litigatoribus pn̄tibus ſec⁹ ſi alter
abſit non cōtracto hermodicio.i.diſerto iudicio ante lit.cōte.de iu-
di.ꝑperandū.§.ſin aūt reus.Sed de hoc dicet.j.de dolo.cauſamq̄.

1 ☞ Petitorio ꝛ poſſeſſorio accumulato ab vna parte:pōt ab alte
ra parte petitorium accumulari ꝛ tunc poſſeſſorij pendentia nō fa-
cit ſilere petitorium ꝛ ſic poſſibilis eſt talis cōcurſis vt quando fuit
intentatum petitorium ꝛ poſſeſſorium recuperāde ab vna pte ꝛ ab
alia petitoriū ꝛ poſſeſſorium retinende.nu.16.
2 Poſſeſſorio ꝛ petitorio ſimul accumulato quomodo iudex ſuper il
lis procedat.
3 Poſſeſſorij effectum vel ſententiam ſuper poſſeſſorio nō impedit
ꝓbatio defectus proprietatis vbi eadem inſtantia conſtat ſimul de
poſſeſſorio ꝛ ꝓprietatis defectu ex quo ad aliud nō opponitur.
4 Nō omnis talis eſſe reputatur qui ſe ꝓ tali gerit.
5 Poſſeſſorio agendi videtur quis poteſtatem habere eo quod con-
firmatus eſt quaſi ex confirmatione nactus ſit poſſeſſionem. nu.8.
6 Poſſeſſorio agens in beneficialib⁹ obtinet eo q̄ ſe ꝓbat eiectum lꝫ
nō ꝓbet eijcientem poſſidere.
7 Poſſeſſio apta concludi poteſt ad partū poſſeſſorij abſq̄ canoni-
ca inſtitutione ꝛ ſic abſq̄ vera tituli ꝓprietate oportet tamen quod
habeat titulū autoritate ſuperioris ꝛ q̄ poſſeſſio coloret patiētia
ſuperioris ꝛ titulo extrinſece colorato.
8 Electus confirmatus tamen eiectus quādo poſſit agere poſſeſſorio
ꝓ iure electionis cōfirmate qua ſpoliatus eſt.
9 Prelatus quomodo adepta poſſeſſione ꝑlature agere poteſt nomi
ne proprio poſſeſſorio pro rebus eccleſie ablatis vel nomine eccleſie
poſſeſſione non adepta vt tutor qui nomine pupilli ante adeptam
poſſeſſionem bonoꝝ pupilli agere pōt poſſeſſorio noie pupilli eodē
pupillo ſpoliato.
10 Poſſeſſorio agens noie ꝓprio vel alterius de quo.ſ̄.nu. ꝓrimo an
arcetur ad ꝓbandum titulū.
11 Reſtitutio nō cōceditur vel interinari minime dꝫ ex re quā vitioſe
quis eſt cōſequutus.
12 Confirmatio nullum ius tribuit electo ex non canonica electione.
Fallit vbi ex certa ſcientia ꝑ papā confirmatur.
13 Reſtitutionis remedium aduerſus ſpoliatorē qui obtinuit cām cō
tra ſpoliatum prodeſt ſpoliato impetrāti vt ſpoliator teneatur ad
fructuum reſtitutionem vſq̄ ad temp⁹ litis conteſtate ad quos fru
ctus tenetur tn̄ poſſeſſor a tempore litis conteſtate licet reſtitutio
videatur fruſtratoria vt ex vna manu reſtituatur ꝛ ex altera poſſeſ-
ſio ſibi auferatur.nu.ſeq.
Fructus beneficij quos reſtituit poſſeſſor qui poſſeſſionem ꝑdidit.
14 Alimenta recipit pupillus ab herede ſcripto q̄ appellauerat vſq̄
ad finem litis mote ratione teſtamenti inofficioſi.
15 Poſſeſſor momentaneus etiā iuris eligēdi vel cōferendi nō valide
eligit vel confert.
16 Petitorium ꝛ poſſeſſorium in cauſa recuperande quando videātur
incompaſſibilia vt cumulari ſimul in iudicio nequeant.
17 Judex etiam eccleſiaſticus de quibus rebus videatur ipſo iure incō-
petens.

Cum ſuper. Idem dicit quod pri. Prima de-
ciſio narrat factum. Secūda diffi-
nit. Et primo poſſeſſorium. Secundo petitorium. ibi ve-
1 rum.¶ †No.primo q̄ accumulato petitorio ꝛ poſſeſſo
rio ab vna parte ab altera poteſt petitoriū accumulari:ꝛ tunc poſ-
ſeſſorij pendentia nō facit ſilere petitorium:ꝛ ſic ſup eodē iure poſſi
bilis eſt accumulatio:ꝛ concurſus petitorij ꝛ poſſeſſorij ab vna par-
2 te ꝛ petitorij ab altera.¶ †Not.practicam ꝓcedendi ſuper petito-
rio ꝛ poſſeſſorio inſimul accumulato:q̄ prius terminat poſſeſſoriū
3 ſecūdo petitoriū.¶ †No.q̄ vbi in eadē inſtātia ſimul cōſtat de poſ
ſeſſorio ꝛ ꝓprietatis defectu ꝓbatio defect⁹ ꝓprietatis ex quo aliō
non opponit nō impedit ſniam ſuper poſſeſſorio nec poſſeſſorij effe
4 ctum.¶ †No.non ſequit quis gerit ſe ꝓ electo ergo vere eſt electus
nec ſequitur hic gerit ſe ꝓ ꝑlato:ergo eſt prelatus.¶ No.illam regu
5 lam.de qua re iudex ꝛc.¶ †No.ar.pro eo q̄ quis eſt confirmat⁹ ha
bere vr̄ poteſtatē agendi poſſeſſorio:quaſi ex cōfirmatione nactus
6 ſit poſſeſſionē.¶ †No.agentē poſſeſſorio in beneficialib⁹ obtinere
eo quod ſe probat eiectū licet nō ꝓbet eijcientem poſſidere vel ſe eie
7 ctum a poſſidente.¶ †No.hic apertum q̄ concludi poteſt poſſeſſio
apta ad partum poſſeſſorij abſq̄ canonica inſtitutione ꝛ ſic abſq̄ ve
ra proprietate tituli.oportet tamen quod habet beneficium auto-
ritate ſuperioris:ꝛ ſic oportet quod poſſeſſio coleretur patientia ſu
perioris ꝛ titu.extrinſece colerato.¶ No.practicaꝫ poſſeſſorij:vt de
cernat reſtituendum:ꝛ ſic videtur quod hec verba ſint apta ad reſti-
8 tutionem poſſeſſionis.¶ †Uenio ad dicta docto.Oppo.quod ele
ctus eo quod confirmatus non agit poſſeſſorio eiectus:q: ſolo tit.
nō acquiritur poſſeſſio.ff.de acquir.poſ.l.cum heredē ꝛ.l.ſi ex ſtipu-
latione.Solu.fatet Inno.q̄ ſola cōfirmatione nō acquiritur poſ-
ſeſſio.vt.ff.de acquiren.poſ.l.cum heredes:vnde intelligendū eſt q̄
hic poſſeſſionē apprehendit vel aliter fuerit tradita licet enim con-
firmatione conſequatur licētia ingrediendi vt no.de elec.tranſmiſ-
ſam nō tamen cōſequit poſſeſſionē.Itē no.archi.xcij.diſt.ſi qui:et
an ſola cōfirmatione illam poſſit acquirere an vltra hoc exigat iſtal-
latio tangit hic Inno.dixi de elec.tranſmiſſa:ꝛ no. Dyn.in regula
9 poſſeſſor.de reg.iur.li.vj.†Sed obuiat predictis:q: tutor ante ade-
ptam poſſeſſioneꝫ bonoꝝ pupilli pupillo ſpoliato agere pōt noie
pupilli poſſeſſorio:ſic ergo ꝛ prelatus.Solu.dicit Inno.ſi prelatus
vult agere poſſeſſorio reſpectu corporis bn̄ficij ꝛ reſpectu tituli bn̄fi
cij tunc anteq̄ adeptus ſit poſſeſſioneꝫ bn̄ficij:agere nō pōt adepta
autem poſſeſſione beneficij agere pōt:ꝛ ꝓprio noie:ſi ſpoliatur ꝛ pe-
titorio ꝛ poſſeſſorio.ꝛ ex hoc obtinebit vt reſtituat ad ſtatum priſti
num.ꝛ liberam adminiſtrationē ipſius ep̄atus:vel ꝑlature ſi eā libe
rā habeat vt hic ꝛ.j.de reſtitu.ſpo.piſanis.ꝛ.c.olim.ij.ꝛ.de ap.bone
me.ſi vnus liberā habeat cōſequetur vnus liberam ꝛ tunc incidēter
reſtituetur ad res quas perdidit ſpoliatione poſſeſſionis admini-
ſtrationis bn̄ficij.ff.de vi ꝛ vi ar.l.i.§.qui vi.ꝛ.§.ſi fundus:nam dato
etiam q̄ illas nondū apprehēderit:vel nō poſſideat vel ſi poſſideat
nō poſſideat noie ꝓprio vt.j.dicetur.Sed ſi noie eccleſie dato q̄ ſic
cōfirmatus non tn̄ dat interdictum q: principalr̄ interdictum intē-
tatum pro reſtitutione quaſi poſſeſſionis adminiſtrādi extendit vt
libere poſſit res adminiſtrare:ꝛ extendet interdictū acceſſorie:non
ſolū ad res poſſeſſiuas:ſed etiā nō poſſeſſiuas in quibus ꝑdidit fa-
cultatem adminiſtrandi ſicut ꝓcedente ſpoliatione domus exten-
dit ad res detentas cōmodatas vel depoſitas inde ablatas.ff.de vi
ꝛ vi ar.l.i.in prin.ꝛ.§.q̄ aūt.licet enim pro eis non daret interdictū
ꝑncipaliter:q: illa non poſſidet ciuiliter vel naturaliter:ſed detinet
tamen acceſſorie veniūt:nam principaliter interdictū cōpetit pro re
cuperando ſtatu ſuo vel ſaltem iudicis officium:ꝛ poterit fundare
libellū nomine ꝓprio:ꝛ venient res eccleſie in reſtitutione inciden-
ter ad hoc.l.i.§.deijcit autem.ꝛ.§.interdictum autem.ꝛ.l.i.§.rectiſſi
me.ꝛ.§.ex die ꝛ.§.merito:ſic ꝛ interdictū datur ꝓ fructibus damnis
ꝛ expen.j.titu.i.grauis.de ap.bone.Nō ob.ſi dicat q̄ non interſit ꝑ-
lati noie ꝓprio cum non poſſideat ꝛ interdictū non dat niſi interſit.
ff.de vi ꝛ vi ar.l.interdictum:q: interdictum vel officiū iudicis com-
petit ad rem ablatā vel eius extimationem:ꝛ idē de iudi.officio etiā
ſi nō interſit eius.l.i.§.q̄ aūt.ff.de vi ꝛ vi ar.nam ad rem locatā agi-
tur interdicto:ꝛ venit extimatio rei tamen reſpectu rei non intereſt
locationis:q: non eſt ꝓpria.ff.loca.l.ſi plures.§.vis maior.ff.loca.l.
qui mercedē ꝛ.l.ſeq.Item pōt dici q̄ ꝑlati interſit rōne adminiſtra-
tionis quā habet ꝛ diſpenſationis.xij.q.ij.ep̄s:ꝛ q: fructibus ſuſten
tatur vt no.de pecu.cle.c.ſi.vnde competit ei interdictū ſicut vſufru
ctuario.ff.de vi ꝛ vi ar.l.i.§.qn̄ vi.l.ſi plurium.§.deiectū ꝛ.l.ſe.Qn̄q̄
agere vult ꝑlatus principaliter ad reſtitutionē rerū eccleſie:ꝛ tūc eſt
videndū hic cuius res eccleſie dicantur:ꝛ an ꝑlatus illas poſſidere
dicatur:vel quis dicit Inno.q̄ prelatus non habet dn̄ium rerū ec-
cleſie.Sed xp̄s de quo per glo.de ver.ſig.cum cā carpen.ꝛ ſi reperiat
in iure q̄ talia bona ſint prelatoꝝ vel clericoꝝ.Illud verum quo ad
adminiſtrationē:ꝛ diſtributionem ſeu diſpenſationē pauperū non
ſunt quo ad ſuſtentationē.no.xvj.q.i.qm̄ quicq̄d. Non ergo dꝫ dici
patrimonium proprium quod eſt commune.de preben.c.iij.ꝛ talis
adminiſtratio ob cōmodiorem adminiſtrationem diuiſa eſt per ec-
cleſias diuerſorum locorum autoritate ſummorum pontificum:et
epiſcopis:ꝛ alijs prelatis conceſſa eſt adminiſtratio.xij.queſtione.
j.vendentes.ex his.ꝛ.c.epiſcopo precipimus per que dicit quod ſi
moriatur prelatus ꝛ omnes clerici in eccleſia dominium illorum nō
vacat:quia chriſtus non moritur nec poteſt eccleſia deficere. Unde
proprietas ꝛ poſſeſſio remanet penes chriſtum qui viuit in eternuꝫ
vel penes eccleſiam ſingularem vel vniuerſalem que nunquam mori
tur nec vnquam eſt nulla.xix.queſtione.ij.capitulo fin.ꝛ.xij.queſtio
ne ſecunda liberti.Unde non deficit heres eccleſie in lib.feu.de fruc.
ali.capitulo ſi clientulus per que concludit Hoſtien.hic diſpenſa-
tiones conceſſas ſuper beneficiorum multitudine fore odioſas cuꝫ
valde iniquum et iniuſtum ſit cum inuiti exuriant forte meliores:
nam equa debet eſſe diſtributio.de conſtitutio.cum omnes:q̄ q̄ epi
ſcopi noſtri temporis omnia ſibi approprient.xciij.diſtinctione.
diaconi.¶ Ad primum ergo propoſitum dicendum quod pro tali
non poteſt nec poſſeſſorio agere nec petitorio proprio nomine:ꝛ ſi
vult agere nomine eccleſie poteſt pro rebus ablatis etiam anteq̄
eſſet prelatus ſicut agit tutor pro rebus pupilli antequam ſit tutor:
quia dato quod illa non poſſideat eccleſia poſſedit cuius nomine
agitur:ꝛ per hoc non ob.l.cum heredes.de acquiren.heredi.ꝛ proce
dit hic concluſio ſiue dicas chriſtum ſiue prelatum ſiue eccleſiam
vniuerſalem ſiue particularem poſſidere ſiue epiſcopum ſiue alium
prelatum ſiue papam vicarium xp̄i ſemper tenendū eſt prelatū poſ-
ſe intentare actiones nomie eccleſie.Sec⁹ in herede anteq̄ occupet

FRANCKESCHE STIFTUNGEN

poſſeſſionē vt dicta.l.cū heredes:ꝛ hoc quia egēs hoc poſſeſſorio hꝫ
probare duo poſſeſſionem ꝛ ſpoliationem quā ꝓbare nō pōt ex quo
non apprehendit poſſeſſionem.ff.de vi ꝛ vi ar.l.ij.§.interdictum au
tem.j.ti.j.ex tranſmiſſa.ꝛ.c.ex parte ſm Inno.Suo aūt noīe nō pōt
petere reſtitutionē rerū prelatus cum non poſſideat. Plus tamen
ſibi placet qđ no.j.c.cū in literis.j.de reſti.ſpo.ibi no. qđ res eccleſie
poſſidet noīe ꝓprio:q2 equiparaẗ vſufructuario vel ſaltem vſuario
ſed quid tenendum de hoc dixi in repetitione.c.ſi.j.eo.dic vt ibi: et
vide archi.de reſcrip.ſtatutū:ꝛ qđ no.de offi.or. preſenti.lib.vj.per
ꝑ que dicunt domini de rota ſua cōcluſione.xciij.qđ pro reſtitutio-
ne quaſi poſſeſſionis penſionis ſubtracte que ſoluta eſt predeceſſori
bus poteſt agi poſſeſſorio a prelato vel intitulato in beneficio noīe
beneficij dato quod ipſe nunꝙ fuerit in quaſi poſſeſſione percipien
di illud ius vel penſionem per no.in.c.in literis quod dicunt verum
qñ alter non poſſidet beneficium alias dato qđ eſſet proprietarius
beneficij alter poſſeſſor cum hoc ſit colligere fructus agere ad talem
penſionem ꝛ tales effectus ſequiẗ poſſeſſorem ſic exigendo ſpoliaret
ꝛ ius ſibi diceret qđ non licet qđ me.cā extat.C.vnde vi.ſi quis in tā
10 tam.†Nunquid aūt agens poſſeſſorio tali mō arctatur ad ꝓbandū
titulum videẗ qđ nō:per.l.cogi.C.de peti.here.ꝛ.c.in literis. de reſti
tu.ſpo.Concludit q2 ſi agens poſſeſſorio hoc caſu nō poſſideat opꝫ
quod probet titulum vt no.de elec.tranſmiſſam:ꝛ arctatur ad ꝓbā-
dum plene:q2 actor eſt ꝛ nullam habet ꝓbationē ꝑ ſe vt eccleſia vt.j.
eo.c.j.ꝛ q2 intereſt illorum contra quos agitur:q2 ſoluendo non libe
rantur ſm Inno.de elec.nihil ſi poſſidet ꝛ eſt recens poſſeſſor dicūt
idem not. de conceſ.preben.q2 cunctis in glo.ꝙ plures ibi nec ob.et
eſt ratio:q2 ex tali recenti poſſeſſione nō preſumitur bona fides: nec
iuſtus titulus no.de in inte.reſti.c.ij.in gl.per monachos ad ſi. Idē
ſi longo tpe poſſediſſet vbi aliqua preſumptio facit contra eum: vt
quia competitorem habet ꝛ litem ſuper beneficio patiẗ vt no.Inn.
in.d.c.q2 cūctis.alias ſufficit ꝓbare poſſeſſionē ſm Inno.in.c.tranſ
miſſam ꝛ.c.nihil.de elec.ꝛ not. de eo qui fur.or.re.innotuit: ſed nec
eſt neceſſe qđ ꝓbetur titulus ad hoc qđ no.de ꝑſump.illud per Inn.
fatetur tamen qđ in caſibus in quibus docemus de titulo non req-
ritur ita arcta ꝓbatio ſicut ſi principaliter ageret per ea que no.In-
no.de notorio.j.de ver.ſigni.veniens.de quo per eum.j.titu.j.in lite
ris.per hec dicit ſpecu.in titu.de pe.ꝛ poſ.§.j.verſi.ſed pone vacan-
te.xij.col.quod vacante eccleſia ſi quis poſſeſſionē ſit ingreſſus eccle
ſie ſubſtitutus prelatus pōt agere contra eum tanꝙ contra inuaſo-
rem:q2 poſſeſſio non eſt vacans:immo eccleſia poſſidere cenſetur ad
hoc qđ no.de ꝓba.in preſen.in.d.§.no.qđ licet ꝛ in dicto.vſi.licet in
temporalibus ad hoc.C.de epi.ꝛ cle.raptores.l.iubemus.§.ſi qñ.C.
11 de ſac.ſanc.ecc.¶†Opp.qđ non reſtituaẗ ex quo cōſtat de defectu
proprietatis in iudicio vt patet de fil.preſbyt.c.conſtitutus. Solu.
dic ꝙ nō reſtituitur:ꝛ ad literam dum dicit hic iuſtitia mediante ꝛc.
dic.j.ſuaderet iuſtitia quod reſtitueretur cum effectu cum poſſeſſio-
nem habuiſſet niſi conſtitiſſet quod electio fuiſſet vitioſa vt ſequi-
tur vel ſuaſit iuſtitia qđ reſtitueret ſolo verbo.ſ.c.proxi.ꝛ.j.c.cum di
lectus.Uel cōtrarium loquiẗ quando fuit petitorium deductū per
viam exceptionis hic qñ per viam actionis non tñ qđ reſtitutio eſt
12 verbalis:ꝛ idem no.ſ.c.proxi.¶†Uenio ad gloſſ. Oppo.qđ agere
non poſſit cōfirmatus:q2 cōfirmatio non exiſtente canonica electio
ne nullum ius tribuit vbi electio canonica non fuit.de elec.cum in-
ter ꝛ.c.cū dilectus glo.fatetur contra qđ confirmatio nō tribuit ius
in proprietate:ſi tñ poſtea ſpoliatur nacta iam poſſeſſione debet re
ſtitui ꝙuis electio non fuerit canonica vt hic patet.Io.de ligna.di
cit quod ꝑ cōfirmationem electionis min9 canonice reſpectu intro-
ductoꝝ a iure poſitiuo per papam facta ex certa ſcientia validaẗ:ſi ꝑ
inferiorē non purgaẗ tranſfert tamen onus ꝓbandi in excipientem
de accu.ſuper his operatur etiam effectum adminiſtrandi.l.ij.ff.qđ
fal.tu.auto.operaẗ etiā effectum validitatis ſecūde electionis pria
nō caſſata.de quo de exceſ.prela.inter dilectos.de elect.auditis.ꝛ.c.
qđ ſicut.ꝛ.c.dilecti.Io.de lig.Item operaẗ effectū tranſlatiōis poſ
ſeſſionis:q2 ex min9 iuſto titulo transfertur poſſeſſio. ff.de vſu.l.j.§.
13 ſi iur.¶†Oppo.qđ hec reſtitutio ſit fruſtratoria cum ex vna manu
reſtituatur:ꝛ ex altera ſibi poſſeſſio auferaẗ.j.eo.cum dilectus.Fate
tur glo.qđ hec reſtitutio eſt ſuperuacua quo ad effectum ꝛ verbalis:
ꝛ nihil operatur niſi qđ in hoc ſatiſſit iuri.ff.de iudic.l.de qua re.ad
hoc.ſ.eo.cū eccleſia vide ſimile in cle.j.de ſupple.neg.prela. Uel dic
ſecundo qđ quo ad fructus quos percepit ſpoliator ꝛ percipere po-
tuit ꝓderit:q2 obtinebit cōdemnationē ꝛ reſtitutionē fructuū: vſq3
ad tpſ lit.conteſt.ſuper petitorio propterea q2 ſibi ius dixit. Sꝫ du
bitat glo.nunquid ipſe fruct9 ipſos retinebit:ꝛ an eo reſtituto: ſi du
raret in poſſeſſione illos reciperet.Glo.ar.ꝙ ſic:q2 alimentoꝝ cauſa
non preiudicat veritati.ff.de his qui ſunt ſui vel alie.iur.l.ſi iudex
quaſi dicat licet non habeat iuſtitiam alimentari tamen dꝫ interim
14 †ſic ꝛ pupillus ꝓpter inopiam percipit alimenta ab herede ſcripto
qui appellauerat vſq3 ad finem lit.ff.de inoffi.teſta.l.ſi inſtituta.alſ
ſuſpecta.§.de inofficioſo.In contrariū arguit glo.ꝛ determinat:q2
cum canonicum non habuerit ingreſſum debet reſtituere fruct9 de
preben.dilecto.de iure patro.cum dilectus: quia quaſi intruſus eſt
cui nihil cōmodi habere debet.ad hoc de reſti. ſpo.frequens . lib.vj.
¶Nota etiam dicit glo.qđ fructus illi reſtituunẗ eccleſie a qua per-
cepit.Uin.dicit quod interim habet alimenta ꝛ paſcetur donec eij-
ciatur eo quod eſt plenarie reſtitutus. Io.tenet glo.alle.qđ cum ſta-
tim ſit receſſurus non videtur reſtitutus ſicut non videtur quis ſor-
tiri forum:ſi ſtatim eſt receſſur9 .ff.de iudi.l.heres abſens in ſi.de ver
bo.ſigni.nam ꝛ ego.non ob.l.de inofficioſo:quia ibi concurrebant
plura.primo preſumptio nature qđ non fuerit ingratus ꝛ preſum-
ptio ſententie pro ſe late nec hoc ſufficeret niſi concurrerit inopia:
per que dicit Uin.qđ ad prelationem ſic reſtitutus non poſſet cano
nicos creare cum in inſtanti ſit deiectus ꝛ ſnīa lata ſtatim habebit
effectum.ff.de penis in ſeruorum.§.j.ꝛ.l.qui vltro ſecundum Uinc.
15 ¶†No.bene quod momentaneus poſſeſſor iuris eligendi vel con-
ferendi nō valide eligit vel confert ſic limita.ſ.eo. cum eccleſia:ꝛ ſi-
milia iura.Puto opi.veram vt faciat fructus ſuos ſi habebat iuſtā
cauſam credendi ſe canonice inſtitutum:alias non. Io.de ligna.te-
net qđ ſi in bona fide eſt fruct9 nō tenetur reſtituere:vt q2 electus eſt
vel confirmatus per non habentem poteſtatem qui illam credebaẗ
habere ſi non cōſtat de bona fide tunc in reſtitutione momentanea
an interim alatur queſtio modicū habet dubium:ſi ſteterit ita mo-
dicum in poſſeſſione:ſed ſi diu ſic pendente lite:q2 eo reſtituto agiẗ
ex officio vt oſtendat titulū an interim debeat alimentari:dic qđ ali
mentabitur ſed poſtea conſtito de iniuſto titulo compelletur reſti-
tuere quod accepit niſi ſit vt dixi in bona fide ꝑ q̄ decidit collecta ꝙ
ſi pendente expectante ꝛ appellante contra appellationē ſiat colla-
tio ꝓbende vacantis qđ inſtitutus per epm teneatur ad reſtitutionē
fructuū:q2 non pōt eſſe bone fidei poſſeſſor lit.pendēte:ꝛ hoc:q2 ha-
bet idem priuilegium quod poſſeſſorium:imo maius litis penden-
tia.de ap.bone.de maio.ꝛ obe.dilecti.de reſcrip.ex parte.b.naꝫ nul-
la allegata ſpoliatione ſi appellans probat ſe tunc poſſediſſe tempo
16 re appellationis reſtituiẗ.vt ibi.¶†Glo.in verbo petitoriū oppo-
nit quod petitorium ꝛ poſſeſſoriū ſimul a diuerſa parte nō poſſunt
accumulari:q2 pendentia poſſeſſoriū facit ſilere petitorium vt patet
ſ.de or.cog.c.ſi. Item q2 poſſeſſoriū intentans dicit ſe non poſſide-
re:ꝛ alium poſſidere non poteſt ergo per poſſeſſorem intentari peti
torium maxime cum poſſidenti non detur actio de iudi.examinata
Glo.ponit primum intellectum quod fuit hic deductꝫ poſſeſſoriū
ꝛ petitoriū ab vtraq3 parte.hoc non placet in poſſeſſorio recuperan
de:q2 ſolum vnus fuit hic ſpoliatus ꝛ recuperande nō datur nō ſpo
liato. Item agens poſſeſſorio dicit ſe nō poſſidere:ꝛ eſt impoſſibile
qđ ab vtroq3 ſic vitetur quin ſurgat cōtrarietas. Ideo ſcđo dicit qđ
ab vna parte fuit intentatū petitoriū ꝛ poſſeſſoriū recuperande : et
ab alia petitorium:ꝛ poſſeſſorium retinende tunc iudicia cōpaſſi-
bilia ſunt ꝛ nō obſtat cōtrarietas. Item nō obſtat qđ poſſidēti non
detur petitoriū:q2 immo in rebus corporalibus:q2 cōpetit ad tuen
dam poſſeſſionē vt no.i.c.ꝓce.Uel tertio pōt intelligi qđ hic ab vna
parte deductū petitoriū ꝛ poſſeſſorium actiue: ꝛ ab altera vtrunq3
fuit deductū defenſiue:ideo ſuper vtroq3 ꝓnunciaẗ:ꝛ dicit Io.de li-
gna.quod hic eſt verus intellectus ſecundum quem caſus dꝫ poni.
17 ¶†Ultimo glo.colligit qđ de qua re iudex cognouit ꝛc.ꝛ ab ea exci
pit caſus.Fallit prio in cā epi criminali vbi cognoſcit archieps: vel
conſilium ꝓuinciale:ꝛ tamen non iudicat.iij.q.vj.quāuis:ꝛ idem in
cauſa criminali patricij conſularis ꝛ multorum ſimilium. C.vbi ſe-
na.vel cla.l.quotiens.Scđo fallit in ſententia lata a ſuperiore de re
iudi.de cetero:ſed ibi nec cognoſcit. Fallit i ꝓuilegio ſedis apoſto-
lice.de iudi.cum veniſſent.Fallit ſecundū glo. vbi ſola cognitio eſt
demandata dic vel ꝓnuntiatio de conſenſu partium vt ſupra.de re-
ſcript.ex parte decani.Fallit etiam in incidentibus queſtionib9.de
ordi.cogni.c.primo.Item cum propter appellationem recuſatio-
nem vel reuocationem ꝓnuntiare nō poteſt minor iudex qui cogno
uit.j.de appella.dilecti.ꝛ.c.ij.requiris.ꝛ.c. intimaſti vt lit.pendē.ec
cleſia.ij.Fallit etiā ſm Goſ.de ap.conſtitutus.el.ij.

1 ☞ De proprietate agens ante concluſionem in cauſa poſſeſſorio
adipiſcēde vel recuperande agere pōt poſt concluſioneꝫ vero ꝛ ante
ſnīam nō poteſt niſi iuſta ſubſit cauſa.nu.9.
2 Libellus in poſſeſſorio abſq3 cōcluſione valet.
3 Euocatus ad iudicium non dr tractus in cauſa.
4 Actiones vbi agenti plures ſimul competunt pōt ipſe compelli vt
declaret qua velit actione vti nec altera priuatur licet in vna ſuccū-
bat.nume.7.
5 Citat9 ad vnā cām ſi libellū datū ad aliā recipiat vel illi reſpondeat
pōt ſententiari ſuper illo.
6 Interrogatiōes que ad iudiciorum ꝓparationē ſiūt debēt fieri ante
litem.cōteſtatam.
8 Iudicium incboat dicitur ſe committere auſpicio ſeu augurio ꝛ rei
dubie.
9 Delegatus vt de proprietate cognoſcat an videatur poſſe cogno-
ſcere de poſſeſſione.
10 Poſſeſſorium adipiſcende ꝛ recuperande qūo pōt accumulari pen
dente petitorio ad finem vt ſup vtroq3 procedaẗ in alijs autem po-
ſeſſorijs

ſeſſoꝛijs non procedit regula.nu.12.
11 Renuntiare ⁊ concludere in cauſa an differant inter ſe ⁊ qñ in cauſa
dicatur concluſum vel renuntiatum.nu.13.⁊.j.§.j.nu.1.
13 Concluſum quando videatur in cauſa.
14 Agens petitorio ſi poſtea accumulet poſſeſſoꝛium ſuſpendendo pe
titoꝛium an debeat in expenſis condemnari ratione actionis mu-
tate.
15 Agens poſſeſſorio an habebit inducias ex quo primo habuit indu-
cias eo agente petitoꝛio.
17 Poſſeſſoꝛ bonoꝛum quis dicatur ⁊ quomodo poſſeſſoꝛium triplex
eſt videlicet adipiſcende retinẽde ⁊ recuperãde ⁊ quibus cõpetant.
18 Interdictum quoꝛum bonoꝛum vel ſaluianum pro quibus rebus
competat ⁊ quare dicitur quoꝛum bonoꝛum ⁊ quoꝛum ſaluianum.
numero.17.
19 Actio poſſeſſoꝛij ⁊ petitoꝛij ex quo poteſt accumulari vt nu.10.an
poſſit in eadẽ inſtantia etiam ante concluſionem in cauſa concludi
pluries vt quis petitoꝛium ſuſpẽdere pluries vt quia pꝛimo ſuſpen
dit deinde proſequitur in petitorio ⁊ a ſuſpenſione recedit.
20 Poſſeſſoꝛium ſi accumuletur cum petitorio quid fiet de pꝛima in-
ſtantia ſuper petitoꝛio.
21 Super inſtantia antiqua vel noua qualiter venire poſſit reus ſiue
agatur petitorio ſiue poſſeſſorio ſiue poſſeſſoꝛium fuerit cum peti-
toꝛio accumulatum.
22 Sententia lata ſuper poſſeſſorio pꝛimo petitorio ſuſpenſo ſi tranſ-
iuerat in rem iudicataꝫ ⁊ poſſeſſionem eſt ingreſſus autoꝛitate pro-
pꝛia qui ſententiam obtinuit an reus poſſit petere vt ipſa poſſeſſio
retractetur ⁊ fructus per viam attemptati reſtituat.
23 Petitoꝛij inſtantia pendente in cauſa beneficiali ſi contra agentem
fuerint producta inſtrumenta ex quibus patet de renuntiatione ei⁹
ſi poſtea appellet in curia an ſuſpendet petitoꝛium vt procedi poſ-
ſit in poſſeſſorio vt ex illis inſtrumentis nõ videatur impeditus ef-
fectus poſſeſſoꝛij.
24 Petitorio ſuſpenſo ꝑ intentationem poſſeſſoꝛij ſi procedatur ⁊ ſen
tentietur in ſolo poſſeſſorio ⁊ a proceſſura vel ſententia appelletur
⁊ cõmittatur tota cauſa appellationis ⁊ negotij pꝛincipalis an par
tes poſſint redire ad petitoꝛium.
25 Poſſeſſoꝛium recuperande ⁊ adipiſcende quod poſſit accumulari
cum petitorio ante concluſionem in cauſa an procedat poſt publi-
cationem teſtium in petitorio.
26 Poſſeſſoꝛium retinẽde ⁊ adipiſcẽde qđ poſſit accumulari cũ petito
rio.nu.24.an ꝓcedat vel habeat locũ in interdicto retinende.
27 Actio petitoꝛij ⁊ poſſeſſoꝛij poteſt ſimul accumulari lꝫ poſſit contra
rietas cõtingere vbi reſultat ꝓbabile dubium an poſſideat ⁊ aduer-
ſario non certificato.
28 Actio petitoꝛij ⁊ poſſeſſoꝛij adipiſcende ⁊ recuperande quod poſſit
quandoqꝫ accumulari vbi non reſultat contrarietas an procedat in
alijs poſſeſſoꝛijs.
29 Interdictum quare dicitur interdictum.
30 Spoliato ꝓbanti violentiã ſibi illatam ſuper poſſeſſorio an ſibi de-
beat adiudicari ꝓpꝛietas vbi petit reintegrari.

1 **Paſtoꝛalis.** ¶ †Qui agit de propꝛietate an-
te concluſionem in cauſa poſ-
ſeſſorio adipiſcende vel recuperande agere poteſt poſt
concluſionem vero ⁊ ante ſententiam nõ poteſt niſi iuſta
cauſa ſubſit. Et ſunt due partes pꝛincipales. In pꝛima cõſultatio.
In ſecunda reſpõſio ibi cõſultationi. Secunda ſubdiuidiť in duas
quia pꝛimo ſubdiſtinguendo reſpõdendo diſtinguit an ſit vel nõ ſit
cõcluſum in cauſa. Scđm membꝛum ꝓſequitur ibi:ſi vero. Pꝛima
pars tria facit:quia pꝛimo reſpondet ad pꝛimũ diſtinctionis mem-
bꝛum.ſcđa ibi tam legali:reſponſum ꝓbat.tertium ibi,alijs ꝓteſta-
tur. In verſi.ſi vero.vbi eſt ſcđa ⁊ ſic etiã tria facit:qꝛ pꝛimo reſpon-
det ſcđo membꝛo reſponſionis cauſam inſerendo ibi ne lites.ſcđa in
verſi.niſi ponit caſum exceptum queꝫ ſtatim exemplificat ibi puta.
Tertio ibi in his generalem dat doctrinam. Nos habemus hic tria
pꝛincipalia dicta conſultationem ⁊ reſponſionem qñ eſt concluſum
in cauſa.tertio exceptionẽ cũ ſua moderatione.examinemus quod-
libet iſtoꝛum per ſe. ¶ Nota dicta dictoꝛũ pꝛimo glo. expediendo.
2 ¶ †No.ij.quod ꝓcedit libellus in poſſeſſorio abſqꝫ concluſione ibi
aſſerit ſe ſpoliatum.iij.q.iiij.quia pꝛeſulat⁹.de quo.j.ti.j.in literis.
3 ¶ †Not.iij.qđ quis dicitur trahere quẽ in cauſa quem ipſe facit ad
iudicium euocari qđ no.ꝑ declaratione capituli ſi diligenti.de foro
4 compe. ¶ †No.iiij.practicam qđ vbi agenti poſſunt cõpetere plu-
res vie agendi in ipſo pꝛincipio ad partis petitionem interrogetur
qua actione velit experiri. Et no. quod ſi iudicia cõpaſſibilia ſunt
licet alterũ eligat actoꝛ per hoc excluditur quin alterum poſſit intẽ-
tare ⁊ accumulare ad diuerſum cõpetens:⁊ ſic talis facti electio:vbi
actiones ſui natura electione non tolluntur nõ impediunt accumu
5 lationem. ¶ †No.arg.qđ citatio ad vnam cauſam poteſt dari libel
lus ſuper alia ⁊ valet iudicium ſi reſpondet ad illam licet non fuerit
citatus:quia ſufficit eum pꝛeſentem recipere libellum. ad hoc quod
no.de elec.c.ſi.lib.vj.⁊.l.in cauſe.§.cauſa cognita.ff.de minoꝛi.quia
6 dicitur cauſa cognita fieri quod fit eo pꝛeſente vel citato. ¶ †Nota
quod interrogationes que fiunt ad pꝛeparationem iudicioꝛum de-
7 bent fieri ante lit.conte.de quo de interrog.ac.l.vbicunqꝫ. ¶ †Op.
quod non debuerit interrogari vt eligeret:quia poterat vtrunqꝫ ac
cumulare vt ſequitur:ergo non cõpellebatur eligere:dicit Pau.qđ
hic fecit cõcluſionem generalem petendo reſtitutionem vel rem re-
ſtitui:vel iuſtitiam ſibi fieri.de oꝛdi.cog.c.ij.Unde vt ſciretur an in-
tentaret poſſeſſoꝛiuꝫ an petitoꝛiũ vel vtrũqꝫ fuit interrogatus. Si
enim vtrũqꝫ ſpecificaſſet nõ fuiſſet interrogatus vt eligeret:⁊ ſic ha
bes practicã qđ vbi libellus eſt generalis aptus cõpꝛehendere plu-
res actiones ad petitionẽ rei poteſt interrogari actoꝛ vt expꝛimat
actiones vel agendi cauſas ex quibus videatur quot ⁊ que iudicia
agat accumulare ſic aliqñ interrogatur reus an velit experiri. de iu-
di.c.j.nõ puto tamen qđ alteram compelleretur eligere:⁊ ſi eligat ſibi
nõ pꝛeiudicat quin poſtea cõpaſſibile poſſit accumulare:lꝫ Lib.no.
cõtra qđ is cui cõpetunt plures actiones cogitur eligere:de quo re-
mittit.de iudi.dilecti.⁊ in Spec.de ac.⁊ pe.§.j.in pꝛin.ſm Pau. de
hoc.de elec.querelam.eo.ti.vt quis duas.lib.vj.de tribu. qđ in here
dem.§.eligere.l.j.C.de fur.⁊ per Dy.in regula nullus pluribus.lib.
8 vj.per doc.in.l.j.C.de fur.per Innoc.de collu.deteg.c.ſi. ¶ †Que-
ro quare dicit auſpicia reſpõdet qđ ſicut olim inſpectu auium pꝛeci
pue cõſiſtebant auguria.xxvj.q.iiij.c.j.poſt pꝛin.ſic augurio ⁊ rei du
bie ſe cõmittit qui iudicium inchoat cuius euentus eſt dubius ſm
Abb.ff.de pecu.l.qđ debetur.⁊ dicit glo. qđ ſumuntur auſpicia pro
exoꝛdijs lit.C.de excep.l.pe.cum ſi.C.de ſatiſd.l.vna.C.de fal.l.vbi.
9 ¶ †Opp.cum glo.ij.qđ nõ poſſit hic deducere queſtionem ꝓpꝛie-
tatis.C.ſi anno.cõpe.iu.l.j.So.glo.dicit ſi vtraqꝫ cauſa eſt cõmiſſa:
planum eſt ſi cauſa ꝓpꝛietatis eſt cõmiſſa etiã cauſa poſſeſſionis cõ
miſſa videtur ſi cauſa eſt ſimpliciter cõmiſſa ⁊ cauſa poſſeſſionis vi-
detur cõmiſſa ſcđm glo.⁊ hec qꝛ cõtinentia cauſe diuidi non debet.ſ.
c.j.⁊.C.de iudi.l.nulli.ſi eſt datus vt cognoſcat de ꝓpꝛietate tantuꝫ
non põt cognoſcere de cauſa poſſeſſionis.vt.l.ſi de poſſeſſione. C.ſi
anno.cõpe.iud. Idem Io.⁊ Uin.alleg.de ſequeſt.poſ.⁊ fruc.c.j.⁊ di
cit addendũ quod ibi no.ſuper glo.j.⁊ pro hoc videtur vna reſpon-
ſio ad.l.illam.vel ibi delegans expꝛeſſe pꝛohibuit ne cognoſceret de
poſſeſſione vel ibi nõ valuit ꝓnuntiatio ſuper poſſeſſorio nõ ex de-
fectu iuriſditionis:ſed ex defectu ꝓpoſitionis qꝛ nõ fuit datus libel
lus niſi ſuper petitoꝛio:⁊ fuit ꝓnuntiatum ſuper poſſeſſorio.de oꝛ.
cog.dilectus.ad ſi. Uel ibi dicitur qđ per ſententiã latam ſuper poſ-
ſeſſorio nõ pꝛeiudicatur agere volenti petitorio qđ hic nõ negatur:
eodẽ tamen tẽpoꝛe eadẽ cauſa non dꝫ diuerſis iudicibus cõmitti.vt
C.de iudi.l.nulli. Hanc materiam latius expediam.de ſequeſt.poſ.
⁊ fruc.c.j.Glo.ſe.eſt clara.in ſi.dic vt de iudi.dilecti.⁊ de elect.quere-
lam. ¶ Uenio ad ſcđam partẽ in qua reſpõdet quid iuris ante con
10 cluſionem in cauſa. ¶ †No.qđ pendente petitorio põt accumulari
poſſeſſoꝛiũ adipiſcende ⁊ recuperande ad finem vt ſuper vtroqꝫ ꝓce
11 datur ab eadem parte. ¶ †No.v.quod aliud eſt renuntiare in cauſa
aliud cõcludere ⁊ ex his cõcluditur qđ ab eadem parte poſſibilis eſt
12 cõcurſus petitoꝛij ⁊ poſſeſſoꝛij. ¶ †No. qđ in alijs poſſeſſoꝛijs a re-
cuperande ⁊ adipiſcende nõ hꝫ locũ regula:ſed illa in ſua natura re-
13 manent. ¶ †Quero qñ dicatur in cauſa cõcluſum dic qđ qñ ꝓbatio
nibus facti ⁊ iuris renuntiatur ita qđ nec de facto nec de iure altera
partium auditur.de quo in Spec.de renun.⁊ cõclu.in pꝛin. Et not.
per Archid.xiij.q.v.iudicantẽ.in Spec.de inſtru. edi.§. nunc dica-
mus.in pꝛin.⁊ hoc tene:licet Hoſ.videať dicere qđ idẽ eſt renuntia-
re ⁊ concludere:⁊ tunc ponitur aut pro ideſt ſimile in auť.de teſti.§.
qꝛ vero. Io.an.dicit tenendũ qđ pꝛimo dixi ⁊ fuit hec opi. Inno. ⁊
has tractat Archi.vt.ſ.recitat. Innoc.dicere tunc eſſe cõcluſum qñ
partes renuntiant ex toto ⁊ dicunt qđ nihil plus volũt allegare qñ
eſt renuntiatũ ꝓbationibus ſeu allegationibus ex toto ⁊ idẽ reſpõ
det Io.an.in addi.Specu.in ti.de renũt.⁊ cõclu.vbi notanter dicit
quatuoꝛ modis ꝯcludi ſi ſiat renuntiatio ꝓbationibus facti:⁊ oib⁹
allegationibus certum eſt qđ hec eſt cõcluſio.de ſi. inſtru. cum dile-
ctus.⁊ ibi no.in glo.ij. Idem ſi renuntieť allegationibus iuris ⁊ fa-
cti:qñ ſtatus cauſe cõcludi patitur,facit de reſcrip.ſtatutũ.§.pe.lib.
vj. Idem ſi renuntieť allegationibus iuris ⁊ habeat conſuetudo vt
verbũ allegationũ cõcludat ius ⁊ factũ ⁊ ꝑ illud cõcluditur. Aduer-
te tñ qđ ibi no. Io.an.in addi.de renun.⁊ cõclu.nõ eſt de ſubſtantia
iudicij:⁊ tꝫ poſt pil.qđ lꝫ nõ fuerit renuntiatũ allegationibus nihi
lominus tꝫ ſñia.ad hoc qđ no.in cle.ſepe,de ver.ſig.ad ſi.Specu.di
cit alium quartũ modum in Spec.de inſtr.edi.§. nunc dicamus. in
pꝛin.qñ eſt renuntiatũ ꝓductioni inſtrumentoꝝ ⁊ alijs ꝓbationib⁹
⁊ hoc verũ puto vt intelligať cõcluſum quo ad ꝓbationes facti: ſed
nõ quo ad allegationes iuris vt ptꝫ ex dictis dicit tñ Spec.in.j. al-
leg.ſ.qđ cõcluſio in pꝛincipali nõ ob,in cauſa appellationis niſi ſit
14 hoc expꝛeſſe dictũ. ¶ †Quero an intentans pꝛimo petitoꝛiũ ſi poſt
ea accumulet poſſeſſoꝛiũ ſuſpendendo petitoꝛiũ cõdemnetur in ex-
penſis dicunt quidã qđ nõ.de quo in Spec.de expẽſis.§.iuxta.verſ.
quid ſi ſuſpenſo.vbi idem tenuit ſm opi.legiſtarũ qui tenent opiñ.
canoniſtarum:vt admittatur accumulatio ſuſpenſo petitoꝛio:⁊ nõ
illi renũtiatio:qꝛ facit qđ ius ſibi permittit ⁊ vtatur iure ſuo ⁊ ſic nõ

eſt in culpa.J.de elect.eccleſia.ſcđm aliam opi.deberet condemnari:
qđ intelligit hic Jo.an.vt ꝯdẽnari nõ poſſit in prin. lit.poſſeſſorie.
Sed bene cõdẽnabitur cum abſoluet reus ab inſtãtia petitorij ſcđm
qđ dicet ſup gl.pe.Ex quibꝰ ptꝫ ⁊ dicit Jo.an.ibi in addi.qđ in tribꝰ
caſibꝰ fiet condẽnatio. Primo qñ actor nõ ſuſpẽdit petitoriũ ſed illi
renũtiat.Scđo qñ illo ſuſpẽſo ad illud reuertit ⁊ ſuccumbit.Tertio
quãdo reus inſtãs abſoluit ab inſtãtia:qđ intelligo ſi abſoluit qꝛ pro
bauit:cum in eum trãſfert onus ꝓbandi.Si enim nec actor reus ali
quid probare t.abſolueret actor ab impetitiõe rei:⁊ dãnaret reus in
expẽſis:a tẽpore quo inſtetit.Actor añt nõ dãnaretur. Quid autem
tunc fiat de fructibus ſi poſtea obtineat reus in petitorio: probãdo
15 ſe dominũ dicam vbi glo.tãgit.j.de teſti.ſignificauerũt.¶ †Quero
an intentato poſſeſſorio habebit inducias qui primo agente petito
rio habuit indutias:dicit Abba.qđ ſi libellus erat generalis vt fuit
cum per deliberationẽ:ad primũ libellũ habuerit indutias ⁊ fuerit
generalis amplius nõ ſunt dãde:qꝛ nõ mutãtur cauſe petẽdi. Pau.
dicit:ꝙ deliberatorias nõ habebit ſi ſimul eſt actum vtroqꝫ: ſecus ſi
altero:qꝛ per vnum nõ potuit in altero deliberare:cum deſcẽdant ex
diuerſa cauſa:puto ſi actũ eſt vtroqꝫ. Paul.dicit verum:ſi actum eſt
in genere ⁊ date deliberatorie ad reſpõdendũ:anteꝙ̄ eligeret actor
⁊ reſponſum eſt libello:bene dicit Pe.⁊ Abb.ex quo libellus eſt ge-
neralis.Sed ſi ante deliberatorias fuit electum petitorium tunc ha
bebit deliberatorias:qꝛ ſpecificatio ⁊ cõcluſio excluſit eum a faculta-
16 te deliberandi ſuper poſſeſſorio.¶ †Oppo.cum glo.qđ non ſit poſ
ſibilis accumulatio poſſeſſorij pendente petitorio propter cõtrarie-
tatem:quia ſi ago petitorio dico alium poſſidere ſi ago poſſeſſorio
retinende dico me poſſidere. ergo de app. ſollicitudinem. Item ob-
ſtante regula ordinis:quia hoc ordine procedendũ eſt vt prius poſ-
ſeſſorium ſecundo petitorium diſcutiatur.ff.de iudi.ſi de vi.C.de rei
17 vendi.l.ordinarij.C.de interdic.l.incerti iuris.†Gloſ.anteꝙ̄. veniat
ad ſo.aliqua premittit euidentialiter ad intellectum maiorem. Qđ
eſt dare poſſeſſorium adipiſcende ⁊ poſſeſſorium recuperande ⁊ poſ
ſeſſorium retinende anteꝙ̄ vltra vadam formas vide in Specu. de
teſta.§.nunc dicendum vbi põnuntur forme libellorũ pro adipiſcẽ
da proponitur interdictum quorum bonorum ⁊ datur ſcđm glo.he
redi ⁊ bonorum poſſeſſoribus hereditarijs inſti.de interdic.§.adipi
ſcende ⁊ eſt bonorum poſſeſſio nomen iuris ſicut ⁊ bonorum poſſeſ-
ſio.ff.de verbo.ſignifica.l.hereditatis ⁊ dicitur bonorum poſſeſſoris
qui ſuccedit de iure petitorio:vt intelligas facta lex.xij.tab.que fuit
prima lex quam habuerũt Romani:vt.l.ij.ff.de origi.iur.ex ea ſucce
debant ſoli liberi in poteſtate:⁊ agnati hoc eſt deſcendentes ex linea
maſculorũ inter ſe cognati ⁊ emãcipati:quia deſinebant eſſe agnati
excludebantur . Sed quia cognati.i.deſcendentes ex feminis erant
aliquando primiores ꝙ̄ agnati;⁊ liberi emancipati excludebantur
⁊ erat iniquum cum eſſent liberi lꝫ emancipati.Facti fuerunt.x.bo-
ni viri qui pretores appellabant qui in deciſionibus cauſarũ habe-
bant poteſtatem mitigandi rigorẽ:⁊ ſequendi equitatẽ:⁊ hi qꝛ non
poterant dare hereditatẽ emãcipatis ⁊ cognatis ponebant in poſ-
ſeſſionem liberos;⁊ cognatos vſqꝫ ad tertium gradũ:⁊ inde ſurrexit
vnus modus ſuccedendi de iure petitorio per bonorũ poſſeſſores:⁊
tales faciebant edicta:vt liberi etiã emãcipati venirent per vnde li
beri ⁊ cognati per vnde cognati ⁊ legitimi excluſi per capitis dimi-
nutionem per vnde legitimi:⁊ tales vocati ſunt bonorũ poſſeſſores
i.modi ſuccedendi a pretore inducti olim per decretũ bonorũ poſ-
ſeſſiones qꝛ decernebant ꝑtores eis bonorũ poſſeſſiones hodie p ſo
lam agnitionem.vt.l.ſi.C.qui admi.ad bo.poſ.modo qꝛ pretores ex
verbis inuenerunt interdictũ adipiſcende illud dabant ſolũ heredi
bus factis a ſe per bonorũ poſ. Ideo directũ interdictũ qꝛ datũ fuit
ex verbis bonorũ poſſeſſoribus competit illis qui ſunt heredes de
iure precario :⁊ heredibus de iure ciuili:quia ex eadeꝫ equitate etiã
eſt equum vt competat heredibus ad adipiſcende poſſeſſionem da-
tur eis vtile:quod quia competit ex verbis eſt directum qđ ex men-
te eſt vtile.l.curatoris.cum ibi no.C.de neg.geſt.heredes. ergo ⁊ bo
norum poſſeſſores ſuccedentes in hereditate intẽtant hoc interdi-
ctum ad nanciſcendã poſſeſſionem bonorũ defuncti quã nunꝙ̄ ha
buerunt. Ideo dicitur adipiſcende in iſtis bonorũ poſſeſſionibus
quot ⁊ que ſint hec extendit ſe Paul.ponendo que ſcripſit Azo. in
ſum.de bo.poſſeſ.ego non puto canoniſtis neceſſariũ. Datur ſecun
do pro adipiſcenda interdictum quorum legatorum ſcđm glo. ⁊ cõ
petit heredi contra legatarios ꝓpria autoritate occupantes res le-
gatas nundum detracta falcidia quia vt eis heredibus ſit facultas
libere detrahendi falcidiam debent legatarij legatum capere de ma
nibus heredum. Ideo ſi occupent propria autoritate anteꝙ̄ nanci-
ſcantur heredes hereditates agunt heredes interdicto quorum le-
gatorum.ff.⁊.C.quorum leg.per totum. Datur tertio pro adipiſcẽ
dã ſaluianum:dicit glo.alleg.iura.dicunt doc.qđ datur dño pro re-
bus quas colonus vel inquilinus intulit pro re locata que res taci-
te ſunt hypothecate locatori pro penſione ſi alibi exportentur agi-
tur ſaluiano interdicto vt reducantur ad priſtinum ſtatum:⁊ earum
poſſeſſionem adipiſci poſſit locator ex quo habeat ius retinẽdi.do
18 nec ſibi ſatiſfiat de penſione.¶ †Anteꝙ̄ vadam vltra. Quero qua
re dicit quorũ bonorũ ⁊ quare ſaluianũ . Scire debes qđ pretores
de quibus dixi ſi inueniebant nouã equitatẽ ſtatuebant ⁊ ad breuiſ
ſima verba deſcribebant intentum equitatis per breuiſſima verba
⁊ vocabãtur hec edicta:⁊ ideo quedã interdicta ſumpſerunt nomen
a verbis edictorũ:vt interdictũ quorũ bonorũ:quorꝫ legatorũ. Que
dam a materia vt interdictũ ne quid in loco pub.ne quid in loco ſa
cro.de tabulis exhiben.⁊ ſi. Quedã a noĩe autorũ:vt interdictũ ſal-
uianum inuẽtum a ſaluiano pretore . Simile qđ dicimus hodie de
formis literarũ apoſtolice ſedis:⁊ ſcđm formã ea que de bonis quic
quid poſt iter arreptum:⁊ vide formã ſcđm apoſtolum. Aduerten-
dum tamen qđ hoc interdictũ adipiſcende practicamus in materia
canonica:qñ beneficiatus petit poſſeſſionẽ beneficij quam nundũ
eſt adeptus cui quid obſtet dicetur in.c.cum olim.de do.⁊ cõtu.⁊ de
accu.cum olim.vt lit.nõ conte.accedens.⁊.c.ſuper his. de accuſ. vbi
plene dixi.Scđo dicebam qđ eſt dare interdictum recuperande.po
nit glo.exemplũ in interdicto vnde vi.illud appellamus interdictũ
vel poſſeſſorium reſtituende qđ cõpetit ꝓ rebus poſſeſſis ablatis re
ſtituendis. Iſtud aliquando cõpetit pro vi expulſiua:qñ quis violẽ
ter eijcitur de poſſeſſione rei immobilis:⁊ hoc cõpetit pro illis reſti
tuendis:⁊ appellat poſſeſſoriũ recuperande ⁊ interdictũ vnde vi.de
quo de reſti.ſpol.per totum. Qñqꝫ competit pro rebus mobilibus
ablatis reſtituendis.⁊ datur actio vi bonorũ rap. Aduerte tamẽ qđ
hoc poſſeſſoriũ magis late ptꝫ in iure noſtro ꝙ̄ ciuili. Nam ipſi ha-
bent ſtrictum interdictũ vnde vi.qđ cõpetit tantũ cõtra mandantẽ:
ſpoliantem vel ratũ habentem.de quo.j.de reſti.ſpo.cum ad ſedem.
Nos habemus aliud remediũ latius qđ competit nedum cõtra ſpo
liatorem mandantem vel ratũ habentem:ſed cõtra tertium poſſeſ-
ſorem qui in vitium ſucceſſit.de quo.j.de reſti.ſpol.ſepe.de iudi.qꝛ ⁊
appellatur cõtitio ex decre.ſepe. Habemus aliud remediũ poſſeſſo
rium latiſſimum qđ cõpetit cõtra quẽcunqꝫ qui ſucceſſit in poſſeſſio
nem rerum iniuſte ablatarum:etiã aliter ꝙ̄ per violentiam:⁊ de hoc
dicetur in.d.c.cum ad ſedem.⁊.c.ſepe.⁊ qđ appellatur cõditio ex ca-
none reintegranda.iij.q.j.⁊ an iuriſte habeant ſimile remedium per
l.cũ coloni.de agri.⁊ cenſi.dicam plene.in.d.c.ſepe. Dicit ſcđo gloſ.
qđ recuperande eſt interdictum qđ vi aut clam.de virtute huius nõ
tracto ad preſens:quia hoc expediam cũ glo.j.de reſti.ſpo.item cũ
quis.vbi glo.tractat. Tertia ſpecies interdictorũ eſt interdictũ reti
nende qđ appellatur vti poſſi.⁊ vtrobi. Primũ cõpetit pro immo-
bilibus.Scđm pro mobilibus ⁊ appellant retinende:qꝛ nõ ꝓ acqui
renda nõ pro recuperanda:ſed ꝓ retinenda ⁊ defendẽda poſſeſſione
datur aduerſus moleſtationes ⁊ turbationes.de quo.ff.vti poſ.per
totum.⁊.ff.vtrobi.per totũ ⁊c.cuius natura ad ſaturitatẽ examina
bitur.de ꝓba.lꝫ cauſam.de hoc in.l.j.C.vti poſſi.⁊ Bar.ff.vti poſſi.
l.ſi duo.inſti.de interdi.§.retinende. Sic declaratis his nunc opꝫ vi
dere an ⁊ qñ ſit poſſibilis accumulatio poſſeſſorij pendente petito-
rio:⁊ lꝫ iuriſte habeant diuerſas opi.quas examinabo.j.c.cum dile
ctus. Canoniſte tamen habent tex.ad quẽ legiſte cõcurrunt qđ poſ-
ſibilis eſt accumulatio recuperande ⁊ adipiſcende:⁊ ſic vna ex opiñ.
legiſtarum hic approbat. Aduerte tamẽ qđ hec decre. variat in ſuo
intellectu. Quidam eam intelligũt qđ hic loquitur de accumulatio
ne primi iudicij extinctiua vt qñ accumulatur poſſeſſoriũ renuntiat
petitorio:⁊ hanc ſentit glo.in verbo agi põt:⁊ ſcđm hanc approbat
opi. Ja.bu.⁊ Azo.etiã ſentit glo.in verbo pendente in princi.ſcđm
hanc cõtraria tollunt qđ pendẽte petitorio nõ põt accumulari poſ-
ſeſſoriũ ita qđ ſtet in eſſe quo ad ꝓſecutionẽ vel ſuſpẽſum. Si pẽden
te petitorio illi renũtio ⁊ accumulo poſſeſſoriũ hoc facere poſſum.
Huic intellectui obuiat litera pẽdente:ſed exponit.i. renũtiato. gl.
dicit qđ hec eſt nimis extranea expoſitio. Itẽ obuiat verbũ ne lites
litibus inculcent quo notat inculcationẽ vel ſimultatẽ iudiciorũ nõ
ſingularitatẽ intẽtionis. Item ſi renũtiatio eſſet facta in iudicio iã
notorie cõſtat de defectu ꝓprietatis ⁊ ſic agenti obſtet exceptio no-
torij defectũ ꝓprietatis.de ſi.preſ.cõſtitutus.de diuor.ſignificaſti.
Sed dici põt qđ nõ perdit dñium:ſed perdit ſolũ ius agendi.C. de
trãſac.l.ſiue apud acta.⁊.l.plane.fa.herc.vbi glo.⁊ no. Bart.in.l. na
turaliter.§.nihil cõe. Ideo nõ concludit qđ ſubſit defectus notoriꝰ
ꝓprietatis:ſed ſufficit qđ ſit dñium inutile notoriũ.arg.de accu. ad
petitionẽ.⁊ qđ ibi no. Sed dici põt ſcđo qđ nõ ſufficit notorius de-
fectus ꝓprietatis niſi fundet intẽtus partis aduerſe de iure cõi: vt
in.c.ad decimas.de reſti.ſpo.qđ ibi no.in gl. qꝛ ex quo declaratoria
ſnia nõ eſt pro aduerſario nõ attrahit ad ſe poſſeſſoriũ.vt no.in.c.cũ
dilectus. Unde ꝓcederet hic intellectus in rebus alijs ꝓphanis. In
bñficialibus añt in quibus ſufficit cõſtare qđ notorius ſit defectus
ꝓprietatis.vt dicã.j.de reſti.ſpo.in literis.⁊ no. in.d.c. cõſtitutus.⁊
ſic dꝫ reſtringi qđ dicit Jo.an.in rubrica.de reſti.ſpo.in addi.ſpecu.
Hic intellectus nõ ꝓcederet:qꝛ ſi pendente iudicio renuntiaſſet pe-
titorio nõ poſſet poſtea agere poſſeſſorio vt eſt caſus.j.de reſti.ſpo.
accepta.⁊ ſic põt intelligi qđ no.iij.q.j.in ſumma. Scđa eſt lec.quod
decre.intelligit de accumulatione iudicij primi ſuſpenſiua: vt ſit li-
tere ſenſus qđ pendente petitorio põt accumulari poſſeſſoriũ recu-
perande vel adipiſcende ⁊ ſuſpendere petitoriũ a ſe ipſo intentatũ:
vſqꝫ ad finẽ iudicij poſſeſſorij:⁊ hoc erit priuilegiũ poſſeſſorij: ⁊ hũc
intellectũ

intellectum tangit glo.in verbo pendente ibi vel pendente ⁊c.Exa
minemus hunc intellectũ.Primo an ſit bonus in ſe.Scḋo aliquas
queſtiones ſoluendo.Tertio an ſit bonus ad tex. Huic obuiat pri
mo qꝛ ex quo ſemel actio eſt edita in iudicio compellitur edens in il
la perſiſtere vſq ad finem vel ex toto liti cedere.iij.q.iij.libellũ.⁊.c.
offeratur.⁊.c.qḋ fieri.C.qñ ⁊ qñ.in auṫ. qui ſemel. de dolo cauſam.
C.de pact.l.poſtq̃ liti.nõ ergo inuito reo ſuſpẽdere põt.Dic ſi vult
in totum deſiſtere poteſt:vt in precedenti lec.de pac.poſtq̃ liti non
de pac.cum pridem.Scḋo qñ vult in totũ ſuſpendere primum indi
cium abſq cauſa ⁊ nõ põt vt in cõtrario.Tertio qñ vult hoc ex cau
ſa intentato ſcḋo iudicio ſuper hoc priuilegiato ⁊ põt:vt hic ⁊ cau
ſa eſt priuilegij fauoꝛ ſpoliati ⁊ odium ſpoliantis vt hic.⁊ in cle.j.de
cau.poſſ.nam ſi actoꝛ ſpoliatus nõ de poſſeſſione reus releuaret̃ ab
onere ꝓbandi ſi modo eo ſpoliato nõ daretur ſibi hoc remedium in
tentato petitoꝛio grauaretur onere ꝓbandi ex facto:⁊ delicto ſpo
liantis qḋ eſſet iniquum:⁊ ſi dicatur in culpa fuit actoꝛ qui a princi
pio non fuit vſus cõſilio legis is qui deſtinauit.ff.de rei ven.dicen
dum qḋ culpe eius pꝛeponderant dolus alterius.vt.l.ſi obſtetrix.ff.
ad.l.aquil. ꝓuidet ergo hec decre.vltra leges:quia vbi lex dat conſi
lium ⁊ facultatem:vt ante litis ingreſſum diſcutiat an habeat aliqḋ
genus poſſeſſorij.Iſta hic ampliat vt etiã poſt litem motam poſſit
ad aliud recurrere:⁊ hoc operatur odium violenti ⁊ põt ad hoc re
currere ante cõcluſionem in cauſa vt hic dicit ⁊ ꝓcedit hic ſm Inn.
ſiue prius accumuletur poſſeſſoriũ ſcḋo petitoꝛiũ: ſiue prius petito
rium ſecundo poſſeſſorium ſiue vtrunq ſimul:quia ſemper põt ſuſ
pendere:⁊ a pꝛincipio ⁊ ex poſt facto.ſcḋm eum hic in vltima ſua gl.
Sed eſt dubium an hoc priuilegiũ habeat conditio ex decre.ſepe.⁊
canon reintegranda qḋ non videtur:qꝛ illa remedia nõ competerẽt
cõtra ſpoliantẽ:⁊ hoc in ſpoliantis odium eſt inductũ:vt dicit cle.j.
de cau.poſ.In contrariũ tex. hic qui ſimpliciter dat ſcḋm hunc in
tellectum hoc priuilegiũ poſſeſſoꝛio recuperande.ad hoc de teſti.ſi
gnificauerunt.Similem tetigi queſtionẽ in.c.cum dilectus.de con
ſue.Satis põt dici hoc priuilegiũ competere inquantũ arguit̃ dolꝰ
vel delictũ eius cõtra quẽ agitur:qꝛ late dicit̃ ſpoliatoꝛ ⁊ non aliter.
Sed eſt ſcḋo dubiũ an habeat locũ hec accumulatio ſuſpenſiua ante
cõcluſionem in cã poſt publicatas atteſtationes.Dicit Inno.qḋ ſic
dum tñ nõ ſit ꝓbatum dñm pro reo:qꝛ tunc notoꝛie conſtat de dñio
rei:obſtat ergo exceptio nunc agere volenti poſſeſſoꝛio qḋ puto niſi
actoꝛ aliquid alleget per qḋ velit indirecte ꝓbare per teſtes vel dire
cte per inſtrumenta:qꝛ tunc obfuſcaretur notoꝛiũ ⁊ poſſet ſuſpẽde
re.Idem ſentiunt dñi de Rota ſua alleg.v.etiã ſi ſit ꝓbatum decla
ratoꝛie:quia adhuc notoꝛia nõ eſt ꝓbatio cum multa poſſint oppo
ni ante concluſionẽ in cauſa per que dicunt qḋ ſi in petitoꝛio in bñfi
ciali ſit ꝓbatum actoꝛem renũtiaſſe:ſi poſtea accumulet poſſeſſoꝛiũ
ſuſpenſo petitoꝛio admittit̃ ex quo nõ eſt cõcluſum in cã.vt.j.dicam
qḋ melius hic ſtaret.†Sed eſt dubium an poſſit in eadem inſtantia
19 ↄ ncludi ante cõcluſionẽ in cauſa quis pluries ſuſpendere petitoꝛiũ
vt qꝛ primo ſuſpendit deinde ꝓſequitur in petitoꝛio ⁊ a ſuſpenſione
recedit.Tertio adhuc ſuſpendet videtur qḋ non quaſi hec variatio
nõ debeat plures admitti:vt in regula imitare.de reg.iur. de renũt.
in cle.cum illuſio.Item qꝛ vnico actu cõtrario tollitur priuilegium
de cõſti.cũ acceſſiſſent.de ꝓben ꝓ illorũ dñi de Rota tãgunt hec du
biũ ſua ↄclu.ccxliij.Sed ſoluũt ſua cõclu.cclxxiij.determinãt cõtra
riũ qꝛ hoc ꝑuilegiũ fundat̃ ſup odio ſpoliãtis durat ergo ⁊ ſemp re
cens eſt cã priuilegij donec purget̃ delictũ ſpoliatiõis.Iſtã ⁊ in.j.ij.⁊
iij.inſtãtia põt ſuſpẽdi petitoꝛiũ.nõ obſt.ſ. qꝛ imo lꝫ penitere.ij.q.
v.ſi quis libelloꝝ.de app.cũ ceſſante.⁊.c.interpoſita.ff. de inoffi.te.
l.pape.§.meminiſſe.de accu.lꝫ.ff.de iur.om.iu.l.ſi cõuenerit.nõ ob.
qḋ vnico actu perdat̃ priuilegiũ:qꝛ id verum qñ actus cõtrarius ha
buit ſuum finalem effectũ qḋ nõ habuit hic cũ ex intẽtatione petito
rij nõ ſit ſecuta ſententia pro prima tñ opi.facit quedã no.Paul.in
cle.vna.de cau.poſ.in glo.pe.fatentur tñ ſua cõclu.cclxxvj.quod ſi
ſuſpendens petitoꝛiũ intentato poſſeſſoꝛio poſtea det libellũ in pe
titoꝛio qḋ videtur recedere a ſuſpenſione:lꝫ ꝓteſtet̃ qḋ nõ intẽdit re
cedere a ſuſpenſione per intentationẽ petitoꝛij qḋ ſatis videtur nec
ꝓdeſt ꝓteſtatio a cõtrario facto:⁊ qꝛ per actum cõtrarium ab illa re
ceditur.de ap.ſolicitudinẽ.de cõſti.cum.M.Et ſcḋm eos puto me
lius qḋ tunc repellitur vt contrarius.vt.ḋ.c.ſollicitudinẽ.tenent tñ
in dicta cõclu.qḋ ſi ſuſpenſo petitoꝛio petat̃ vt aliquibꝰ articulis re
ſpondeatur ſuper petitoꝛio qꝛ foꝛte receſſura eſt de curia pars qḋ ne
pereat facultas ꝓbandi cõpellitur reſpõdere:vt in.c.quoniã. §.j. vt
lite non cõteſ.⁊ qꝛ dato qḋ ſit ſuſpenſum petitoꝛium nõ ꝓpterea eſt
ex toto extinctũ quin poſtea ſit ſpes illud finiendi in curia : ꝓuidet̃
ergo ne pereat facultas ꝓbandi:ſed ſi ſuſpenſo petitoꝛio poſtea di
cat libere cõcluſum in petitoꝛio ⁊ poſſeſſoꝛio a predicta ſuſpenſione
videtur recedere:lꝫ tempoꝛe ſuſpenſionis fuerit ꝓteſtatus qḋ ab hu
iuſmodi ſuſpẽſione non intendit vel vult recedere niſi hoc exprime
ret ſatis hoc enim expreſſit:qñ petitoꝛium poſtea hic intentauit qḋ
ſibi licuit.de cau.poſ.paſtoꝛalis.⁊ qꝛ per actum contrariũ a proteſta
tione receditur.de cõſti.cum.M.de app. ſolicitudinẽ. ⁊ hoc ponũt
20 ſua conclu.ccliij.alias.cclxxvj .¶†Quero quarto circa hunc in
tellectum quid fiet de prima inſtantia ſuper petitoꝛio dicit Inno.ſi
queritur quid fiat interim pendente poſſeſſoꝛio dic qḋ nihil:ſed ſta
bit in ſuſpenſo:vnde nõ arctabit̃ iudex ad ferendã ſniaꝫ ſuper peti
toꝛio ad petitionẽ ſpoliãtis rei etiã ſi cõſtet eam ꝓferendam pro eo
qḋ actoꝛ nõ pꝛobauit de pꝛopꝛietate maxime:quia ſicut contra ſpo
liatum agentem interdicto nõ poſſet intentari alia actio quã poſſeſ
ſoꝛium recuperande iuris priuilegij.de oꝛdi.cog.c.ſi.ſic nec poteſt ꝓpe
tere vt ſuper cepta actionis interim ꝓſequatur pendente poſſeſſo
rio:nec dꝫ aduocatus habere leſam conſcientiaꝫ quaſi det ſpoliato
materiam peccandi ⁊ retinendi alienum:qꝛ poteſt eſſe qḋ res eſt ſua
licet nõ pꝛobet.Si queritur an finita inſtãtia ſuper poſſeſſoꝛio quid
fiendũ de inſtantia ſuper petitoꝛio.Primo dicit Innoc.qḋ inſtãte
reo ꝓcedetur ſuper petitoꝛio ad finem ſaltem vt reus abſoluatur:et
cõdẽnetur actoꝛ nõ pꝛobãs in expẽſis.vt in auṫ.at qui ſemel.C.qñ
⁊ qñ iud.C.de iudi.pꝛoperandum.§.j.alleg.de hoc decre.ſignificaue
runt.de teſti.in fin.maxime quia ex quo ſpoliato reſtituta eſt poſſeſ
ſio pꝛo ipſo fertur ſententia niſi aduerſarius pꝛobet pꝛo ſe in petito
rio adducit ſimile in miſſo in poſſeſſionẽ in actione reali qui ex quo
factus eſt verus poſſeſſoꝛ nõ hꝫ onus pꝛobandi dñium:ſed eius ad
uerſarius.ſ.vt lit.nõ conteſt.quoniã.§.qḋ ſi ſuper.de do.⁊ cõtu.ꝑut
C.de iud.l.pꝛoperandũ.⁊ ſi hoc ibi facit cõtumacia foꝛtius hoc ope
rabitur delictũ violenti Hoſt.dicit ſe nõ videre hoc caſu qñ iudex
pꝛonuntiaret:qꝛ eo reſtituto nõ põt dicere iudex adiudico tibi ſpo
liato rem quam vendicaſti:cũ ipſe dñium nõ pꝛobauerit nec põt di
cere abſoluo te ab impetitione ſpoliatoꝛis cũ ipſe nihil petierit:ſed
ſolum conuentus fuerit quare ꝓpter impoſſibilitatem ꝓnuntiandi
oĩno ceſſauere partes iudicis in petitoꝛio reſtituto ſpoliato. Sed ſi
ſpoliatoꝛ poſtea agat tunc cõgrue reus abſoluit̃ actoꝛe nihil ꝓban
te vel ꝓbante ⁊ repulſo per conditionẽ ex.l. ſi quis in tantam. alias
condẽnabitur.dicit Io.and.qḋ dicit Hoſt.de impoſſibilitate videt̃
falſum niſi intelligat de ſententia ferenda ꝓ actoꝛe reſtituto.de quo
dicebat Innoc.ſed ſi reus ꝓbaret ſnia poſſet ferri pꝛo eo declarato
ria.ff.de except.rei iudi.l.ſi a te.§.j.dicit Cal.qḋ de ea dꝫ intelligi:qꝛ
ſpoliatus lꝫ ſit reſtitutus adhuc põt excipere de pena.l.ſi quis in tã
tam.quo facto ⁊ ꝓbata violentia cõtra reum in petitoꝛio dꝫ ꝓnun
tiari:ſed põt dici qḋ bene poſſet:qꝛ hic ſpoliatus eſt actoꝛ vnde exce
ptio ſibi nõ competit cũ ab eo nihil petatur.nec etiã poſt cõcluſionẽ
poteſt exceptio ꝓponi vt eſt notum nec indiſtincte pena illius.l hꝫ
locum.ſcḋꝫ canones vt no.de dolo.c.j.Item poſſet de facto obmit
ti dicta exceptio.Ueritas tamen eſt qḋ in tantũ hec decre.nõ poſſet
venire in pꝛacticam qḋ de pena illius.l.exciperet̃ tene ergo qḋ dicit
Inno.qḋ ſaltem reo ſpoliatoꝛe ꝓbante de ꝓpꝛietate fertur ſentẽtia:
⁊ mandabitur executioni:⁊ per remotionem actoꝛis ſpoliati poſſeſ
ſione ⁊ introductione in eam.vt in.c.pꝛoxi.Si reus nõ pꝛobat lꝫ iu
ſtum videat̃ qḋ dicit Inno.ſcḋo loco qḋ cauſa petitoꝛij nõ diffiniat̃
21 plus placet primũ dictũ Cal.†Ex his puto dicendũ referre qualiter
veniat reus ſuper inſtantia antiqua vel noua ſi venit principiando
nouam telam poterit ⁊ hoc oẽs fatentur.Si venit vt antiquã pꝛoſe
quatur actoꝛ vt ꝓbet prius nõ eſt audiendus:qꝛ non hꝫ actoꝛ reme
dium detinẽdi donec cõtra eũ ꝓbetur . Si venit vt actoꝛ ꝓſequatur
inſtantiam offerendo ſe ꝓbare dñium paratum : ⁊ tunc lꝫ tutum ſit
qḋ qualis qualis petitio detur ꝓ parte rei tamẽ ⁊ ſi nõ detur adhuc
ſuper illa inſtãtia poterit fieri executio ſuper dñio rei:lꝫ fuerint opi.
de quibus.ff.de pꝛoba.l.circa.⁊ de quibus dicam in.c.ex cõqueſtio
ne.j.ti.j.hec cauſa qꝛ ſi actoꝛ ꝓbat ſe dñm feretur ſnia declaratoꝛia ꝓ
actoꝛe que pꝛodeſt ſibi multum nõ adiudicatoꝛia poſſeſſiõis ex qua
hꝫ nam aliqñ ſic fertur vt no.ff.de excep.rei iudi.l.ſi a te.⁊ dixi de iu
di.examinata.Si reus ꝓbat ſe dñm ſnia ꝓmulgabit̃ pꝛo eo ⁊ dãna
bitur actoꝛ in expẽſis:⁊ eo declarato dño poterit petere executionẽ
vt poſſeſſio reſtituat̃ vt.ḋ.l.ſi a te.§.j.Si neuter ꝓbat tũc difficultas
eſt qñ ꝓnunciet̃ puto qḋ actoꝛ abſoluet̃ ab intẽtione rei nõ a peti
tione pꝛoſit ⁊ dãnabitur reus in expẽſis:lꝫ Pau.de liaꝫ. teneat hic
qḋ abſoluet̃ reus ⁊ ꝑderit quo ad expenſas ⁊ quo ad cãm ⁊ litem:⁊ ſi
res ad eum deuenerit obſtabit exceptio rei iudi.qꝛ ſnia nõ eſt ferẽda
cõtra actoꝛem qui nõ grauatur onere ꝓbandi.Sed eſt dubiũ an ſpo
liato ſuſpendente petitoꝛiũ in prima inſtantia:ſi poſtea pꝛo eo fera
tur ſnia in poſſeſſoꝛio an poſſit eadem appellatione durante redire
ad petitoꝛiũ videtur qḋ nõ ex quo cauſa poſſeſſoꝛij nõ eſt terminata
per alias duas ſententias.Tum qꝛ poſſeſſoꝛiũ non admittit ſecum
petitoꝛiũ.de oꝛdi.cog.c.ſi.de reſti ſpol.in literis.Tum qꝛ ſequeſtrũ
factum de fructibus occaſione prime ſnie iuxta foꝛmã cle.j.de ſeque.
poſ.⁊ fruc.⁊ ſcḋm aliquos ceſſaret ſi ſnia in poſſeſſoꝛio ſequeret̃ infir
matoꝛia in ſcḋa inſtantia qḋ nõ placet collectario niſi illa infirmato
ria per alias duas cõfirmaretur.Concluſum fuit qḋ poſſit redire ad
petitoꝛium inuito aduerſario in ſcḋa inſtantia:⁊ aduerſarius pote
rit inſtare ſuper infirmatione poſſeſſoꝛij que ſibi tamen modicũ va
lebit niſi quo ad expenſis ſi alter in petitoꝛio obtinebit.j.eo. cum di
lectus.nec ſpoliatoꝛis intereſt cõtradicere cũ non curet ab ipſo poſ
ſeſſionem ⁊ fructus recuperare:quos ante ingreſſum ad petitoꝛium
recuperaſſet:ſi pꝛoponendo poſſeſſoꝛium ⁊ pꝛoſequendo reus ſentẽ
tias repoꝛtaret.de reſti.ſpo.piſanis.de oꝛdi.cogni.c.ij.nam hoc pri

uilegium inductũ eſt in fauorẽ ſpoliati:⁊ odiũ ſpoliãtis:vt hic:⁊.ṡ.
de oꝛ.co.c.ij.⁊ in cle.c.ti.c.j.ergo illi renuntiare põt de regularibus.
ad apſicam.de reg.iur.q̃ ob gratiã.⁊.C.de legi.q̃ fauoꝛe:⁊ q̃ non
intereſt aduerſarij ergo ⁊c.ij.q.vj.nõ ſolẽt:de elec.cũ inter. R.de ap.
qua fronte.de offi.dele.cũ cõtingat.de accu.ſuper his:⁊ hoc dicũt do
mini de rota ſua cõclu.ccccxx.q̃ põt ꝓcedere in poſſeſſorio in bene
ficiali:per cle.cãm:in alijs rebus nõ video quomodo in alia inſtãtia
poſſit acumulari petitoꝛiũ in ſcda inſtãtia:cũ ſup illo nõ pendeat ap
pellatio:ſaluo niſi eſſet cõmiſſum tam petitoꝛiũ: ꝙ poſſeſſoꝛiũ ſcdo
iudici:quo caſu dicunt dñi de rota ſua cõclu.cxxvij.q̃ ambe partes
poterũt corã pꝛimo ⁊ corã ſcdo ſi velint ꝓſequi petitoꝛiũ. Altera aũt
22 volẽte altera nõ põt ꝑpter priuilegiũ ſpoliatiõis.de oꝛ.co.c.ij. † Sed
eſt dubiũ an ſi lata ſentẽtia in poſſeſſorio:pꝛimo petitoꝛio ſuſpenſo
tranſiuit in rem iudi.⁊ poſſeſſionẽ eſt ingreſſus pꝛopꝛia autoꝛitate:
qui obtinuit ſentẽtiã:poſſit petere reus vt retracteſ ipſa poſſeſſio:⁊
fructus per viã attẽtati:videtur q̃ ſic ꝑpter litis pendẽtiã in petito
rio:⁊ qꝛ ꝑpꝛia autoꝛitate intrauit poſſeſſionẽ cõtra iuris diſpoſitio
nem.ergo ⁊c.vt.l.ſi quis in tantã.xvj.q.i.placuit.de preben.cum qui.
li.vj.⁊ no.in.c.olim.in verbo ꝑprietariuz.de priuile.contra determi
nant dñi de rota in loco prealle.p dictã gloſ. Inn.ibi dum dicit:niſi
partib⁹ preſentib⁹:⁊ ibi immo plus videſ q̃ nõ poterit agi per viaz
attẽtati. Sed opoꝛtebit q̃ agat interdicto ſiue cõdictione ex legib⁹
illis:qꝛ licet ſit attẽtatũ circa poſſeſſionẽ nihil cõtra ꝑprietatẽ eſt at
tentatũ:⁊ ſic nec ius nec iudicẽ offendit:quo ad ꝑprietatez:que ad ſe
trahit poſſeſſionẽ:ſi in petitoꝛio obtineat:vt in.c.cũ dilect⁹.vnde nõ
ob.titulus:vt lit.pen.qui hꝫ locũ qñ aliquid attẽtatur in preiudiciũ
partis:vt no. Inn.in rubꝛi.vt lit.pen.⁊ de reſcrip.ex parte.ſ. Nõ ob.
ſi dicaſ q̃ huic ſit p̃iudiciũ per expulſionẽ a poſſeſſiõe:que multa hꝫ
cõmoda:de reſti.ſpo.ſepe.cum ſi.qꝛ hꝫ alia remedia:qꝛ nihil cõmune
habet ꝑprietas cũ poſſeſſione.ff.de acqui.poſ.l.nihil.nõ ob.q̃ intra
uerit ꝑpꝛia autoꝛitate:⁊ ſic cadit in penas:de quibus.ṡ.qꝛ illa nõ hꝫ
locum qñ intrat autoꝛitate ſentẽtie:que trãſiuit in rem iudi.vt dicit
Inno.in.d.c.cũ olim.alle.l.verũ.ff.de cõdi.inde.de hoc no.p Bart.⁊
Ioan.an.in.c.vigilãti.de preſcrip.alias ſequereſ q̃ pẽdente petito
rio nõ poſſet fieri plena executio ſentẽtiarũ interim latarũ in poſſeſ
ſoꝛio:que tamẽ ante ingreſſum petitoꝛij ſunt executioni mandande
⁊ plene de iudi.c.ſi.de teſti.ſignificauerũt.de oꝛ.co.c.ij.de reſtitu.ſpo.
piſanis.cum ſi. Quidã tamen Nico.tenet cõtra:vt recitat collectari⁹
⁊ puto q̃ bene licet fuerit obtentũ cõtrariũ:qꝛ negari nõ põt hũc in
greſſum illicitũ:vt.l.meminerint.C.vnde vi.⁊ hũc.ſ.nõ intraſſe p ho
ſtium.⁊ ſatis dicitur reſpicere ꝑprietatis preiuditium:et ipſius rei:
qui dñm ſe cõtendit maxime in beneficialibus:de quibus loquũtur.
Item dato q̃ cõtendat agentem nõ dominum gaudere debet poſ
ſeſſione:donec lis pendet:ſed eſt dubiũ ſi ſuſpenſo petitoꝛio per acto
rem:reus et poſſeſſoꝛ det articulos ſuper petitoꝛio:et petit vt actoꝛ
reſpõdeat anteꝙ recedat de curia an teneaſ rñdere videſ q̃ nõ pro
pter ſuſpẽſionẽ que ligat manus auditoꝛis:⁊ qꝛ nihil habẽt cõe cau
ſa poſſeſſionis ⁊ ꝑprietatis.vt in.§.nihil.cõcluſum fuit per dños de
Rota:vt recitant ſua cõcluſi.ccclxxvj.q̃ debent admitti ⁊ cõpelli
ad rñdendũ:⁊ hoc ne copia tollaſ in futurũ.de teſti. Albericus ⁊.c.ſi
gnificauit. Itẽ qꝛ cã petitoꝛij eſt in curia lꝫ ad tẽpus ſuſpenſa in bñſi
ciali.ad hoc vt lit.nõ cõte.qm̃.§.i. Itẽ qꝛ cõfeſſio eſt ptinens:qꝛ põt
cõfiteri tale per q̃ preiudicabiſ poſſeſſorio ſi clare cõſtat cõfeſſione
ipſum ius nõ habere.per no.de ſi.p̃ſby.cõſtitutus.⁊ ne pateat ſibi vi
tioſus ingreſſus:⁊ teneat cũ pacto.de inſti.ex frequentib⁹.de eo qui
23 mit.in poſ.c.j.lib.vj. † Item ex his decidiſ an ſi in bñficiali pendẽte
inſtantia petitoꝛij cõtra agentẽ fuerint ꝓducta inſtrumẽta ex quib⁹
ptꝫ de renũtiatione ei⁹ ſi poſtea appellet in curia ſuſpendet petito
rium ⁊ ꝓcedat in poſſeſſorio an ex illis inſtrumẽtis impediaſ effect⁹
poſſeſſoꝛij.rñdetur q̃ ſi ſunt ꝓducta in petitoꝛio:⁊ non repꝛoducta
in inſtãtia poſſeſſoꝛij nõ preiudicat poſſeſſorio. Idẽ ſi ſunt repꝛodu
cta:qꝛ vel poſt ſuſpenſionẽ petitoꝛij fuerũt ꝓducta:⁊ nõ ob.qꝛ nõ eſt
iudex ſup petitoꝛio ex quo ſuſpẽſum eſt:⁊ oĩa acceſſoꝛia vt hic. Si ꝓ
ducta ſunt ante ſuſpenſionẽ:⁊ ſi inſtrumẽta ſunt in dubiũ reuocata
adhuc nõ obſtãt petitoꝛio:qꝛ nõ ſunt notoꝛia:vt no. Inn.de ſi.p̃ſbi.
cõſtitutus. Si nõ erant negata nec cõtra illa exceptũ:adhuc dicunt
idem per finẽ.c.ſignificauerũt.de teſti.qꝛ nõ dꝫ liquide cõſtare de pe
titoꝛio:niſi poſt cõcluſionẽ in cã:vt ibi dicit glo.⁊ hic fuit ſuſpenſio
facta ante cõcluſionẽ in cã. No.bene q̃ notoꝛiũ inducit ꝓbatio:qñ
cõtra eam nihil eſt oppoſitũ:⁊ lapſum eſt tẽpus opponendi: ſecus
ſi nihil eſt oppoſitũ:nec lapſum tp̃s opponendi.ad hoc q̃ no.doc.
de coha.cle.veſtra.vbi dixi.⁊ no.de ap.cũ ſpeciali.ſecus aũt dicũt in
cõfeſſione ꝙꝙ ſic opponi nõ põt:⁊ ſic ꝓcedat q̃ not.de ſi.preſby.c.
cõſtitutus.de diuoꝛ.ſignificaſti.de renũ.ſuper hoc.⁊ q̃ diciſ in ꝑce
24 denti cõcluſione:hoc ponũt ſua cõcluſione.cccxlv. † Sed eſt dubiũ
quid ſi ſuſpenſo petitoꝛio per intentationez poſſeſſoꝛij in ſolo poſ
ſeſſoꝛio ꝓcedaſ ⁊ ſententieſ:⁊ a ſñia appelleſ ⁊ cõmittatur tota cau
ſa appellationis ⁊ negotij pꝛincipalis alicui iudici nũquid partes
poſſint redire ad petitoꝛiũ. Dñi de rota ſua ↄclu.cxxvij.dicũt ꝙ po
terũt ⁊ coꝛam pꝛimo iudice:⁊ corã iudice app. niſi hoc negaret ſpo
liatus ꝑpter priuilegiũ ſpoliationis.de oꝛdi.cog.c.ſi. Hic intellect⁹
eſt verus ⁊ notabilis in ſe:ſed nõ placet ad tex.quia ſcdm ipſum hec
accumulatio ſuſpenſiua dꝫ admitti demũ in poſſeſſorio recuperan
de ſi hoc operatur odiũ ſpoliãtis.vt dicta cle.j.de cau.poſ.⁊ tex. hic
pariter dicidit in interdicto adipiſcende. Item huic obuiat verbuz
pendente:lꝫ poſſet dici.i.ſuſpenſo vt dicit glo.obuiat etiã verbũ in
culcentur. Spec.tñ in ti.de peti.⁊ poſ.§.j.ver.quid ſi actum.tꝫ quod
ſuſpenſiua hꝫ locũ etiã accumulato poſſeſſorio adipiſcende p hanc
decre.q̃ poſſet procedi quaſi nõ ſit differentia inter ſpoliantẽ:⁊ im
pꝛobe detinentẽ.nec ob.cle.j.de cã poſ.qꝛ ibi ſpeciale,vt in appella
tionis cauſa poſſit accumulari ſuſpenſiue in odiũ ſpoliãtis. ad hoc
j.de reſti.ſpo.ſepe. Et põt hoc eſſe verũ qñ occupatio ſit doloſe. Ter
tius intellectus q̃ hec decre.loquatur de accumulatione inculcati
ua quando intendit ſuper vtroqꝫ ꝓcedere litera dicit hoc quando
recuperande ⁊ adipiſcende procedit ante concluſionẽ in cauſa non
in alijs poſſeſſoꝛijs:ſed remanebunt in ſuis caſibus ⁊ in vi ſua. Nũc
ad declarationẽ huius intellectus ꝓſequar per caſus. Pꝛimus an
in adipiſcende ⁊ recuperande. Scdo quid in retinende. Ad pꝛimuz
quicqd dicant legiſte admittiſ hec accumulatio:qꝛ nõ repugnat cõ
trarietas:nec oꝛdo cauſe ad cãm:qꝛ ille non eſt ſubſtantificus:ſed ad
bene eſſe ⁊ hoc declaraſ hic. Aduertendũ tñ q̃ qñqꝫ prius accumu
latur petitoꝛiũ.ſcdo accumulaſ poſſeſſoꝛiũ recuperande vel vtrũqꝫ
ſimul ⁊ poterit pꝛocedi ſuper vtroqꝫ eſt tñ verũ q̃ vſqꝫ ad receptio
nem teſtiũ ꝓcedeſ ſuper vtroqꝫ publicabunſ tñ teſtes prius in poſ
ſeſſoꝛio:⁊ ſententiabiſ poſtea in petitoꝛio vt.ṡ.eo. Ad vltimũ.j.eo.
cũ dilectus.poterit etiã ſi vult ꝓcedere ſuper vtroqꝫ vſqꝫ ad finem:⁊
prius in ſñia terminare poſſeſſoꝛiũ ⁊ poſtea petitoꝛiũ. Si pꝛius ac
cumuletur poſſeſſoꝛiũ poſtea intenteſ petitoꝛiũ adhuc dicit q̃ pꝛo
cedit decre. Aduerte qꝛ glo.bene dicit referendo ad hunc intellectũ
qñ accumulaſ ad ſi.vt ſup vtroqꝫ ꝓcedaſ:qꝛ tunc hꝫ locũ hic intelle
ctus:ſed relata ad intellectũ qñ inculcatio eſt ſuſpẽſiua nõ ꝓcederet
qꝛ eſſet dr̃ia an intẽtato poſſeſſorio.qs poſtea p intẽtationẽ petito
rij vellet ſuſpẽdere poſſeſſoꝛiũ ⁊ nõ poſſet:qꝛ hoc priuilegiũ daſ ſoli
poſſeſſorio in odium violẽti.de cã poſ.cle.j.de teſti.ſignificauerunt:
ſed bñ procederet ſuſpẽſio petitoꝛij per intẽtationẽ poſſeſſoꝛij: ſiue
25 prius poſſeſſoꝛiũ intẽtaſſet ſiue poſtea ⁊ tũc ꝓcederet. † Sed hic eſt
dubiũ:nũqd ſi ante ↄcluſionẽ in cã põt accumulari poſſeſſoꝛiũ ⁊ re
cuperãde ⁊ adipiſcẽde itaꝫ poſſit poſt publicationẽ atteſtationũ in
petitoꝛio ⁊ diſputatiõe ſup illis hita dicit Inn. q̃ ſic qꝛ adhuc poſt
illa pñt pꝛobari p inſtrumẽta. Unde nõdũ liquet de petitorio quid
agendũ.de ſi.inſtru.cum dilecti.⁊.c.cum Ioannes immo ſi nihil de
poſuiſſent:poſſet ꝓbari per teſtes:⁊ tunc indirecta pꝛobatio admit
teretur.de teſti.ex tenoꝛe.vnde nõ eſt tam liquidum q̃ diffiniri poſ
ſit: ⁊ ſic nõ ob.litera nec ob.ſi dicatur q̃ ſcdm hoc etiã poſt ↄcluſio
nẽ in cauſa poterit rediri ad poſſeſſorium:qꝛ tunc per beneficiũ reſti
tutionis poſſent ꝓbationes adduci.ṡ.de in inte.reſt.auditis:qꝛ id
nõ dicitur fieri poſſe:quod remedio extraoꝛdinario et ſpeciali fieri
26 poteſt.ſecundum Inno. † Reſtat etiam videre an hec inculcatoꝛia
accumulatio habeat locũ in interdicto retinende. Concludit hic gl.
q̃ in ſciente ſe poſſidere nõ admittiſ regreſſus ad petitoꝛium: vel
poſſeſſoꝛium retinende altero reſpõdẽte:⁊ ſic nũc eſt poſſibilis accu
mulatio:⁊ hoc ꝑpter ↄrietatem qꝛ intẽtãdo petitoꝛium dicit aliuz
poſſidere.ff.de rei ven.l.qui reſtituere ⁊.l.officium intentãdo vt poſ
ſidetis dicit ſe poſſidere vnde vt contrarius repellitur. Item inten
tando petitoꝛium renunciauit poſſeſſioni.ff.de acqui. poſ.l.ſi quis
vi.§.differentia:non poteſt ergo redire ad retinende ex quo nõ poſ
ſidet:ſed ſi intentauit petitoꝛium credens alium poſſidere:cuꝫ ipſe
poſſideret:quia foꝛte ipſum acquiſiuerat per ſeruum: vel filium fa
mil.ff.de pꝛocu.l.j.§.item acquirimus.ff.de acqui.poſſ. et hoc igno
rabat:vel qꝛ ſucceſſit.alicui q poſſidebat:queꝫ poſſidere ignoꝛabat
qꝛ p aliũ poſſidebat.hoc potuit ꝓbaliter ignoꝛare.ff.de re.iu.q i alte
ri⁹ ⁊ ſic dꝫ ꝓbabili ignorãtie ſubueniri d cle.ex.mi.cũ ap̃lice ſm Do.
tũc rõne ꝓbabilis ignorãtie poterit redire ad poſſeſſoꝛiũ Sꝫ adhuc
hoc non ꝓcedit ſi velit pꝛoſequi vtrũqꝫ certificatus an poſſideat ꝓ
pter cõtrarietatẽ vt dixi tu dic ſm doc.q̃ qñqꝫ accumulanſ retinen
de ⁊ petitoꝛiũ reſpectu diuerſarũ ſpecierũ poſſeſſionis:vel reſpectu
poſſeſſionis poſſeſſoꝛiũ:⁊ detentationis petitoꝛiũ vt qꝛ volo agere
petitoꝛio cõtra poſſidentẽ ciuiliter: ⁊ poſſeſſoꝛio dicendo me poſſi
dere naturaliter:vel volo agere poſſeſſorio reſpectu poſſeſſionis na
turalis ⁊ ciuilis:⁊ petitoꝛio reſpectu detẽtationis q̃ poſſum. vt.l.
officiũ.in ſi.ff.de rei ven.⁊ no.de indi.examinata.⁊ in rubꝛi.de rei vẽ.
⁊ poſſum ſm doct.qꝛ hic nulla eſt cõtrarietas:nec oꝛdo ſubſtantific⁹
poſſeſſoꝛij ad petitoꝛiũ:ſed oꝛdo eſt ad bene eſſe. nec ob. ſi dicaſ ſñia
lata in vno parit exceptionẽ rei iudi.in alio. qꝛ ſi ſententieſ pꝛo reo
in petitoꝛio iam ſi agat poſſeſſoꝛio obſtabit exceptio notoꝛia ꝑpꝛie
tatis:qꝛ hoc nõ cõtingit ſcdm naturalẽ curſum cauſarũ:qꝛ reus aſſu
mat in ſe onus ꝓbandi q cõis curſus attẽdi dꝫ.ff.de here.inſti.ſuus
quoqꝫ.⁊ no.in materia notoꝛij:⁊ dicit Inno.de dila.p̃terea.⁊ q̃ no.
in.c.pꝛudentiã.in pꝛin.co.ti. Qñqꝫ talia iudicia accumulant reſpe
ctu eiuſdẽ ſpeciei poſſeſſionis ⁊ tũc in coꝛpoꝛalib⁹: qꝛ nulla eſt cõtra
rietas cũ dentur poſſeſſoꝛi petitoꝛia ad tuendã poſſeſſionem.vt no.
de indi.examinata.⁊.ṡ.c.cũ eccleſia.adhuc poſſunt accumulari non

ob.huic

ob. huic qđ iudicia ſint fruſtratoria cũ conſequať per confeſſoriã: qꝛ
per vti poſ. ne turbeť. qꝛ plenius ꝓuidet remediũ confeſſorie: cũ per
hoc obtineat declarationẽ dñij. nõ ob. predictis qđ indiſtincte poſ
ſit accumulari: qꝛ contrarietas põt in diuerſis inſtantijs allegari. vt
pʒ in. l. pape. §. ſed nec impuberis. de inoffi. teſt. qꝛ id verũ qñ defen
dendo ſecus ſi agendo: vel illud qñ vna inſtantia eſt finita hoc quã-
do ambe pendent. Item ibi qñ inſtãtie nõ habẽt cõnexitatẽ hic qñ
habent: qꝛ agitur aliquo reſpectu ad idẽ ⁊ circa eandẽ rem. Item lʒ
libelli ſint diuerſi: tñ in genere eſt eadẽ inſtãtia qđ pʒ qꝛ ſup vtroqꝫ
ſimul põt ꝓcedi. Ex quibus regulariter cõcludiť qđ regulariter ꝓce
dit accumulatio petitorij ⁊ poſſeſſorij recuperande: ⁊ adipiſcende:
⁊ retinende: quando ſic accumulãtur qđ nõ ꝯtingit aliqua cõtrarie
27 tas. Ubi autem ꝯtingit ꝯrietas nõ poſſunt accumulari: niſi qñ eſt
dubium probabile an poſſideat: ⁊ aduerſario nõ certificato vt. l. j. §.
qui autem. ff. quorum le. ⁊ ſecundum hoc datur vnus intellectus ad
verſi. in alijs: vt in alijs: que ſui natura vendicationem precedunt: vt
eſt interdic. vti. poſſi. procedit hec decre. in. vſi. in alijs: que. j. declara
28 bitur. Reuoco ergo in dubium de intellectu. vſi. in alijs. † Quidaʒ
intelligunt vt loquatur de poſſeſſorijs retinende vti poſ. ⁊ vtrobi.
vt vbi intentantur reſpectu eiuſdem ſpeciei poſſeſſionis tunc non
procedit accumulatio ſed remanet in ſuo robore: vt natura ſui ven-
dicationem procedere debeant nec ſecum valeant accumulari: opʒ
enim diſcuti quis poſſideat: anteqꝫ via apperiatur ad intentanduʒ
petitorium. ff. de rei ven. l. is qui ſe obtulit cum ſi. ff. vti poſ. l. j. §. hoc
autem inſti. de interdic. §. retinende. Secundus intellectus qui fuit
lau. vt loquatur de poſſeſſorijs habentibus iuſtam cauſam in qui-
bus quis debet ſe probare dominuʒ ſeruitutis: ⁊ poſſeſſionem iuiſ
ſe. xxx. diebus illo anno ſicut eſt interdictum de iti. actuqꝫ pri. quod
datur volẽti reficere iter. ff. de iti. actuqꝫ. pri. l. iij. §. hoc. autem inter
dictum ⁊. l. j. ⁊. ij. ſic. j. de reſti. ſpo. ex tranſmiſſa. Idem de interdicto
qđ datur de aqua ex caſtello ducenda. Caſtellum eſt receptaculũ in
quo congregať ⁊ adunatur aqua que poſtea per cannale ducitur ad
loca ſingularia ſm doc. Habẽs aũt ius ſic per riuulos ducendi ſi im
pediatur hʒ hoc interdictũ qđ hʒ iuſtam cauſam. vt dicit glo. de no
uem publicis interdictis ⁊ de. xxviij. priuatis. vide in Spec. eo. tit.
§. qꝛ vero. ⁊. §. ſe. ⁊ de his etiã in Spec. de act. ⁊ peti. §. ſi. verſ. ſequiť. ⁊
verſi. ſeq. nam in talibus nõ reuertitur quis ad cauſam poſſeſſionis
obmiſſa cauſa dñij cum ſemper habeant in ſe annexã cauſam ꝓprie
tatis nõ placet glo. intellectus ad literã: qꝛ interdicta iſta de ſui na-
tura nõ precedũt qõnem dñij: qꝛ ibi ſimul agitur de poſſeſſione ⁊ ꝓ-
prietate. ff. de iti. actuqꝫ pri. l. qui. §. hoc aũt. Item nõ eſt verus in ſe
qꝛ tunc queſtio ꝓprietatis deducitur incidenter: ⁊ nihil repugnat ſi
intentato petitorio poſtea velim accumulare poſſeſſoriũ habens iu
ſtam cauſam qñ poſſum. Illam poſſeſſoriũ tunc nõ hʒ contrarietatẽ
cum petitorio: imo hʒ concordiã ⁊ cõſtantiã: nec ſuperflua ſunt iudi
cia vt qđ prius deduxi principaliter nunc velim deducere incidẽter:
niſi dicatur qđ cõdẽnatoria lata in prima parit exceptionẽ rei iudi.
in ſcđa per. l. fundi. ff. de except. qđ declarabiť. j. eo. cũ dilectus. Ter-
tius intellectus qđ loquatur de poſſeſſorijs preparatorijs ad rei vẽ.
vt eſt actio ad exhiben. ⁊ interdicta. de libe. exhiben. nam prius agi
tur de his vt appareat quis poſſideat. arg. C. de rei ven. l. ordinarij.
Sed hic recidit in dubiũ an actio ad exhiben. poſſit accumulari cũ
rei. ven. in eodem libello de quo per Cy. in. l. ordinarij. C. de rei ven.
Dic qđ actio ad exhib. qñqꝫ cõpetit ad reſtitutionẽ. ff. ad exhi. l. cel
ſus. §. ſi quis merces. ⁊ nõ poſſunt ſimul intentari: imo eligere dʒ. ff.
de reg. iur. l. nemo. §. quotiens. de tabu. quod in heredem. §. eligere.
⁊ dicta. l. celſus. §. penul. ⁊ tũc procederet hic intellectus. Quãdoqꝫ
competit tantum ad exhib. vt ſonat. ⁊ hoc quandoqꝫ ex neceſſitate
vt quãdo gemma eſt incluſa. Si enim volo illam vendicare oportet
qđ agam. ad exhiben. qꝛ alias agi non poteſt cũ reputetur vnum cor
pus cum annulo. ff. ad exhib. l. gemma. ⁊ adhuc nõ poſſunt ſimul ac
cumulari: qꝛ rei ven. non competit ante rem exhibitam. ideo ⁊c. ff.
de iudi. l. quemadmodum. ⁊ adhuc ꝓcedit hic. verſi. quia hoc ſui na-
tura vendicationẽ precedit. Quandoqꝫ agitur ad exhiben. vtiliter.
ſed nõ neceſſario: qꝛ vtile eſt qđ intentetur: ſed nõ neceſſarium ⁊ tũc
ſimul ⁊ ſemel poſſunt intentari: ⁊ tunc non ꝓcederet hic intellectus.
Inquantum glo. dicit interdictũ de libe. exhiben. precedere ſui na-
tura rei ven. hoc eſt falſum: quia habet annexam cauſam proprieta
tis vt. l. ij. §. quedam. ff. de interdic. eſt bene preparatorium alterius
interdicti. ſ. de libe. educ. ff. de libe. exhi. l. iij. §. j. Inquantum autem
dicit de inte. de tabu. exhi. bene dicit quod debẽt precedere adeo ꝙ
ſi ſuper petitorio ſit lis conteſt. amplius non poterit agi interdicto
de tabu. exhiben. l. ſi. ff. de tabu. exhib. ſm Bart. in. l. naturaliter. in
§. nihil cõmune. ff. de acquir. poſ. Quartus intellectus vt intelligať
hic verſi. ſcđm leges ſi de vi. ff. de iudic. ſcđm vnum intellectum ⁊. l. j.
C. de app. quãdo agitur ſimul de poſſeſſione ⁊ violentia: quia prius
agi debet de poſſeſſione vt conſtet quis poſſideat vt poſtea qui poſ
ſidebat de violentia illata experiatur: ⁊ hec non poſſunt ſimul accu
mulari: ſe queſtio poſſeſſiõis prius precedet. Sed huic obuiat ver-
bum que rei ven. ſui natura precedunt dicit glo. quod illa verba nõ
faciunt implicationem: ſed demonſtrationẽ quaſi dicat non impli-
cat ad terminos litere qđ agatur hic de proprietate: ⁊ qđ ſui natura
precedant iudiciũ ꝓprietatis hic in terminis litere: ſed dicũt qđ hic
agatur ideo de violentia ⁊ poſſeſſione in poſſeſſorijs oĩbus que de-
monſtranť ex hoc qđ natura ſui precedunt ⁊c. glo. remanet in primo
intellectu vel expone que. i. quorũ quedã rei ven. ſui natura ꝓcedũt.
Glo. in verbo cõcluſum eſt clara ibi reuoceť dicit hoc verũ in procu-
29 ratore nõ in iudice. de reſti. ſpo. audita. † Glo. in verbo interdictum
30 declarat quare dicať interdictũ. eſt clara. † Gloſſ. in verbo intentare
querit an ſi probeť violentia debeat ei res auferri ⁊ adiudicari pro-
prietas ſpoliato. ar. glo. qđ ſic. xvj. q. vj. qđ placuit glo. dicit cõtra: qꝛ
hec nõ eſt natura interdicti. Sed pena illius cõſtitutionis ſi quis in
tantã. Unde ſi vult rem ſibi adiudicari ꝓponat cõditionẽ ex. l. ſi qs
in tantã. plus dicunt docto. qđ iterũ oportebit probare violentiã. j.
de teſti. veniens. ij. Idem cũ cõtra agentẽ de proprietate excipiť. vt
in glo. pe. ⁊ oportet iterato probare violentiã ſm Hoſtiẽ. In cõtra
rium eſt decre. veſtra. ⁊. c. vltimũ. de coha. cle. ⁊ mu. ſed nõ eſt hec pro
batio neceſſaria quo ad diuerſum ius agendi vel excipiendi ſecꝰ in
cõfeſſione que nõ alteratur ex modo ꝓcedendi. vt no. Inno. de elec.
per inquiſitionẽ. ⁊. ſ. de ord. cog. c. ij. ⁊ de accu. qualiter. ⁊ de reſtitu.
ſpo. piſanis. de accuſ. c. j. ⁊. ij. Aduerte tamen qđ nõ ſufficit ad penã
obtinendam qđ ſic libellet peto mihi reſtitutionẽ poſſeſſionis ⁊ pro
pono condictionẽ ex. l. ſi quis in tantam niſi addat ex peto cum pu-
niri pena. l. ſi quis in tantam. quia pena in dubio non venit ex quo
aliud non exprimitur vt no. in Spec. de reſtitu. ſpo. §. j. ver. item qui
dam. in ſi. xxiiij. col. ⁊ verſi. quinto. in ſi. §.

1 ☞ Concludere in cauſa ⁊ renuntiare idem eſt.
2 Cauſa ſeu proceſſus dicitur eſſe in calculo ſententie ꝓmulgande qñ
eſt concluſum in cauſa.
3 Actionum cumulatio quare poſt concluſionem non admittetur.
numero. 5.
4 Actionũ cumulatio qño in cã appellationis ſit licita vt accumula-
to poſſeſſorio cũ petitorio intentato ceſſet petitorium.
6 Poſſeſſorium quomodo põt intentari deciſa cã petitoria. nu. ſeq.
7 Sententia lata in petitorio an obſtet agere volenti poſſeſſorio ⁊ ſi
liqueat quid agendũ in petitorio an impediatur ex hoc intentatio
poſſeſſorij. nu. 8.
9 In petitorio quid agendũ ſit qñ ſimul eſt accumulatũ petitorium ⁊
poſſeſſorium antequam liqueat ⁊ quando intentatur poſſeſſorium
poſtquam liquet.
10 Poſſeſſorij cumulatio quo caſu poſt concluſionẽ in cã cũ petitorio
intentato admittatur vt petitoriũ ſuſpendi valeat. nu. 12.
11 Probandi facultas qñ malitia vel caſu dicať ſubſtracta. nu. ſeq.
13 Poſſeſſorij ſententia vel adiudicatio hʒ vim detentionis ⁊ rei cõ-
modum donec proprietate probata.
14 Poſſeſſorium obtinens nunqꝫ poſt damnetur in expenſis ratione
petitorij intentati ſi non probat.

1 **Si vero.** ¶ † No. pro opi. qđ renuntiare ⁊ in cauſa conclu
2 dere ſit idem. de quo. ſ. §. primo. ¶ † No. qđ dici
tur eſſe cauſa in calculo ſentẽtie ꝓmulgande qñ eſt in cauſa cõcluſuʒ
3 nõ ante. ¶ † No. cauſam quare poſt cõcluſionẽ nõ admittať accumu
latio ne lites litibus inculcenť. Et ex hoc potes ſumere vnã regulaʒ
que hʒ quod rõne inculcationis iudiciorũ primo pene expedito im
peditur accumulatio. ¶ No. qđ deciſa cauſa petitoria quẽcunqꝫ in
ea habeť euentus põt quis intentare poſſeſſoriũ. Examinemus hãc
4 partem vſqꝫ ad verſi. niſi. ¶ † Oppo. qđ nedum in principali ſed in
cauſa appellationis: ⁊ ſic poſt concluſionẽ in cauſa poſſit accumula
ri poſſeſſoriũ: vt pʒ in cle. j. de cã poſ. ⁊ ꝓprie. Io. an. hoc fatetur qđ
hodie in bñficiali in appellationis cauſa vſqꝫ ad concluſionem in ca
poteſt ſuſpendi petitorium ⁊ accumulari poſſeſſorium et poteſt ſu-
ſpẽdere petitorium a ſe intentatũ ⁊ hoc qñ appellationes ſunt deuo
lute non puto qđ aliqua ſit ſpecialitas in bñficialibus ſuppoſito qđ
petitoriũ ⁊ poſſeſſoriũ ſit in iuriſditione iudicis ad quẽ: qꝛ cõcluſio
in cauſa in prima inſtantia eſt ſuſpenſa in appellationis cauſa cuʒ
appellatio reſcindat oĩa vſqꝫ ad publicationẽ teſtiũ. vt de teſti. fra-
ternitatis. de iureiur. veniens. de ſi. inſtru. cũ ioãnes. C. de tẽp. app.
l. per hanc. facit qđ no. dñi de Rota ſua cõclu. cclxxxv. ⁊ not. Spec.
in tit. de renũ. ⁊ cõclu. §. j. in princi. ⁊ no. Inno. in ſi. de teſta. cũ veniſ-
ſent. in renũtiatione. In hoc eſt tñ ſpeciale in cã beneficiali vt eo ꝙ
appellatio eſt interpoſita ſolenniter ⁊ legitime inſinuata tota cau-
ſa quo ad petitoriũ ⁊ poſſeſſoriũ eſt deuoluta qđ non eſt in alijs cau
ſis: ſed ſolus deuoluiť articulus ſuper quo pẽdet appellatio: ⁊ ea iu
ſtificata negotiũ principale ſup quo pẽdet lis nõ diuerſum negotiũ
vt eſſet poſſeſſoriũ a petitorio deuoluiť tantũ niſi papa appellatio-
ne interpoſita ſuper petitorio cõmitteret totã cãm: ⁊ quo ad petito
rium ⁊ quo ad poſſeſſoriũ quo caſu poſſet accumulari poſſeſſorium:
ſuſpenſo petitorio ſuper quo fuiſſet appellatũ. Item ⁊ forte ꝓcede-
ret: qñ corã primo iudice eſſet intentatũ ſimul petitorium ⁊ poſſeſſo
rium: ⁊ poſtea appellareť in altero iſtorꝫ: qꝛ iuſtificata appellatione
deuolueret ⁊ petitorium qđ ſuſpendi poſſet vt deuolueretur cõnexi
tatis cã. Sʒ hoc nõ puto: lʒ dñi de Rota ſentiãt cõtra. S. qđ appel-

latio deuoluit id tantum ſuper quo eſt appellatio interpoſita ꝛ nō
aliud ꝛ tanta non eſt ↄnexitas qꝺ deuolutio limitata ad vnā deuol-
uat ad aliam vt no. de ſequeſ. poſ. ꝛ fruc. c. j. ꝛ dixi circa ſecundaꝫ glo.
5 ¶ †Op. quod poſt cōcluſioneꝫ in cauſa admittaꝭ accumulatio ſal-
teꝫ inculcatiua de teſti. ſignificauerūt in fi. Inno. hic dicit qꝺ hec de
cre. nō procedat niſi intelligaꝭ de ſuſpēſiua qꝛ alia permittiꝭ poſt cō
cluſionē in cauſa ſed hoc eſt falſum qꝛ oportet intelligi de inculcati-
ua vt ſupra dixi. Alij ibi dicunt qꝺ inq̄tū hec decre. permittit accu-
mulationē illa loquitur qñ fit de voluntate partium. Tu dic qꝺ ibi
fuit ante concluſionē in cauſa accumulatū poſſeſſoriū poſt teſtes re
ceptos in petitorio poſtea ꝓceſſuꝫ vſqꝫ ad receptioneꝫ teſtiū ſuper
poſſeſſorio tunc nolebant moniales ſuſpendere petitorium tūc di
ſtinguiꝭ an ſit cōcluſuꝫ in cauſa in petitorio ꝛ nō poſſunt ſed vtrūqꝫ
eſt determinanduꝫ. An non ſit cōcluſuꝫ ꝛ poſſunt ſuſpēdere Unde
ibi accumulatio nō permittiꝭ poſt cōcluſionē in cauſa lꝫ ante accu-
mulationē ꝑmittaꝭ deciſio reiecta ſuſpēſiōe. ¶ Quero que fraus
poterit hic intercedere dic forte dum vellēt teſtes ſuper poſſeſſorio
procedere ſolis datis articulis ſuper ꝓprietate vel etiā ſuper ꝓprie-
tate non ꝓbata. Sed hoc reprobaꝭ de teſti. veniens. ij. dic qꝺ fraus
deꝑhendiꝭ qꝛ volētes differre ſentētiā in petitorio de quo liquebat
intentabat poſſeſſoriū. Super hac parte non eſſet niſi vna gloſ. que
6 eſt ſuper verbo nō deciſa. ¶ †Op. quod ſuccūbens in iudicio ꝓprie
tatis nō poſſit redire ad poſſeſſoriū. j. c. ꝓxi. qꝛ petitoriū attrahit ad
ſe poſſeſſoriū cuius cōtrariū dicit tex. qꝺ indiſtincte q̄ñocūqꝫ ꝓprie-
tatis cauſa deciſa poteſt redire ad poſſeſſoriū patet. ſecundo qꝛ poſ-
ſeſſio pars eſt proprietatis ſicut vſufructus pars dominij. ff. de vſu.
l. ij. Obſtat ergo exceptio vt. l. eandem. ff. de exce. rei. iudi. Gloſ. re-
ſpondet quandoqꝫ ſola proprietas eſt in iudicium deducta: et ſen-
tentia in petitorio nō nocet quin agi poſſit poſſeſſorio: vt hic Quā
doqꝫ vtrunqꝫ eſt accumulatum ꝛ ſententia in petitorio attrahit ſe-
cum vires poſſeſſorij: non impedit tamē ſniaꝫ in poſſeſſorio vt. j. c.
proxi. niſi aliud opponaꝭ. ad hoc. ſ. c. ad vltimuꝫ ꝛ. c. cum ſuper. ꝛ eſt
cauſa primi dicti: qꝛ lꝫ ꝓprietas ꝛ poſſeſſio dicātur cōiuncta: qꝛ ſunt
proprietates eiuſdē ſubiecti in ſe ſeparata ſunt: vt. l. naturaliter. §. ni
hil. Ideo ſnia in vna nō repugnat alteri: ſic nec ſunt cōnexa reſpectu
iuriſditionis: qñ poſſeſſionis cauſa ſolū eſt delegata vt. C. ſi a nō cō-
pe. iu. l. ſi de ꝓprietate. Legiſte ſe expediunt qꝺ ſnia lata in petitorio
non obſtat agenti poſſeſſorio cum non detrahat iuris agendi poſ-
ſeſſorio quod fundatur ſuper ſola poſſeſſione. de reſtitutione. ſpolia
torum. ſollicite ꝛ. capitu. accepta. ꝛ capi. in literis: ꝛ quod ſpoliatus
ante oīa eſt reſtituendus. vt. l. ſi qs a ſe fundū. C. ad. l. iul. de vi pub. ꝛ
hoc firmat Dy. in regula qui ad agendū. de reg. iur. li. vj. ꝛ Bart. in
l. naturaliter. §. nihil cōe. de acqui. poſ. pro quibus facit hec decreta.
Unde exceptio rei iudi. non obſtat agenti poſſeſſorio ꝛ hec vera in
poſſeſſorio recuperande. In poſſeſſorio adipiſcende: ꝛ retinende eſt
ſecus: quia obſtat ſecundum eos: quod etiā tenet hic Ioan. an. reci-
tando: vt etiā recitat Io. an. in addi. Spe. in ti. de peti. ꝛ poſ. §. j. ver.
7 quid ſi pro vno. viij. col. †Ad huius puncti deciſionem habeo videre
duo. Primo an ſnia lata in petitorio obſtat agere volenti poſſeſſo-
rio. Scꝺo an ſi liqueat quid agendū in petitorio impediaꝭ ex hoc in
tentatio poſſeſſorij: vel ſnia. ¶ Ad primū ſi pro actore eſt lata ſentē-
tia in petitorio: poteſt ſi vult agere poſſeſſorio ꝛ ꝓderit propter ex-
penſas ꝛ fructus a tempore directōis vſqꝫ ad tp̄s litis inchoate ſup
petitorio. Quñqꝫ lata eſt ſnia ꝓ reo ꝛ eſt declaratoria lata qꝛ pronū-
ciatū eſt reum fore dominum qꝛ petitū vel ſuper libello actoris ſe-
cundū opi. de quo in. c. ex ↄqueſtione. de reſti. ſpo. dic ſi intētat poſ-
ſeſſoriū ad finē reſtōis poſſeſſionis repelliꝭ quia obſtat ei exceptio
notoria defectus proprietatis que fundat intentum aduerſe partis
de reſtit. ſpol. ad decimas. lib. vj. ꝛ quod ibi no. de diuor. ſignificaſti.
not. de renuntia. ſuper hoc per Innocen. in gl. magna. ver. ſi autem.
alias vellet dicere quod is contra quem notorie conſtat per confeſ-
ſionem de defectu proprietatis nō poteſt agere ad reſtitutionē poſ-
ſeſſionis: ſed ad damna ꝛ aliam cauſam. vt. ff. vnde vi. l. idem quoqꝫ
§. qui vſufruct'. ꝛ. l. ſi plures. hoc verū puto niſi agēs dicat ſe velle cō
ſequi cōmodum detentationis vt poſſit excipere ex ↄdictione. l. ſi
quis in tantam. quia ſua hoc reſpectu intereſt: vt res reſtituatur: lꝫ
notorie ↄſtet de defectu proprietatis. Sed nō placet: quia ex quo il
lam non intentat nullum cōmodum ex ea conſequi poteſt vel forte
ſi intentat poſſeſſorium ad finem vt reſtituantur fructus puto quod
nec ad fructus agere poſſit vel qꝛ illi aut naturales ſunt ꝛ ſuos non
faceret contra dñm vel induſtriales ꝛ non conſumptos tenetur reſti
tuere. Iſtos autem non conſumpſit quos repetere intendit: obſtat
ergo ei exceptio dolo facis qui pet. ꝛc. Nec obſt. quod reſtituere tene
tur quod illa regula non habet locum in poſſeſſorijs: ꝛ ſic tenebitur
altera manu fructus reſtituere; quia immo obſtat ex quo notoria
eſt. Et fortius hec locum habebit in beneficialibus per no. ſ. c. cum
ſuper. ꝛ hoc tenet Io. and. in. c. cum dilectus. ꝛ Innocen. ibi ꝛ Ioā.
and. in addi. Spec. in ti. de peti. ꝛ poſ. §. j. verſi. quid ſi pro vno. in ſi.
viij. col. vbi indiſtincte dicunt non poſſe agi tunc poſſeſſorio niſi de
ſpoliatione poſt ſniam. Quñqꝫ lata eſt ſententia in petitorio contra
actorem: quia cōſtat de defectu iuris ſui vel quia nō conſtat de iure
ſuo quia non probat ꝛ tūc in iuribus ꝛ rebus ꝓphanis: quia eo qꝺ
poſſidet iuſte poſſidet: lꝫ conſtet eum titulū nō habere ex quo non
conſtat de iure aduerſari nō repellitur ab agendo petitorio ſic intel
ligo glo. de reſti. ſpo. ad decimas. lib. vj. licet Io. an. ipſam male re-
prehendat in addi. ſpec. in ti. de reſti. ſpo. ꝛ idem eſſet in iuribus ꝛ re
bus eccleſiaſticis: qꝛ ex quo ius nō fundat intentum tuū eo qꝺ poſſi
det quo ad te iuſte poſſidet. Hinc eſt qꝺ agens pro decimis in paro-
chia alterius nō cōtra parochianū: ſed tertium nō arctatur ad pre-
ſcriptionem ꝓbare tituluꝫ ſic nec arctabitur ad ꝓbandum titulum
agendo poſſeſſorio ſicut nec in preſcriptiōe. primum patet ex no. de
preſcrip. c. j lib. vj. ꝛ de conſue. c. ſi. eo. lib. ad hoc qꝺ no. j. eo. c. cū dile-
ctus. In beneficialibus aūt dic qꝺ ſi cōſtat de nō iure agētis: ꝛ ſuper
eo eſt ꝓnuntiatum vt qꝛ produxit electionem ꝛ ꝓbata eſt nō canoni
ca vel ꝓbatus eſt cōtra eum defectus vel crimen ex quo concluditur
nullitas electionis ꝛ ſuper hoc pronuntiatū. ꝛ tunc ob. exceptio. vt
no. de ſi. preſ by. c. cōſtitutus. ꝛ repellitur tunc agens poſſeſſorio ad
quod id qꝺ habetur. ſ. c. cum ſuper. Si aūt lata eſt ſentētia: qꝛ agēs
nō probat intentum: ꝛ tunc puto qꝺ agere poterit poſſeſſorio: qꝛ ꝓ
hoc qꝺ nō ꝓbet nō conſtat notorie ipſum ius nō habere: qꝛ pōt ius
habere: lꝫ nō ꝓbauerit quo ad ipſum qui poſſidet priuatum reſtituē
da eſt ergo ei poſſeſſio: ſed nō irreuocabiliter qꝛ ſi poſtea aliter nō ꝓ
bet titulū inde per ſuperiorem ammouebitur nā lata ſentētia: qꝛ nō
probatū quo ad partem nō obſtabit quin iudici: vt extraneo inqui-
renti poſſit oſtendere titulū: ꝛ ex tali reſtitutione cōſequetur etiam
reſtitutionem fructuū: ꝛ proderit ꝓpter expenſas: ꝛ eſt ratio quare
in beneficialibus notorius defectus nō iuris repellet: qꝛ nō iuſte poſ
ſidet eo qꝛ poſſide: ꝛ ptꝫ eū nō habere titulū. Sꝫ hī iuſte poſſidet eo
qꝺ poſſidet quo ad aduerſariū niſi oſtēdaꝭ ipſuꝫ nō habere tituluꝫ.
vt no. Cōpo. de reſcrip. mandatū. de procur. ex inſinuatione. ꝛ not.
Inno. de re iudi. cū bertoldus. in verbo memorato. verſi. ſed quantū
8 cunqꝫ. ¶ †Uenio ad ſcꝺm qñ nondum lata ſnia in petitorio liquet
quid agendū in petitorio quid agendū de poſſeſſorio ꝛ hunc diuido
in duas. Primo qd qñ ſimul eſt accumulatū petitoriū ꝛ poſſeſſoriū
anteq̄ liqueat quid agendū in petitorio. Scꝺo qñ intētatur poſſeſ-
9 ſorium poſtq̄ liquet quid agendū in petitorio. ¶ †Ad primū Io.
an. hic ꝓſequitur multos caſus. Primus qñ eis ſimul accumulatis:
ab eadem parte liquet in petitorio ꝛ poſſeſſorio pro reo abſoluetur
reus ſiue liqueat qꝺ ꝓbauit de iure ſuo ſiue qꝛ actor nō ꝓbauit. ſ. c.
ij. in ſi. Scꝺs caſus quando in petitorio ꝛ poſſeſſorio liquet in vtro-
qꝫ pro actore ꝛ cōdemnabit reū in vtroqꝫ: qꝛ de qua re. ꝛc. ſ. c. cum ec
cleſia. nec erit ſuperflua ꝓnuntiatio in poſſeſſorio ſaltē quo ad expē
ſas ꝛ de fructibus a tēpore ſpoliationis niſi poſſeſſorio ageret con-
tra bone fidei poſſeſſorē vt qñ ageret ex canone reintegrāda vſqꝫ ad
litem cōte. in ꝓprietate quo ad expenſas facit. ff. de rei vend. l. vtiqꝫ.
C. de iudi. ꝓperandū. quo ad fructus. j. ti. j. grauis. ff. de vi ꝛ vi ar. l. j
§. ex die. Inutile tū foret quo ad reſtitutionē rei ſm Io. an. cū in exe
cutione poſſeſſio ſequaꝭ ꝓprietatē. j. c. ꝓxi. ff. de publi. l. pe. Ultimo
reſpon. Io. an. niſi dicaꝭ qꝺ potuit eſſe inutile: qꝛ latior reo erit cō
dēnatio in poſſeſſorio vt veniāt res depoſite ꝛ cōmodate que nō ve-
nirent in rei vendicatione vel publiciana cū nō ſit dñs vel quaſi per
no. ſ. c. cū ſuper. Itē qꝛ talia forte ꝓbabunꭲ per iuramentū ſup q̄bus
in rei ven. nō obtineret ↄdemnatio que modo obtinebiꭲ in poſſeſſo
rio ꝓpter vim illatā vt. l. ſi qñ. C. vnde vi. ſ. qꝺ me. cau. c. ſi. Tertius
caſus qñ liquet de poſſeſſorio pro reo ꝛ de petitorio pro actore dicit
qꝺ ꝓnūtiabit in petitorio ꝓ actore ꝛ obtinebiꭲ reſtitutio rei in poſ-
ſeſſorio pro reo ꝓpter expenſas, vt dicta. l. non vtiqꝫ. ff. de rei vendi.
Quartus caſus quando liquet in poſſeſſorio pro actore: ꝛ in petito
rio pro reo ꝛ tunc pronuntiabit in poſſeſſorio pro actore ꝓpter ex-
penſas an pronuntietur pro reo quo ad reſtitutionem poſſeſſionis
ex quo liquet in petitorio pro reo vel quo ad fructus. Io. an. quo ad
fructus dicit indiſtincte qꝺ ſic. puto quo ad fructus ꝛ reſtitutionem
rei diſtinguendū: an liqueat pro reo in alijs a beneficialibus: quia ſe
dñm probauit ꝛ in beneficialibus: quia cōſtat de nō iure actoris vel
de iure rei. hic Io. an. quo ad fructus dicit cōdemnationem ꝓficere
in poſſeſſorio quo ad reſtitutionem rei nō: quia obſtat exceptio do
lo facis. de re. iuris. dolo. Puto qꝺ ſi liquet ꝛ nōduꝫ eſt cōcluſum ſal
tim in petitorio nō impediatur poſſeſſorium quo ad effectū omneꝫ
ſi prius ↄcluditur in poſſeſſorio: q̄ in petitorio: quia nō perfecte no
toria eſt ꝓbatio ꝓprietatis niſi conſtet cōfeſſione que nō reuocatur
in dubium: ꝛ tunc ꝓnuntiatio in poſſeſſorio non erit verbalis: ſed
realis ꝛ ſic ſaluatur vna opi. de qua. ſ. c. proxi. ꝛ. c. cum eccleſia. Si in
vtroqꝫ eſt concluſum anteq̄ pronuntiet in poſſeſſorio hoc caſu nec
quo ad fructus: nec quo ad reſtitutionem poſſeſſionis ſequi dꝫ con
demnatio: quia fructus naturales reſtituere tenetur ſuccumbēs in
petitorio. Item extantes iduſtriales. Iſti aūt extare dicunꭲ: quos
petit a reo ꝛ ſi haberet eos reſtituere deberet. igiꭲ obſtat ei ſimiliter
exceptio. Nec ob. quod exceptio illa nō habet locum in poſſeſſorijs:
quia id eſt verum quando notorie nō liquet de proprietate. Nec ob.
quod poſt concluſionem in cauſa hec exceptio nō poſſit opponi de
ꝓprietate ad impediendum effectum poſſeſſorij. de procur. auditis
quia immo poteſt ex quo eſt notoria: quia ſufficit eam detegere iu-
dixi in

FRANCKESCHE STIFTUNGEN

dici in allegationibus cū in talibus notorijs: ⁊ que conſtant ex actis ſupplere debeat de facto. vt no. de conſue. cum inter. ⁊ c. dilectus. et dixi in materia notorij. ⁊ no. C. vt que deſunt. aduo. l. j. de poſtu. prelatorum. bone. j. pnuntiabitur aūt reo ⁊ adiudicabitur ei poſſeſſio: ſi petiit declarabitur dñs ſcḋz opi. de qua. j. ti. j. ex cōqueſtione: ⁊ ab aduerſario abſoluetur facta condemnatione expenſarum de actore quo ad petitorium. Qñqꝫ liquet in petitorio ꝓ reo: quia actor nō ꝓbauit ⁊ tunc abſoluetur reus a petitione actoris: per hoc tamen nō cōſequetur reſtitutionē rei: niſi qḋ euitabit cōdemnationem expenſarum: ⁊ actor dānabitur ei in expenſis. In poſſeſſorio aūt pnuntiabitur ꝓ actore quo ad omnem effectum: ⁊ cōdemnationem expenſarum: ⁊ fructuū ⁊ reſtitutiōis rei: licet in beneficialibus reſtitutio nō ſit perpetua poſtea iudice inquirente niſi aliter ꝓbet canonicam inſtitutionem. vt. ſ. dixi. Quintus caſus qñ liquet tantum de poſſeſſorio ꝓ actore tunc dānabitur reus quo ad omnia ⁊ reſtituetur poſſeſſio: ⁊ poſtea ꝓcedetur in petitorio donec de illo cōſtabit. Si non cōſtat poſtea tenebitur actor ad expenſas. Sed dic in hoc vt dixi. ſ. qñ ſuſpenſo petitorio obtinet in poſſeſſorio: ⁊ poſtea reuertitur ad petitorium ꝓcederet enim ei hoc qñ voluntarie reuertitur ſecus ſi ad inſtantiam rei cum ex quo in poſſeſſorio obtinuit releuetur onere probandi. Sextus caſus quando liquet in poſſeſſorio tantū ⁊ pro reo pronunciabit ⁊ pendebit petitoriū vt eſt dictuz. Septimꝰ caſus quando liquet tantū de petitorio ⁊ pro actore ⁊ tunc iudex pronunciabit rez ſuaz eſſe: ⁊ precipiet rem reſtitui vt dicta. l. pe. ⁊ vltima. ff. de publi. ⁊ de rei vendi. l. qui reſtituere: ⁊ licet pronunciet rem ſuam eſſe adhuc de poſſeſſorio cognoſcetur propter expenſas ⁊ etiaz propter fructus a tempore deiectionis vſqꝫ ad tempus cōteſt. lit. in petitorio niſi agatur contra bone fidei poſſeſſorem puta ſi ageretur cōdictione ex canonice reintegrāda vt dicta. l. vtiqꝫ. ff. iud. ſol. l. ſeruꝰ. Octauus caſus quando de petitorio tantū liquet pro reo ⁊ tunc ſi liquet qꝛ actor nō probauit abſoluitur reus ⁊ condemnabitur in expenſis actor. niſi aliter ſuſpendatur petitorium ex ſententia obtinebit cōſeruationem poſſeſſiōis inſtituta. de acti. §. cōmode. Si liquet pro reo qḋ ꝓbauit ꝓbationis onus aſſumens: ⁊ tunc declaratoria pnuntiabitur pro reo ſi hoc petierit per ea que dicam. j. de reſti. ſpo. ex cōqueſtione. ⁊ erit effectus quia licet poſtea cōſtet de poſſeſſore pro actore nō reſtituetur ſibi poſſeſſio nec cōdemnabitur ad fructus. vt dixi. ſ. de rei vendi. l. is qui. de publi. l. penul. ⁊ vlti. j. c. ꝓximo. obſtante ſibi exceptiōe dolo facis de qua conſtat notorie niſi poſtea agat cōdictione ex. l. ſi quis in tantam. ⁊ patet ex his deciſio quid iuris ſi liqueat de petitorio antequā accumuletur poſſeſſoriū: an admittetur accumulatio ab eadem parte: quia ſi liquet pro reo ⁊ nōdum eſt cōcluſum in cauſa poterit accumulari niſi liqueret cōfeſſione que nō eſſet in dubium reuocata: ⁊ liqueret declaratorie ꝓ reo ſi eſt cōcluſum in cauſa nō admittitur accumulatio niſi in caſibus ſequentibus: ⁊ in illis caſibus ſi liquet qꝛ actor nō ꝓbauit admittitur accumulatio. Si liquet quia reus ꝓbauit ſe dñm repellitur accumulatio: ⁊ quo ad fructus ⁊ quo ad reſtitutionem rei: quia notorie conſtat de ꝓprietate ⁊ hoc in nō beneficiali. Idem in beneficiali ſiue liqueat de nō iure actoris: ſiue liqueat de iure rei. de ſi. preſby. cōſtitu
10 tus. ¶ † Uenio ad ver. niſi. Nota primo caſum in quo poſt cōcluſionem in cauſa admittitur accumulatio poſſeſſorij. ſcꝫ qñ ſubeſt equitas que ſubeſſe dicitur: quando de facili argui poteſt iniquitas inuaſoris ⁊ ſpoliato caſu vel malitia ſubtracta eſt facultas ꝓbandi. Idē vbi alia equitas mouerit iudicantes. ¶ Quero quando dicatur de facili argui poſſe iniquitas inuaſoris: dic qḋ ſpoliatus habet ꝓbationes in ꝓmptu ſm Pe. Innocen. licet alternatiue dicere videtur quod omnino ſufficit iniquitas inuaſoris licet de illa cōſtet vel conſtare poſſit: vt petitorium ſuſpendi poſſit ⁊ ad ipſum recurri niſi appareat ſubtractam copiam ꝓbationum caſu vel malitia vel alia iuſta cauſa. ⁊ imputet ſibi ſpoliatus qui concluſit in petitorio. Unde dicebat Hoſti. qḋ ſi ex hoc ſurgat aliquis fauor ſpoliatoris nō tantum ſi hoc ꝓpter fauorem ſpoliatoris: ſed ꝓpter iudicij equitatem ſimile. j. de excep. cum inter. ⁊ ꝓbat hec copula que ſtatim ſequitur.
11 ¶ † Quero qñ caſu ⁊ qñ malitia dicitur ſubtracta facultas ꝓbandi dic caſu qñ preter ꝓpoſitum malitia ex ꝓpoſito: puta cū incendi domum meam ⁊ tuam vicinam ꝓpter qḋ perdidiſti inſtrumenta. Uel caſu occidi teſtes tuos vel his ſimilia malitia cū ad hunc finem pre-
12 dicta feciſſem ⁊ his ſimilia. ¶ † Quero que alia pōt ſubeſſe equitas admittendi poſt cōcluſionem in cauſa ponit Pet. ⁊ Abb. exemplū vt qñ ſunt in mortis articulo alias periculo teſtes per quos volo ꝓ
13 bare poſſeſſorium. ad hoc vt lit. nō cōte. qm̄. ¶ † Opp. gl. qḋ ſit inane vbi nō pōt ꝓbare in petitorio redire ad poſſeſſoriū cū ſentētia in petitorio cōtra actorem attrahat ad ſe vires poſſeſſorij. gl. dicit qḋ valet quo ad hoc qḋ obtinebit cōdemnationem fructuum: a tēpore deiectionis vſqꝫ ad tēpus lit. cōteſ. ſuper ꝓprietate. ex quo habebit poſſeſſionez habebit tamen cōmodum detentiōis niſi aduerſarius ꝓbet ꝓprietatem. C. de rei vendi. l. res alie. Item quo ad cōmodum opponendi. de cōdi. ex. l. ſi quis in tantam. nec obſtat. c. cū dilectus. j. e. quia loquitur cum directe cōſtat de dñio ꝓ reo. vt dixi. ſ. Inquantum gl. dixit cōmodum eſſe ꝓ fructibus. dicunt doct. qḋ idem dicit
14 glo. de teſti. ſignificauerunt. in vltima gl. Idem Dama. ¶ † Nunquid autem obtinens in poſſeſſorio poſtea damnetur in expēſis in petitorio ſi nō ꝓbabat dic qḋ nō in odium violenti: quia ꝓpter delictum perdit priuilegium. vt not. vt lit. penden. c. j. ad fi. Sed ſi ſuccūbit in poſſeſſorio cōdemnabitur. Idem ſi recurrat ad petitorium. ⁊ ſuccumbat. Idem ſi nō reuertitur ⁊ reus inſtat vt abſoluatur. C. de iudi. ꝓperandum. ⁊ l. ſancimus. C. de iudic. auf. qui ſemel. Item qñ nō ſuſpendit: ſed ſi nō renuntiat cōdemnabitur. ff. de iudic. eum quē temere. ⁊ de dolo ad finem: ſed dic vt dixi. ſ. Anto.

1 ☞ Petitorium ⁊ poſſeſſorium poſſunt cōcurrere in facultate ꝓcedendi interminandi vero modo poſſeſſoriū prefertur petitorio in exequendi aūt fine petitorium preualet poſſeſſorio.
2 Poſſeſſorij ⁊ petitorij qñ poſſibilis vel impoſſibilis eſt concurſus ab eadem ⁊ diuerſa parte vel altera tantum.
3 Actionibus pluribꝰ ſimul accumulatis vtraqꝫ eſt ſnia vnica terminanda ſiue ab vtraqꝫ ſiue ab eadem accumulentur.
4 Poſſeſſoriū preualet petitorio in ordine terminandi.
5 Sententia non eſt de actis iudicij ⁊ quando cōtinetur ſententia appellatione actoris.
6 Sententia cōtinens plura capitula dicitur vnica.
8 Actiones ex quibus cauſis prohibentur accumulari ab eadem vel diuerſa parte. nu. ſeq.
9 Iudiciorum accumulatio quibus prohibeatur ſiue fiat accumulatio ab eadem vel diuerſa parte per viam actionis aut exceptionis vnum ſeu vtrunqꝫ.
10 Snia ſeu ꝓceſſus an valeat in caſibus in quibus petitoriū ⁊ poſſeſſorium nō poſſunt cōcurrere de quibus caſibus ſupra eſt dictū. nu. 7. ſi petitorium ⁊ poſſeſſorium ſimul accumulantur.
11 Sententia ſeu ꝓceſſus an vitietur per obmiſſionē vel peruerſionem ordinis dati ad iudicij ſubſtantiam.
12 Proprietatis queſtio nō eſt admittenda cōtra actorē agentem poſſeſſorio alias poteſt appellari.
13 Sententia lata ſuper petitorio ⁊ poſſeſſorio in fauorem actoris an poſſit exequi in poſſeſſorio vbi reus appellauit tantum a petitorio.
14 Sententie effectus in petitorio qualis erit vbi quis egit contra aliquem petitorio ⁊ poſſeſſorio ſimul qui appellauit a ſententia in petitorio ⁊ actori data fuit poſſeſſio ex quo in cauſa appellationis cōfirmatur ſententia in petitorio.
15 Sententia lata in petitorio ꝓ reo ⁊ in poſſeſſorio ꝓ actore vbi actū eſt ſimul petitorio ⁊ poſſeſſorio an poſſit prius exequi in poſſeſſorio pro actore vbi etiam prius tantum per actorem fuit appellatum a ſententia petitorij.

Cum dilectus.

¶ Legam iſtam decre. per modum cōmenti ⁊ cōmentanit eam Io. cal. Ego autem ad ipſa ponam dicta modernorum legiſtarum ⁊ recolligaz materiam: ⁊ hoc dicit.
1 † In ꝓcedendi facultate cōcurrere poſſunt petitorium ⁊ poſſeſſoriū in terminandi modo poſſeſſorium petitorio prefertur in exequēdi fine petitorium poſſeſſorio preualet. h. d. primo ponitur deciſa conſultatio. ſcḋo reſpō. ibi ad quartum que facit tria. primo preſupponit modum ꝓcedendi. ſcḋo declarat ordinem terminandi. tertio ef-
2 fectum exequendi. ¶ † No. j. poſſibilem cōcurſum petitorij ⁊ poſſeſ-
3 ſorij ab eadez ⁊ diuerſa parte. ¶ † No. ij. qḋ pluribus iudicijs ſimul accumulatis vtrumqꝫ eſt vnica ſententia terminādum ſiue ab vtra-
4 qꝫ ſiue ab eadem parte accumulentur. ¶ † Not. iij. qḋ in ordine terminandi preualet poſſeſſorium petitorio: qꝫ qꝫ ſuper vtroqꝫ ꝓcedaſ. ¶ No. qḋ in finem exequendi petitorium in ſentētia attrahit ad ſe
5 vires poſſeſſorij: qñ ambo ſimul ſunt accumulata. ¶ † Not. qḋ ſnia nō eſt de act. ad hoc. C. de re iudic. l. vlt. C. de ſen. que ſine cer. quan. l. peñ. ꝑ ⁊ cōtra. j. de ꝓba. qm̄. dicit qḋ cōtinetur ſentētia appellatiōe actoris: qñ vtrūqꝫ ſpecialiter exprimaſ ſm Cal. alſ nō. de cōceſ. pre-
6 ben. poſt electionē. ¶ † No. qḋ vnica eſt ſentētia. licet cōtineat plura capla. ad hoc de mu. peti. c. ij. de ord. cog. c. ij. ¶ No. qḋ minus dignum precedit magis dignū ⁊ qḋ maius dignum attrahit ad ſe minus dignum. Item hic Io. cal. op. cōtra quodlibet notabile puerliter nō curo op. captatas: quia ſatis grauatū eſt caplm ſua materia.
7 ¶ † Opp. primo ad primū dictū in quo ſupponitur poſſibilis accumulatio poſſeſſorij ⁊ petitorij: qꝛ immo videſ impoſſibilis oīno. ff. de iudi. l. ſi de vi. C. de rei vendi. ordinarij. C. de edic. diui. adri. tol. l. ij. C. de interdic. incerti. l. ſi. C. quo. bo. In quibus omnibus patet: qḋ accumulatis petitorio ⁊ poſſeſſorio ſiue ab eadem ſiue a diuerſa parte nō admittiſ cōcurſus. Sed prius de ordine iuris eſt in poſſeſſorio ꝓcedendū. Nā inter ceteras regulas impedientes accumulationem eſt regula ordinis: qñ actiones ſic ſe habēt qḋ ex ordine de vna deueniſ ad alterā nō admittitur accumulatio. Sed ſi quis agit petitorio ⁊ poſſeſſorio vt in petitorio appareat quis ſit poſſeſſor de ordine eſt vt diſcutiaſ. qs ſit poſſeſſor. ff. vti poſſi. l. j. §. j. debebit ergo prius decidi poſſeſſoriū. ſuper hoc puncto reperiunſ principaliter tres opi. Prima qḋ nō ſit poſſibilis accumulatio petitorij ⁊ poſſeſ-

ſorij ſimul:⁊ hec fuit opi. Jo.⁊ azo. ⁊ hec firmatur per iura allegata. ſ.ꝯtra. Huic opi. fortiſſime obuiat.l.naturaliter.§.nihil cõe: qui dicit qđ illi qui cepit rem vendicare nõ obſtat quin poſſit intẽtare interdictũ vti poſ.qȝ nõ videtur poſſeſſiõi renũciaſſe qui cepit rem vẽdicare.ad illum.§.multipliciter. Reſpondetur primo qđ qui cepit rem vendicare poterit agere vti poſſi.ſcȝ finito petitorio ⁊ ſic nõ cõcluditur qđ ſimul agi poſſit. Nec ob. huic reſpõſioni hec decre. quod ſententia lata in petitorio abſorbeat poſſeſſorium ⁊ ſic fortius impediat qȝ hoc procedit qñ foret lata ſñia declaratorie pro reo ſecus qȝ nõ ꝓbauit:qȝ ꝑ hoc nõ ꝯcludit dñs reus obtinẽs.ff.de iureiur.l.ſed ⁊ ſi poſſeſſori in prin. vbi aũt lata eſt declaratorie pro reo: tunc procedit qđ nõ poterit redire ad poſſeſſorium retinende. Nec ob. ſi dicatur ergo licet domino turbare poſſeſſorem ⁊ ſic agere nõ poterit vti poſſi. quod eſt ꝯtra.l.vim facit.ff.qđ vi aut clam. ꝓpter que Ray. vt recitat Bar.in.d.§.nihil cõmune hoc reprobat:qȝ cõtra agẽtem vti poſſi. nõ obſtabit exceptio domini:⁊ hoc credit Bar. excepto vno caſu:qñ vterqȝ hȝ pares ꝓbationes:qȝ tũc obtineret qui de dñio ꝓbat: vt no. Cy.C.vti poſſi.l.j.in vlt.glo.q.⁊ hoc etiã tenet Cy.in.l.ij. C.de edic.di.adria.tol.⁊ ſic debet intelligi glo.C.aſs.ff.de iudi. ſi de vi:qȝ exceptio dominij nõ ob. agenti poſſeſſorio retinende. Puto de iure noſtro hoc nõ ꝓcedere:qȝ exceptio dñij de quo ſñia cõſtat:⁊ ſic notorie:obſtat agẽti poſſeſſorio recuperãde: vt dicam.j.ti.j.in literis: fortius agẽti retinẽde:qđ nõ eſt priuilegiatum:nec ob. quod non liceat turbare quia ſi licȝ ſpoliare fortius ⁊ turbare. Sed tene primũ:quia illud qđ dicitur qđ exceptio notorij dominij obſtet agenti poſſeſſorio:habet locũ quãdo agitur de ſpoliatione ante ſñiam. Qñqȝ vult agere de ſpoliatione poſt ſñiam vel ante ſñiam lite pendente ſuper petitorio contra illã opponi nõ poteſt de ſententia ſuper petitorio ⁊ hoc tenet hic Inno.⁊ hoſtien.alſ.j.de ap. cum teneamur. de quo. ſ.e.c. paſtoralis.de ſequeſ.poſ.⁊ fruc.c.j.ſuper.iij.glo. Inno.tamen de priuile.cum olim recitat duas opi. vna qđ nõ agatur ad reſtitutionem rei pro ſpoliatione facta poſt ſñiam in petitorio niſi allegét ſe aliquid iuris nouiter acquiſiuiſſe quia cum peccato tenet recitat alios dicere qđ agere poteſt de ſpoliatione facta poſt ſententiã etiã ad reſtitutionem rei quia per hoc qđ lata ſit ſententia pro actore in petitorio nõ propterea cõſtat iniuſte eum tenere quia non ſequitur qđ non habeat ius licet ſit cõtra eum lata ſententia qȝ potuit ſic per errorem iudicari. ff.de condi. inde.l. iuſ.nec ob. hec decre. quia hic ſententia petitorij attrahit ad ſe poſſeſſorium quando in eadem inſtantia cõtingit ſup vtroqȝ ſentẽtiari ſecus ſi prius ſuper petitorio ⁊ poſtea agatur poſſeſſorio. Sed dic qđ durum eſt videre rationem diuerſitatis. Dico qđ ſi agiť de ſpoliatõe facta ante iudiciũ ꝓprietatis inchoatum:ſententia lata in petitorio impedit ex quo eſt declaratoria effectum poſſeſſorij quo ad reſtitutionẽ rei propter notorietatem:vt dixi.ſ.c. proximo. Si agitur de ſpoliatione facta lite pendente ſuper petitorio dico idem ſi agitur poſſeſſorio qȝ nõ video rationem diuerſitatis ſi ageretur parti vt lit. pend.per viã attentati: poſſet dici quod in hoc eſſet magis priuilegiatum tunc leditur pars ⁊ iudex vt etiam exceptio notorie ꝓprietatis tali iudicio nõ obſtaret nam ⁊ multa alia priuilegia habet vltra iſtud vt eſt notandum de ap.bone de ma.⁊ obe.dilecti.de reſcri.ex parte.S. Sed hoc verũ nõ eſt quia ſicut poſſeſſorio ita ⁊ huic vie agendi obſtat exceptio notoria proprietatis licet fuerit op. tamen ſic reſidet Inno. de ap.bone circa ſi.magne glo. vnde reſideo qđ dicit hic nõ procedit ſi agitur de ſpoliatione facta poſt ſñiam. ſatis eſt equum qđ agi poſſit poſſeſſorio nõ obſtante exceptione proprietatis qȝ iſta ſñia precedit poſſeſſionem:⁊ ſpoliationem nõ põt referri ad excludendam ſpoliationẽ que nõ erat in rerum natura ante ſñiam qȝ ſentẽtia nõ referť ad cãm nouiter ortã poſt ſñiam. de exce.rei iu.ſi mater.§.j.de excep. aduerſario. Itẽ ſpoliãdo poſt ſñiam ꝑ ſe delinquit cõtra ſñiam ⁊ iudicẽ ſententiantẽ a quo dȝ petere executionem nõ põt ergo ex ſñia ſe iuuare cui nõ detulit.de ap.cũ ſit. Itẽ ſi liceret iã iura darẽt occaſionẽ rixe: qđ nõ eſt dicendũ.de pact.do.ſi cõuenerit. Itẽ ſpoliatio poſt ſñiam obtũdit ⁊ obfuſcat notorietatẽ ꝓcedentis ſñie ꝓpter ꝯdictionẽ ex.l. ſi qs in tantã. ſed nõ illã cõfundit ſpoliatio ante ſñiam cũ nondũ lata eſſet ſñia. Hec vera qñ intentatũ eſſet poſſeſſoriũ ⁊ petitorium diuerſo tẽpore. Sed ſi eodẽ tẽpore ſi cõſtat de petitorio declaratorie: impedit vires poſſeſſorij:⁊ ꝓnuntiatio ſola verbalis eſt ꝓpter expẽſas:⁊ eſt cauſa:qȝ de petitorio nõ põt conſtare niſi poſt concluſionẽ in cauſa:in vtroqȝ ⁊ tunc nõ licet aliud opponere per viam exceptionis. vt.ſ.c.pri.⁊ de ꝓcur.auditis. ſententiatur ergo in vtroqȝ:⁊ qȝ liquet eidem iudici de notorio:illud exequitur ad vitandũ circuitum inutilẽ:⁊ ſi prius fuerit ſententiatũ in petitorio ⁊ poſtea agatur poſſeſſorio vbi.ſ.dixi agi poſſe:vt de ſpoliatione poſt perduntur vires ſententie in petitorio propter nõ deferre ſententianti:⁊ propter cõdictionem.l. ſi quis in tantam. quo ad actum exequendi: ⁊ poſſeſſorium impediendi. non ob. quod per hoc aperietur via ad iniuſte tenendum qđ non iniuſte concluditur neceſſario tenere vt dicit Inn. Item iuſte tenet ex quo habet exceptionẽ conditionis.l.ſi quis in tantam. quod no. ad hoc glo.in.c.preced.in glo.pe. in ſi. Concludit ergo ad principale ꝓpoſitum qđ ſuccumbens in petitorio finito iudicio ſi turbetur in poſſeſſione poteſt agere poſſeſſorio retinende:qȝ ſententia lata in petitorio non obſt. hoc caſu agere volenti poſſeſſorio retinende:⁊ nõ ſolum pro turbatione poſt ſententiã:ſed etiam ꝑ turbatione preterita:quia tunc agit ad intereſſe quod abſorbere nõ poteſt nec tollere ſententiam ſubſequẽtis niſi forte intereſſe pretenderet reſpectu fructuum perditorum:quos ⁊ ſi haberet reſtituere teneretur. Secundo modo reſpõdetur qđ ſi ago retinende pendente illo:⁊ nõ poſſum agere petitorio nec ecõuerſo. Sed ſi prius cepi rem vendicare poſtea renuntiato petitorio poſſum agere vti poſſi. ſm glo.in dicto.§.nihil. nõ obſt. qđ cogatur perſiſtere in lite vt in auť. at qui ſemel.C.quõ ⁊ qñ iudex. quia cõpellitur perſiſtere niſi renuntiet ex toto.C.de pact.poſtquam liti. nõ obſt. qđ renuntiando perdat dñium:quia perdit ius deductum in iudicium. hoc eſt rei vend. quo ad finẽ vt agenti ſolũ paretur exceptio:ſed nõ renuntio dominio.C.de tranſ.l.ſiue apud.⁊.l.ſi ꝓfundo.⁊ patet in.l.penulti.C.pro empt.l.nõ ſolum.§.liberationis verbo.⁊ qđ ibi no.de libe.le.legati. qđ autem rei vendi. poſſit eſſe ſeparata a dominio: vt qui habet dominium nõ habebit illam no.glo.ff.fami.her.l.plane.vel habet illã ſed inutilem ꝓpter renuntiationem. Item vt puto renũtiatio ꝗ ꝗ notoria in iudicio non obſtaret agenti poſſeſſorio retinende: ꝑ moleſtatione ſecuta ſententia:nec preterita inquantum ageretur ad intereſſe preteritum iam creatum niſi eſſet fructuum tantum. Tertio modo reſpõdetur qđ per intentationem retinende quis videtur renuntiare petitorio:vt in cõpaſſibili cum rei vend. quia per ſecundũ dico me poſſidere per primum dico aduerſarium poſſidere. Nõ ob. huic lect. ſi dicatur qđ accumulatio nõ admittitur: quia fatendum vt ſuper vtroqȝ procedatur:ſed intentiõe ſecundi excluditur primũ. Non ob. ſi dicatur qđ ſi agat vti poſſi.⁊ aduerſarius neget eum poſſidere qđ nõ perdatur ius primi iudicij:quia hoc eſt fatendum cum ex eo nõ poſſit ſe fundare negans qđ negat: vt patet in regula ex eo de regulis iur.lib.vj.ff.de ꝓba.cum de indebito.cum ſi. ꝓceditur ergo quando reus cõfitetur ipſum intentantem retinende poſſidere: ſtabit primum iudicium:⁊ ſecundum ⁊ differtur petitorium in euẽtum poſſeſſorij:vt ſic concludatur quis ſit poſſeſſor.ff.vti poſſi.l.j.§. j.⁊ dicta.l.ordinarij.C.de rei vendi.⁊.l.incerti. Nõ obſt. ſi dicatur qđ intentando petitorium cum dicat alium poſſidere renuntiauit poſſeſſorio:⁊ ſic amplius agere nõ poterit vti poſſi. vt patet in.l.ſi quis vi.§.differentia.ff.de acquirẽ.poſſeſ. quia hoc eſſet negari per.l.qui familie.ff.fami.herciſ. quia dicit ſi ago fami.herciſ. nõ videor illum heredem fateri:⁊ tamen agere contra eum nõ poſſum niſi vt coheredem. Sed quia illa diuerſimode intelligiť nõ ſto in iſta. Dic qđ procedit hec ſolutio quãdo ignorat ſe poſſidere: vł quãdo poſſidet per alium:quibus caſibus non renuntiat:quia quãdo ignorat deficit in animo:ex quo perditur poſſeſſio. de acqui. poſ. quẽadmodũ.⁊.l.iij. quãdo per aliũ ſolo animo nõ poteſt perdere poſſeſſionem: vt.l.per egre.§.quibus.ff.de acquiren.poſſeſ. Ignorare autem cenſetur quãdo poſſidet per alium:⁊ nõ fuit certificatus vt dixi in.c.precedenti. Quarto reſpon. qđ qui cepit rem vendicare:poteſt agere vti poſ. reſpectu nouiter ſuperuenientis poſſeſſionis:poteſt agere nec eſt hic cõtrarietas:qȝ ſuperuenit ius de nouo:⁊ petitorio agebat reſpectu antique poſſeſſionis modo agit reſpectu poſſeſſionis noue: ⁊ ſi dicatur petitorium eſt ſuperfluum:immo non ſaltim vt dominus declaretur:⁊ ꝓpter fructus ⁊ acceſſiões.ff.de rei ven.l.nõ vtiqȝ. Quinto reſpondetur quod petitorio ⁊ poſſeſſorio ſimul agi poteſt vt ibi: reſpectu diuerſe ſpeciei poſſeſſionis:ſed nõ reſpectu eiuſdem ꝓpter contrarietatem:⁊ ꝓpter iura predicta ⁊ ſic ceſſant cõtraria. Non ob. ſi dicatur egi petitorio reſpectu naturalis modo ago reſpectu ciuilis poſſeſſionis iam primũ eſt ſuperfluum:qȝ agendo vti poſſidetis cõſequor reſtitutionẽ naturalis cũ aliter nõ poſſum deſiſtere a turbatione. vt patet in.l.clam poſſidere.§.ſi.de acquir.poſ.⁊ no.in.c.lȝ cauſam.de ꝓba. per quod quidam fatentur hec iudicia repelli ratione ſuperfluitatis:quia poteſt dici primo qđ cum iudicia oriantur ex diuerſis cauſis:nõ obſtat hec ſuperfluitas cum ſcđm vnam opinio. de qua in.l.edita.C.de eden. talia iudicia poſſunt accumulari. Uel ſi teneatur oppoſita opinio:iudicia nõ ſunt ſuperflua cũ per rei vẽ. ego cõſequar me principaliter dñm declarari vt.l.officiũ.de rei ven. ⁊.l.ex diuerſo. Reſtitutio autem rei venit iudicis officio qđ poterit iudex nõ impartiri ex quo videt intentatũ poſſeſſoriũ ex quo id cõſequi põt:quia ex quo adeſt remediũ ordinariũ ceſſabit officiũ mercennarium per interdictũ conſequor vt declaret ciuiliter poſſidere: vt deſiſtat a turbatione a qua deſiſtere nõ põt niſi reſtituat:⁊ vtilitatem habeo:qȝ per hoc nõ eſt interrupta preſcriptio:ſi preſcribebam qđ nõ conſequor per intentationẽ petitorij:ad hoc qđ no. dixit in regula. ſine poſſeſſione. de reg.iur.lib.vj. ſm Bar. per que ſatis põt dici qđ ſi primo agi petitorio:⁊ poſtea ego vti poſſi. nõ volo recedere a petitorio:quia volo ſolũ hoc obtinere vt declarer dñs:⁊ hec iudicia poterunt accumulari. ad hoc facit qđ not.ff.de excep.rei iudi.ſi a te. §.j. In dubio aũt accumulato poſſeſſorio ⁊ petitorio:reſpectu eiuſdem poſſeſſiõis an diuerſe accumulatum videatur:dic qđ ſi ex cõiecturis apparere põt declarabiť libellus:ſcđm illas vt ſi ageret qs dicens ſe ꝓprietarium cõtra vſufructuariũ vel dicens ſe dñm contra emphiteotam

emphiteotam: nam petitorium intentare cenſetur reſpectu natu-
ralis ꝛ poſſeſſoriuꝫ reſpectu ciuilis quia ſicut habet natura materie
ff.loca.ſi vno ꝛ.l.ſed ꝛ ſi poſſeſſori.§. Item ſi iurauero.ff.de iureiur.
ſi nō apparēt cōiecture tunc ſtabitur declarationi actoris vt.l.inter
ſtip.§.j.ff.de ver.ob.quam declarationem non tranſmittit ad here
dem ſcđm bar. Ex hoc patet qđ regulariter iṗeditur concurſus poſ-
ſeſſorij ꝛ petitorij: licet aliquibus caſibus permittatur quando ſcilꝫ
agitur reſpectu diuerſe ſpeciei poſſeſſionis: in quo caſu non poteſt
verificari intellectus huius.c.cum petitorium attrahat ad ſe poſſeſ-
ſorium lata ſententia qđ nō eſſet ſi intentaretur reſpectu diuerſe ſpe
ciei poſſeſſionis nō poteſt ergo exemplificari hec decre. in interdi-
cto vti poſſi. quia ſi agitur reſpectu eiuſdem ſpeciei poſſeſſionis nō
admittitur accumulatio ſi reſpectu diuerſe ſententie non traheret
in petitorio ad ſe vires poſſeſſorij: cum ad hoc non ſit actum: ꝛ hoc
quando intentantur ab eadem parte niſi ageretur pro re incorpora
li vt.j.dicam niſi eſſet pronunciatum declaratorie pro reo in petito
rio vbi poteſt. Secūda fuit opi. Mar. quod agi poſſit petitorio et
poſſeſſorio adipiſcende ſimul: ꝛ ſimiliter de poſſeſſorio recuperande
quia nulla contrarietas vel repugnantia reperitur. Secus ſi prius
agitur poſſeſſorio retinende: ꝛ petitorio qꝛ ibi repugnantia reperit̄.
Unde propter repugnantiam repellitur concurſus ex ordine prius
ſuper poſſeſſorio: ſecundo ſuper petitorio proceditur vt videatur
quis poſſideat ꝛ qualiter petitorium iudiciū dirigi debeat vt.l.or-
dinarij ꝛ.l.incerti ſecūdum glo. hic. ꝛ dicit qđ hec opinio approbat̄.
ꝫ.e.c.paſtoralis: ꝛ ſic loquitur hic ꝛ ſupra.c. ad vltimū. huic obuiat
qđ pro re incorporali poteſt agi petitorio a poſſidente de iudi. exa-
minata. ꝛ no.ꝫ.c.cum eccleſia: ꝛ agendo vti poſſi. nulla ſurgit cōtra-
rietas: nec ſuperfluitas cum ex hoc obtineat ius ad ſe ſpectare decla
rari. Reſpondeo quod hec procedunt in retinende: quando agitur
pro re corporali quia illa datur cōtra poſſidētē. Sed in incorpora-
li petitorium etiam datur poſſidenti. Ideo nulla ſurgit cōtrarietas
ꝛ ſic poſſunt accumulari. Siſr ꝛ accumulari pñt reſpectu diuerſe ſpēi
poſſeſſionis. Et in primo caſu poſſet exemplificari decre. in ſecundo
nō pōt exēplificari: vt dixi.ꝫ. Tertia fuit opi.pe. quā refert Cy.in.l.
ordinarij.C.de rei ven. qui dicit qđ oīs ſpēs poſſeſſorij pōt ſimul cuꝫ
petitorio ꝯcurrere primo qꝛ qs cogit̄ eligere qñ actiōes cōpetūt ad
idē.l.qđ in heredē.§.eligere.ff.de tribu. ſed hic actiōes ꝯpetūt ad di-
uerſa igit̄ accumulatio admittit̄.l.nemo ex his.§.qtiēs.ff.de re.iur.
ſecundo qꝛ iṗeditur cōmixtio qñ abſolutoria lata in vna parit exce-
ptionē rei iudi. in alia: vt.l.fundi ꝛ.l.fundū.de excep. Sed ſententia
lata in poſſeſſorio nō preiudicat agēti in petitorio.l.eandeꝫ.§.fi.ff.
de excep.rei iudi. Igitur pro hoc qꝛ ꝯtinētia cauſe nō dꝫ diuidi vt.l.
8 nulli.C.de iudi.igit̄ pñt ſimul accumulari. † Ad veritateꝫ eruendaꝫ
harū opi. ꝛ vt videas qñ ꝓcedit caſus huius decre. Pono regulas
impediētes accumulationē. p̄mo qñ iudicia accumulātur ab eadeꝫ
p̄te ſcđo qñ accumulant̄ a diuerſa pte. Et p̄io qñ accumulant̄ p viā
actiōis ambo. Scđo qñ accumulant̄ p viā excep. P̄ria regula impe
diēs accumulationē ab eadē pte eſt regula ꝯtrietatis qñ iudicia ſic
ſe hñt qđ inuicē ꝯriant̄ tūc nō pñt ſil̄ accumulari.C.de fru.l.j. ad hoc
de poſtu.p̄la.c.j.li.vj.de electi.vt qs duas.c.li. Secunda regula eſt ſi
actiōes ſic ſe hñt inuicē qđ electione tollātur. ad hoc de elec. vt quis
duas.l.qđ in heredē.§.eligere.ff.de tribu. Tertia regula eſt qñ abſo
lutoria lata in prima parit exceptionem rei iudi. in ſecunda. ꝛ con-
demnatoria lata in ſecūda infert preiudicium p̄ime.l.fundi.ꝛ.l.fun
dum.ff.de excep. qđ eſt verū qñ hoc aptum eſt contingere ſecūdum
regularem curſum cauſarum. Quarta regula impediens eſt: quādo
ex hoc inſurgit conculcatio iudiciorum vno pene expedito hoc pro
batur per.c.paſtoralis.ꝫ.e.ti. prime habentur per Dy. i regula. Nul-
lus pluribus. de re.iuris.li.vj. per bar. ꝛ Cy.in.l.edita. C. de edē.
Poteſt addi quinta quando iudicia ſic ſe hñt qđ idem per idem ab
vtroqꝫ quis ꝯſequitur: ſed de hac ſunt opi. vt dixi ſupra. ¶ Uidea-
mus regulas impediētes a diuerſa pte p viam actionis. Prima re-
gula eſt qñ alterum ex iudicijs habet priuilegiatam naturam: vt nō
admittat̄ concurſus alterius: donec illud expediatur: patet ſupra.
de or.cog.c.fi. ꝛ de reſti.ſpo. ex conqueſtione. Secūda regula quādo
ex intentatione iudiciorū ꝯtingit aliquas cōtrarietas contra acto
rem ꝛ reum ſecūdū bar. qđ non placet ſed quando ſurgit contrarie-
tas in actione eo reſpectu quo agitur tunc bene impeditur. Ideꝫ ſi
eo reſpectu quo agit ꝛ defendit ſil̄. Tertia regula qñ ex intētatione
vnius iudicij alter negat qđ eſt directoriū alteri⁹ actionis a diuerſa
9 parte accumulate. ſcđꝫ bar. ſꝫ hec regula nō erit vera. ¶ † Uideam⁹
regulas iṗediētes accumulationē qñ iuditia accumulant̄ vnuꝫ per
viam actionis alterum per viam exceptionis a diuerſa parte. Pri-
ma regula quando iudiciū intentatū habet priuilegiatā naturā: vt
ante omnē queſtionem aliqua expediat̄: vt eſt poſſeſſoriū recuperā-
de: vt.j.ti.j. Item cum qs: ꝛ.c.in literis. ꝛ.c. ex conqueſtione. Secūda
regula qñ poſſeſſorio accumulat̄ iudiciū altiorē requirēs indaginē:
nec de eo prompta offert̄ ꝓbatio.l.iij.§.ibidē.ff.ad exhi.no. de reſti.
ſpo.literas cum ſi. ¶ Regulis his poſitis reſtat deſcendere per ca-
ſus. Et primo ponam caſus quādo iudicia accumulantur ab eadeꝫ
parte per viā actionis. Secūdo quādo iudicia accumulant̄ a diuer-
ſa parte per viam actionis. Quādo aūt iudicia accumulātur a diuer
ſa parte per viā exceptionis vnū ꝛ alterū per viā actionis vel vtrūqꝫ
per viā actionis ꝛ exceptionis: alterū via actiōis. Hi caſus expediti
ſunt ex ſcript. de or.cog.c.fi. ꝛ per ea que ſcribētur.j.titu.j.in literis.
10 ¶ † Uenio igitur ad primum. ꝛ primo quid in adipiſcēde cū petito
rio. ſecundo quid recuperande. tertio quid retinende. procedam per
caſus. Primus eſt quando primo intentatur petitorium: ſecundo
poſſeſſorium adipiſcende: tunc ſi ſic ſe habent: vt electione tollantur
nō ꝓcedit decre. qđ eſt in caſu.l.fi.C.de codi. vt qꝛ ago petitorio fun-
dans intentionem ex codicillis: ꝛ poſſeſſorio fundans intentionem
ex teſtamento: tum eſt ibi clauſula ſi nō vꝫ iure teſtamenti valeat iu-
re codicillorū. In hoc nō ꝓcedit decre. ſi electione nō tollūtur: vt qꝛ
ago vt heres poſſeſſorio adipiſcēde ex teſtō vel ab inteſtato: ita ago
ſimiliter petitorio: ꝛ admittit̄ accumulatio. Si nō ſic ſe habēt qđ ele
ctione tollātur: de iure ciuili admittitur accumulatio: qꝛ nihil repu
gnat: cum vtrūqꝫ det̄ ad nāciſcendā poſſeſſionē: nō ob. qđ abſoluto-
ria lata in petitorio pariat exceptionē rei iudi. in poſſeſſorio: qꝛ hoc
nō eſt aptum cōtingere ſecūdum cōmunē curſum cauſarū. Fallit ſm
eum vbi etiā de iure ciuili accumularet̄ poſſeſſoriū: iam cōcluſione fa
cta in petitorio pro reo: qꝛ probaſſet ſe dñm: qꝛ tunc eum incontinen
ti poſſit cōſtare pro reo: cū agitur adipiſcēde: ꝓprietatis exceptio ob
ſtat agere volēti: vt.l.iij.§.ibidem.ff.ad exhibē. ꝛ no.j.de reſti.ſpo.li-
teras alias aūt de iure ciuili admitteret̄ accumulatio: poſt etiā cōclu
ſionē in cauſa. Sed de equitate canonica nō admittit̄: ne iudicia in-
culcent̄: vt hic. niſi iuſta cā moueat iudicē: vt in litera. nec ob. qđ ideꝫ
per idē cōſequat̄ qꝛ huic reſpōſum eſt ſupra circa primā opi. nō puto
proprie decre. procedere hoc caſu: qꝛ nō eſſet vis an executio fieret in
poſſeſſorio: an in petitorio: vbi ſentētia ꝓmulgaret̄ in vtroqꝫ ꝑ acto
re: ſed vbi ꝑ actore in poſſeſſorio: ꝛ ꝑ reo in petitorio et declaratorie
procederet̄ quo ad omnē caſum. Idē ſi in poſſeſſorio ꝑ reo in petito
rio pro actore. Idē foret qñ primo ꝓponit̄ poſſeſſoriū adipiſcēde. ſe-
cūdo petitoriū: qꝛ ꝓcedūt ꝛ fortius ſnīa lata in primo nō pariat exce
ptionē rei iudi. in ſcđo: vt.l. eandē in fi.j.e.c.fi. Unde idē dicenduꝫ qđ
proximo caſu. Idē ſi ſimul: ꝛ ſemel ambo ꝓponerent̄. hec vera niſi ta
le ſit petitoriū qđ in directorie habeat repugnantiā cū poſſeſſorio: vt
quorū legatorū cū petitione hereditatis: qꝛ vnū dat̄ cōtra legatariū
aliud cōtra poſſeſſorē quo caſu nō ꝓcedunt iudicia: niſi ratione incer
titudinis.l.j.§.qui.aut̄.quoꝝ lega. Scđs caſus qñ primo intentatur
petitoriū: ſcđo poſſeſſoriuꝫ recuperāde. Hec procedunt qñ nulla ob-
uiat cōtraria regula: niſi ſit cōcluſum in cauſa in petitorio. Nec ob. ꝙ
regula ordinis obuiare videat̄: qꝛ videt̄ incertum quis onus ꝓbandi
ſubire debeat: quia ſi reus poſſidet vitioſe: vt allegatur: talis vitio-
ſa poſſeſſio nō releuat ab onere ꝓbandi.l.vis eius.C.de ꝓba. de libe.
cauſa. vt liberis. de ꝓcura. ex inſinuatione. ſi vitioſe nō poſſidet rele-
uatur: vt.l.fi.ff.de rei ven. vnde ſi aliter nō ſuſpendatur petitoriuꝫ vt
actor ſe releuet: admittit̄ accumulatio: vſqꝫ ad cōcluſionem in cauſa:
poſtea non niſi ex cauſa ꝛ ſententia in petitorio pro actore attrahat
ad ſe vires poſſeſſorij pro reo. Idem ſi primo proponatur poſſeſſo-
rium ſecundo petitorium. Idem ſi ſimul ꝛ ſemel. Non obſtat ꝙ ſentē
tia lata in petitorio pariat exceptioneꝫ rei iudica. in poſſeſſorio: vbi
ſit lata abſolutoria: ſaltem de iure canonico quia inducit notorieta
tem. et exceptio notoria proprietatis obſtat agenti poſſeſſorio: vt
not. hic. ꝛ.j.titu.j.c.in literis. de renunciatio. ſuper hoc. de fi. presby.
conſtitutus. de diuor. ſignificaſti cum ſimi. quia nō ſufficit hoc cum
condemnatoria in ſecundo nō inferat preiudicium primo: ꝛ hic duo
exiguntur: ꝛ principaliter hoc pōderat.l.fundi. ꝛ.l.fundum.ff.de ex-
ce. Item non eſt hoc aptum cōtingere ſecundum naturalem ꝛ cōmu
nem curſum cauſarum: vt ibi not. qđ reus aſſumat in ſe onus ꝓban-
di: alias nō obſtaret. Puto tamen qđ ſi iam eſſet in petitorio conclu
ſum: vel ante de eo cōfeſſione cōſtaret: que nō reuocaretur in dubiuꝫ
et tunc eſſet concluſum vel confeſſatum pro eo quod non admittere-
tur accumulatio opponente reo. Tertius caſus quando primitus
proponitur petitorium. ſecundo poſſeſſorium retinende: ꝛ ſi agitur
pro iure corporali in petitorio ad tuendam poſſeſſionem: quod ꝛ ad
illam competere poteſt.l.ſi tuti.§.ariſto.ff.ſi ſerui.vendi. Et no.in.c.
cum eccleſia.ꝫ.eodem. ꝛ.c. examinata. de iudi. ꝛ.ff. vti poſſide.l.j. tūc
adhuc concurrere poſſunt: quia nulla regula repugnat. et quod pro
retinenda competat eſt caſus.ff.ſi ſerui.vendi.l.ſi forte.§. ſciendum.
ꝛ.ff.ſi vſufruc.pet.l.vti frui.§.finali. Si ergo velit aſſumere onus pro
bandi in vtroqꝫ procederet decreta. quia lata ſententia in petitorio
pro reo vel actore: attraheret ad ſe vires poſſeſſorij pro cōtraria par
te. Sed ſi propter poſſeſſionem quam contendit vult ſe probatione
releuare: aduerſario negante: oportet quod appareat ꝑ prius quis
poſſideat ex ordine: ꝛ tunc procedat.l. incerti: ꝛ.l.ordinarij.ꝫ. alleg.
ad hoc.l.j.§.hoc autem.ff.vti poſſide. ꝛ tunc poſſet procedere decre.
quia ꝓcederet accumulatio: ꝛ prius decidendū eſt poſſeſſoriū: ſi peti
torium pro reo abſorberet poſſeſſorium: vbi declaratorie foret pro-
nunciatum. Si agitur pro re corporali: tunc ſi reſpectu diuerſe ſpe-
ciei poſſeſſionis: vel petitorium reſpectu detentationis: poſſeſſo-
rium reſpectu naturalis: et ciuilis: tunc procedit accumulatio: quia
nulla regula obuiat: ſed an procedat exemplum ad decreta. dic qđ ſic

quia ſi contingeret ſententiam declaratorie ferri pro reo ⁊ in poſſeſ-
ſorio ꝑ actore petitorium attrabit ad ſe poſſeſſorium. ff.de exce. rei
iudi.ſi a te.§.j.⁊ qđ.j.no. Hec vera niſi iam eſſet concluſū in petito
rio pro reo vel confeſſatū ⁊ confeſſioni nihil obijceretur quia cum
incontinenti poſſet conſtare de petitorio obſtaret exceptio turba-
tiōis de preterito ſed de hoc dixi ſupra. qđ nō ob. inq̄tum agit pro
moleſtatione p̄terita ad intereſſe alio ꝙ fructuum nec inq̄tum pro
preſenti niſi per prius obtineat ſentētia ſuper petitorio ⁊ fiat exe-
cutio in illo ſi ꝓponuntur reſpectu eiuſdem ſpeciei probationis: et
tunc ſi modo ago reſpectu poſſeſſionis nouiter queſite procederent
iudicia vt dixi.ſ. circa primam opi. Si agitur reſpectu poſſeſſionis
antique. dicit bar. qđ.ſi ſciebaȝ me poſſidere p̄mo ⁊ ꝑ me poſſidebaȝ
intentādo petitoriū renūciaui poſſeſſioni ſi ille ꝯfiteatur. Jđ poſt-
ea nō ago poſſeſſorio vt no. ff. vti poſſi.l.ſi duo ⁊ no. in glo. in.l.na-
turaliter.§.nihil.⁊ dixi.ſ. Si poſſideo per aliū vel ignoro me poſſi
dere ⁊ tunc proponendo petitoriū nō video: pronunciare poſſeſſio
ni. Si ꝓpono poſſeſſoriū retinēde poſtea bene poſſum ſed nō proce
detur ſup vtroq; obſtante cōtrarietate ſed ſuſpēſo petitorio proce
detur ſolū ſuper poſſeſſorio vt. d.l. incerti.⁊.l. ordinarij: ⁊.l.ſi de vi.
non obſtat quod.l. incerti ⁊ ordinarij impediant concurſum ratio-
ne ordinis ⁊ no. ratione contrarietatis. dicit bar. regula cōtrarietas
facit ne ſit poſſit intentari: ſed regula ordinis facit vt preponatur
poſſeſſorium. Jdem per omnia qñ preponitur poſſeſſorium retinē-
de ſecūdo petitoriū vbi agit pro re incorpali vel vbi agit reſpectu di
uerſe ſpēi poſſeſſionis. Si agit reſpectu eiuſdē ſpēi tunc ſi agitur pri
mo poſſeſſorio. Secūdo petitorio ꝑ poſſeſſione quā dicit ſe admiſ-
ſe poſt lit. conteſta. in poſſeſſorio ⁊ pōt ⁊ proceditur ſuper vtroq;: ⁊
ſufficit quod poſſederit tempore lit. cōte. inſti. de interdic.§. ſed ho-
die. ff. vtrobi.l.j. no. de proba. lȝ. cauſam. Si agit reſpectu poſſeſſio-
nis quā dicit ſe ꝑdidiſſe ante lit. conteſt. tunc ꝓcedit in ſolo petito-
rio: ⁊ videt renunciaſſe poſſeſſorio per dicta ſupra. circa p̄mam opi.
Jdeȝ per omnia qđ de p̄mo caſu: qñ ſit ⁊ ſemel vterq; accumulatur.
Jn omnibus caſibus in quibꝰ dixi accumulationē admitti. hoc eſt
veruȝ in poſſeſſorijs nudis ſed ſi habuit annexā cauſam ꝓprietatis
non admittit accumulatio per regulā.l. fundi.⁊.l.ij.§. quedaȝ. ff. de
interdic. Cal. hoc tenet. hoc verū qñ priꝰ actū eſt petitorio quia agi
non poteſt poſſeſſorio q: obſtat exceptio ſecus ſi eſt actum prius in
poſſeſſorio quia illa nō obſtat agere volēti petitorio vt no. Ray. in
ſumma in.iij. parte: qualiter ſunt tractande cauſe quod puto q: tunc
in poſſeſſorio dominiuȝ deducitur incidenter. ideo non facit ſecun-
da preiudiciuȝ prime. vt.l.ſi a te. ff. de exe. rei iudi. ⁊ ſic non procedit
regula.l. fundi ⁊ funduȝ que requirit vtrūq; vt ſupra dixi. ¶ Venio
ad ſecundam ſpeciem caſuum vȝ quando hec iudicia acumulantur
a diuerſa parte. Si primo agitur petitorio ab vna parte. Secundo
poſſeſſorio adipiſcende ab altera tunc ſi poſſeſſorium eſt accumula-
tum ante lit. conte. ⁊ anteꝙ̄ reſpondeat ſe poſſidere interrogatur in
petitorio non procedit petitorium quia negando ſe poſſidere exclu
dit petitorium. ff. de rei ven.l.ſi is qui ſe obtulit. immo etiam penite
re pōt dato quod reſponderit ſe poſſidere ante lit. conteſta. hoc pu-
to verū niſi agēs velit ꝓbare ipſuȝ poſſidere: vt. ff. de rei ven.l.ſi. quo
caſu admitteretur vterq;: q: non video repugnantiam. ⁊ ſic probat
agēs petitorio quod poſſideat abſq; alia probatione ſibi res ad iu-
dicabitur vt. d.l.ſi. ⁊ ſi reus probaret de domino ſibi non proficeret
vt ibi vel forte attrahet tunc ſnīa in petitorio vires illius.l. ⁊ illa lo-
quitur qñ non conſtat de ꝓprietate ⁊ procedet hec decre. Si porri-
git poſſeſſorium poſt lit. ꝯte. in petitorio ⁊ anteꝙ̄ reſpondeat reus
tunc poſſeſſorio agens ſe poſſidere idem per omnia vt primo caſu:
vt. d.l. is qui ſe. Si reſponderit ſe poſſidere procedat vtrūq;: ſi actor
in petitorio. negaret ſe poſſidere ⁊ in petitorio damnabitur vt liti ſe
offerens ⁊ ſi ille obtineat in poſſeſſorio qui in poſſeſſorio egit peti-
torium attrahet ad ſe poſſeſſoriū vt hec ſi ſciebat ſe poſſidere et tunc
non procedit petitoriuȝ nec in eo fiet condemnatio ad reſtitutionē
poſſeſſionis quā habet. Sed forte declarabitur ⁊ petitoriū attrahet
ad ſe poſſeſſorium ar.l.ſi a te.§.j. ff. de exc. rei iu. Hec vera niſi accu-
muletur poſſeſſorium poſt concluſionem in cauſa in petitorio quia
obſtat exceptio notoria. Si primo proponitur poſſeſſorium adipi-
ſcende ab vna pte. ſcđo petitoriuȝ ab alia pte ⁊ diuerſis reſpectibus
procedunt ⁊ procedit decre. Sed reſpectu eiuſdem ſpeciei poſſeſſio-
nis ⁊ tunc petitorium non procedit. ſecundum bar. quia agens poſ-
ſeſſorio negat ſe poſſidere vt.l.ſi. preall. quod puto verum vt dixi.ſ.
niſi agens petitorio velit probare illum poſſidere ⁊ ſic obtineat re-
mediū illius.l. quo caſu ideȝ per omnia quod dixi in precedēti caſu.
Hec vera niſi agens petitorio ageret reſpectu poſſeſſionis nouiter
perdite ⁊ illi nouiter acquiſite ⁊ hoc de primo caſu. Si proponitur
adipiſcende ⁊ petitorium a diuerſis eodeȝ inſtanti. bar. dicit quod
neutrum procedit ſed propter contrarietatem ſilet petitorium ⁊ ra-
tione ordinis procedetur ſuper poſſeſſorio. quod nō placet quia cō-
trarietas inter diuerſas partes nō īpedit iudicia alias nulliū ꝓcede-
ret ſed ſi actor vult ꝓbare quod poſſideat qui agit petitorio obtine
bit ſi illud probat nec erit neceſſe probare de ꝓprietate per.l.ſi. ff. de
rei ven. nec aliquid operabit poſſeſſoriuȝ ſi ꝓbat agens poſſeſſorio
pronūciabit pro vtroq; vt hic. Et erit tantū declaratoria ſnīa pro
agente in petitorio ff.l.ſi a te.§.j.⁊ abſorbet ad ſe poſſeſſoriuȝ: vt hic.
Scđs caſus eſt: qñ primo agit petitorio ſcđo poſſeſſorio recuperan-
de: ſi agat ꝓ vim illatā poſt ceptū petitoriū agi pōt: ⁊ ꝓcedit vtrunq;
iudicium: vt.l.ſi cōſtiterit. C. vnde vi. ⁊ obtinebit obtinēs in poſſeſ-
ſorio ſi deduxit cōditionē ex illa.l. vel.l.ſi quis in tantū: ſecus ſi mero
egit poſſeſſorio: q: ſnīa lata in petitorio attrahet ad ſe vires poſſeſſo
rij: vt hic ſi agit pro violētia illata ante petitoriū intentatuȝ ſi reſpe-
ctu diuerſe ſpeciei poſſeſſionis ⁊ ꝓcedunt iudicia ⁊ puto qđ poſſeſſo
rium attrahet a ſnīa ſuper petitorio: ⁊ hȝ locū decre. Hec vera de iu-
re ciuili. De iure autē canonico ſi accumulent ante lit cōte. ſuper ea-
dem re poſſeſſoriū facit ſilere petitoriū: vt in.c. ex cōqueſtione.j.co.⁊
not.ij.q.ij.c.j.⁊.ſ.de or.co.c.ſi.ſi ſup diuerſis ceſſabit petitorium. Si
opponat ſpoliatiōis exceptio: vt ibi no. Si ꝓponitur diuerſo reſpe-
ctu: ⁊ ꝓponitur poſſeſſoriū poſt lit. cōte. qđ iuris. dicā.j. de reſti. ſpo,
ex cōqueſtione. Si ꝓponit eodē reſpectu ⁊ ante litē cōte. in petito-
rio ꝓponitur poſſeſſoriū ꝓceditur ſup poſſeſſorio ſuſpēſo petitorio
q: ſpoliatꝰ ante omnia reſtituēdus eſt. C. ad.l. iul. de vi. pu.l.ſi quis a
ſe fundū. ⁊ ſi per vim vel alio mō.l.j.⁊ ptȝ.j. de reſti. ſpo. in literis.iij.
q.j. reintegrāda. cū ſi. qđ eſt verū etiā ſi in iudicio petitorij fuerit reus
cōfeſſus ſe poſſidere: q: pōt penitere: vt. d.l. is qui. Si accumuletur
poſſeſſoriū poſt li. cōte. antea reſpōdeāt ſe poſſidere: amplius nō po
teſt negare: ideo nō pōt intētare poſſeſſoriū ꝑ qđ neget ſe poſſidere.
Si vero reſpōdit qđ nō fuit interrogatꝰ: dicit Bar. qđ poterat ꝓpo-
nere poſſeſſoriuȝ: ſed nō ſupſedet petitorio: q: iam lis eſt cōte. ⁊ talis
exceptio poſt lit. ꝯte. nō pōt opponi. Jn cōtrariū videt caſus in.c. ex
cōqueſtione.j. de reſti. ſpo. ⁊ in cle. cām. de cā poſ. Sed qualiter illa iu
ra debeāt intelligi dicā in. d.c. ex cōqueſtione. Quis autē ſit effectus
huius iudicij: qñ ille qui cōuenit petitorio nō poſſidet: q: declarato-
ria fert in petitorio.l.ſi a te.§.j. ff. de excep. rei iudi. ſm Bar. ⁊ ex hoc
puto qđ illa attrahet ad ſe vires poſſeſſorij: per hāc decre. ⁊ ſic hoc ca
ſu ꝓcedet. Si aūt ꝓponit prius poſſeſſoriū recuperāde: ſcđo petito-
riuȝ: ⁊ tunc dicit Bar. qđ nō poterit accumulari petitoriū: tum quia
agens ſe negat poſſidere: tum q: poſſeſſoriū eſt priuilegiatū: vt nō ad
mittat cōcurſum alterius iudicij: ⁊ tūc ſiue accumulet ſup eadē re: ſi-
ue ſuper diuerſa: ſola pēdētia poſſeſſorij: abſq; alia poſitione ſpolia-
tionis: recludit petitoriū: vt dixi de or. cog. c.ſi. Si eodē inſtāti ꝓpo-
natur. glo. C. de interdic.l. incerti: tenet qđ ꝓcedat poſſeſſoriū ⁊ hoc
credo ꝓpter priuilegiū ⁊ dixi ſupra in retinēde hoc tene licet Cal. vi-
deatur dicere hic: qđ priuilegiū illud habeat locū qñ preceſſit poſſeſ-
ſorium. qđ eſt falſuȝ. Scđs caſus qñ primo ꝓponitur petitoriū. ſcđo
accumulat poſſeſſoriū retinende. Si proponit reſpectu diuerſe poſ-
ſeſſionis. ꝓcedit vtrūq; iudiciū. Jdeȝ ſi reus agat retinende actore ſe
non cōtendente poſſidere: q: nihil repugnat quin hec iudicia accu-
mulent: ⁊ hȝ locū hec decre. vt reſpectu poſſeſſiōis attrahat ad ſe pe-
titoriū poſſeſſoriū reſpectu intereſſe dixi.ſ. Si accumulant reſpectu
ſpeciei eiuſdē: ⁊ actor etiā ſe aſſerit poſſidere: et ſi aſſerit ſe poſſidere
reſpectu antique poſſeſſionis: ante poſſeſſoriū: ⁊ ſuſpenſo petitorio:
propter cōtrarietateȝ aget in ſolo poſſeſſorio: ⁊ ratione ordinis: ⁊ ſi
verū eſt actorē poſſidere: renūciatū videt petitorio. Si vero econtra
primo ꝓponat poſſeſſoriū. Scđo ab altera parte accumulat petito-
rium: ⁊ ꝓcedit. Si agit diuerſo reſpectu: idē per omnia vt in precedē
ti caſu. Si in eodem dicit Bart. qđ primo cognoſcetur de poſſeſſo-
rio per.l. incerti propter contrarietatem. ego non video hanc cōtra-
rietatem: niſi vterq; ſe cōtenderet poſſidere: quo caſu ſi agitur pro in
corporalibus. adhuc admittentur iudicia. quia hec non eſt nulla cō-
trarietas in ſeipſo: vel forte repelletur tunc ex ſolo ordine: quia licet
contrarietas partis ad partem nō impediat iudicia: ex quo eſt cōtē-
tio quis poſſideat de ordine tunc erit ex neceſſitate vt videatur quis
ſit poſſeſſor: ⁊ ſic prius poſſeſſorium expedietur. Sed ſi agitur pro re
corporali. quia agens petitorio ſibi cōtradicit dicit verum. Barto. ſi
agunt ſimul vterq; deciſo: patet ex dictis. quia procedunt niſi quan-
do ambo ſe contendunt poſſidere in re corporali ⁊ tunc procedit de-
creta. Sed ſi vterq; intentat poſſeſſorium et petitorium ſimul tunc
Bart. dicit quod nō procedunt iudicia ratione cōtrarietatis ⁊ pro-
cedetur ratione ordinis ſuper poſſeſſorio tantum alle.l.j.§. hoc autē
ff. vti poſſi.l. incerti. ff. de interdic. Hoc idē puto verū qñ intētat ſup
diuerſis rebꝰ: q: ambe ꝓcedūt vt due mutue petitiōes: vt.ſ. de or. co.
c.ij. Sȝ tūc nō ꝓcedit practica decre. q: vna nō attrahit ad ſe aliā. Jtē
procedit qñ accumulant a diuerſis: ſup eadē re ita qđ nō ſurgat ꝯtra
rietas in ſeipſo: qcqđ ſit de ꝯtrarietate īter ptes ꝑ illa que ſupra dixi:
in omnibꝰ caſibꝰ in quibꝰ dixi ſupra ꝓnuntiādū in poſſeſſorio. Verū
dicit hic Cal. ſaluo ꝙ in cā matrimonij carnalis: q: dato qđ ſit cōclu-
ſum in petitorio: ⁊ poſſeſſorio: nō ꝓnunciabit in poſſeſſorio ꝑ decre.
ex tranſmiſſa: ⁊ hoc q: ex quo pro alia pte cōſtat de petitorio ⁊ poſſeſ
ſoriū hȝ iuſtā cām: illud deficit: ſecus aūt dicit ſup poſſeſſorio ſup ma
trimonio ſpirituali.ſ.c. cū ſup. Ex his apparet ꝙ inq̄tū gl. dicit hic
retinende poſſeſſoriū nō dari: niſi cōtendēti ſe poſſidere: per hoc eſt
falſum: ad hoc qđ no.j. de proba. licet cauſam. ff. vti poſſi.l.j. in ſi.⁊.l.
10 ſi duo.⁊.l.j. C. vti poſſi. ¶ † Quero an in caſibus in quibus dixi ſu-
pra petitorium: et poſſeſſoriuȝ non concurrere. an valeat proceſſus:
ſi ſimul accumulantur: ſi nihilominus opponatur: an vero ꝓceſſus
nullus

nullus ſit. dic ſm Bar. qđ quãꝗ iudicia nõ cõcurrũt: ſola obſtante regula ordinis: ⁊ valẽt iudicia ſi nõ opponat̃. ff. de iudi. l. ſi mãcipiũ. §. j. ⁊ ibi no. C. cõi. diui. l. ij. ⁊ ad hoc de ordi. cog. c. ij. Quãꝗ nõ cõcurrũt: qꝛ ſententia lata in vno nõ parit exceptionẽ rei iudi. in alio: ⁊ ꝓcedũt iudicia niſi opponatur. l. fundi. ⁊ l. fundum. ff. de excep. clarius in. l. generaliter. e. ti. ſecundũ ſecundã lec. glo. Quandoꝗ impeditur cõcurſus quia electione tolluntur: ⁊ tunc ſi hec iudicia ꝓponuntur ſit: ⁊ tunc debet opponi: alias procederet iudicium debet tamen eſſe cõtentus vnica exceptione. ar. ff. quorum lega. l. j. §. qui autem. Si enĩ ex aduerſarij contumacia admittitur ꝯcurſus: multo magis ex ipſi⁹ taciturnitate tacito conſenſu: vt no. Cy. in. l. ſi. in prin. C. cõi de le. Si autem ſucceſſiue proponat non eſt neceſſe qđ opponatur exceptio. nam eo qđ primum iudicium fuit propoſitum ad ſecundum ſit aditus precluſus. ff. de codi. l. ſi. ⁊ ipſo iure: poſſet tamen opponere exceptionem facti ſeu intentionis. ſit tamen cautus reus vt acta primi iudicij in ſecundo proponat ⁊ producat: nam acta etiam inter eaſdem perſonas non probant in alio iudicio niſi quis eis vtatur: vt. l. cum ante. §. ſi. C. de arbi. pro hoc. l. generaliter de except. qđ no. quia probationes facte in cauſa conuentionis non poſunt in cauſa reconuentionis ⁊ ſic etiam in eadem inſtãtia in genere ex quo in ſpecie propter diuerſitatem actionum: diuerſe ſunt inſtantie ex diuerſitate libellorum ſimile quod no. Inno. de offi. dele. cũ cõtingat alias ſi ſecus diceretur iudex ſuppleret ex facto quod nõ eſt dicẽdũ. Quãꝗ impeditur ꝯcurſus ratione cõtrarietatis ⁊ tunc dicit Bar. quod ſi contrarietas apparet in eodem iudicio ⁊ iudex ex offõ poteſt repellere libellum. l. j. ff. de offi. aſſeſ. ꝫ. de iud. examiata. Item quia pars poteſt opponere ⁊ repelletur actor. C. de fru. l. j. de ap. ſollicitudinẽ. C. ſi ſeruus ex te. l. j. Si autem pars vel iudex nihil dixerint: ſed proceſſum eſt ſuper dicto libello continente contraria ⁊ ſequitur abſolutio etiam parte non opponente. tempore enim ſe concludit etiam parte non opponente. l. j. §. ſed ſi alius quando ap. ſit. C. de ſi. inſtru. l. ſcripture. j. de ſi. inſtru. c. imputari. ff. de re. iur. vbi repugnantia. Sin autem proceſſus non continet contraria ſed in eo vnam partẽ contrariorum eligit valebit proceſſus ſuper illa: ⁊ ſuper eo erit iudicandũ. l. ij. §. qui aũt. ff. quorũ lega. Si autẽ cõtrarietas apparet ex diuerſis iudicijs ſi iudicia intentãtur diuerſis tꝑibus ſi ſunt ſic contraria quod electione tollantur et eſt intrare illud dubium an tollantur ipſo iure an ope exceptionis. de quo per Cy. in. l. j. C. de fur. Si teneas quod ope exceptionis neceſſaria eſt exceptio. Si ipſo iure tunc idem quod dixi. ꝫ. in his que electione tolluntur vt. d. l. j. C. de fur. ⁊ poteſt poni exemplum in hac materia in eo caſu quod eligẽdo petitorium precluditur via ad poſſeſſorium retinẽde. Quãdoꝗ contraria ſic ſe habent qđ nõ tolluntur electione ſed intentando ſecundum iudiciũ renunciatur primo. exemplũ. ff. de mino. l. ſi filius. §. j. ⁊ in. §. nihil. ſecundum tertiam lec. ⁊ tunc quo ad preiudicium cui renũciatur debet opponi exceptio que ex tacita renuntiatione querit̃. C. de pac. l. poſtꝗ̃ liti. de libe. le. l. nõ ſolũ. §. liberationis. Si vero intentat̃ ſit in eodẽ tẽpore tunc eſt intrare. q. illã an in cõtrarijs ĩpediatur natiuitas actionis an ſolum exercitiũ. Si impeditur natiuitas qđ tenet pe. in. l. j. C. de fru. in. iiij. q. nõ eſt neceſſe qđ opponat̃ exceptio qꝛ nõ ꝯpetit actio in factum tamẽ dꝫ in iudicio probari ſcđm ea que dicta ſunt. Si non ĩpeditur natiuitas ſed ſolũ exercitiũ vt tenet glo. in. d. l. j. C. de fur. tunc dꝫ opponi exceptio. vel imputet ſibi qui eam nõ opponit. C. ſen. reſcin. nõ poſ. l. perẽptorias. de proba. l. in exceptione neceſſe eſt ergo exceptionem opponere: ſecundũ bar.

11 ¶ † Quero circa vltimam ꝑtem an obmiſſio vel peruerſio ordinis ꝓnunciãdi hic data poſſeſſorij ad petitoriũ ſit ſubſtãtialis ita qđ vitiet ſniaꝫ qđ videt̃. ij. q. vi. §. diffinitiua. ſpec. recitat opi. in ti. de peti. ⁊ poſſ. §. i. Poſi. quid ſi primo. ⁊ nihil approbat. Jo. ij. q. j. in ſumma tenet ꝓceſſuꝫ valere qꝛ hic ordo nõ eſt ſubſtãtialis. e. q. vj. biduũ. l. j. C. de ap. de iura. ca. c. j. li. vj. Dic ſi ordo peruertit̃ cauſe ad ſe ipſaꝫ nõ valet ꝓceſſus: vt. l. ꝓlatam. §. diffinitiua ſecus ſi cauſe ad cauſam vt hic. plus dicit hic cal. qđ nõ putat qđ ſi hic ordo nõ ſeruat̃ poſſit appellare qꝛ in nullo ps ledit̃ ⁊ ſic habet locũ multa fieri nõ debent ⁊c. de regula ad apoſtolicã. nõ ob. l. j. C. de ap. qꝛ aliud eſt ex toto ꝑtermittere cãm que primo debeat expediri ſi nõ ſit põt appellari vt ibi aliõ ordinẽ cãx nõ ſeruare ⁊ hoc nõ vitiat ex quo alicui nõ preiudicat̃: vt hic.

12 † Ex his infert̃ qđ ſi iudex audiret reũ referentẽ queſtioneꝫ ꝓprietatis cõtra actorẽ agentẽ poſſeſſorio recuperande qđ actor poſſit appellare quia ex hoc ledit̃ de or. cog. c. ſi. ſi nõ appellaret teneret iudiciũ cũ hoc nõ ſit cõtra ius ſcriptũ ſed cõtra ius litigatoris. de re iudi. cũ inter. ad hoc. d. l. j.

13 ¶ † Quero agẽs petitorio ⁊ poſſeſſorio obtinuit: reus appellauit a ſentẽtia petitorij tãtuꝫ an ille mandabit̃ executiõi vr̃ qđ ſic nec effectu carẽt. ꝫ. e. cũ eccleſia. Itẽ qꝛ petitoriũ ⁊ poſſeſſoriũ ſunt diuerſa: appellatio ſup vno non ſuſpẽdit quo ad aliũ. de ap. ſup eo. de offi. ordi. dilect⁹. C. de trãſ. l. ſi ex falſis. In ꝯriũ facit qꝛ ſnia petitorij trahit ad ſe ſniaꝫ poſſeſſorij: ergo illa ſuſpẽſa ꝑp appellationẽ erit ſuſpẽſa alia. Itẽ ſi accuſat⁹ de maiori ⁊ minori crine ẽ ꝯdẽnat⁹ ⁊ appellat ſup maiori nõ ꝓcedit̃ ſup minori. ff. nil no. ap. pẽ. l. j. ij. q. vj. ſi qs ex pluribꝰ. ad hoc. ꝫ. e. cũ ſup vbi ſola ꝟbalis ꝓnũciatio ſit ĩ poſſeſſorio. Quidã dicũt qđ ſi illõ poſſeſſoriũ fuit recuperãde nõ ĩpedit: de or. cog. c. ſi. Idẽ ĩ poſſeſſiõe adipiſcende niſi appellãs habeat ꝓbatiões in ꝓmptu: per regulã dolo facis. ⁊ ſi dicat̃ qđ hec exceptio eſt perẽptoria: ⁊ ſic nõ põt poſt ſentẽtiam opponi: vt. l. ij. C. ſentẽ. re. nõ poſ. erit ſpeciale in iſta: ſic in exceptione cõpenſationis. Inquantuꝫ dixi exceptionẽ dolo facis obſtare in retinẽda. dic vt in. c. in literis: vbi dicã. Joan. cal. dicit executionem faciendaꝫ in poſſeſſorio: vbi aliud nõ reſiſtit executioni: qꝛ non impeditur per talẽ executionẽ effectu ſentẽtie ferẽde in cauſa appellationis ſuper petitorio: ſicut appellatio interpoſita in cauſa reconuentionis: nõ impedit effectũ executionis in cauſa conuentionis: vt no. de ap. ſuper eo: de elec. cum nobis: ⁊ per hoc eſt reſpõſum ad. §. ſi. l. j. ff. nil no. ap. pen. Nõ ob. hec decre. que vult ſententiã in petitorio ſecum trahere executioneꝫ in poſſeſſorio: qꝛ id verũ qñ executio ſit in petitorio: que hic ceſſat. nõ ob. ꝙ nil debeat attẽtari: pendente petitorio: qꝛ illud verũ: qñ attentatũ ſit ꝓpria autoritate: ⁊ nõ via iuris: 14 ſecus ſi via iuris: vt hic. ¶ † Quero egi ſimul petitorio: ⁊ poſſeſſorio contra te: ſuccubuiſti in petitorio: ⁊ poſſeſſorio: appellaſti a ſententia in petitorio: ⁊ actori fuit data poſſeſſio: in cauſa appellatiõis cõfirmatur ſentẽtia in petitorio quis erit effect⁹ huius ſentẽtie petitorij: videt̃ qđ null⁹: qꝛ ſnia petitorij nõ trahit ad ſe poſſeſſoriuꝫ: cũ re⁹ nõ poſſideat: nec dolo poſſidere deſierit. ff. de rei vẽ. l. ſi naũt. §. j. Dic qđ effectus. ſm Hoſ. ⁊ Hoſti. erit cõdemnatio expẽſarũ: ⁊ declaratio dñij. ff. de rei ven. l. a diuerſo. C. de ap. eos. ⁊ impoſſibilitas facti impedit executionem. ad hoc qđ no. gl. de elec. ſi forte. li. vj. in gloſ. ſi ergo.

15 ¶ † Quero actuꝫ eſt ſimul petitorio: ⁊ poſſeſſorio: lata eſt ſnia ꝓ reo in petitorio: ꝓ actore in poſſeſſorio: an iterim ſiat executio in poſſeſſorio: quidã qđ nõ per regulã dolo facit: ⁊ tenet Spe. in ti. de peti. et poſ. §. j. ver. qd ſi pro vno. In cõtrariũ facit. ꝫ. c. ꝓxi. ⁊. j. de teſti. ſignificauerũt. Dic ſm Cal. ſi lata eſt ſentẽtia in petitorio: qꝛ actor nõ probauit: ⁊ ſiet executio in poſſeſſorio: qꝛ nihil repugnat. Sed qꝛ reus ſe dñm ꝓbauit. tũc in alia cauſa a bñficiali ĩpedit̃ executio in poſſeſſorio: qꝛ ex quo lata eſt ſnia declaratoria pro reo in petitorio: factus eſt potior. ff. ſi vſufr. peta. l. vti frui. Jo. cal. ad hoc qꝛ iam notoriũ eſt de proprietate que ob. poſſeſſorio agẽti: ⁊ cõſequẽter executionẽ petẽti ⁊ qꝛ illa trahit ad ſe effectũ executionis: ſi facta eſſet: ergo illã fortius impedit: vt hic: vnde litera que dicit hic potiorẽ fore obtinentẽ in petitorio: facta executione: dꝫ itelligi qñ lata eſt ſentẽtia declaratoria: ſiue ꝓ actore: ſiue pro reo. Idẽ dꝫ intelligi qđ eſt in executiõe potior: qꝛ ſit executio in petitorio: ⁊ impedit̃ in poſſeſſorio: et hãc ſol. ponit Guil. in Spe. de peti. ⁊ poſ. §. j. ver. qd ſi is. ⁊ de ſentẽ. exec. §. j. ver. ſed pone. lꝫ nõ cõgruat reſpõ. queſtioni: quã ibi format Spec. ſed huic ſi agitur poſſeſſorio: ⁊ etiaꝫ petitorio in bñficiali: tũc Cal. dicit qđ ſiue ſentẽtiet̃ pro reo: qꝛ nõ ꝓbatum ſiue qꝛ ius hꝫ reus: ⁊ ſic declaratorie ſiue nõ: ⁊ ſic dato qđ de iure rei nõ fuerit ꝓbatum et tunc adhuc dicit qđ ſentẽtia in poſſeſſorio erat verbalis: ⁊ eſt ratio in beneficialibꝰ. ſꝫ Cal. qꝛ in illis eo qđ poſſidet: ſine canonica inſtitutione: iniuſte poſſidet. de iuſti. c. ij. ⁊ in regula prima. de re. iur. li. vj. Ideo ſi illa nõ ꝓbat̃ ex quo eſt actũ petitorio: lꝫ ꝓbetur poſſeſſorio ſpoliatio nõ mãdabitur ſentẽtia executioni in poſſeſſorio. ad hoc qđ no. j. c. ꝓxi. ꝑ Inno. ⁊ qđ not. de eo qui mit. in poſ. c. ij. li. vj. nec ob. decre. in literis. qꝛ illa procedit: vt nõ ſit neceſſe cõſtare de titulo inq̃tũ agit̃ poſſeſſorio tm̃ ſed ex quo actũ eſt ſimul petitorio ⁊ poſſeſſorio: ⁊ conſtat iam iudici agentẽ nõ habere ius in petitorio: qꝛ ꝓbare voluit ⁊ nõ potuit: non ſit reſtitutio actualis. ¶ Ultimo in his beneficialibus reſidet. qđ ſi ex his que acta ſunt cõſtat de ſpoliatione: ſed nõ cõſtat actorem ius habere in petitorio: ⁊ tũc licet reus abſoluat̃ in petitorio. ſit executio in poſſeſſorio: ⁊ nõ ſolum verbalis: ſꝫ actualis: aut cõſtat eum ius nõ habere: ⁊ tũc ſola ſit verbalis: ⁊ ſic dꝫ intelligi hic. puto qđ vbi cõſtat in poſſeſſorio ꝓ actore: ⁊ pro reo in petitorio: qꝛ ꝓbauit beneficium ad ſe ſpectare: ſnia ſit verbalis. Si cõſtat in petitorio cõtra actorem qꝛ ꝓbat⁹ eſt defectus tituli. nõ canonica inſtitutio: ⁊ ſic cõſtat eũ ius nõ habere: adhuc eſt verbalis: vt. ꝫ. c. proxi. licet ſecus in alijs cauſis a beneficialibus. Si aũt nõ cõſtat pro actore in petitorio: vt qꝛ non probat canonicã inſtitutionẽ. nõ tñ ꝓbatũ eſt eũ nõ canonice tenere tunc dũmodo aliqua appareat illius tollerãtia vel qđ aliquãdo poſſederit: ſciente ⁊ patiẽte illo ad quẽ ſpectat executio erit realis: quia tunc vim habet poſſeſſoriũ ⁊ ius poſſidẽdi hꝫ quo ad reũ: nõ probantem cõtra eum: eo qđ aliqñ poſſedit: licet aliter nõ doceat tituluꝫ: vt no. Cõpo. de reſcri. mãdatũ ⁊ Inno. de re iu. cũ bertoldus ⁊ ſic intelligo cal. nõ ob. ꝫ. c. eccleſia qꝛ ibi nõ fuit facta executio realis ſed verbalis tantũ lata ſnia nec ob. qđ ibi fuit facta caſſatio electionis qꝛ per hoc nõ nãciſcitur poſſeſſionẽ iuris eligẽdi ⁊ illud ſit nõ ex vi executionis poſſeſſorij: ſed propter cõtemptũ preterite poſſeſſionis: qđ no. Uincen. autem hic indiſtincte tenuit ſemper ſentẽtiã executioni mandari in poſſeſſorio: ⁊ text. intelligebat qđ petitorum obtinebat in executione finali: quia executio poſſeſſorij attrahetur ad executionem petitorij. Joan. and. dicit aliquos dicere ſententiam nõ ferẽdam in poſſeſſorio: de quo remittit in cap. veniens. de preſcrip. Sed tene quod dictum eſt. Ex his deciditur quid ſi obtinuit contra te in poſſeſſorio: ⁊ ſuccubui in petitorio: quia lata eſt in petitorio ſententia pro te appellaui pro ſententia lata pro te in petitorio: nunquid

interim fiet executio in poſſeſſorio. Joan. and. remittit ad Spec. in
titu. de peti. ⁊ poſ. §. j. ver. quid ſi is. ⁊ de ſen. excō. §. j. verſi. ſed pone.
Odof. ibi vult: qđ ſi ſententia eſt lata pro reo: quia actor non proba-
uit: nō impeditur executio: ⁊ in hoc bene: qꝛ ⁊ ſi non eſſet appellatuꝫ
non impediretur: vt ſupra dixi. Si lata eſt qꝛ reus ꝓbauit ſe dominū
tunc dicit qđ impeditur executio: quaſi ſit cōiuncta executio petito-
rij ſententie: ita qđ interim non poſſit fieri ad preiudicium executio
pendentie ſentētie: ⁊ appellationis. Item qꝛ ex quo pēdet lis ſuper
petitorio que extendit vires ad poſſeſſionem diceretur innouari: ſi
aliquid attentaretur. interim circa poſſeſſionem: ſed puto qđ poſſit
exequi: qꝛ petitorij pendentia non impedit executionem poſſeſſorij:
niſi quando eſt liquida: qđ hic non eſt: ex quo appellatio pendet. nec
obſtat qđ attentari non debebat aliquid circa poſſeſſionem ex pen-
dentia petitorij: qꝛ illud verum in attentatione: que fit de facto: non
de ea que fit per viam iuris: vt hic.

1 ☞ Collatione facta de beneficio ſufficit ei cui eſt facta qđ ꝓbet cō-
ferentē fore in quaſi poſſeſſiōe iuris cōferendi tpe collationis. nu. 3.
2 Beneficij collatio poteſt proſequi per eum cui facta eſt abſqꝫ ambi-
tionis nota.
4 Collationis vnicus actus ſufficit ad creandam quaſi poſſeſſioneꝫ iu
ris conferēdi aptam ad partē valide collationis licet ad validitateꝫ
collationis nō ſufficiat acquirere quaſi poſſeſſionē iuris conferendi
in limite collationis facta de cuius validitate agitur. nu. 5. ⁊. 13.
6 Ad collationis validitatem nō ſufficit poſſeſſori probare actum col
lationis remotū ab actu de cuius collationis validitate agiť immo
oportet qđ proximi et immediati probentur.
7 Judices recuſari non poſſunt ab his quorum conſenſu vel eorū pro
curatorum ſunt impetrati. nu. 14.
8 Sentētie practica que ſit in beneficiali cauſa.
9 Sentētia lata cum ſucceſſore nō preiudicat autori nec prodeſt ſi cū
alijs eſt de iure autoris cum ſucceſſore diſputatum idē lata ſuper iu-
re incidēter deducto ſi de eo poſtea principaliter agatur idē lata ſu-
per poſſeſſiōis effectu ſi poſtea de ꝓprietate inter alios agať. nu. 16.
10 Sētētiāti cautū eſt vt reſeruet ius tertij ne ex ſnia tertio preiudiceť.
11 Poſſeſſoriū recuperāde datur pro iuribus incorporalibꝰ qū poſſeſ-
ſioneꝫ iam nactus vel ante poſſedit cui nō obſtat exceptio non cano
nice inſtitutionis.
11 Spoliato electo qui iam poſſeſſionē rei beneficialis nactus eſt petē-
ti reſtitui an poſſit opponi exceptio nō canonice inſtitutionis ne de
tur ſibi etiā cōfirmato remedium poſſeſſorij recuperande.
12 Collatio beneficij an teneat facta per epiſcopum contra quem contē
ditur de iure ſeu electione epiſcopatus vel collationis ex quo nō eſt
reclamatum per cōtendentem a tali collatione. nu. ſeq.
14 Procuratoris generalis factum doloſe nō preiudicat domino licet
negligentia noceat aduerſus quam faciliter poteſt reſtitui ipſe dñs.
15 Sententia lite nō conteſta. aduerſus contumacem lata valet.
16 Sententia lata cum autore nocet ſucceſſori.
16 Pactum cum ſucceſſore quando nocet autori licet ſententia lata cū
ſucceſſore non noceat autori.

1 CUm olim. ¶ † Sufficit et cui dignitas eſt col
lata qđ probet conferentē fore in
quaſi poſſeſſione iuris cōferendi tempore collationis. h.
dicit. Et ſuccumbens in poſſeſſorio de proprietate poteſt
agere ⁊ in hoc facit ad titu. licet Jnnocen. cōtradixerit. Primo de-
ciſe narrat ꝓceſſum. Secundo ibi. quoniam reddit diffinitionis cau
ſam. ſoluit obſtaculum: ⁊ diffinit. Tertio proteſtatur: ⁊ cauſam ſub-
2 dit. ibi reſeruata. ¶ † Nota primo eum cui beneficium eſt collatum
3 poſſe proſequi collationē ſibi factam abſqꝫ ambitiōis nota. ¶ † No.
quod efficacia collationis ſequitur poſſeſſorem: vt fructus quaſi poſ
ſeſſionis iuris cōferendi: ⁊ ſic ad validitateꝫ collationis ſufficit oſtē
dere collatoreꝫ eſſe in quaſi poſſeſſione iuris conferendi: ſecundum
tpꝯ collationis. ad hoc de elec. querelam. ſ. cap. cum eccleſia. de iure
pa. ꝯſultationibꝰ. no. de elec. cumana. ¶ No. ij. qđ vt quaſi poſſeſſio
nis iuris cōferēdi ꝓducat efficacē collationē: oportet qđ ſit quieta: ⁊
cū bona fide: abſqꝫ reclamatiōe: quaſi poſſeſſio ergo inquieta: ⁊ cum
mala fide nō parit efficacem collationem. Idem not. in. d. c. conſulta
4 tionibus. ¶ † Nota. iij. argu. ſufficere vnum actum collationis ad
creandam quaſi poſſeſſionem iuris conferendi aptam ad partem
5 valide collationis. dic. vt. ſ. capitulo eccleſia. ¶ † Not. iiij. argu. nō
ſufficere ad validitatem collationis acquirere quaſi poſſeſſionem
iuris ꝯferendi ī limite collationis facte de cuius validitate agitur
6 de quo de reſti. in inte. c. ij. ⁊ de iure pa. ex literis. ¶ † No. ad validi-
tatem collationis non ſufficere poſſeſſorem probare actuꝫ remotū
collationis: ab actu de cuius collatiōis validitate agitur: imo opꝫ
qđ ꝓbetur ꝓximi ⁊ immediati ⁊ ſic qui oliꝫ poſſedit hodie nō preſu
miť poſſidere ſi deſ actus intermediꝰ aptus ad priuāduꝫ quē quaſi
7 poſſeſſione iuris eligendi vel ꝯfirmandi. ad hoc. ſ. e. eccl'ia. ¶ † No.
iudices nō poſſe recuſari ab his quorum cōſenſu: vel procuratorū
eorum ſunt impetrati: ⁊ ſic conſenſus procuratoris preiudicat in di
8 latoria toleranda domino vide de offi. dele. ex literis. ¶ † No. pra-
9 cticaꝫ ſententie in beneficiali pro actore. ¶ † No. qđ ſententia lata
cum ſucceſſore non preiudicat auctori: nec prodeſt: ſi cum alijs eſt de
iure autoris. cum ſucceſſore diſputatum. Item qđ ſnia lata ſuper
iure incidenter deducto: non ob. ſi de eo poſtea inter alios principa
liter agatur. Item qđ ſnia lata ſuper poſſeſſionis effectu: nō obſtat
ſi poſtea de proprietate principaliter maxime iter alios agatur. ad
10 hoc. l. eandem. §. ſi. ff. de excep. rei iudi. ¶ † No. cautū in ſnia reſer-
11 uare ius tertij vt tertio ex ſnia non preiudicetur. ¶ † Oppo. qꝛ vel
hic archidia. agebat poſſeſſorio ⁊ nō debebat admitti exceptio non
canonice inſtitutionis. ſ. e. cum ſuper. ⁊. j. ti. j. in literis. immo abſqꝫ
aliqua probatione poſſeſſionis debebat reſtitui vel non agebat re-
cuperande: ſed adipiſcende. ad obtinendam poſſeſſionē quā nō ob-
tinuit: ⁊ ad huc nō debebat admitti exceptio non canonice inſtitu-
tionis: qꝛ ex quo cōfirmatus erat cū collatio habeat in ſe annexam
confirmationem: acquiritur ius adminiſtrandi: etiā ſi ſit facta ele-
ctio ab illo qui nō habet ius eligendi: vt. ſ. e. cum ſuper: ⁊ qđ ibi no.
⁊ ſic ſtatim nō obſtante exceptione: debuit ad poſſeſſionem admitti
ex quo confirmatus erat: vt. j. de ap. ꝯſtitutus. ij. §. ſi. ⁊ de accu. acce-
dens dic qñqꝫ confirmatus poſſeſſionem eſt nactus: ⁊ poſtea ſpolia
tus ⁊ ſic agit recuperande: qđ poteſt ex quo iaꝫ nactus fuit poſſeſſio
nem: ⁊ tunc aget efficaciter nec obſtat exceptio non canonice inſti-
tutionis ſic loquitur. ſ. e. cum ſuper. ⁊. c. in literis. per que etiam nō
obſtat. c. querelaꝫ. ſ. de elec. vbi pro iuribus incorporalis datur poſ
ſeſſorium recuperande: qꝛ id fatendum quādo ante poſſedit. Quan
doqꝫ confirmatus nondū eſt nactus poſſeſſionē facto: ⁊ ſic agit adi-
piſcende: nā eo qđ ſic cōfirmatus ſtatim per hoc nō habet poſſeſſio-
nem qꝛ ſolo ti. nō transfertur poſſeſſio vt. l. cum heredes. ff. de vſu. et
tunc ſi agit adipiſcende: vt hic erat qꝛ hic archi. licet eſſet prouiſus
per epiſcopum non poſſidebat vel quaſi ⁊ ſic petebat poſſeſſionem
archidia. ⁊ de poſſeſſione ſibi reſponderi vel vt archidiacono obedi
ri: ⁊ tunc decidit Jnnoc. aliquos caſus. Quandoqꝫ opponens con-
tendit nullitatem confirmationis vel electionis ⁊ confirmationis:
vel eo qđ pro cōfirmatione vel electione habetur: vt collationis: vt
hic erat ⁊ tunc impeditur effectus poſſeſſionis ſic poteſt intelligi
hic: ⁊ hoc qꝛ ſuſpenditur: ⁊ negatur id a quo immediate trahit effe-
ctum poſſeſſionis. Qñqꝫ contendiť nullitas ſolius electionis: quia
confirmatio eſt ſepata ab ipſa electione ⁊ tunc ideꝫ qđ in caſu ſequē
ti. Quandoqꝫ nō cōtenditur nullitas confirmationis vel pro confir
matione habeť ⁊ tunc ſi aliquo reſpectu ſupplantatus eſt vel impe-
ditus tunc ſe opponens opponere tempore electioni admittitur ex
ceptio nō canonice electionis ad impediendum effectum poſſeſſio-
nis ſi nō fuit impeditus vel ſupplantatus nō admititur vt. d. c. ꝯſti-
tutus. Inqꝫtum petat poſſeſſionem licet admitteretur inquātū pe-
teret cōſecrationē vel ordineꝫ. j. de acc. ſuper his: qꝛ petit quid iuris
cui proportionatur exceptio. de elec. cum dilectus vel vbi alias niſi
opponatur crimen cum infamia vel contra electionem vel confirma
tionem contra ꝑſonam diffamatam: de accu. accedēs. xxiij. di. qui
epiſcopus. xxij. di. ſi quis ordinatus. ⁊. c. ſeq. Jn auť. quomodo opꝫ
epi. §. ordinationis tempore. ⁊ ſeq. colla. ix. j. qui ma. accu. poſ. c. ſi. di
cit autem eum impeditum altero ex caſibus ſequentibus. Primus
quando inter electionem ⁊ confirmationem non eſt dare mediuꝫ ita
quod non potuit quis ſe opponere ⁊ tunc admittitur ad opponen-
dum. Jo. an. hoc temperat vt admittatur hoc caſu ad opponenduꝫ
duꝫ tamen opponat de defectu electionis vel cōfirmationis: cōtra
perſonam diffamatam vel opponatur crimen cum infamia per di-
ctuꝫ. c. accedens: quod loquitur in collatione. Jnno. dicit qđ admit
titur defectus collationis vel electionis exceptio indiſtincte ſed cri-
minis exceptio non admittitur niſi opponatur crimen cuꝫ infamia
hoc plus operetur contendere defectum non canonice electionis:
quā criminis quaſi plus inficiat qꝫ crimen extrinſecum ⁊ quaſi crimi
nis exceptio: vel ne plus odioſa minus operetur: ⁊ eſt ratio quia ex
quo non habuit congruum tempus ad opponendum in nulla cul-
pa ſeu negligentiam deprehenditur. Si vero non oppoſuerit cum
non potuerit ⁊ ſic miniſterio iuris tali debet ſubueniri. ff. de accu. l.
ſi cui: ⁊ in iuribꝰ. j. alle. de re iudi. capitulo pe. ⁊ de ele. ex. mi. ad apo
ſtolice: et procedit hic caſus etiam hodie tenendo quod. capi. ſi. de
elec. li. vj. non habet locum in collationibus. Secundus caſus quan
do ipſa confirmatio facta eſt clandeſtine: ⁊ ſic non potuit quis ſe op
ponere. j. vt eccle. benefi. c. ſi. Tertius caſus qū ipſa cōfirmatio facta
eſt ⁊ accelerata aliquo procurante: ad hoc vt in exceptione ſupplan
tetur aduerſarius. de dolo ⁊ cōtu. cum olim. §. j. ver. ſi vero. qui caſus
etiā hodie ꝓcederet: ſi ſic acceleretur ſtatutis breuiſſimis terminis in
citatorio. Quartus caſus quando confirmatio eſt facta in abſentia
illorum qui nunc cōtradicunt: ⁊ cōtradicere poſſunt: ſed tūc qꝛ abſen
tes erāt nō cōtradixerunt: qui ma. ac. poſ. c. ſi. de accu. accedēs. nō em̄
pōt imputari abſenti ⁊ ignoranti: ſi non oppoſuit ſe confirmationi.
Sed Jnn. hūc caſum nō admittit: qꝛ licet hoc habens poſtea venire
poſſit ꝑ viā denūciatiōis. vel accuſationis: vt. d. c. ſi. nō admittiť per
viā exceptiōis. nec ob. de acc. accedēs: qꝛ ibi nō audiunť ꝓpter abſen
tiā ſe opponentiū: ſed ꝓpter infamiā illius cōtra quē oppóniť alias
autem

autem vt dixi ſtat regula. quod facta confirmatione contra petentē poſſeſſionē non admittitur exceptio. Ratio quia exceptio minus canonice electionis non ſuſpendit effectum confirmationis cū illi nō detrahat: vt dicto.c.conſtitutus. fatetur qḋ appellatio: vel in in te.reſti.illam impediret.all.C.ſi ex fal.inſtr.l.ſi.non ob.ſi dicatur op ponentē nunq̄ audiendū: qꝛ poteſt ſibi imputari ſi nō appellauit q̄ cito ſciuit ⁊ pſequi potuit. ij.q.vi.biduū.verſi.aduerſus: qꝛ ille.§.lo quitur in actu iudiciali: hic loquimur in cōfirmatiōe extraiudiciali In his enim que extra iudiciū fiunt nō eſt neceſſe appellare: qꝛ ta les actus nō tranſeunt in rem iu. vt no.de his que fi.a ma.par.ca.cū in cunctis: ⁊ no.ſ.de temp.or.cum ad aures. per ꝯpo. de ele.conſti tutus.licet ſi velit appellare poſſet.de ap.ad audientiam ⁊.c.conſti tutus.ij.⁊.c.bone.dum tamen.j.x.dies a tempore ſcientie: vt eodem titulo.concertationi quo caſu etiā appellatio: ſi cōfirmatio eſſet ex traiudicialis: non operaretur impedimentum niſi vt dixi ſupra: ſꝫ ſecus vbi eſſet iudicialis: vt no.in.d.c. cōſtitutus: nec obſtat ſi dica tur qḋ hodie ſemper cōfirmatio eſt iudicialis.de elec.c.ſi. vbi opꝫ vo cationes fieri ⁊c.qꝛ ⁊ poteſt eſſe extraiudicialis nemine cōparente: ⁊ illo aliter cum cauſe cognitione nō confirmāte. Sed ibi exigit cauſe cognitio: ibi nō diſcuſſo negotio. Ideo hi caſus reducentur hodie ad caſum: qñ cōtenditur nullitas cōfirmationis: non ob.his que di xi: vbi nō eſt medium inter electionē: ⁊ cōfirmationē admitti ad im pediendū poſſeſſionis effectū: excepto nō canonice inſtitutionis j.de cōceſ.preben.poſt elec. vbi nō admittitur poſt cōfirmationem exceptio nō canonice inſtitutiōis: qꝛ ibi nō repellitur qꝛ tunc oppo nere nō poſſit: ſed repellitur: quia exceptionē nō probauit: nec ali quid rationabile. Ideo ſnīam cōtrariā reportauit. In omibus caſi bus in quibus dixi eum repelli per viam exceptionis: admittitur ta men per viā accuſationis: vel denūciationis: vt dicto.c.cōſtitutus ⁊ dicto.c.poſt electionem. itē per viā ſupplicationis vel reſtōnis ſubuenitur: vt no.ſ.de offi.dele.paſtoralis.§.preterea. de hac mate ria de accu.accedēs.⁊ in dicto.c.poſt electionē.⁊.c.cū olim.de dolo ⁊ de ap.cōſtitutus.ij. Sꝫ dices: vꝫ qḋ nō admittiꝫ exceptio nō cano nice inſtitutionis indiſtincte: niſi opponens ſe offerat in cōtinenti probare paratū: qꝛ in poſſeſſorijs adipiſcēde nō admittunꝫ aliter ex ceptiones: vt.l.ij.§.ibidem.ff.ad exhiben. ⁊ no.j.de teſti. ſpo. lite ras. So. cōtraria loquūtur in rebus pphanis: hic in ſpūalibus: ⁊ be neficialibus: in quibus ſola poſſeſſio nō legitimatur niſi aſſit inſti tutio: vel titulus canonicus. Dicunt vltimo doc. q̄ in q̄tum hec gl. Inno.de ꝯfirmatione tractat qḋ videꝫ ſuperflua per ea q̄ habentur in.ca.ſi.de elec.li.vi. Sed qualiter ab illa poſſit defendi dixi ſupra.

12 ❡†Opp.qḋ dato qḋ fuiſſet reclamatum per hoc nō fuerit colatio inualida: qꝛ ex hoc nō impediꝫ poſſeſſio qḋ reclamat: ex quo aliud non facit eum ſuſpicari videatur ſe poſſe repelli.ff.de acqui.poſ.l. ſi id quod. So. dic qḋ nō reclamatur quaſi poſſeſſio ſufficit ad validi tatem collationis qꝛ tunc ſupponitur: ⁊ bona fide: qꝛ nō reclamans videtur cōſentire: quo ad hoc ſaltē: vt ep̄s adipiſcatur poſſeſſionē conferendi plenam ⁊ pacificam. vij.q.j.pōtifices.ſ.c.cum eccleſia: ſe cus ſi reclamet: qꝛ vel nō habet poſſeſſionē cum nō cōſentiat nec pa tiatur.j.de reſti.ſpo. olim.iij. Uel ſi habet illam nō habet quietam ⁊ plenam: ⁊ bona fide: ⁊ illa nō ſufficit ad partem validitatis electio nis: vel collationis. per que dicit hic Inno. qḋ ſi reclamaſſet, in iudi cio: ita qḋ lis penderet ſup poſſeſſorio: et nōdū fuiſſet aliqua electio facta per epiſcopum que per ſupiorem eſſet approbata vel cōfirma ta vel alias habuiſſet aliquē effectū nō eſſet data ſentētia pro iſto archi. Immo fuiſſet finis lit. expectatꝰ ſuper poſſeſſorio per ea que habentur.j.de in inte.reſti.c.ij. videtur ergo Inno.ſentire qḋ ad hoc vt actu collationis vel electionis queratur poſſeſſio apta ad ptum valide puiſionis qḋ electus pro electo fuerit habitus: ⁊ Idem tāgit in dicto.c.ij.⁊.c.in literis.j.ti.j. Sꝫ hoc puto verū: quādo ſuper actu ipſo pendet lis. alias ſufficeret electio vel collatio pacifica ſciente: ⁊ patiēte illo: ad quē ſpectat ius eligēdi: vt no. in dicto.c.ij.⁊ de elec. querelam. Ultimo per decre.arg. Jo.an. ius icorporale ſicut corpo ralis res poſſe vēdicari: ⁊ bene dicit.

13 ❡†Oppo. cum glo.j. qḋ bino actu non queratur ius conferendi: ſed trino: de cauſa poſ. cum eccle ſia immo quadruplex neceſſarius dicitur.C.de ſerui.l.vltia. Requi ritur etiam tempꝰ vt dicto.c.eccleſia. So. dicit glo. q̄ q̄ forte ad que rendā pprietatē iuris plura exigerentur ad querendā quaſi poſſeſ ſionē ſufficit binus immo ⁊ vnus ſufficeret: vt dixi in re. eccleſia: de quo dic vt ibi: ⁊ hec ſola ſufficit ad partum valide collationis. ſuffi cit ergo electo ⁊ preſentato obtinere in poſſeſſorio. i. quod pbet il lum qui contulit vel preſentauit fuiſſe in quaſi poſſeſſione quieta iu ris cōferendi vt hic. ex quo ſequitur mirabile qḋ quis conſequitur dominum ab eo qui nō eſt dominus. hec ampliat gl. vera vt poſſit preſentare etiam lite pendente donec poſſeſſio euincaꝫ: vt lite pen. c.j. Per que dicit hoſti. quod etiam ſi vacante archidiaconatu ca nonici appellent ne epiſcopus conferat: ⁊ epiſcopus hoc nō obſtāte conferat: valet collatio ab eo cui appellatio non tollit poſſeſſionem. ad hoc de ſup.neg.pre.c.ſi. de quo de ma.⁊ obe. dilecti.in gl. de quo de.ap.conſtitutus ⁊.c.bone.

14 ❡†Opp.quod factum procur.nō no ceat domino in recuſandis iudicibus; cum hic non habeatur regreſ ſus contra procuratorem quia ſpirituale beneficium non capit exti mationem.j.q.iij.ſi quis prebendam.ff.de dolo.eleganter.§.pe.⁊ de eo per quem fac.eſt.l.ſi. So. ſi mandatum ſit a domino de certis im petrandis: ⁊ procurator illos impetrat: non poteſt dominus recuſa re: ac ſi illos impetrauerit. ſi mandatū ſit a domino de certis impe trandis: ⁊ impetrat alios: non valet impetratio: quia egreditur for mam mandati de offi.dele.cum olim. Si habet generale mandatū ad impetrandum ſi doloſe impetrauit non preiudicat domino: vt no.ſ.vt lit. non conte.c.j. Si negligentia tunc preiudicat domino. dicit tamen glo. quod poterit reſtitui: ſi eſt talis perſona cui non cō petat reſtitutio de in inte.reſti.cum veniſſent. hoc vltimum nō pla cet niſi appareat ex hoc euidens leſio: que de facili apparere nō pōt licet iudex non repellatur ſuſpectus an alias cum poſſit eque bene iudicare ſicut alius. ſed eſt dubium an conſentiens iudici quem ad uerſarius impetrauit: an poterit de ſureptione reſcripti opponere: dicit Joan.an quod ſic. remittit ad ſpe. de reſcrip. pñta.§.ratione quoq̄ defectus in ſi.⁊ dixit Joan.an.ſ.de reſcrip. ſuper literis in ſi.

15 ❡†Oppo.qḋ nō potuerit hic pcedi ad diffinitiuā lit. nō cōte. vt li.nō ꝯte.per totū ⁊ ſic contra cōtumaces canonicos procedi nō po tuit. So. hic fuit lit.conte. vt patet in antiqua ⁊ in regiſtro ſecundū Innocē. qui dicit ibi patere poſt lit. conte. de conſenſu procurato ris dati fuerunt iudices: quorum alterum recuſabant canonici quia conſanguineus archi. Uel ſecundo canonici erant actores: contra quos procedi poteſt ad ſententiam de dolo. cauſam ⁊ lite non cōte. ex quo erant contumaces quod dicit Innocē. verū dato qḋ appella uerint ex predicta cauſa fruſtratoria ſecundū Inno. ad quod de do lo ⁊ cōtumacia. eum qui.li.vi. Uel tertio ſecūdū glo. eſt ſpeciale in

16 cauſa electionis: vt lit.non conte.quoniā. ❡†Oppo.qḋ ſentētia lata cōtra archi. p̄iudicet ipſi epiſcopo ſicut ⁊ pactum cum ſucceſſo re p̄iudiat auctori.ff.de pac.l.ſi cū emptore. Glo. dicit q̄ ſnīa lata cō tra ſucceſſorē nō p̄iudicat auctori: ſed bene lata contra auctorem pre iudicat ſucceſſori. alle. de excep.rei indi.l.ſi a te.§.ſi. ad qḋ de elec. que relā. nec ob.l.ſepe.ff.de re iudi.⁊.c.q̄uis.j.de re iudi. qꝛ illud.c. loqui tur qñ lata eſt ſentētia cū autore: hic qñ cū ſucceſſore: quē ꝓhibere nō pōt autor de iure ſuo agere. ideo nō p̄iudicat ſibi: maxime cū ius in cidēter in iuditiū deducaꝫ: in quo autor habet cōitatē vel ꝯnexitatē. Sed ſi principaliꝫ iudiceꝫ de iure rei trāſiate in ſucceſſorē: ⁊ illi rei co herēti in re nō de iure a quo ius creaꝫ in ſucceſſorē trāſiatū. dicit. qḋ ſi res ſtat penes ſucceſſorē: nō p̄iudicaꝫ auctori niſi fuerit denūciatū. Si res reuertiꝫ ad autorē ſine titulo nō p̄iudicat: vt.d.§.ſi. ſm vnam lecturā. Si queriꝫ cū nouo titulo ab alio q̄ a ſucceſſore idē vt ibi ſcḋꝫ aliam lec. Si reuertiꝫ cū ti. reciſiuo tituli ſucceſſorum ipſo iure: vt ex pacto.l.ꝯmiſſorie: vel adiectionis in diē. nō ob. exceptio: vt dicto.c. ſi.l.ij.§.marcellus.ff.de in di.adiec. Si reuertiꝫ cū titulo primi tituli non reciſiuo ipſo iure: ſed integratiuo: vt in redhibitoria: in qua vide tur facta noua vēditio: tunc tranſit excep. de ſucceſſore ad autorē: vt ibi dicit Bar. Scḋa ſo. ſentētia lata cū ſucceſſore ſup pprietate iuris ob. auctori ſicut loquiꝫ cōtra. ſed lata ſup poſſeſſionis effectu non qꝛ ſentētia in poſſeſſorie nō p̄iudicat in petitorio.ff.de excep.rei.ind.l. an eandē. Uel tertio hic fuit de iure autoris incidēter vnde etiā ipſi principali non obſtaret exceptio: ſi poſtea principaliter ageret.ff.de exce.rei indi.l.ſi ante: ita nec ei minus obſtabit autori qñ ſic eſt iudi catū cū ſucceſſore: ad hoc.ſ.eo.cū eccleſia. ❡ Oppo. qḋ nō faciat ad ti. qꝛ hic non agiꝫ poſſeſſorio. dicit gl. qḋ nō facit: qꝛ nō fuit hic actū poſſeſſorio: ſed obtinuit pꝑter poſſeſſionē autoris. Ideo dicit q̄ fa cit ad ſcḋā partē rubrice: in qua agiꝫ de cauſa pprietatis: qꝛ hic agi tur de pprietate ti. ſurgētis ex poſſeſſione epiſcopi: vel ptinet ad ru bricam vt iacet de cauſa poſſeſſionis: exponendo cauſam pro cauſa agente in effectu nō pro cauſa diſcutiente. Itē ⁊ ſumi pōt pro cauſa diſcutiente: quia diffinitur cauſa ſuper poſſeſſione: ex quo cōcludit proprietatis titulum. ⁊ hec ſufficiant.

1 ☞ Actori petenti rem iure dominij non ſufficit probare poſſeſ ſionem.

2 Monaſteria quomodo ſubijciūtur archiepiſcopo vel epiſcopo aut patriarche. nu.4.⁊.5.

3 Priuilegium exemptionis non tollitur vnico actu.

4 Eccleſia vna duobus ſignis dicitur alteri ſubdita.nu.ſeq.

5 Subiectionis iuris quaſi poſſeſſio ex quibus acquiratur: et que re quirantur ad probationem ſolutionis cēſus per modum ſubiectio nis.numero.7.

6 Probatio indeterminata vltra limites intentus patientis aut li berantis non vitiat probationem ea ad limites intentus certa re manente.

7 Cenſus ſolutio ſola non inducit ſubiectionem niſi probetur ſolu tum in modum ſubiectionis.nume.11. Et que inducat quaſi poſſeſ ſionem.nume.12.

8 Preſtatione perſonali propter rem a perſona primo debita acqui ritur quaſi poſſeſſio pro qua agi poteſt recuperande.nu.12.

9 Poſſeſſio ſeu quaſi non releuat ab onere probandi iure proprieta tis principaliter in iudicium deducto.

10 Iudex ſententiãdo ſi reſeruet ius tertij hoc facit accurate ꝛ caute vt hoc caſu videatur de facto ſupplere.
11 Solutio cẽſus nedum arguit ſubiectionẽ immo ꝛ quandoq; exemptionem ꝛ quãdoq; ſignum protectionis.
12 Quaſi poſſeſſio quare non cadit ſuper iuribus perſonalibus. nu.13.
14 An ſit dare quaſi poſſeſſionem in qualibet ſpecie iuris: et quid ipſa quaſi poſſeſſio aſſumat pro ſubiecto. nu. ſeq.
15 Uſufructuarius an dicatur quaſi poſſeſſor.
16 Eligendi iuris quaſi poſſeſſionem an canonicus habeat.
17 Poſſeſſio naturalis an imprimatur in rebus etiam beneficialibus reſpectu rei vel quaſi poſſeſſio reſpectu iuris ad inſtar vſuſfructuarij habentis poſſeſſionem naturalem in rebus ꝛ quaſi poſſeſſionem reſpectu iuris ꝛ tituli.
18 Priores ꝛ alij prelati regulares an dicantur habere quaſi poſſeſſionem ſaltem adminiſtrationis in bonis prioratus.
19 Arrendarij ſeu firmatores rerũ eccleſie in quibus habent vniuerſalẽ adminiſtrationẽ eccleſie redditũ ꝛ facultatẽ colligendi ſpirituales ꝛ temporales redditus an dicantur habere quaſi poſſeſſionem iuris adminiſtrandi.
20 Quaſi poſſeſſio quib9 acquirat etiam in incorporalibus. nu.33.
21 Decimalis fundi traditione vel inductione in fundũ an queratur quaſi poſſeſſio iuris decimalis.
22 Iuriſditionis quaſi poſſeſſio an inducatur ex inductione in poſſeſſionem caſtri vel ciuitatis etiam ſi iudex ponatur in poſſeſſione tribunalis. nume.25.
23 In poſſeſſionem corporis eccleſie inductus animo acquirendi quaſi poſſeſſionẽ iuris adminiſtrandi reſpectu ciuilis querit ſibi adminiſtrationis quaſi poſſeſſionem.
24 Eligendi iuris quaſi poſſeſſio queritur inductione in poſſeſſioẽ capituli vel chori.
25 Poſſeſſionem loci nactus vbi paſſagiũ colligitur an acquiratur ſibi quaſi poſſeſſio iuris querendi paſſagium.
27 In poſſeſſionẽ fundorum: caſtrorũ ville. vel quaſi poſſeſſionẽ eccleſie inductus prelatus vl' canonicus an per hoc dicatur acquiſiuiſſe quaſi poſſeſſionem iuris prebendalis vel prelature.
28 In poſſeſſionem eccleſie vel fundorum ipſius ratione iuris patronatus an per hoc ſit in quaſi poſſeſſionem iuris patronatus.
29 In poſſeſſionem eccleſie vt ſubiecte miſſus vel eius poſſeſſionum an per hoc acquiratur quaſi poſſeſſio iuris ſubiectiõis eccleſias vel fundos eccleſie.
30 Cenſus preſtatio licet ſubiectionẽ inducat tribus modis. nu.5. ꝛ.7. ꝛ quaſi poſſeſſionẽ arguat: arguit tamen tantũ quaſi poſſeſſionem reſpectu actus determinati ad limites preſtationis.
31 Quaſi poſſeſſio nunquid transferatur ex actu inſtalatoris qui ſit in loco prelature principalis et quãdo ſit in ſede principaliter iuris canonicalis vt ponere ad ſedendum in choro vel capitulo.
32 Poſſeſſio ſeu quaſi an trãſferatur traditione pecunie vel terre vel p actum inueſtiture ſeu alio actu omnino ſeparato ꝛ extraneo a iure vel re principali vt baculi birreti clauium ꝛ aliorũ ſimilium traditione.
33 Poſſeſſio ſeu quaſi poſſeſſio quomodo per actus fictos ſeu verbales iuris artificio introductos vt conſtitutione precarij ꝛ aliorum ſimilium dicatur tranſlata.
34 Poſſeſſio ſeu quaſi poſſeſſio vt legitime dicatur tranſlata que requirantur circa perſonas vel res ſeu actus aut vſus poſſeſſionẽ nitẽtes.
35 Poſſeſſio ſeu quaſi vt legitime dicatur parta que requirãtur ex perſona eius contra quam agitur.
36 Poſſeſſio ſeu quaſi vt patientia illius contra quem queritur legitime dicatur parta patientia qualis eſſe debeat et an ipſa requiratur neceſſario.
37 Poſſeſſio ſeu quaſi vt patiẽtia illius cõtra quem queritur legitime parta dicatur cuius patientia exigatur.
38 Poſſeſſio vel quaſi vt legitime dicatur parta que requirantur ex parte rei vel iuris in quo agitur queri quaſi poſſeſſio. nu. ſeq.
39 Canonicus ſi exercet actum eligendi vel recipit donum alijs canonicis dari cõſuetum ſeu aliquem actum iuris canonicalis exercet cũ intentione querendi totum querit.
40 Decimam reſpectu vini percipiens animo ꝛ intentione totum ius decimale querendi quo ad alia iura querit ſibi alia iura decimandi.
42 Eligendi iuris quaſi poſſeſſionem ſibi querit qui poſtulationi interfuit.
43 Uocem in capitulo habens ꝛ exercet ſe tanq̃ de capitulo ad actum vocis dande an per hec acquirat quaſi poſſeſſionem.
44 Canonicalis iuris in quaſi poſſeſſione exiſtens an per exercitia aliquorum actuum canonicalium dicatur eſſe in quaſi poſſeſſione iuris eligendi.
45 Si tanq̃ patronus quis iura eccleſie defendit vel ab eccleſia alimentatur an concluditur in quaſi poſſeſſione iuris preſentandi.
46 Epiſcopus ſi in ſua dioceſi exercuit actum criſmandi vel alium actũ iuris epiſcopalis cenſetur eſſe in quaſi poſſeſſione totius iuris epiſcopalis.
47 Poſſeſſio vel quaſi vt legitime dicatur parta que requirantur ex parte rei in quam ius queri intenditur.
48 Decimale ius ſi quis in vna parrochia altero prius non poſſidente ſi determinandi ius exercet in vno fundo non acquirit quaſi poſſeſſionem.
49 Canonicalis iuris quaſi poſſeſſio acquiritur ſi quis ingrediatur domum conſuetã conferri canonice vel aliquam rem de iure canonicali ſcientibus ꝛ patientibus illis ad quos ſpectat transferre ius canonicale.
50 Seruitute vie ſi vna tantum vtor in fundo reſpectu vnius fundi dicor etiam vti reſpectu aliorum quibus eadem ſeruitus debetur tanq̃ illi dicantur contingui reſpectu iuris de quo agitur.
51 Eligendi actus exercitij an ſola patientia ſufficiat an vero vltra hec exigatur vt patiatur quod electus habeatur pro electo vt quaſi poſſeſſio ſit parta quo ad electionis actum.

In cauſa. In repetitione huius. c. tenebo ordi-
nem conſuetum. cuius repetitionem
aſſumpſi vt ponerem partes materie quaſi poſſeſſionis
incorporalium: vt plurimum aſſumptam a quibuſdam
glo. Inno. ſparſim poſitis. vt eis in vnum locum congregatis faci-
1 lior eorum intellectus haberetur. † In ſentẽtia autẽ hic. de iure pro
prietatis ex poſſeſſione nõ probatur quãdo directo in iudicium de-
ducit: ꝛ alterata agendi cauſa nõ obſtat exceptio rei iudi. hic inten-
dit. In prima parte deciſa diffinitio. In ſecũda ꝑteſtatio: ꝛ partes
patent. Caſus ſecũdum glo. ponit q̃ patriarcha gradeñ. ſuper iu-
re ſubiectionis ad quorũdam denariorũ in ſignum ſubiectionis:
egit petitorio: ꝛ poſſeſſorio: ꝛ poſſeſſionem ꝓbauit ex actu veniendi
ad ſynodũ: ꝛ ſolutionẽ dictorũ denariorũ in ſignum ſubiectionis in
poſſeſſorio obtinuit: ꝛ cõtra eum papa ſentẽtiauit in petitorio: re-
ſeruans queſtionẽ ꝓprietatis ex altera cauſa agendi ſuper dictis de
2 narijs: ſi ſibi altero iure deberent. hic eſt caſus. ¶ † No. pꝛio patriar
cham nõ fundare intẽtionẽ de iure cõi in monaſteriorũ ſubiectione
ſitorũ in ꝓuintia ſua: q̃ eſt verũ inq̃tũ ſunt extra dioceſim ſuam
licet in prouincia quia in illis archiepiſcopalẽ vẽdicat poteſtatẽ:
ſed nõ ẽpalem ꝛ immoderatam: vnde ſi intelligatur de archiepiſco
pali. hic ſuccumbit ex priuilegio: vt hic ſentit glo. ſi de epiſcopali
3 idem ſi hoc habuit ex priuilegio. abbas: † ꝛ ſecũdũ hoc priuilegium
exemptionis non tollitur vnico actu. de quo de ꝯſtit. cum acceſſiſ-
4 ſent: ꝛ per Cy. C. de diuer. re. l. falſa. †. Secundo no. duo ſigna arguẽ
tia ſubiectionẽ eccleſie primo eo quod conſtat prelatum accedere ad
ſinodum: ad q̃. xvj. di. ſi epiſcopus. de offi. or. ꝯquerente. de priuile.
ex ore. ſecundum eſt preſtatio cenſus. de cenſi. omnis anima ꝛ. c. q̃to
5 x. q. iij. illud. C. de epi. ꝛ cle. nulli. ¶ † No. quod vnico actu affirma-
tiuo quem quis veriſimiliter alteri nõ exercet niſi ius hñti: acquirit
quaſi poſſeſſio iuris: ideo eo quod alter iuit ad ſynodũ: acquiritur
quaſi poſſeſſio ſubiectionis: ꝛ ſic aduertendum q̃ acquiritur quaſi
poſſeſſio ſubiectiõis. Qñq; ex actib9 ſonãtib9 i pati. ſ. c. cũ eccl'ia de
reſti. ſpo. olim. iij. Qñq; ex actibus ſonantibus in agere: vt exire ad
ſynodum: vel ſoluere ꝛ potiores ſunt actus ad oſtendendum patiẽ-
tiam iuris actus qui ſonãt in agere q̃ in pati: vt dicit glo. de cõſti.
cum acceſſiſſent. Inno. in prece. c. cum olim. ꝛ no. de ſi. preſ. veniens
6 facit q̃ no. in. l. ſi certis annis. C. de pac. ¶ † Nota quod indetermi
nata ꝓbatio vltra limites intentus patientis aut liberantis nõ vi-
tiat ꝓbationem ea ad limites intentus certa remanente. Nam con-
ſtabat q̃ qñq; iuerat ꝛ quandoq; ſoluerat denarium: ꝛ non ꝯſtabat
quot vicibus. per hoc tamen ꝯcluditur quaſi poſſeſſio. ad hoc de di
la. litere. de emp. ꝛ ven. cum cauſam. ꝛ clarius tex. de tranſac. ꝑterea
7 ad ſi. ¶ † No. q̃ vbi actus ꝛ exercitiũ eſt ad plura iura equiuocum:
allegatum determinate nõ arguit niſi ad alterum determinetur: et
ſic determinatũ ꝓbetur. Non ſufficit ergo ꝓbare cenſum ſolutũ: niſi
probetur ſolutũ in ſignum ſubiectionis: de preſump. illud. de prebẽ
8 dilecto q̃ no. de offi. archi. vt noſtrum. ¶ † No. quod in ꝑſtationi-
perſonalibus ꝓpter rem a perſona primo debitis acquiritur quaſi
poſſeſſio: pro qua agi poteſt recuperande: de elec. querelam. de re iu
di. ſicut. ꝛ. c. cum bertoldus. de preſcrip. ſi diligenti. no. de cenſi. per-
9 uenit ꝛ dicã ibi. ¶ † No. quaſi poſſeſſionẽ iuris nõ releuare ab one
re ꝓbãdi iure ꝓprietatis principaliter in iudiciũ deducto: ꝛ ſi qua-
ſi poſſeſſio rerum releuet ab onere ꝓbandi vel titulum. C. de ꝓba.
ſiue. C. de pet. here. l. cogi. de procu. ex inſinuatione. ij. q. v. §. j. nõ re-
leuat tamẽ actorẽ in quãtum illũ principaliter in iudiciũ deducit
vide Inno. j. de ꝓſump. illud. Et no. q̃ variata cauſa agẽdi variat
10 exceptio rei iudi. † Et no. cautelã in ſentẽtia reſeruante ius eccl'ie
etiam ad quod ſe veriſimiliter nõ extẽdit ſententia ad dubitationẽ
tenẽdã. ꝛ no. q̃ tales ꝑſtatiões faciũt iudices ex officio ꝛ ſic eſt ca
ſus in quo ſupplet de facto. ꝛ hec ſufficiant de notabilib9 decre. cete
11 ra ſunt clara. ¶ † Uenio ad quedam dubia per gloſ. tacta Obuiat
primo quod cenſus preſtatio non ſemper arguit ſubiectionem: im-
mo quãdoq; exemptionem. de reli. do. cũ venerabilis. So. ſignum
preſtationis

preſtationis cenſus equorum eſt. Quãq; arguit ſubiectionem vt hic.
Quãq; exceptionez vt dicto.c.venerabilis.z.c. conſtitutus. Quãq; eſt
ſignum ꝓtectionis.de priuile.accepimus.z vt breuiter dicã aliqua-
lem ſubiectionem arguit ſed non determinatam:niſi ſecundũ natu-
ram adiuncti.de quo dicet.j.Secundo obuiat qꝛ videtur archiepm
z patriarchã in monaſterijs ꝓuincie fundare intentionẽ de iure cõi
ix.q.iij.cũ ſim⁹.de offi.or.ↄquerẽte:dic in ꝓuinciã pͣiarchalẽ vl' epi
ſcopalẽ vel archiep̃alẽ bñ fundare.ix.q.iij.in ſum.z.c.j.z.ij.no.de off.
or.paſtoralis. vel ſecũdũ glo.ſuccubuit hic in petitorio:qꝛ per priui
legia patuit eccleſiã exẽptã qd neceſſe fuit in ꝓtum intendebat pa-
triarchalez vel epiſcopalẽ in dioceſi ſua. ¶ Venio ad materiã z op.
qd non ſit dare in preſtationis cẽſus quaſi poſſeſſionẽ: quia in iſtis
perſonalibus iuribus nõ cadit quaſi poſſeſſio.l.ſi.ff.quorum bo.z qꝛ
poſſeſſio z proprietas correlatiua ſunt: z alterum eſſe non põt: vbi
aliud nõ eſt aptũ ad eſſe ſed in iuribus perſonalibus nõ eſt dare pro
prietatem:ſed obligationem:ergo nõ eſt dare poſſeſſionem. Itez qꝛ
poſſeſſiones inuẽte ſunt ꝓpter finẽ dñij querẽdi.ff.de acqui. poſ.l.j.
Item poſſeſſio eſt quaſi pedũ poſitio:qd eſt impoſſibile eſſe in re in
corpali:que pede calcari nõ põt vt dicta.l.j.So. pro materia huius
declaranda totã reducam ad quatuor articulos . Primus erit an in
qualibet ſpecie iuris ſit dare quaſi poſſeſſionẽ. Secundus quib⁹ mo
dis quaſi poſſeſſio queraẽ. Tertius qualiter admittatur. Quartus
erit videre de effectibus quaſi poſſeſſionis: z qꝛ effectuũ alij imedia-
te ſurgunt ex poſſeſſione:vt in ꝓductione poſſeſſorij inualiditatis
actuũ geſtorum a poſſidente de aliquibus agam hic: de aliquibus
in.c.in literis.j.de reſti.ſpo.z de aliquibus in.c. ↄſultationibus . de
iur.pa.que deo duce repetam. Quedam ſurgũt mediate ex poſ. z de
his dicam in.c.peruenit.de cenſi. ſi licet de effectibus querende pro
13 prietatis: z preſcribende z de effectibus probande. ¶ † Venio ad
primũ in iuribus incorporalibus non eſſe dare veram poſſeſſionez
ſed intellectualem quandam:aut interpretatiuam vel impropriam
que dicitur quaſi poſſeſſio.ff.de re.di.l.j.§. icorpales,de acqui.re. do
l.ſi ſeruus.§.incorpales.S.de iudi.c.ſi.de fo.compe. ↄqueſtus z et ibi
bona glo.S.c.cum eccleſia.z appellantur quandoq; ille quaſi poſſeſ-
ſiones. Quãq; intellectuales poſſeſſiones.ff.de ſerui.vr.predi.l.ſi be-
res:quãq; veluti poſſeſſiones.ff.de ſerui.l.quotiens.quod no . ꝓpter
ſtatuta de poſſeſſionibus loquentia.in talibus autez an ſit dare ve
ram proprietatem quod videtur qꝛ eſt dare dñiũ iuris: z dñiũ velut
incorporale plus eſt adaptabile ad incorporalia q̃ corpalia. Cõtra-
rium videtur per tex.in.l.ij.§.quedaz.ff.de interdic.z in.c.ſi.S.de iu-
di.z eſt veruz qd nõ eſt plena proprietas:ſed ꝓprietatis pars vel qd
a ꝓprietate ſeperatũ. hinc eſt qd talibus non datur ſcripta rei vẽ. ſz
ↄfeſſoria:que eſt in rem actio.inſti.de act.§.iſte quoq;. datur . tamẽ
pro talibus iuribus prout applicanẽ ad rem corpalem quedã vẽdi-
catio lata ratione iuris que in totũ nõ ſapit naturã confeſſorie:cum
detur ad rem corporalez nec in totũ naturam rei vẽdicationis cũ ap
plicet ad ius incorporale:vt dicit Innocen. de iudi.examinata.all'.
ff.ſi vſufruc.pe.l.vti frui.z dicto.§.iſte quoq;. Idem tenet de excep.
cum olim:z.c.venerabilis z illam appellat vtilem rei ven.ff.de mor.
infer.l.j.de reli.z ſump.fu.l.ſi ſepulchra:z idem tenet de reli.do.cum
venerabilis iura que all'.non ꝓbant.poſſet dici quod intelligit de il
la lata vendicatione:que pro iuribus etiaz in homine ↄpetit.l.j.§.
per hanc.ff.de rei ven.vt competat etiam vtiliter pro iuribus in re:
adiecta cauſa.vendico rem ratione talis iuris: quod ſatis eſt tolera
bile. Sed eſt dubium poſito qd ſit dare quaſi poſſeſſionem in iurib⁹:
quid aſſumat pro ſubiecto:cum ſit accidens ad proprietatem vel re.
Nam non videtur qd aſſumat pro ſubiecto ipſum ius quia ſic permi
ſceretur poſſeſſio cum iure ↄtra.l.ꝑmiſceri.ff.de acqui.poſ. Item nõ
eſt poſſeſſio ſine iure quod eſt falſuz.alias non eſſet preſcripto in in-
corporalibus:arg.de ſi.inſtru.inter dilectos,cõtra totũ ti.de pſcrip.
Inno.hoc dubiũ examinat de cauſa.poſ.c.j.z ibi põit tres opi.pri-
mam qd nõ eſt dare quaſi poſſeſſionez abſq; vero iuris concurſu:qꝛ
poſſeſſio vt accidens in re non eſt abſq; ſubiecto. Subiectum autez
non poteſt eſſe res corporalis :ad quã applicaẽ ius :alias vera foret
poſſeſſio.erit ergo ſubiectuz ipſuz ius: z fuit hec originalis opi. azo
in.q.facti: z eam ad literam z eius alle.ponit ſpe.in ti.de reſti.ſpo.§.
nunc dicamus.ver.in alijs:de qua facit mẽtionem bar.in.l.iij.§.vn-
de vi.ff.de vi z vi ar.z fuit queſtio de facto in abbate ſancti ſtephani
z in cauſa fuit determinatio hu.qui determinauit contra.z puto q̃
recte. Sed hanc enim poſtea reſtringit ad iura perſonalia:vt in illis
non ſit dare quaſi poſſeſſionem:ſine proprietate iuris: z ſic intelligit
Inno.hoc dictum de reſti.ſpo.in literis in ſi. prime glo. magne . qd
j.examinabitur. In realibus autẽ dico qd ſi ius cõmune reſiſtat poſ
ſeſſioni:niſi cum certa cauſa poſſet procedere hec opi.vt in poſſeſſio
ne liberi omnis nam ibi nõ datur quaſi poſſeſſio:niſi actualiter z ex
trinſece cauſa intercedat nõ tamen exigitur vera validitas cauſe vel
iuris.j.de reſti.ſpo.ex cõqueſtiõe z.c.ex parte.M.z qd ibi no.ad hoc
l.ij.§.quedaz.ff.de interdic.ſi ius nõ reſiſtat poſſeſſiõi poſſeſſio hẽri
poteſt ſine iuris ↄcurſu. Scda fuit opi.qd quaſi poſſeſſio aſſumeret
ipſum exercitiuz iure ſubiecto:vt in iure eligendi actũ eligendi : in
iure preſentãdi actũ pñtandi:in iure iuriſditionali actũ iudicandi:
z ſic de ſingulis videtur dicendum. Vnde.d.quod hec eſt vera.ergo
ſum in quaſi poſſeſſione eligendi pñtandi : z non videtur dicere ſuz
in quaſi poſſeſſione iur.eligendi:iur.preſentãdi: z ſic de ſingulis: z ſic
vbi a iure hoc diciẽ ſuz in quaſi poſſeſſione iuris exponi debet act⁹
eligendi ratione iuris . Tertia eſt opinio quod ipſa quaſi poſſeſſio
ſit penes habitũ iuris in genere:qui eſt in rerum natura actu:vel ſal
tim habitu:ſiue potẽtia. Credo qd quaſi poſſeſſio in iuribus ſit pe-
nes vſum iuris.ff.de ſeruit.l.quotiens . z vſum iuris pro traditione
eſſe.e.ti.l.ſeruitutes vbi negat ſeruitutẽ eſſe ↄtinuaz.quia eius vſus
ↄtinue eſſe nõ poteſt nam ſi dareẽ penes habitum iuris: cum habi-
tus ſemper ſit.ↄtinua ſemꝑ eſſet quaſi poſſeſſio: qd eſt falſum: z hoc
eſt in realibus. In ſeruitutibus autẽ z iuribus perſone debitis ſub-
iectuz eſt hitus vſus ex reliquis precedentis vſus nõ recẽtis ſicut eſt
penes rez corporalẽ: z poſſeſſio ita loco rei eſt vſus iuris cauſatus a
rudibus exercitijs iuris Ex quo reliquitur quod incorporalibus eſt
14 dare quaſi poſſeſſionẽ: z quid ipſa aſſumat ꝓ ſubiecto . ¶ † Reſtat
proſeq ꝑmuz ꝑncipale an differenẽ in iuribus ſit dare q̃ſi poſſeſſio-
nem z quid ipſa aſſumat pro ſubiecto . Dico quod quedã ſunt iura
mere pſonalia:debita a pſona pſone:ſed habenẽ in perſonã velut in
rez quedã ſunt mere realia que a re rei debenẽ:de qbus dicitur.ff.de
ſeruitutibus vr.ꝑdi.per totũ. Quedã ſunt iura mixta que a re pſone
debenẽ de quibus.ff.de vſufruc.z vſu z ha.per totũ.j.de pig.c.ſi. In
iuribus mere pſonalib⁹ que debenẽ a perſona velut obligata. Qui-
tũ dubium eſt qd ſit dare poſſeſſionẽ in talib⁹ patet . qꝛ ipſius iuris
obligatio eſt dare dñiuz:nil enim eſt dñiũ niſi liber tractat⁹ rei.ff.ſi
vſufru.pe.l.vti frui.qui in obligatiõe adeſt reſpectu poteſtatis alie-
nandi.l.emptor nominis.C.de here.vel ac . ve.C.de noua.l.iij.C.de
legi.l.legato nobilis.in pignorando.C.que res pig.ob. poſſit.l.no-
men.ſi eſt dare dominum ergo poſſeſſionem.ff.de acqui . poſſ.l.qui
pignori.qui ſa.co.l.ſciendum.§.j.cum ſi. Item obligatio preſtat in-
miſſionem.ff.de acqui.poſ.l.qui pignori.qui ſa.co.l.ſciendum.§.pri
mo cuz ſi. Item obligatio preſtat imiſſionẽ.ff.vt in poſ.le.l.nec vti
les de re iudi.a diuo pio.§.j.C.de reſti.pig.l.j.no.de eo q mit.in poſ
ſeſ.c.j. Igiẽ in obligatiõe cadit poſſeſſio:vt lit.nõ ↄte.qm̃.§.q̃ ſi ſup
z.§.in alijs. In cõtra.tpe nõ queriẽ obligatio.l.obligationũ fere.§.
j.de ac.z ob.ergo non poſſidetur quia pſcribereẽ . Itẽ qꝛ hec q̃ſi poſ-
ſeſſio non applicatur obligationi:cũ alias ꝑmiſceretur poſſeſſio cũ
iure.contra.l.miſceri:preall'.non applicabitur perſone obligate: qꝛ
in obligatione perſona non venit vt res.ſed vt perſona ad rem illa-
queare. inſti,de obli. in prin. non applicabitur vſui obligationis:
quia in ipſa non datur vſus:vel exercitium niſi in ſolutionis actu: z
hoc cõſumit obligationem.inſti.qui mo.tol. obli.in prin.ergo non
dat quaſi poſſeſſionem iuris : ſed in conſumptionem iuris ordina-
tur. Item ſi daretur quaſi poſſeſſio reſpectu iuris obligationis: iaz
liceret propria auctoritate debitum exigere ne ſua quaſi poſſeſſio-
ne priuaretur:cum cuilibet ſit licitum ſuam poſſeſſionem defendere
ff.de vi z vi ar.l.iij.§.cum igitur.de reſti.ſpo.cum olim.z.c.cum veniſ
ſet: z tñ hoc nõ licet.ff.qd me.cauſa.extat.de pbẽ.licet eps li.vi. Itez
qꝛ in ꝓponẽdis iurib⁹ exigiẽ vſus:vt pro iure ſuo.C. de ſerui.l.j.z.ij.
§.j.ff.de iti.actuq; pri.no.S.c.cũ eccl'ia ſutri. Hic autẽ vt pro iure ſuo
vti nõ poſſet:ſed pro ſibi debito tñ. Hãc opi. tenẽt legiſte.pe.in.l.ſer
uitutẽ.ff.de ſerui.Cy.in.l.ſi certis annis.C.de pac.hoc ſentit gl.in.l.
indebiti.§.ſi nummi.ff.de cõdi.inde.qꝛ obligatio extat vt gen⁹: z ge-
neris nõ inueniẽ poſſeſſio. Hoc idẽ tenet vber.in repeti.l.ſeruitutes
Cõcludit tñ qd ꝓpria poſſeſſio nõ cadit in talib⁹ nec quaſi poſſeſſio
quedã tñ in ꝓpriſſima poſſeſſio.per quã obligaẽ dicit aliquid poſſi-
dere vel tenere de bonis hereditatis:dicit qd cadit in iuribus pſo-
nalibus.l.generaliter.vbi glo.ff.de peti.here.z.l. qd ſi in die. §.ſi.z.l.
ſi debitor. Dico qd ſi queriẽ an obligatio poſſit quaſi poſſideri a ter
tio fatẽduz qd ſic:qꝛ apta eſt pati miſſionẽ vt in iuribus primo alle.
Si poſſidere latiſſime ſumiẽ ꝓ habere vl' tenere vt in.l.ſtipulatio.§.
is quoq;.ff.de ver.ob.ſic poſſideri põt:ſi autẽ ſumiẽ poſſideri ſtricte:
pro vera poſſeſſione vel quaſi:dubiuz eſt dare poſſeſſionẽ:vel quaſi:
qꝛ hic nullus vſus:vel exercitiuz ex quo trahetur nec ex hoc daẽ vltra
ſubſtãtiã obligationis aliquis liber tactat⁹ iuris habitualis ad vſuz
qd eſt propriũ poſſeſſionis.dicit tñ Bar.qd vbi ſubeſt veritas debi-
ti:qs videẽ eſſe in poſſeſſiõe ꝓpter ſpẽ.ff.de fidei li.l.cũ vero.i prin.z
vide eũ in.l.iij.§.qui ſeruus.ff.de ac.poſ. Sed ſi ſit debitũ pluriũ pre-
ſtationũ in hoc eſt dubitatio.legiſte adhuc tenent qd nõ:qꝛ poſſeſſio
propter ꝓprietatis finẽ z illa z illi correlatiua eſt. ff.de acq.poſ.l.j.in
debito pſonali nõ eſt dñium:ergo nec poſſeſſio. Itẽ qꝛ in perſonali-
bus nõ daẽ poſſeſſoriũ vt.l.ſi.ff. quorũ bo.allegãt rõnes etiã ſuperi⁹
tactas. Inno.de elec.querelã.tenet qd in talibus preſtationibus eſt
dare quaſi poſſeſſionẽ vel ſtatũ quendã aptũ parere poſſeſſorij effe-
ctum:ſcdm canonicã equitatẽ: z erit ius agẽdi officiũ iudicis:aut cõ
ditio ex illa decre.ad hoc tex.z glo.hic.vbi pro cenſu pſonali debito
daẽ poſſeſſoriũ.ad hoc tex.de re iu.ſicut.de preſcri.ſi diligẽti:vbi ius
fidelitatis preſtãde per iuramentũ qd perſonaliſſimũ eſt.de iureiur.
veritas eſt preſcriptibilis: z ſit poſſidibile Inno.alibi de hoc poſſi-
dibile ſi iuris obligationis detur concurſus:aliter non.per.l.qd ſi in
diem.§.ſi.ff.de petitio.here.z hoc ponit.j.de reſti.ſpol. in literis.in

glo.magna in fi.ꝛ fuit dictum Azo.vt fuit dictum.ſ.Dico ꝙ q̄dam
ſunt preſtationes perſonales:q̄ alteri iuri reali annectūtur:ꝛ huius
debiti eſt dare quaſi poſſeſſionē:vt eſt preſtatio cēſus rōne ſubiectio
nis:vt hic:ꝛ dicto.c.querelam.nam annectiť iuri reali ſubiectionis:
illius ergo ſapit naturā.de iudi.quāto vt eſt preſtatio fidelitatis re-
ſpectu vaſallitici iuris qḋ eſt reale:vt li.feudoꝝ.de ꝯſue.re.feu.c.j.et
quo.feu.olim po.ali.c.j.In preſtatione penſionis reſpectu ſeu rōne
iuris emphiteotici.C.de fun.patri.li.xj.ꝛ no.gl.in.l.ij.C.de iure em
phi.q̄nq̄ ius perſonale non annectiť ad aliud ius reale ſeparatū:qḋ
tranſit in aliam ſpeciē iuris realiter diſtinctam ab obligatione per-
ſonali vt eſt ius decime:ꝛ hoc eſt poſſibile.de reſti.ſpo.ad decimas.
li.vj.de preſcrip.c.j.e.li.ꝛ eſt cā.q: tunc quaſi poſſeſſio reperit ſubie-
ctum cui applicetur.ſ.vſum illius iuris ſeparati ab ipo iure perſona
lis obligationis.Itē in preſtatione rōne pedagij:vel ratione colle-
cte:q: illa obligatio perſonalis tranſit in ius realiter diſtinctū ab ea
nec vim facio an detur concurſus veritatis iuris an non ꝛ ſi dicatur
ſi ius non eſt accidens poſſeſſiōis:dico ꝙ imo.ſ.ipſe iuris vſus crea
tus ex multiplicata ſolutione erit pro ſubiecto poſſeſſionis:q̄nq̄ p̄-
ſtationes perſonales non fiunt ſub alterius iur.realis:nec tranſeūt
in aliquod ius realiter diſtinctum ab obligatione perſonali ꝛ tūc nō
producit quaſi poſſeſſionem:ſed bene creatur quidam vſus apt⁹ ad
partū poſſeſſorij:ꝛ ad ꝓcedendā obligationis ſubſtātiā:velut iuri
conſtituto.ff.de aqua plu.ar.l.j.in fi.cū.l.ſe.ff.de aqua quoti.ꝛ eſtiua
l.hoc iure.§.ductus aque:nam qua ratione in illis iuribus habenti
bus diſcontinuam datur poſſeſſoriū rōne nudi vſus:ſm verā opi.ea
dem rōne hic vſus talis preſtationis creabit ius agendi poſſeſſorio:
vt in ſtatu reintegretur.in quo erant ante vſum interruptum:opera
bitur etiā vſus in preſumendo cām obligationis diutino tpe obliga
to ſm formā.l.cum de in rem verſo.ff.de vſu.ꝛ.l.ſi certis annis.C.de
pac.ꝛ.d.c.peruenit.de cenſi.Nā videmus de ſtatu perſone ꝛ vſu hanc
integrationem dari ſpoliato communione hoīm.vt no.Jo.lxxxiij.
diſt.quiſquis clericū.ij.q.j.nullus.ꝛ ibi arch.no.gl.de excep.cū inter
ad hoc tex.de ſymo.ad audientiam.vbi pro ſeruatione vſus aſſuete
preſtationis datur ius agendi.facit qḋ no.de offic.ordi.dilect⁹.Se-
cundo dicebam ꝙ erant quedam iura que dabantur in perſonam vel
in rem:ꝛ ſi iſta habēt in ſe dubiū vel eius partē:dabitur vera poſſeſ-
ſio:vt in iure ſeruitutis.l.j.§.per eum.ꝛ.§.per ſeruū.ff.de acqui.poſ.
ff.de vſufr.leg.ad hoc.§.ſeruus.ꝛ.§.ſe.de vſu ꝛ ha.l.j.§.per ſeruum li
bertinitatis:ius aſcripticiatus:ius monachatus.ius clericatus:ius
ciuilitatis:ius patrie ptātis:ꝛ multa iura:q̄ in homine haberi pn̄t.
per glo.in.l.j.§.per hanc.ff.de rei ven.ꝛ tunc oīm illorum iurium eſt
dare quaſi poſſeſſionem.q: ꝛ illoꝝ lata proprietas:vt.d.§.per hanc.
ad hoc.l.j.§.iulianus.de libe.agn.qui fil.ſint le.trāſmiſſa.de proba.
per tuas.de ſi.cā.vt liberis.de reſti.ſpo.ex conqueſtione.ꝛ.c.ex par-
te.el'.ad hoc qḋ no.Inn.de ſer.non or.c.j.adeo ꝙ etiam ſororitatis
ꝛ fraternitatis eſt dare quaſi poſſeſſionem:vt tetigit glo.ꝛ Cy.in.l.
non epiſtolis.C.de ꝓba.Dicebā tertio ꝙ quedā ſunt iura que a re
rei debentur vt ſeruitus vie:ſeruitus itineris:ꝛ ſimiles:ꝛ tales ſi ha
bēt cām continuam:vel quaſi:datur quaſi poſſeſſio ſi non habēt cāz
continuam vel quaſi:datur ſolus vſus quidā:qui effectum producit
poſſeſſorij ꝛ preſcriptionis.ff.de itine.actu.pri.l.j.§.interdictuz.de
aqua quoti.ꝛ eſti.l.hoc iure.§.ductus aque.ꝛ.l.j.in fin.de aqua plu.
ar.Quedam ſunt iura que a re debentur pſone:ꝛ iſtoꝝ quedam ca-
dunt in plenam proprietatem:vt eſt ius dñij.ꝛ in hoc nulla eſt qua-
ſi poſſeſſio iuris.q: ex toto oē ius confundiť in dñio:ꝛ in poſſeſſione
vera.ff.ſi vſufru.pe.l.vti frui.ꝛ q: nil ab alio tenetur qḋ alterius pa-
tientiam expectet a quo pati ſurgit quaſi poſſeſſio.ff.de vſufr.l.iiij.
§.dare.de ſeruitu.l.quotiens.Quedam que cadunt in partem ꝓprie
tatis:vt vſuſfructus ꝛ vſus.ff.de ver.ob.l.qui vſumfructuz.ff.de vſu
fru.l.vſuſfructus pars:ꝛ reſpectu talis iuris in re datur naturalis
poſſeſſio.ff.de acqui.poſ.l.naturaliter.ꝛ.l.iij.§.pertinet:ꝛ.§.vnde vi.
15 ff.de vi ꝛ vi ar.no.gl.j.de proba.lʒ.cām.¶ †Sed eſt dubiuʒ an in re
ſpectu iuris vſufructus ſit dari quaſi poſſeſſio:ꝛ videtur ꝙ non: q:
ſi propter ius in re datur vera poſſeſſio rei:fingatur ficta ꝛ imagina
ria:vt fruſtratoria:ꝛ ſubſidiaria.Itē ſi daretur quaſi poſſeſſio reſpe
ctu iuris vſus vſufructus:daretur etiam reſpectu iuris dñij: qḋ eſt
falſum q: hanc partem decidit glo.in.l.de pupillo.§.ſextus potius
ff.de no.ope.nun.In contrarium q: eſt aptum eadem pati propter
proprietatem nudam in altero reſidentem:a quo pati cauſatur iu-
ris quaſi poſſeſſio:vt.d.§.dare.ꝛ.d.l.quotiens.ꝛ hoc dicit gloſ.in.l.
item qui ei.§.j.ff.ex qui.cau.ma.ff.de vi ꝛ vi ar.l.qui vſumfructum:
Bar.in.l.naturaliter tenet ꝙ vſufructuarius in reſpectu ad dñm ha
bet quaſi poſſeſſionem iuris vſufructus in repectu ad tertiam non:
q: reſpectu dñi habet pati non reſpectu tertij qui nullum ius hʒ in
re.Itē q: ſi indefinite daretur quaſi poſſeſſio iuris vſufructus:dare
tur permiſſio poſſeſſionis cum proprietate:ꝯtra.l.permiſceri.de ac-
qui.poſ.vltra glo.hic dicentē in.l.ſicuti.§.ariſto.in verbo vti.ff.ſi ſer
ui.vē.que opi.non plʒ q: glo.indiſtincte loquunť in.d.l.ei q:ꝛ in.l.ſi
plures.§.deiectū.ff.de vi ꝛ vi ar.l.ſi.ff.vti poſ.qḋ ſequiť Cy.in.l.j.C.
vti poſ.ꝛ.l.certū.C.de rei ven.ꝛ in.l.iij.§.ſi.ff.de vi ꝛ vi arm.vbi caſus
Doctʒ But.in.l.ſciendum.§.cū qui ſa.co.ꝛ pe.ibi ꝛ Dyn.in regula
prima.de re.iur.li.vj.ꝛ Guil.in.l.lʒ.de acq.poſ.qui oēs tenent qḋ re-
ſpectu iuris vſufruct⁹ indefinite habeatur quaſi poſſeſſio:qḋ plcʒ:q:
quaſi poſſeſſio:lʒ habeatur ex pati alicuius:nō tñ reſtringitur ad ſo-
lū patientem:alſ ſequeretur ꝙ ꝑ perturbatione in alijs iurib⁹ non
dareť poſſeſſoria niſi cōtra dñm rei:in qua ius habeť:ꝛ etiā nō eſſent
danda poſſeſſoria retinēde in talibus q: vel dñs nō pateret ꝛ ſic non
daretur poſſeſſorium retinende ſed recuperāde:cū per hoc priuaret
poſſeſſione non patiēdo:vel q: extraneus non pateret:ꝛ tūc quo ad
ipſuʒ nō cōpeterent poſſeſſoria q: reſpectu tertij nō quaſi poſſideat
ſm Bar.pati ergo illius a quo pēdet facultas iuris trāſſerēdi:facit
poſſeſſorē illum cui patiētia prebeť:nō ſolū quo ad patientem:ſed ēt
quo ad aliū quātūcq̄ extraneū:ad hoc oēs ti.de iti.actuq̄ pri.de aq̄
quot.ꝛ eſti.ꝛ oēs ti.de ſuperficieb⁹ ꝛ ſiſtes.ad hoc q: tradere in iure trāſ
ferendo non reſtringiť ad perſonam tradētē tñ vt illius iuris dicať
dñs quo ad tradētē ꝛ non quo ad alios:ſicut in patiētes vt.d.§.da-
re:ꝛ.d.l.quotiēs.nec ob.ꝙ dr̄ dñia dare in quo nō eſt dare quaſi poſ.
q: ibi non eſt aptū cadere alteri pari.cū nil penes alterū reſideat a q̄
teneat:ꝛ cuius patientia expecteť.Itē q: vſus cōfundiť in plenitu-
dine dñij ꝛ vera poſſeſſione:vt.d.l.vti frui.vnde cū ali⁹ vſus a dñio di
16 ſtinctus:dari non pōt quaſi poſſeſſio.¶ †Ex predictis deciditur du-
biū an canonicus habeat vel habere poſſit quaſi poſ.iuris eligendi
Inno.ſubtiliter tetigit hoc dubiū de poſtu.prela.bone.ij.in glo.ma
gna circa mediū:ꝛ ibi dicit quoſdam dixiſſe ꝙ non:q: in plenitudie
dñij confunduntur alie ſeruitutes:ſicut vie ꝛ ſiſtes.ff.ſi vſufru.pe.l.vti
frui.ꝛ in ſeruitutibus vſuſfructus cōfundiť ſeruitus vſus.l.p ſeruū.
§.j.ff.de vſu ꝛ habi.ſic ius deambulādi:ꝛ geſtādi confunditur in iure
habitandi.l.plenū.§.j.ff.de vſu ꝛ ha.in actu cōfunditur iter.ff.de ſer
ui.vrb.pre.l.j.contrarium determinat:q: non ſic quo ad poſitionem
pleni dñij in re ſua confundūtur certe ſeruitutes:q: multi ſunt cano-
nici non habētes ius eligēdi:ꝛ alius hʒ vſumfructū ſine vſu nec actū
ſine itinere:quaſi velit dicere ꝙ ius eligendi ſit extrinſecuʒ a iure ca
nonicali:ꝛ pars per ſe tamē cōſecutiuum cū etiā multi ſint habentes
ius eligendi:qui non habēt ius canonicale.ꝛ hoc verū videť.nā cano
nicus effectus nō hʒ niſi aſſignetur locus in capitulo vt no.de cōſti.
17 cū.el'.Eſt ergo quid extrinſecum a iure canonicali.¶ †Sed eſt du
bium qd de iure ꝛ ti.in beneficio:an illius reſpectu imprimať poſſeſ
ſio:reſpectu rei vel quaſi poſſeſſio reſpectu iuris.ꝛ videť ꝙ ad inſtar
vſufructuarij habeat poſſeſſionem naturalem in reb⁹.ꝛ quaſi poſſeſ
ſionē reſpectu iuris ti.q: vſufructuarius videť vt dicit glo.de proba.
ex literis:ꝛ tāgiť de peculio.cle.ſi quis ſane.ꝛ no.glo.xij.q.j.duo ſunt
genera.ad hoc de fideiuſ.peruenit.not.arch.j.q.j.c.j.ad hoc gl.de of.
ordi.pn̄ti.li.vj.ꝙ ſaltim tales appellet vſufructuarios invita.hinc ē
ꝙ aliqua pn̄t.de dona.c.fraternitatis.ꝛ.c.apoſtolice.xij.qō.ij.bone
rei.ꝛ hāc partē tʒ Inno.de reſti.ſpo.in literis.in gl.ma.iuxta fi.v̄ſi.
epi aūt:lʒ contrariū ſentire videatur in ea.gl.v̄.lʒ alijs.Hec aūt con
firmare videntur oēs glo.q̄ dicūt prelatū ꝛ clericū in bonis ti.habere
vſum:vt.d.c.ſi qs ſuum alſ ſeruū.de pecu.cle.de teſta.q: nos:glo.de
re.per.cū olim.de pig.c.ſi.archi.xij.q.j.epi.ꝛ.xij.q.iiij.in ſumma hāc
partē tenuit Dy.in regula.j.de re.iu.li.vj.Inn.de off.ordi.cōquerē
te:in v̄.in collegijs.ꝛ lʒ variauerit idē ſentit de corpore eccleſie vt in
ea,habeat veram poſſeſſionē:qḋ ponit de eo qui mit.in poſ.c.j.Pro
veritate inuenienda hui⁹ pūcti opʒ videre quale ius habeat prelat⁹
in bonis beneficij:ꝛ gl.ꝛ tex.varie loquunť tex.xij.q.j.duo ſunt gene
ra:dicūt ꝙ victu ꝛ veſtitu ꝯtenti nullā inter ſe ꝓprietatē habere de-
bēt aliq̄n ꝙ clerici habēt bona cōmendata.xij.q.ij.ſine exceptione.
Aliq̄n ꝙ ſolam habēt adminiſtrationē:ꝛ tanq̄ ꝓcurator.xij.q.j.alſ
ij.c.ſi.de dona.fraternitatis.aliq̄n dicūt ꝙ bona illa habēt ad alimē
ta tm̄.j.q.ij.paſtor.ꝛ.c.ſacerdos.ꝛ ſic dicit gl.de teſta.q: nos.xij.q j.
cleric⁹ q.ad hoc tex.x.q.ij.eps:ibi altaris oblatione ſuſtētor habens
victū ꝛ veſtitū his contentus ero:ꝛ nudā crucē nudus ſequor.Aliq̄n
dicūt ꝙ eps hʒ ius diſpenſandi vt.d.c.eps.ibi ptātē in rebus eccle-
ſie vt diſpēſet.xij.q.j.res eccleſie ꝛ.c.expedit.ꝛ.c.vidētes.Jo.andr.
poſt Hoſt.q Hoſti.poſuit.de pecu.clericoꝝ ſi quis ſane:ꝛ Jo.an.in
c.preſenti.de off.or.in gl.li.vj.tenet ꝙ ſi cleric⁹ hʒ adminiſtrationeʒ
vt q: bn̄ficium eſt diſtinctum quo ad poſſeſſiones.quo caſu dicitur
habere adminiſtrationem.vt no.Inn.de ꝓba.in literis:vbi declara
tur qn̄ bn̄ficium dicatur habere adminiſtrationē.no.de reſcrip.edo-
ceri.de elec.trāſmiſſa:vbi dicit ꝙ in vita equiparanť vſufructuario ꝛ
in morte vſuario.Si autem ſit ſic principaliter beneficiatus ſin⁹ ad-
miniſtratione:qḋ intelligo quando clerico aſſignatur certa portio
in redditibus:qui cōiter ab eccleſia ꝑcipiuntur:vel ꝑ quātitate ſibi
dať certa pēſio:tūc dicit ꝙ facit fructus ſuos ꝛ equiparatur vſufru-
ctuario.Archi.idē concludit:q non facit drīam inter prelatum ꝛ cle
ricum vel habeat adminiſtrationē vel nō:que dicit cōtra tex.xij.q.
iij.c.j.ꝙ tales non pn̄t comparari vſuarijs vel vſufructuarijs nec fa
ciunt fructus ſuos alſ empta optio fructus ad eos ſpectaret contra
iura.de pe.cle.per totum.xij.qō.c.j.ecce.ꝛ.c.epiſco.de rebus.xliiij.
diſtinc.in princi.verſi.ſacerdos.xij.q.iiij ſacerdotes.ꝛ.q.vltima ſi-
xum.ꝛ.q.ij.apoſtolicos.Unde concludit.et concluſio fuit Innocē.
de eta.ꝛ quali.indecoꝝ.ꝙ clerici in bonis eccleſiarum habēt ſolum
ius adminiſtrādi ꝛ diſtribuendi:tam ad neceſſitates proprias.quā
eccleſie

eccleſie vel pauperũ: ⁊ ſic neceſſaria ſibi retinent ⁊ ſuperflua paupe-
ribus erogãt: et ſi cõtra fiat eſt iniquitas. iij. q. iiij. hec nõ ſunt in fine
nec ob. decre. pueni. de fideiuſ. q: in cã iudicati capitur fructus. ibi
fuit autoritate dñi pape. alr̃s capi nõ potuiſſet ſm Archi. lʒ. nõ ap-
pareat in qõ vel que forent eccleſie redditus ſcõm eundẽ ad qõ opti
me. de arbi. peruenit. nec ob. de reſti. ſpo. olim. lo. iij. q: illud dici po
teſt pmiſſum a papa vel capiat redditus qbus ibi viuere debet. Cõ
cludo igitur ſequendo iſtud qõ ſcõm oẽs clericus nõ habet propriũ
vſufructum nec propriũ vſum in bonis eccleſie: lʒ aliq dicant ꝙ his
equipollẽt. Sed tene qõ habet ius tantũmõ adminiſtrandi tã in di
ſtribuendo in neceſſitatibus ſuis quã eccleſie ⁊ pauperũ. Ex qb' cõ
cludo qõ in rebus eccleſie clericus in beneficio eſt ſimplex detẽtator
corporis eccleſie ⁊ illarũ habet verã poſſeſſionem: ſed verus poſſeſſor
eſt xps: aut eccleſia vniuerſalis ⁊ particularis vt ſcribit Inno. de cã
poſ. cum ſuper. de ver. ſig. cauſam. de re. ec. nõ ali. c. ij. li. vj. vbi p Jo.
mo. ad hoc. xij. q. j. expedit. ⁊ qõ no. glo. ⁊. c. ſicut manifeſte. alr̃s ſicut
⁊. ij. q. j. prelia. ⁊. c. ſe. ⁊ ſic dicit Inn. de cauſa poſ. cũ ſuper. qõ habeat
ſolam quaſi poſſeſſionem adminiſtrandi ⁊ nõ habeat verã poſſeſſio
nem rei vel eccleſie remanet verũ. Idem no. in. c. in literis. in gl. ma-
gna. ver. ſed alijs. remanet autem falſum qõ no. ibi in ver. epi autem:
⁊ qõ no. de eo qui mit. in poſ. c. j. ⁊ ſic ſurgit determinatio alteri' du-
18 bij. † Quid de prioribus ⁊ alijs regularib' prelatis an dicant habe-
re quaſi poſſeſſionẽ ſaltẽ adminiſtrationis in bonis prioratus ⁊ vi-
detur qõ ſic: q: habent titulũ ad eius adminiſtrandum: ergo ſunt in
quaſi poſſeſſione illius iuris. de ſta. mo. monachi. §. priores. ad hoc
q: pro illis agere poſſunt ⁊ defendere. no. de accu. ex parte. de reſcri.
edoceri. ⁊. c. cũ dilecta. In cõtrariũ eſt: q: monachus nihil poſſidet
ſicut ſeruus. ff. de acqui. poſ. l. qõ ſeruus. Ideo ſicubi reperit qõ poſ-
ſideat exponẽdũ eſt. i. detinet. vt no. xij. q. j. nõ dicatis. hinc etiã cap-
pam poſſidere nõ dicit vt ibi. ⁊ qõ no. goſ. de reſti. ſpo. Itẽ cum qs.
Hinc eſt qõ poſſeſſor agere nõ põt. vt no. de reſcri. cũ dilecta: ⁊ q: eo-
rũ vox in talibus eſt mortua. ij. q. vij. nullus. Hic aperte tenet Inno
cẽ. tales nõ poſſidere: nec cõſequẽter poſſeſſorio agere. de reſti. ſpol.
olim. hoc dicit in. c. olim. de accu. ⁊ idem ⁊ no. de iudi. cũ deputati. et
idẽ pau. in cle. j. de reſcrip. vbi concludũt poſſeſſiones: ⁊ dñia rerum
prioratus eſſe in diſpoſitione ſuperioris: ⁊ tales inferiores tenẽt vt
vicarũ: vel cuſtodes: puto qõ priores manuales ad nutũ reuocabiles
nõ habẽt adminiſtrationẽ appropriatã: ſed reſidentem in nutu ſu-
perioris. Ideo quaſi poſſeſſionẽ nõ habẽt iuris adminiſtrandi nec
aliquã poſſeſſionẽ rerũ. Unde qcquid agũt agere debent noĩe ſupe
rioris eccl'ie: nec petere poſſunt noĩe pprio ſe reſtitui ad quaſi poſſeſ
ſionem adminiſtratiõis: ⁊ ſic intelligo Inno. in. c. olim. de accu. poſ
ſunt tñ vt reintegrent noĩe abbatis ad quaſi poſſeſſionem: in qua ex
nutu abbatis ſunt agere: ⁊ ſi ab abbate abſq; cauſa: ⁊ ex malitia eui-
denti remouent poſſent implorare iudicis officiũ ſicut ſerui: qñ ma
le tractant a dñis. inſti. de his qui ſunt ſui vel ali. iuris. in. §. ſed hoc
tene vt no. Inno. de offi. or. pſenti. archi. de pben. cũ ſingula. li. vj. et
ponit Inno. qui cle. vel mo. in inſinuante vt dicit Joã. an. in. d. c. vt
ſingula qõ apud italicos hoc nõ recipit vt agere poſſint cõtra ſupe-
riores ipſos remouentes cũ ipſi cõmittunt exprimunt qõ cõmittũt
vt eis liceat nuda volũtate reuocare eos. Si autẽ ſit prior ppetuus
qui electus ſit a cõuẽtu vel capitulo titulũ habet ⁊ appropriatũ ius
adminiſtrãdi ex toleratione ſuperioris ⁊ iuris diſpẽſatione: ⁊ talem
credo habere quaſi poſſeſſionem reſpectu tituli: in tantũ quia ſi ſpo
liaretur poterit agere poſſeſſorio nomine pprio. ſic intelligo hoſti.
de reſcrip. cũ dilecta ⁊ ſpe. in titulo de actore. §. viſo. in verſi. ſi ſpolie
tur. Et videtur expſſum. s. de reſcrip. c. cũ inter. R. ibi quo vixerit.
nec ob. qõ repugnat voto primo: q: ex diſpẽſatione eccleſie eſt ſicut i
titulo eccl'ie ſecularis curate. de ſta. mo. cũ dei timore. cũ concor. ⁊ in
19 cle. j. de ele. Itẽ nec ex toto ad ppriã vtilitatẽ adminiſtrat † Ex his
ergo deciditur qd iuris de iſtis conducẽtibus ad firmandum eccle-
ſias. In quib' habẽt vniuerſalẽ adminiſtrationẽ redditũ: ⁊ ſaltatẽ
colligẽdi: ⁊ ſpirituales: ⁊ temporales redditus: an tales dicãtur ha-
bere quaſi poſſeſſionẽ iuris adminiſtrãdi ⁊ breuiter in laicis: in qui
bus aliquãdo eſt poſſibile qõ talia iura habeãt in ſubſidiũ: alijs nõ
inuẽtis ex neceſſitate eccleſie hoc impellentis vt notat hoſti. de eta.
⁊ qual. ex ratiõe in ſumma: ne pla. vi. ſuas. puto qõ hoc ius admini-
ſtrandi nõ poſſit eſſe appropriatũ etiam laico prout eſt vniuerſale.
x. q. j. ſacerdotes. xvi. q. j. c. j. ⁊. c. in noua. ⁊. c. ſe. de conſti. eccleſia. de iu
di. decernimus. lxxxviij. di. iudicatum. de eta. ⁊. quali. indecorum: ⁊
dicto. c. ex ratione. Unde habent nudã facultatem adminiſtrandi:
⁊ nomine alieno: ideo nõ quaſi poſſidẽt: ſed tenent alijs: ⁊ ſi priuarẽ
tur hac facultate adminiſtrãdi non poſſent agere poſſeſſorio nomi
ne pprio. Ad hoc qõ ſcribit Inno. de reſcrip. edoceri vbi dicit qõ ta
les habẽtes vniuerſales adminiſtrationes ſine ti. agere nõ poſſunt
in iudicio nomine proprio. idẽ puto in clerico habẽte tale ius: quia
ppter hoc nõ conſequitur dominiũ: nec appropriatum ius admi-
niſtrandi: alias qd ſpirituale non traderet in cõtractum non gra-
tuitum: ſine vitio ſymonie: cõtra id qõ non. ne pla. vi. ſu. c. ij. Ex his
deciſio ſurgit de laicis: quibus cõceditur pbenda pro ſuſtentatione
qõ fieri põt: vt not. de inſti. c. ij. q: nec res pbende poſſident: nec ius
adminiſtrãdi appropriatum quia tale ius ſpirituale non poſſet cã-
dere in laicũ de ſpirituali. de preſcrip. cauſam: vnde tanquam pcur.
in re ſua adminiſtrat: ⁊ ſic nõ quaſi poſſidet nec eiectus poſſet agere
poſſeſſorio nomine pprio: ⁊ hoc ſufficiat de pncipali paſſu: an et in
20 quib' ſit dare quaſi poſſeſſio. † ¶ Uenio ad ſcõm articulũ pncipale
in qua agendũ eſt de modis querendi ⁊ de eis que requirunt ad que
rendã quaſi poſſeſſionẽ etiã in incorporalib'. Et primo videam' de
actib' ⁊ ſignis querende quaſi poſſeſſionis. ſcõo videbimus de req-
ſitis circa actus. Aduertendũ qõ quedã cõcurrũt in querenda quaſi
poſſeſſione pncipaliter: ⁊ immediata pncipia vt eſt anim' ⁊ corpus
l. iij. de acq. poſſeſ. dicit Inno. j. c. in lr̃is. in prin. magne gl. Suppo-
ſito aũt aio qdam ſunt actus inſtrumentales ad querendã quaſi poſ
ſeſſionẽ veri quidã ficti poſitiui. ¶ Ad primũ per actũ naturalẽ ve-
rum apprehenſionis poſſeſſio in incorporalibus immediate nõ qri
tur: hinc eſt qõ in incorporalibus non cadit vera traditio. l. iiij. ff. de
vſufru. ff. de ſeruit. l. quoties. ⁊. l. ij. ⁊. l. ſi ſeruus. §. incorporales. ff. de
acqui. re. do. de ſo. cõpe. cõqueſt': nec etiã in eis põt dari vera appre
henſio: q: ius corporaliter nõ eſt apprehenſibile tanꝗ incorporale:
relinquitur qõ ſi queratur per aliquos act' corporales qõ nõ appre
henditur per ſigna imediata coherẽtia iuris: ſed artificialr. ad hoc
deſtinata vt in pposito. Qñq; ſunt actus apprehẽſionis rei ad quã
⁊ in cuius finẽ ius eſt deſtinatũ. Quidã ſunt acceſſorij ad rẽ in cuius
finem eſt ius deſtinatũ vel acceſſorij ad ius. Quidã ſunt act' oĩno ex
tranei ⁊ ſeparati a iure ⁊ re in cui' fines eſt deſtinatũ ius. Primi ca
ſus exemplũ. Apprehẽdo fundũ dñantẽ animo ſeruitutis querẽde
in fundũ ſeruiẽtẽ: nõ querit quaſi poſſeſſio per tales actus: q: p hoc
nõ datur pati reſpectu iuris ſeruitutis a quo cauſat quaſi poſſeſſio
vt. d. l. l. iij. ⁊. d. l. quoties. nõ ob. l. ſi fund'. ff. de ſerui. vr. predi. ⁊. l. qui
duo. cõi diui. ⁊. l. ſi binarũ ediũ. ff. de ſerui. vr. predi. q: ſi cõſtat de aio
cõſtituende ſeruitutis: bene per talẽ actum cõſtituit: ſed per hoc nõ
creatur quaſi poſſeſſio: q: etiã ſine quaſi poſſeſſione: dumtñ aliqua
intercedat traditio transfertur pprietas iuris. ff. de iure do. l. in fun
dum. C. de pac. traditio: ⁊ hoc put agitur de poſſeſſiõe nouiter creã
da. Sed ſi ageretur de quaſi poſſeſſione iam formata trãſferẽda: bñ
transfert traditione fundi dñantis: vt ſi exiſtẽs in quaſi poſſeſſione
ſeruitutis vie vendat fundũ dñantem alteri: ⁊ tradat fundũ aio etiã
transferendi quaſi poſſeſſionẽ ſeruitutis iam in eũ formatam: illam
transfert. ff. de ſer. vr. pre. l. ſi edes. §. ſi. ⁊. l. ſi ego. §. j. l. ij. §. interdictum
de iti. actuq; pri. l. via. §. ſi fundus. ff. de ſerui. vr. predi. l. cum fundus.
Per hoc cõcludit qõ ſi aliquis ingreditur ciuitatẽ habentẽ caſtrum
ſubiectum ratione ſubiectionis vel iuriſditionis vel eccleſiam habẽ
tem ſubiectam capellam. Si ante tenens ciuitatẽ erat in quaſi poſ-
ſeſſione iuriſditionis caſtri vel eccleſiam in quaſi poſſeſſione capelle
qõ acquiritur quaſi poſſeſſio ſubiectionis ⁊ iure illo patiẽtis abſq;
alio particulari iuriſditionis exercitio: ſecus ſi quaſi poſſeſſio non-
dum eſſet formata in aliquẽ: ⁊ ego ingrediar ciuitatẽ vel eccl'iam aio
querendi quaſi poſſeſſionẽ iuriſditionis vel caſtri vel capelle: q: tũc
21 nõ acquiro: ⁊ hoc no. pe. ff. de ſerui. l. ſeruitutes. in repetitione. † Ex
his ſcõa decidit queſtio quam tangit Inno. in. c. in lr̃is. de reſti. ſpo
lia. an traditione fundi decimalis vel inductiõe in fundũ queratur
quaſi poſſeſſio iuris decimalis in. j. parte. ij. glo. magne dicit qõ acq
ritur quaſi poſſeſſio. al. l. iij. §. dare. ff. de vſufru. immo plus dicit qõ
apprehenſa vna gleba terre fundi decimalis acquiritur quaſi poſſeſ
ſio iuris decimalis totius fundi: dũtamẽ totus fundus ɔtinuus ſit:
⁊ nullus illã partẽ fundi poſſideat. alr̃. dictã. l. iij. §. dare. iuncta. l. iij.
§. j. de acq. poſ. in alia aũt parte glo. eiuſdẽ. ver. illud autẽ. nõ placet
⁊ illud corrigit ⁊ cõcludit qõ traditione fundi decimalis nõ querit
quaſi poſſeſſio iuris decimalis: q: per hoc nõ datur vſus iuris deci-
malis reſpectu partis eius. ff. de acqr. re. do. l. ſi ſeruus. §. incorpora-
les. ff. de ac. emp. l. ratio. §. ſi inter. nec ob. l. iij. C. de vſufru. Inno. fa-
cit pro. dicit eñ qõ expreſſe vti debet vt acqrat quaſi poſſeſſionem.
Itẽ q: vſufructuarius naturaliter poſſidet fundum vt in eo habeat
partem dñij. igitur traditione fundi facilius transfert quaſi poſſeſ-
ſio iuris vſufru. quã traditione fundi trãſferat ius decime: cum de-
cimarius naturaliter nõ poſſideat fundũ vt hic: qõ ſi agat de trãſfe-
renda quaſi poſſeſſione iam formata iuris decimalis: q: rector iam
exiſtens in quaſi poſſeſſione iuris decime cum animo transferendi
hanc poſſeſſionẽ alium in fundum inducit decimalem procedit pri
ma opi. per iam dicta: ſi agitur de creanda nouiter: ſi vna cum tradi
tione fundi accepit aliquã partẽ decime ⁊ credit acqrere quaſi poſ-
ſeſſionem: q: hic datur pati reſpectu iuris decimalis ſm Innocẽ. in
predicta glo. ver. ⁊ hoc forte valeret traditione autẽ ſolius fundi nõ
22 creat quaſi poſſeſſio iuris dcimalis ⁊ ſic pcedit tertia opi. † Ex his
inducitur an ex inductione in poſſeſ. caſtri. vel ciuitatis animo trãſ
ferendi quaſi poſ. iuriſditionis in eis: an hoc actu inducatur. bar. in
l. iij. de acqui. poſ. dicit qõ ſi agit de acquiſitione bonorum locorum
caſtri apprehenſione vnius loci caſtri acquirit totũ caſtrũ: q: caſtrũ
eſt totum vnum. l. gaius. de le. ij. ⁊. l. predia. ⁊. l. patronus. de lega. iij.
Si agitur de acquiſitione quaſi poſſeſſionis iuris caſtri exigit ali-
quod exercitium iuris ſciente ⁊ patiente illo cui in iuriſditione pre
iudicatur ⁊ ſufficit exercitiũ alicuius particularitatis iuriſditiõis.

all'.l.ſterili.§.ſi.ff.quēadmodū ſerui.amit.Credo qȝ ſolo igreſſu ci-
uitatis vl' caſtri cū apparatu iuriſditionali acqritur quaſi poſſeſſio
totius reſpectu iuris vt eſt tex.ff.de cōdi.z de.l.publius.de offi.pre-
fec.vig.l.j.l.obſeruare.§.ſi.de offi.ꝓcōſu.z le.z hoc ingrediēdo tāꝗ
dñs vel iuriſditionē habens:eo ꝙ preeminentiā illā oſtendit aliqd
tangit de iuriſditionis actu.qꝛ tale annectitur iuriſditioni.de offic.
leg.volentes.vt lite pen.c.j.Aduerte tamen ꝙ ſi agitur de acqrēdo
iure totius ꝓuincie.opȝ qȝ ingrediatur principalē ciuitatē vt dicta
l.j.z ibi hec verba ponit Guil.de cugn.dictū autē Bar.ꝓcederet qñ
ingrederet̃ ciuitatē non in apparatu iuriſditionali quo caſu poſito
melius diſtingui poſſet an ageret̃ de creanda an de iam creata trāſ
23 ferenda vt in predictis dictū eſt.†Ex his decidit̃ aliud dubiū : qd ſi
aliqs inducitur in poſſeſſionē corporis eccl'ie animo acqrēdi quaſi
poſſeſſionē iuris adminiſtrandi reſpectu ciuilis:an q̄ratur ex p̄di-
ctis:videt̃ qȝ nō:ſi agitur de creanda.Sed cōtrariū puto:qꝛ ingredi
eccl'iam eſt coherere adminiſtratiōi eccleſie.Ideo ſtatim cū ſuperio
re inducēte ingredit̃ incipit tangere aliqd de adminiſtratione eccle
ſie z de iure adminiſtrandi qȝ cōſiſtit etiā in ſtenere z ſic acqrit quaſi
poſſeſſionē iuris adminiſtrandi ad hoc.de p̄ben.dilecto.qȝ no.de
24 electi.tranſmiſſa.†Ex hoc apparet qȝ ſi aliqs inducit̃ in poſſeſſio-
nem capituli vel chori:an acqrat quaſi poſſeſſionē iuris eligendi p
predicta videt̃ qȝ nō vbi agitur de creanda. In cōtra.facit qꝛ actus
cap'li eſt ſolum propter ius dādē vocis.Ideo vt illi coherens acqri
videtur quaſi poſſeſſio iuris eligendi:ſed nō ſic apprehenſione fun-
di quo ad decimas.cū poſſeſſio fundi ꝓpter aliud principale ſit ſcȝ
querendi dñium.l.j.§.j.de acqr.poſ.puto qȝ non acquiratur:qꝛ per
ingreſſum nihil tangit de parte iuris eligendi.fateor qȝ ex hoc eſt
quaſi poſſeſſio capituli z hȝ licentiā ꝓpria autoritate apprehēdēdi
25 quaſi poſſeſſionē iuris eligendi.†Ex predictis puto qȝ ſi iudex po
neretur in poſſeſſione tribunalis qȝ illius traditione acquireretur
quaſi poſſeſſio iuriſditiōis:qꝛ eo qȝ in apparatu ad tribunal ſedet:
26 aliqd tangit de iuriſditione ad hoc p̄eall'.c.dilecto.†Ex his patet
qd iuris ſi aliqs poneretur in poſſeſſiōe loci:vbi colligitur paſſagiū
an quaſi iuris poſſeſſio q̄rendi paſſagiū acqreretur: z puto qȝ ſi lo-
cus etiā eſſet deſtinatus ad colligēdū paſſagiū nō acqreretur quaſi
poſſeſſio iuris colligendi paſſagium:qꝛ domus ingreſſu nō tangit
aliqd de parte iuris colligendi paſſagium.Et per hoc datur via ad
27 multa.†Ex his deciditur ad dubiū.ſ.ſi canonicus ſit inductus:vel
prelatus in poſſeſſionem fundorū caſtrorū villarū vel quaſi poſſeſ-
ſionum eccleſie:an per hoc dicatur acqſiuiſſe quaſi poſſeſſionē iuris
prebendalis vel prelature.Inno.variat in.d.c.in literis in dicta gl.
ij.magna.ver.Idē dicūt eū acqrere tenet ſcōm quoſdaȝ qȝ acqrat
quaſi poſſeſſionē iuris canonicalis vel prelature quo ad ius admi-
niſtrandi ſoluȝ in reſpectu ad illa que occupantur:z ſic non erit niſi
poſſeſſio iuris canonicalis vel prelature ſimpliciter.Sȝ reſpectu ad
ingreſſa ſpecialiter:z ideȝ dicit in iuribus ep̄alibus z huiuſmodi re
citat aliquos dicere:z hoc ſibi placet qȝ per hoc nō acqrit quaſi poſ
ſeſ.iur.canonicalis vel prelature nec in totū nec quo ad poſſeſſionē
tantum:ex quo nō eſt in poſſeſſione vniuerſalis iuris aliquo modo
apto ad vniuerſalem poſſeſſionē transferendā.Hoſtiē.tenet ꝙ ſi do
mus vel fundus pertineat ad prebendam eius ingreſſus z cū aīo:et
intentione querendi totū acqrit quaſi poſſeſſionē iuris vniuerſalis.
all'.dictā.l.iij.§.ſi.ff.de acq.poſ.ff.d acq.here.l.pro herede.z i le.gen.
Credo ꝙ ſi cōſuetudine deſtinatū ſit illud vt ſignū tradite poſſeſſio
nis qȝ pro ingreſſu fundi tunc transfertur quaſi poſſeſſio vniuerſa
lis iuris.ar.de cōſue.c.ij.z ꝙ.j.dicā de inſtallatione vel inueſtitura:
z no.de elec.tranſmiſſa.z ſic pōt intelligi.c.dilecta.de p̄ben.Si autē
nō apparet aliqd de cōſuetudine qȝ ſolū acquiritur quaſi poſſeſſio
adminiſtrandi ſpiritualia z nō temporalia:z eſt cauſa:qꝛ eo qȝ fun-
dum ingreditur ſuperiori patiente vel cōducēte aliqd tangit de ad-
miniſtratiōe tēporaliū:ergo rōne cōtiguitatis z eiuſdē adminiſtra
tionis z eiuſdē ſpeciei quaſi poſſeſſio extendit̃ eiuſdem ſpēi:dūmtñ
cōſtat de animo per.d.l.poſſideri.§.j.Ad ſpūalia aūt nō extenditur
lȝ claudatur ſub vniuerſali genere iuris adminiſtrandi prebendam
vel dignitatem:qꝛ ſpecies adminiſtrandi q̄ tangit̃ eſt inferioris gra
dus z habet ſe inferius ad ius adminiſtrandi ſpūalia: qꝛ eſt alteri⁹
ſpeciei z ſuperioris gradus.ad hoc no.Inno.de capel.mo.dilectus
28 z dicam.†Ex his deciditur aliud dubiū:ſi inducatur qs in poſſeſſio
nem eccleſie vel fundorū eccleſie ratione iuris patronatus:an ꝑ hoc
ſit in quaſi poſſeſſione iuris patronatus.Et eſt aduertendū qȝ ſi pa
tronus eſt clericus ex patronatus iure cōſeqtur ius eccleſiam defen
dendi:z bona eccleſie adminiſtrandi vacante eccleſia ius preſentan
di z ius in ſubſidium alimentandi:habet z ius ꝓceſſionis z honori
ficentiam tuendam vt pȝ ex no.xvj.q.vij.filijs z nepotibus.z per to
tam.q.de offic.or.cum nos.de ap.bone.de inſti.ex frequentibus.de
priuile.cum et plantare.§.in eccleſijs.Hec omnia iura excepto iure
adminiſtrandi etiam habet laicus patronus vt pȝ ex iuribus pre-
dictis.Puto igitur ꝙ apprehenſione poſſeſſionis eccl'ie z inductio
ne in fundis eccleſie acqritur quaſi poſſeſſio tangentis iuris admi-
niſtrādi z quaſi poſſeſſio honorificentie:ſed nō ius preſentandi niſi
aliter ſit vſus.ar.eius qȝ dictum eſt de inductione in fundo decima
li:ſaluo niſi quaſi poſſeſſio iam eſſet creata in patronum donantem
alteri:qꝛ illa quaſi poſſeſſio bene transfertur ſciēte z patiēte ſuperio
re ſi induceretur aīo illam poſſeſſionē trāſferendi.vt.l.ſi edes.§.ſi.ff.
de ſer.vr.pre.l.ſi ego.§.j.ff.de publi.Hec omnia vera ſunt:niſi cōſue
tudo haberet ꝙ hoc eſſet ſignum tradite poſſeſſionis vt dicta decr.
29 ij.de cōſue.†Ex his deciditur aliud dubiuȝ.qd ſi aliqs inducitur in
poſſeſſionem eccleſie vt ſubiecte:vel poſſeſſionū eius:an per hoc ac-
quiratur quaſi poſſeſſio iuris ſubiectionis:puta ꝙ ingrediendo ec-
cleſias vel fundos eccleſie cum eo qȝ ingreditur aliqd tangit de iure
ſubiectionis illam acqrit z illius quaſi poſſeſſionem. Ex his decidi
tur aliud vltimum dubiuȝ quid ſi fundus tradatur feudatario z ipe
ingreditur animo transferendi iuris vaſallitici in dominum an per
talem ingreſſum in feudatarium acquiratur quaſi poſſeſſio.Credo
qȝ ſic:qꝛ vt dixi aliqñ tangitur de iure vaſallitico z ſubiectionis: eo
qȝ aliqd recepit a dño vt ſubiectus:z ſic ſubiectio coheret traditiōi
fundi:z hoc ſufficiet ꝑ primo.ſ.de actibus ſubſiſtentibus inquā ap-
30 prehēſione rei ad quā vel in cuius ſinē ius eſt deſtinatum. ¶ †Nūc
autem reſtat deſcendere ad act⁹ ſe acceſſorie ad rem in quam ius eſt
deſtinatum vel ad ius principale.Exemplum in preſtatione cenſus
hic actus eſt actus acceſſorius ad ſubiectionem z videtur qȝ arguat
quaſi poſſeſſionem.j.de reſtitu.ſpo.cum veniſſent.de relig.do.cum
dilectus.z.c.cum venerabilis.de cēſi.omnis anima.In cōtra.de pri
ui.accepimus.de cen.quanto. Dico qȝ preſtatio cenſus arguit ali-
quid ad ſubiectionem ſaltem reſpectu illius cenſus z eius quaſi poſ
ſeſſionem.Sed ſeparata ab illa certe nō arguit:qꝛ actus eſt equiuo-
cus:aliquando eſt ſignum ſubiectionis:aliqñ ſignum ꝓtectiōis ali-
quando ſignum exemptionis.alterum ergo neceſſarium nō arguit.
C.vnde cogna.l.nō ob hoc.de preſump.illud.hoc apparet ex no.hic
per glo.z ex no.de ꝑuile.ſi papa.li.vi.xi.q.j.magnū:nō arguit ergo
ſubiectionē vel eius quaſi poſſeſſionem niſi ad limites determinate
preſtationis cenſus.ſimile qȝ no.bar.ff.de vſufru.l.cum in reȝ verſo
vt vidiſtis ex preſtatiōe annua catenus cōcludi quatenus ex modu-
lo preſtationis cōcluditur.ff.de iti.actuqȝ pri.l.j.§.hoc interdicto:z
de aqua quot.z eſti.l.ſi diuturnarum.z.l.j.§.q̄ſitum.z.§.in rem.ff.ꝙ
vi aut clam.l.aut qui alter.§.ſi quis dum putat per qȝ dicit ꝙ ſi ru-
ſticus ſoluit omni anno par caponū preſumitur gratis facere.niſi
alia cauſa ſubſit preſtandi ad quam preſtatio determinetur:vt qꝛ la
borerium ab eo tenet.C.de agri.z cen.litibus.lib.xi.vnde nō preſu-
mitur ſoluere tanꝗ vaſallus.niſi aliud appareat.all'.l.ſolemus.in ſi.
ff.de offi.ꝓconſu.z per hoc apparet ꝙ iſte traditiones brancorum z
cereorum in feſtiuitatibus principalibus a ciuitatibus alijs:z caſtris
cum cōmuniter ſint deſtinati in ſignum ſubiectionis arguunt ſubie
ctionem:ſed nō determinatam:qꝛ vaga ſunt cum preſtentur aliquā
do rōne recomendationis z protectionis:qñqȝ ratione totalis ſub-
iectionis vt practicatur in tuſcia.ar.dicte decre.accepimus.z.c.q̄to
31 niſi aliud in traditione appareat determinatum.†Ex his ſcdo in-
fertur quid de actu inſtallatoris:qui ſit aut in loco ſedis p̄ncipaliter
prelature qñ agitur de quaſi poſſeſſione iuris prelature z quando ſit
in ſede principaliter iuris canonicalis vt ponere ad ſedendū in cho-
ro vel capitulo:nunqd ex talibus actibus transfertur quaſi poſſeſ-
ſio.Inno.tangit hoc in.c.in literis.in glo.magna.ver.tamen iura:z
dicit quoſdam dicere ex talibus actibus quaſi poſſeſſionem totius
iuris canonicalis z prelature transferri.de preben.dilectus.z.c. dile
cto.de renun.cum inter.Recitat alios dicere hic tantum de iure nō
reperiri ꝙ per tales actus ſit vt ſignum tradite poſſeſſionis tranſ-
fertur quaſi poſſeſſio.de conſue.c.ij.Si a ꝯſuetudine tales actus nō
ſunt deputati tanꝗ loca:z ſigna tradēde poſſeſſionis per huiuſmo
di inſtallationeȝ nō acquiritur quaſi poſſeſſio.dicit tamen ꝙ hodie
habet generalis cōſuetudo que pro iure eſt ſeruanda.ff.de legi.l.mi
nime qȝ in talibus iuribus queratur quaſi poſſeſſio archiep̄alis ar
chidiaconalis iur.cuiuſcūqȝ alteri⁹ dignitatis ex tali inſtallatione
per decre.dilectus.z.c.dilecto.de renun.cum inter.Exigitur tamen
qȝ inſtallatio ſiat per illum ad quē pertinet.de offi.archi.vt noſtrū.
z.c.dilecto.Credo de iure qȝ per actum inſtallationis in ſede prin-
cipali in eccleſia etiam circunſcripta qualibet cō ſuetudine acquirat̃
quaſi poſſeſſio iur.prelature.dumtamen ſubſit hic intentio inſtallā
tis z inſtallati:z facultas tradende poſſeſſionis pendeat ab inſtallā
te ipſa quaſi poſſeſſio eſt tm̄modo reſpectu iur.inſtallanti admini-
ſtrandi z eo qȝ in ſide principali recipitur:tangit aliqd de admini-
ſtrationis actu:ideo querit totum ſi habeat animuȝ querendi totū.
ar.eorum que dixi ſupra circa primos actus.Sed per inſtallationeȝ
canonici in aliquo loco capituli:qꝛ hi actus ſunt determinati ad a-
lios particulares actus canonicalis iuris vt ad ius eligendi z ſimi-
lia que ſunt ſubiecta quedā z per inferius ad ius canonicale nō acq
rit̃ quaſi poſſeſſio iuris canonicalis : niſi conſuetudo aliud dictet:z
in hoc procedet dictum Inn.Sed ſi ſic inſtallaretur in choro princi
pali loco canonici:qꝛ neceſſario hic tāgitur aliqua pars iuris admi
niſtrandi ex ſuperiore.ad hoc credo ꝙ acquiretur quaſi poſſeſſio iu
ris canonicalis cautius eſt volenti concludere quaſi poſſeſſioneȝ:vt
probet conſuetudineȝ.Sed hic eſt dubium : ſi non poteſt inſtallari
in loco ad hoc deputato propter violentiam forte aliquorum:nun
quid poſ

quid poſſit fieri ipſa inſtallatio in alio loco ad hoc non deputato lo
co deputati ita q̄ acq̄ratur quaſi poſſeſſio.tenet Inno.in pre.all.
glo.q̄ nō:niſi cōſuetudo ſpecialis aliud habeat:nam ꝙ ex talibus
actibus transferatur poſſeſſio ſit preter ius ⁊ cōtra naturā. Ideo in
talibus non eſt extendenda licentia.ff.de legi.ꝙ verum et in regula
que cōtra.de regu.iur.lib.vi.Recitat ꝙ alij ↄtra:⁊ hoc verius credit
Inno.ar.vt lite pen.eccleſia.ij.dum tamen locus ille ad dignitatē
de cuius poſſeſſione agitur pertineat ad hoc.xxiij.diſ.In noīe dn̄i.
poſt mediū ⁊ dicit q̄ Inno.met tenuit.s.e.cū ſuper quādo vtitur
quis vt dicebam aliquo iure particulari de parte iuris canonicalis
aut prelature:vt q: elegit ordinauit vel alium actum facit particu-
larem cum animo q̄rendi ius vniuerſale.Hoc caſu dicit Inno.in di
cto.c.in literis ꝙ acq̄rit quaſi poſſeſſionem totius:ſi vtatur intēdēs
vt vniuerſale q̄rat.⁊ hoc ſciat aduerſarius .all.de capel.mo.dilect⁹.
⁊ de poſtu.prela.bone.de relig.do.c.j.⁊ fortius ſi generaliter vtatur
in omnibus que occurrunt facienda ſcd̄m morē dignitatis in iure
32 ep̄ali ſiue canonicali:q̄ lati⁹ expediā.j.circa requiſita. ¶ †Venio
ad tertiam ſpeciem actuū ꝙ q̄dam ſunt actus omnino extranei vel
ſeparati a iure vel re principali. Et primo q̄ro quid de traditiōe pe-
cunie vel terre.dicit Inno.in.d.c.in literis.ꝙ ſi cōſuetudo habet ꝙ
hic actus ſit ſignum tradite poſſeſſionis transfertur poſſeſſio aliter
nō.all.c.ij.de cōſue.tales actus appellantur inueſtiture.Unde vidē
dum an per actum inueſtiture transferatur poſſeſſio.Glo.contradi
cunt glo.de cōſue.c.ij.dicit ſic cōtrarium tenet glo.de preben.pro il-
lorum.⁊.c.accedens.de dona.per tuas.de his que fiunt a maio.par.
ca.c.ex ore Inno.in.d.c.in literis:tenet q̄ eſt dictum Hoſti.in ſum-
ma huius ti.§.j.ver.q̄d ergo recitat quoſdā tenere ꝙ transferatur
quaſi poſſeſſio per dictū.c.ij.Sed recitat dominum ſuum tenere cō
tra:q: actus corporalis neceſſarius eſt per q̄ dicit errant notarij di
centes q̄ per baculū ei poſſeſſionem dedit inueſtiendo nec ob.q̄
dicitur de clauibus traditis.l.clauibus.de ↄtrahen.emp.q: ille act⁹
eſt maior vel magis proxim⁹ traditioni:q: ex eo datur poteſtas ape
riendi:nec ob.ꝙ dicitur inſtrumentis traditis.de renun.ſane.vt lit.
pen.eccleſia.de offi.deleg.coram.ff.de pac.Item q::nam pro inſtru
mentum poteſt quis defendere ius ſuum ⁊ in illo ius cōtinetur:ſed
baculus vel feſtuca nimis ſunt remote a re vel iure cuius quaſi poſſeſ
ſio intenditur nec ob.de conſue.c.ij.q: illud ſpeciale in eccleſia q̄ ſine
apprehenſione dn̄ium acquirit.C.de ſacro ſanc.eccle.l.ſi.dicit tamē
cōſtitutio federici ⁊ cōſuetudo laicorum tabellionum defendit in ti
tu.quid ſit inueſti.⁊ per quos fiat inueſti.c.j.ſcd̄m Hoſti.⁊ Inno.de
conſue.c.j.dicit q̄ inueſtitura non transfertur poſſeſſio per.l.ex ſti
pulatione de acqui.poſ.datur licentia ſm̄ Azo.propria autoritate
ingrediendi poſſeſſionem per.l.fundi.§.j.⁊.l.predia.et.l.q̄ in eo.ff.
de acqui.poſ.dy.variat in regula.j.de reg.iur.in.vi. Adherere tamē
videtur opi.q̄ poſſeſſio nō transferatur.ff.de acqui.poſ.l.cum here
des.s.de elec.cum in cunctis:tangit aliquid Hoſti.in ſum.de inſtit.
§.j.Reiectis ſuperfluitatibus recurrendum eſt ad gloſ.in.c.autori-
tate.de inſti.iunctis no.per compo.de elec.tranſmiſſa.videlꝫ q̄ q̄n
inueſtitura procedit iure tranſlationis ⁊ non transfertur quaſi poſ
ſeſſio ſed ſolum creatur ius:q: ſumitur tunc pro collatione:aut pro
prouiſione vt dicit glo.in dicto.c.autoritate:⁊ ſentit Dy.in regula
prima.in.vi.⁊ cōpo.in dicta decre.ex tranſmiſſa. Q̄nq; ſeq̄tur tota-
lem tranſlationem iuris quam cōmuniter faciunt Archi.de offi.ar
chi.ad quem:⁊ tunc de iure iſtud ſignum eſt remotū a traditiōe rei
vel quaſi poſſeſſione iuris:et ſic non transfertur quaſi poſſeſſio:niſi
forte eſſet actus partim adminiſtrationis vt ſi in eccleſia inueſtiret
per pulſationē campanarum per traditionem panorum altaris vel
alterius actus:tunc acquiritur quaſi poſſeſſio adminiſtratiōis. Sꝫ
ſi veſtitura eſſet per birretum vel annulum:non dignitatis vel per-
tinens ad eccleſiam vel proprium inſtituentis vel inſtituti vel alicu
ius tertij:tunc ſi eſt deſignatum a conſuetudine vt ſignum tradite
poſſeſſionis transfertur poſſeſſio:et hoc reſpectu nulla ſpecialitas
in eccleſia.de ↄſuetudine.c.ij.q̄ eſt ſi eſt vocans ſiue fiat in re preſen
ti ſiue abſenti ſicut loquitur.c.ij.⁊ in hoc non bene dicit Compo.q̄
exigitur q̄ fiat in re preſenti ſi poſſeſſio non eſt vacans non transfer
tur poſſeſſio niſi prius per ſententiam vel aliter ſit primo poſſidens
priuatus:⁊ per hunc actum inueſtiture extraiudicialiter facte non
ſuſpicatur vel ſuſpicari debet ſe poſſe repelli:ſecus ſi iudicialiter fa-
ceret animo amouendi a poſſeſſione primum poſſidentem.l.cū vni
uerſas.§.pretor.ff.de acq̄r.poſ.de dam.infec.l.damni.§.non ſolum
ſi ex noxa.can.aga.l.ij.Si actus nō eſt deſignatus a conſuetudine vt
ſignum tradite poſſeſſionis:⁊ tūc ſi fiat in re preſenti trāsfertur pri-
mo.ar.l.ij.C.de acq.poſ.ſm̄ compo.all.l.iij.§.ff.e.ꝙ intelligo verū
abſq; dubitatione q̄n agit̄ de transferenda quaſi poſſeſſione de qua
loquitur ⁊ breuiter puto ꝙ nō transferatur:datur tamē licentia in-
grediendi.vt dicit cōpo.in loco preall.ad ꝙ.l.predia.ff.de acq.poſ.
habet tamē hodie generalis cōſuetudo tales actus eſſe ſignum poſ
ſeſſionis transferende.Ex his patet vltimum q̄d iuris in traditio-
ne clauium:⁊ hic actus abſq; dubio trāsferret veram poſſeſſionē cor
poralem rerum.ff.de cōtrahen.emp.l.clauibus:⁊ puto q̄ etiam p-
ficeret in tranſlatione dum tamen ſint claues eccleſie:ſed ſi eſſent cla
ues alterius poſſeſſionis eccleſie trāsferetur quaſi poſſeſſio ſola ad-
miniſtrationi tēporalium per iam dicta ſupra circa primam ſpeciē
actuum.Ad hoc no.in decre.de his q̄ fi.a ma.par.ca.ex ore:vbi nar-
ratur de hac traditione clauium.⁊ per Bar.in.l.iij.de acq̄ren.po.ad
hoc ea.l.§.ſed ſi vixerim.Hec omnia vera ſaluo niſi cōſuetudine ta-
lis actus eſſet deſtinatus vt ſignum traditionis totalis poſſeſſiōis:
⁊ per iſtam poteſt inferri ad multa ſufficiant predicta:⁊ hoc de acti-
33 bus iuris. ¶ †Nunc venio ac actus poſſeſſionis ⁊ fictos hoc eſt arti
ficio iuris introductos ad transferendam poſſeſſionem de quib⁹ in
l.q̄ in eo.⁊ in.l.iij.⁊ in.l.q̄uis.⁊ in.l.interdum.ff.de acq̄r.poſ.quos
enumerat glo.s.de cōſue.c.ij.iunctis ibi additis ad gl.primo q̄d de
his verbis:do ⁊ aſſigno tali tale ius in re vel talem prebēdam:vel ta
lem canonicatum.Innoc.in.c.in literis.in gloſ.ij.magna poſſeſſio
iuris prebendalis dicit q̄ per hec verba transfertur quaſi poſſeſſio
all.de renun.cum inter.de preben.dilectus.c.dilecto.puto q̄ lꝫ hec
verba aliq̄n introducant traditionem poſſeſſionis rei corporalis.ſi
fiat in re preſenti.vt.l.ij.C.de acq.poſ.l.ſi in eo.§.ſi que vendidero:⁊
in re abſenti tantum inducat licentiam ingrediendi.ff.de acq.poſ.l.
predia.tamē iſta verba nō ſufficiunt ad transferendam quaſi poſſeſ
ſionem niſi in caſibus de quibus dixi.s.apprehenſione rei corpora-
lis conſecutiue aliquando q̄rit quaſi poſſeſſionem:q: tūc hec verba
prolata in re preſenti:ſi transferant veram poſſeſſionem rei transfe-
rent ⁊ in illis caſibus acceſſorium quaſi poſſeſ.iuris.ſed principali-
ter de per ſe quaſi poſſeſſionem iuris transferre non poſſunt:q: ibi
non cadit traditio vel aſſignatio:ſed ex pati aſſignatur.vt.d.l.iij.ff.
de vſufr.⁊.l.quoties.ff.de ſeruitutis:ſaluo niſi aſſignatio fieret per
iudicem.vt no.Inno.de conceſ.preben.cum noſtris.in gl.pe.ad hoc
inſti.de offi.iudi.§.ſi.ff.de acqui.poſ.l.iij.in ſi.ff.ſi ex nox.cauſa aga.
l.iij.ad ꝙ no.glo.ff.de condi.fur.l.⁊ ideo.Sed eſt dubiū quid de iſtis
actibus verbalibus:⁊ actis ad transferendam nouam poſſeſſionem
ſi poſſidens cōſtituat ſe nomine alieno poſſidere de quibus in.l.q̄
in eo.ff.de acq̄ren.poſ.tangit Innoc.in.d.c.in.c.in literis.in glo.ij.
magna.ad ſi.ver.dicunt etiam aliqui vbi dicit quod iur.decimalis ⁊
omnium iurium incorporaliū acquiritur quaſi poſſeſſio:ſi ille qui
prius illa iura poſſidebat in poſſeſſionem:vt q̄ prius ſuo nomine
poſſidebat incipiat nomine alieno poſſidere.ff.de acquir.poſ.l.q̄
in eo.dic ſi agitur de acq.poſ.natura rei ratione iuris:vbi ius eſt ta-
lis nature q̄ in re detur vera poſſeſſio vt in vſufructu.acquirit̄ poſ
ſeſſio.vt.l.interdum.⁊.l.q̄uis.de acq.poſ.C.de dona.l.q̄quis.ſi agi
tur de querenda quaſi poſſeſſione iuris:ſi iam eſt formata trāsfertur
vt dicit Innoc.⁊ tenet Bar.ff.de acq.poſ.l.q̄ in eo:⁊ hoc verum ſi
conſtitutio fiat ab illo qui quaſi poſſidet:ſecus ſi ab alio q̄ quaſi poſ
ſidetur.arg.d.l.q̄uis.⁊ dicit Bar.in.d.l.ꝙ in eo.ad hoc.j.de reſtitu.
ſpoliat.olim.ij.de re iudi.cum ſuper.⁊.c.ſuborta. Si quaſi poſſeſſio
nondum eſt formata ⁊ ſic agitur de nouiter creando non creatur per
actum conſtituti q̄ non eſt ordinatus ad creandum:ſed ad transferē
dum:⁊ q: ex hoc nō adeſt pati exercitium iuris.vt dicta.l.iij.§.dare.
⁊ dicta.l.quoties.Ex predictis infertur primo:ꝙ ſi ep̄s vel aliter p̄-
latus habeat rectorem eccleſie ſubiectum:⁊ rector ille alterius nomi
ne cōſtituat ſe poſſeſſorem vel poſſidere ⁊ alterum in dominū reco
gnoſcat:non transfert poſſeſſionem quaſi ſubiectionis:licet Inno.
variet in.c.ij.de in integ.reſti.in prin.magne glo.firmat tamen hoc.
de reſti.ſpo.olim in cauſa:patet q: ex iſtis actibus fictis non trāsfer-
tur niſi poſſeſſio quā habet cōſtituens.de acqui.poſ.q̄uis vt dicta
l.interdum.ſed poſſeſſus in ſe nihil poſſidet:q: poſſidetur.ff.de vſu
ca.l.ſi is qui pro emptore.⁊.l.cū heredes.§.j.ff.de acq.poſ.⁊.l.quod
ſeruus.non ob.l.iij.§.q̄ ſeruus.e.ti.Ubi ſeruus ſe tradendo priuat
dominum poſſeſſione:q: illud procedit in poſſeſſione vera:nos agi
mus hic de ficta.Itē ibi agitur de transferenda vera poſſeſſiōe:hic
agitur de transferēda quaſi poſſeſſione que habetur pro pati illius
a quo pendet poteſtas iuris trāsferendi.vt.d.l.iij.⁊.d.l.quoties.no.
Inno.de cauſa.poſ.cum eccleſia.de offi.or.conquerente.⁊ in preall.
decre.olim.Secundo per hoc deciditur:an ſi ep̄us exiſtens in quaſi
poſſeſſione ſubiectiōis eccleſie:ſi conſtituat ſe alterius nomine poſ-
ſidere.an quaſi poſſeſſionem transferat.tenet Inno.q̄ ſic.de reſtit.
in integ.c.ij.in glo.ij.vbi nos dicimus iuxta prin.Idem videtur di
cere in canonicis vel beneficiatis permutantibus et exiſtentibus in
quaſi poſſeſſione iuris tituli q̄ per hunc actum cōſtituti intercedē-
te ſuperioris autoritate inuicem ſibi transferunt quāſi poſſeſſionē
⁊ transfertur illa quaſi poſſeſſio:que in vtroq; ex canonicis erat mi-
xtura actus ſuperioris autoritate cū actu inſtituētis:qui principa
liter mouet ab autoritate mixta.no.de re.permu.q̄ſitum. Idē dico
de patrono in alium transferente ius patronatus:exiſtēte in quaſi
poſſeſſone iuris illus ⁊ cōſtituentis ſe poſſidere. Idem in exiſtente
in quaſi poſſeſſione eligendi. Idē in exiſtente in poſſeſſione iuris
iuriſditionis:⁊ ſic de ſingulis:que vera puto q̄n quaſi poſſeſſio pōt
alteri proportionari ꝙ erit ſi clericus nomine laici conſtituat ſe q̄ſi
poſſidere titulum beneficij vel ius eligendi vel pater nomine extra-
nei conſtituens ſe eſſe in quaſi poſſeſſione filiatiōis vel maritus no-
mine tertij in quaſi poſſeſſione iuris maritalis nō transfertur quaſi
poſſeſſione ex incapacitate ſuſcipere debentis.Eſt ⁊ alius act⁹ fict⁹

in traditione poſſeſſionis corporalis.ſ.per retentionē partis iuris. Ideo ſi aliqs habens ꝓprietatem plenā animo donādi ꝓprietatē retineat vſufructū poſſeſſionis trāſfert.C.de dona.l.quiſqs. Credo vt.ſ.ꝙ in poſſeſſione creādi talis retentio nō operat̃: q̄r ex vſupati creatur.vt.d.l.iij.§.dare:ſed ſi agat̃ de iā formata trāſferenda ſec⁹. Ideo ſi canonicus animo transferendi ius eligēdi:vbi pōt retineat ius eligendi:ſi exiſtēs in quaſi poſſeſſiōe exercitij iuriſditionē ciuilē criminalē ⁊ ſpecialē retineat criminalē animo transferendi q̄ſi poſſeſſionē ciuilis vel ecōtra quaſi poſſeſſio transfertur illius iuriſditionis quā trāſferre intēdit. Sed exiſtēs in pleno dñio retinēdo dñium nudū ꝓprietatis:nō puto ꝙ trāſferat quaſi poſſeſſionē iuris vſufructus:q̄r ille nō habet in ſe formatā. Item ſi eṗs eſt in plena ſubiectione ⁊ quaſi poſſeſſiōe iuris eṗalis:ſi retineat vnā ſpēm iuris epiſcopalis animo trāſferendi aliā trāſfert̃ quaſi poſſeſſio.et hec dicta ſufficiāt circa actus q̄rendi quaſi poſſeſſionē ⁊ ſit finis p̄mi puncti.

34 ¶ †Nunc ſcḋo reſtat deſcēdere ad ſcḋm punctū ſcḋi articuli p̄ncipalis.ſ.videre de reqſitis circa ꝑſonas res vel act⁹ ad hoc vt hec q̄ſi poſſeſſio acq̄ratur:⁊ q̄r iq̄rēdo quaſi poſſeſſio occurrūt principaliter tria vel quatuor.primo cōtra quē acq̄ratur et res ipſa in qua poſſeſſio iuris acq̄ritur ⁊ ius ipſum in quo quaſi poſſeſſio intenditur.primo videbimus de requiſitis ex parte q̄rentis. Scḋo de requiſitis ex parte ei⁹ cōtra quē.⁊ Tertio de reqſitis ex parte rei vel iuris. ¶ Ad primum ex parte querere volētis exigitur capacitas illius iuris:et quaſi poſſeſſionis.de preſcri.cām:ideo iudeus in xp̄ianam non poteſt querere quaſi poſſeſſionē maritalē.de diuor.gaudemus.not.de reſti.ſpo.ex parte minor annis nō pōt q̄rere quaſi poſſeſſionē maritalem ad cōtrahendū matrimoniū vt ibi.hereticus nō pōt acq̄rere quaſi poſſeſſionē eccl̃iarū ſpūaliū.xxiij.q.vij.c.j.⁊.ij.⁊ no.Io.viij.diſtin.quo iure. Iudeus nō pōt acquirere quaſi poſſeſſionē iuriſditionis in xp̄ianum.liiij.di.nulla.de iude.cū ſit.⁊.c.ſpūali.laicus nō pōt acquirere quaſi poſ.iuris ſpūalis.de preſcrip.cām.nec iuriſditionē in clericum.de fo.cōpe.ſi diligenti. Inferior a papa nō pōt acq̄rere quaſi poſſeſſionē ſumme plenitudinis p̄tātis pape:q̄r illam habet a dño:⁊ illius inferior eſt incapax.xxij.diſt.in nouo.⁊.c.ſe.⁊.c.oēs.⁊ eſt dictum Inno.de poſtu.prela.bone.ij.in glo.in verbo acq̄ritis.ad ſi.ver.cōtra papam autē.no.glo.de p̄ſcri.cū nobis. Itē nec pōt iferior acq̄rere quaſi poſſeſſionē libertatis:cū in ſuperiorem nō recognoſcēdo.de preſcri.cū nō liceat. Sed eſt dūbiū de alijs regibus ⁊ ciuitatib⁹ particularibus videtur ꝙ poſſint:qui ſi.ſint le.per venerabilē.§.venerabilem.⁊.c.inſuper:⁊ in multis locis ponit Bar.⁊ ſpecialiter i.l.ij.ff.ne q̄d in loco ſacro.multa alia loca allegaui in q̄bus ponit in.d.c.per venerabilem:nunc nō inſiſto.veritas eſt ꝙ de iure quis non pōt acq̄rere quaſi poſſeſſionē totalis libertatis:quin ſaltē recognoſcat imperium ⁊ ſuperiorē aut papam loco imperij.vt.d.c.cum nō liceat vij.q.j.in apibus.C.de preſcri.xxx.an.l.cōperit:⁊ ſi acquirit de facto eſt nec poteſt eſſe iuſta. Nunq̄d autē inferior pōt acquirere quaſi poſſeſſionē reſeruatorū in priuilegiū principis de q̄bus.de offi.dele.ꝙ tranſlationē.de excel.p̄la.ſicut viuere:vel quo ad imperium p̄tātem ligandi vel creandi notariū ⁊ ſimilia deciſio p̄ꝫ.ex.d.c.per venerabilem.de ſi.inſtru.cum.P.tabellio. Ex his deciditur dubium an inferior clericus poſſit acq̄rere quaſi poſſeſſionē iuris excōicādi.hoc dubium tangitur.de offi.or.cōquerente.de fo.cōpe.cum contingat.de his q̄ ſi.a ma.par.ca.peruenit.de reſt.ſpo.olim.iij.ꝙ quaſi poſſidere poſſit.facit q̄ḋ no.in.d.c.cōquerente.vbi Io.an.poſt Hoſt.in verbo recipiendo.ver.ſi autē.dicit ꝙ cōſuetudo tribuit curam.de elec.dudum. Cōtrarium tꝫ Hoſt.in.d.c.cum cōtingat:q̄ diſtinguit inter prelatos ⁊ nō prelatos:⁊ primi p̄ñt.de elec.dudū.de offi.or.cū ab eccleſiarum:ſcḋi aūt nō.de offi.archid.nō ſatis ⁊.c.pe. Innocē.in.d.c.olim.diſtinguit inter habētes p̄tātem ordinariā ⁊ nō h̄ñtes vt primi poſſint:q̄r de talibus loquit̃ euangeliū.Math.vj. Quodcūq̄ʒ ligaueris ⁊c.⁊ Mathei.x. Amen dico ⁊c.⁊.c.pe.accipite ſpūm ſanctū ſcḋi aūt nō:ſic nec laicus acquirit quaſi poſſeſſionē cōfeſſiones audiendi. Cōcludit ⁊ hoc tene menti q̄ ponit in.d.ca.puenit.ꝙ ſi ſit p̄latus vel habēs p̄tātem ordinariā:vel etiā ſimplex clericus vel canonicus ſubiectos etiā habēs in taliter ſubiectos acquirere pōt q̄ſi poſſeſſionem p̄tātis excōicandi:ex quo hꝫ iuriſditionē cui annecti pōt vel habens ſaltē p̄tātem p̄eminētialem tanq̄ in ſubiectos ⁊ hāc cōcluſionem tenent dñi de rota cōclu.ccccxxvij.per hoc p̄ꝫ q̄ḋ circa reſeruata ordini eṗali illorū poſſeſſionē nō q̄rit inferior.vt de cōſuetu.quanto.de priuile.accedentibus.de offi.archi.non ſatis.de quo dic vt ibi:⁊ hoc de primo requiſito.ſcḋo exigit̃ vſus i iſto vſu ⁊ exercitio tria exiguntur:quorū alterum reſpicit qualitatem vſus:alterū quātitatem:alterum q̄dam extrinſece requiſita cum vſu. Exigitur p̄mo in qualitate vſus:ꝙ vſus ſit ꝓportionabilis iuri cui intendit̃ quaſi poſſeſſio:ita ꝙ detur exercitium actu vel habitu tali iuris aut alicuius partis. Uel ſic ꝙ detur exercitium totalis iuris aut alicuius partis ſubſtantialis iuris:vt ſi vult q̄rere ius eligendi eligat:ſi ius preſentandi p̄ſentet:ſi vult querere iuriſditionē exercendi exerceat:⁊ ſic de ſingulis.ff.de iti.actuq̄ʒ pri.l.j.per totum.ff.de aqua quoti.⁊ eſti.in.l.diuturnarum.⁊.l.j.§.item queſitum.⁊.§.priorem.⁊.§.ſi q̄s:⁊.§.ex pacto. Ideo ſi vſus eſt vagus ⁊ equiuocus ad plura iura:non

arguit ad quaſi poſſeſſionem alterius vt hic.⁊ de preſump.illud.nō ſufficit ergo ad cōcludendum quaſi poſſeſſionem iuris eligendi q̄ḋ interfuerit electioni:q̄r potuit intereſſe vt conſultor vt teſtis:vt aduocatus vt notarius.no.glo.ſ.c.cum eccleſia.de elec.cumana.de offi.archi.vt noſtrum.⁊ ꝙ ibi no.de hoc.de preben.dilecti.facit q̄ḋ no. Inno.de reſti.ſpo.ex parte.nam ſi tenui mulierem in domo:nō arguitur quaſi poſſeſſio matrimonialis:q̄r talis actus eſt ꝓportionabilis ꝯcubine mercenarie ⁊ alijs. Ideo q̄ñ vſus eſt vagus ⁊ pōt ꝓportionari ⁊ non ꝓportionari iuri:nec quaſi poſſeſſio intendit̃:opꝫ q̄ḋ vſus fiat ſub rōne illius iuris:⁊ ad illud ius determinatur:nā ſi cenſum recipit quis ratione ſubiectionis:mulier deferret annulum vt vxor arguit quaſi poſſeſſionē matrimonialis vt hic.⁊ de preſumpt.illud ad.l.j.⁊.iij.ff.de ſerui.ru.predi. ¶ Scḋo in vſu dicebam cōſiderandum vſus qualitatē:⁊ videntur exigere tria exercitia:vt de vſus ſ.c.cum eccleſia.⁊.j.c.cum olim.tex.exigit vſus nō minus.xxx.dierū ff.de iti.actuq̄ʒ pri.l.j.§.hoc autē interdicto. Alibi ſentit ꝙ ſufficiat vnius diei vſus.vel ſufficiat exercitiū vnius actus tm̄.ff.de aq̄ quoti.⁊ eſti.l.j.§.ꝙ actus pe.in.l.ſeruitus. Recitat Inno.dicere ꝙ exigitur duplex actus,⁊ dicit ꝙ hoc ponit in.c.cum eccleſia.ſ.c.ſꝫ hoc nō dicit ꝙ vnicus ſufficit per.l.j.§.ariſto.ff.de aqua quoti.⁊ eſti. Bene dicit q̄ḋ ad creandā cōſuetudinē exigunt̃ ſaltem duo.per.l.nemo C.de epi.au.ipſe autē pe.in.d.l.ſeruitutes.dicit ꝙ in actu electiōis ſufficit vnicus actus.in alijs requirunt̃ illi ⁊ tot actus quot arbitrabitur bonus iudex.alleg.l.⁊ ſi aqueductus.C.de ſerui. Inno.de poſtu.prela.bone.ij.dicit ſolummō pōderandū naturā actuum.⁊ ſcḋm naturam eorū arbitrabit̃ bonus iudex. Hoc autē declarat meli⁹ ipſe in.c.cum eccleſia.ſ.c. Cy.autē vtit̃ alijs verbis in.l.j.⁊.ij.C.de ſerui.⁊ Bar.alijs in.d.l.j.§.hoc interdicto:ſed vt plurimum ſequunt̃ Innocē.⁊ lꝫ diuerſificent in verbis cōſonāt in effectu:⁊ in hoc ſit breui⁹ cōcluſio ꝙ exiguntur tot ⁊ talis actus ⁊ talium iurium exercitia que cōcludant vtentem vt iure:vel ꝑ iure ſuo ⁊ patientē pati vtentē vti pro iure ſuo vt.d.§.hoc interdicto.⁊.d.l.j.⁊.ij.⁊ q̄r hoc declarabitur.infra in parte vbi tractabo de requiſitis illius cōtra quē acquiratur quaſi poſſeſſio:nō plus inſiſto. ¶ Tertio in vſu dico cōſiderandum de requiſitis extrinſece circa vſum ⁊ iura que dicunt oportere ad q̄rēdam quaſi poſſeſſionem vti iure vt pro iure ſuo.l.j.§.iuſ.recte.ff.de iti.actuq̄ʒ pri.l.fundo.eo.ti.l.j.§.ſed ſi iur.⁊.§.ariſto.de aqua quot.⁊ eſti.ff.quēadmodum ſerui.amit.l.ſi.⁊.d.l.j.⁊.ij.C.de ſerui.ſed eſt dubiū quō exigat̃ vti vt ex iure ſuo:an exigatur q̄ḋ vtat̃ vt ꝑ iure ſuo:q̄r putet vere ius adeſſe:an ꝙ vtatur vt pro iure ſuo:vt q̄r ſic vtatur lꝫ putet ⁊ ſciat ius nō adeſſe. Inno.ſ.c.c.j.recitat quoſdā tenere ꝙ exigitur ꝙ vtatur vt pro iure ſuo:q̄r vere aſſit.⁊ fuit opi. Azo.vt dixi.ſ.circa prin.q̄r verum videtur.de reſtitu.ſpo.ex tranſmiſſo.⁊.c.ex parte.ſ.c.ex cōqueſtione.l.ij.§.quedam.ff.de interdic. Dic ꝙ quedā ſunt iura in quibus poſſeſſio habet annexam cauſā ꝓprietatis.de quibus.in.d.l.ij.§.quedam.⁊ per glo.⁊ doct.ſ.c.paſtoralis.⁊ in his oportet q̄ḋ vtatur vt pro iure ſuo:q̄r vere aſſit. Quedam ſunt iura in quibus eſt dubium:an habeant annexam cauſam ꝓprietatis ad q̄rendā quaſi poſſeſſionem vt eſt quaſi poſſeſſio iur.matrimonialis ⁊ iuris beneficialis. Quedam ſunt iura in quibus eſt certum poſſeſſioni non annexam proprietatem:oportet ergo ſubijci examini de quaſi poſſeſſione iſtorum duorum iurium:vꝫ iuris matrimonialis vel iur.beneficialis.⁊ poſtea videbitis quid de alijs iuribus:⁊ circa iſta duo iura videbitur an vel quomodo habeat annexam proprietatis cauſam. Inn.hoc examinat.in.c.in literis.⁊ in.c.ex parte.M.⁊ primo aliqui tex.exigunt in matrimoniali titulum matrimonij ⁊ copulam.de reſti.ſpo.ex tranſmiſſa.⁊.c.ex cōqueſtione.e.ti.cōſing:⁊ titulū matrimonij tractatū cū affectione maritali ⁊ copula.vt in.c.ex parte.M. Iḋ videt̃ exigere ſolū titulū matrimonij. In alia parte videt̃ exigere tranſductionem cū tractatu ⁊ ſponſalibus p̄cedentibus vel ſequentib⁹.c.illud.j.de p̄ſumpt.videt̃ exigere famam vicinie.⁊ tractatum:⁊ maxime cū inſtrumētis dotis:que ſe nominēt vir ⁊ vxor. ¶ Inno.in.c.ex parte.M.in cōfuſo tangit aliquas opi.q̄s nō recito ſuo ordine. Prima opi.ꝙ ad cōcludēdā quaſi poſſeſſionē ſufficit ꝓbare ſolū titulū mr̄imonij:ad finē intendendi poſſeſſoriū nō dicit tamē q̄ḋ habeat poſſeſſionē:ſꝫ dicit ꝙ titulus matrimonij hꝫ effectū poſſeſſionis ad partū poſſeſſorij.all̃.decr.ex parte in illa alternatiua ibi q̄ūo vultis ⁊c. Nō placet ſibi hec opi.quā tāgit in gl.magna.ver.ſed videt̃ hec a cōtrario:q̄r ex quo nō hꝫ poſſeſſionē nō poteſt agere poſſeſſorio:ſed oportebit eam vendicare adiecta cauſa de iure canonico etiam ſi ſit ſponſa de futuro q̄ḋ no.vel potius officium iudicis imploratur.de ſpon.ex literis. Scḋa eſt opi.quā etiam tangit in.j.glo.q̄ḋ ad acquiſitionē poſſeſſionis matrimonialis exigatur cōcurſus proprietatis matrimonij veri vel preſumpti vel apparentis:⁊ in hoc recitat varias opin. Aliqui exigunt q̄ḋ probetur aliquod genus ſponſalium cum copula:⁊ ſufficit q̄ḋ probetur contractus validus ſui forma extrinſeca:lꝫ non aſſit veritas matrimonij propter aliquod impedimentum.ad hoc alle.dictā decre.ex parte:prout dicit q̄ḋ nō potuit reſtitui:q̄r nō erat deſtituta aliquo iure aut cōmodo matrimonij.hanc opi.tenentes dicunt q̄ḋ ex cōtractu matrimonij vel ſponſaliorum:quis non eſt in quaſi poſſeſſione ita

q̄ḋ agere

qꝺ agere poſſit poſſeſſorio: ſi copula nõ interceſſit: dicunt tamẽ tũc
agi officio iudicis vt faciat illa exhibere que debent ſponſalia exhi-
bere a viro. de ſpon. ex literis. ij. ꝛ dicunt qꝺ cõtra iſtam vltimam pe
titionem adiutus: ex quo cõſanguinitas vel alia per quam cõcludi-
tur defectus ꝓprietatis matrimonij. de reſti. ſpo. ex trãſmiſſa. ꝛ etiã
de iure obiecto de impedimento ſuperuenienti. de iureiur. quemad
modum: ꝛ poterit cõiunx cõcludere illam petitionem ingrediendo
monaſterium. de cõuer. cõiu. ex publico. quo ad effectum tamẽ agen
di nõ ſufficit ſcðm iſtos ꝓbare ꝙ ei vt vxor intendat vel vt ſponſa:
qñ eam nõ cognouit nec ſufficit ꝓbare ꝙ eam vt ſponſam vocabat:
vel vt vxorem. nec obſ. q ſi. ſint le. ex tranſmiſſa. ꝛ c. per tuas: qꝛ talia
ꝓbare ſufficit quo ad legitimitatẽ ꝓlis: nõ autẽ ad effectus partus
poſſeſſorij: qꝛ ibi fauor legitimitatis hic anime periculũ: qꝛ ibi nul-
lus diffitetur matrimoniũ hic ſic. copulam autem exigunt iſti iter-
ceſſiſſe: ꝛ alter negat: ꝛ ambo ſimul fuerunt quo caſu preſumit̃ inter-
ceſſiſſe: qꝛ ſtatur dicto aſſerentis. de frigi. c. j. de deſpon. ipu. contine
batur. de preſump. ſuper tertio. de deſpõ. impub. alias in prin. atte-
ſtationes. per que cõcludunt iſti ſolum tractatũ tantum ſpõſaliorũ
de preſenti vel futuro ſine culpa nõ ſufficere ad cõcludendam quaſi
poſſeſſionem: ꝛ fortius nõ ſufficere cõtractum matrimonij inter in-
habiles etate ad matrimoniũ: lꝫ ſint habiles ad ſpõſalia de futuro:
ſiue ſint cõtracta per ſe ſiue per patruum vel alium vt patet ex dicta
decre. ex parte. Nec ob. predictis ꝙ ſi dicatur ex hoc ſeqtur qꝺ ſi ali-
quis petat ancillam reſtitui nõ cõcluderetur quaſi poſſeſſio niſi pro
betur de ꝓprietate ancille: ꝛ ſimiliter de canonicatu ꝛ mercenaria: ꝫ
illud. de preben. dilecto. ꝛ de his q̃ fi. a ma. par. ca. ex ore. qꝛ actus ma
trimonij ſunt vagi ꝛ equiuoca ad multa iura. Nullus enim eſt actus
in matrimonio q nõ ita ꝓportionetur adulterio ꝛ ꝯcubinatui ſicut
vagi: niſi aſſit cõſenſus matrimonialis vel ſponſalia: nam dato qꝺ
ſe cõiuges vocent hic actus ꝓportionat̃ adulterio: multoties adul-
teri ſe ꝯiuges vocãt ad paliandа peccata ꝛ q̃uis lex inter tales iudi
cet matrimonium. de ri. nup. in libere. C. de nupt. ſi vicinus. iura ca
nonica fortius iudicant adulterium niſi probetur cõſenſus vxoris
xxx. q. vij. c. j. ꝛ c. mulieres. ꝛ c. qualis. ꝛ no. j. de preſcri. illud. ſecus eſt
in actibus canonicatus: qꝛ quedam ꝓportionantur ita canonicis ꝙ
non alijs ſicut intereſſe electionibus ꝛ cõibus tractatibus ꝛ preben
da recipitur. Ideo ex iſtis tanq̃ canonico tantũ ꝓportionabilibus
acquiritur quaſi poſſeſſio. ſecus eſſet ſi actus aliqui in canonicis in-
uenirentur alijs proportionabiles. de elec. cum cãm. de regu. iu. c. ij.
ꝛ ſic eſt in actibus ſeruitutis: lꝫ enim in multis cõueniat ancilla cuꝫ
mercenaria: nõ tamẽ in omnibꝰ. nõ enim eſt ptãs vocis vel vice ſup
mercenaria: ꝛ tamẽ olim fuit ſuper ancilla: lꝫ nõ olim. l. ij. ff. de his q
ſunt ſui vel alie. iuris. inſti. e. ti. §. ſed eo tẽpore. Item mercenaria au
ditur cõquerens de dño: nõ ancilla ſic indifferenter. ff. de indi. l. nul-
la. Exigitur ergo vt cõcludatur quaſi poſſeſſio ancille qꝺ probet̃ ali
quid tñ de actibus ꝓportionabilibus ancille: ꝛ opꝫ qꝺ non ſolum
actus impertinentes excludantur: ſed etiã ꝓmiſcui vel equiuoci. no
ta. de offi. archi. vt noſtrũ. ad hoc qñ ꝛ quibus quarta pars. de leg. ij.
C. lib. x. de le. iij. l. hoc legatum. qꝺ intelligo ſm Io. an. niſi per con-
iecturam diſcerni poſſit in quã partẽ vel ſexus actꝰ exercetur. ff. de
leg. ij. l. legato. §. ij. Item dicit Hoſt. ꝙ diſcernitur a mercenario ſer-
uus: qꝺ ſeruus nõ acquirit ſibi mercenarius ſic: ꝛ ꝓſequitur multas
alias differentias que de ſe patent inter mercenarium ꝛ ſeruũ. Ter-
tia principalis opi. eſt ꝙ ſufficiat ad cõcludendã quaſi poſſeſſionꝫ
maritalem ꝓbare tractatũ maritalem vel cõiugalem: qꝺ ipſa porta
bat annulum vt vxor ꝛ eam vocabat vxorem: ꝛ in ceteris ſe habebat
vt vxor. alle. c. ex parte a contrario. de reſtitu. ſpo. ex cõqueſtione. et
c. literas. Quarta opi. qꝺ ſi attendit̃ effectus reſtitutionis poſſeſſio
nis quo ad cetera preter q̃ quo ad copulam ſufficit ꝓbare tales tra-
ctatus abſq; copula: ſi intendit reſtitutionẽ: ſed ſi quo ad copulam:
opꝫ ꝙ copula ꝓbetur per decre. ex trãſmiſſa. Quinta opi. eſt. ꝛ i hac
reſidet Inno. ꝛ ſufficit ad cõcludendã quaſi poſſeſſionẽ iuris mari-
talis vt ꝙ iacuit cum ea: vel alium actum fecit qui ſpecialiter coniu
gibus ꝓportionatur ꝛ nõ alijs: altero cõiuge hoc ſciente qꝺ alter in
tendit acquirere quaſi poſſeſſionẽ maritalem in patiente. Cõcludẽ
do veritatem in qua cõcludã iſtam poſſeſſionẽ: ſciendum ꝙ poſſeſ-
ſio liberi hominis a iure eſt improbata: qꝛ incapax eſt perſona libe-
ra poſſeſſionis vt res niſi in cauſa diſcreta ꝛ a iure permiſſa permit-
tatur: ꝛ ideo haberi nõ põt ſine cauſa vera vel preſumpta a iure per-
miſſa: vt notabiliter dicit glo. de reſti. ſpo. ex trãſmiſſa. ꝛ ſic hꝫ anne
xam cauſam ꝓprietatis in aliquo. Ideo eſt cõcludendũ ꝙ ſi intendi
tur ſola poſſeſſio nõ cõſiderato aliquo poſſeſſionis effectu: quicũq;
actus cõcludit verum fictum aut preſumptum matrimoniuꝫ inter-
cedente aliquo tractatu: cõcludit quaſi poſſeſſionẽ iuris maritalis:
ꝛ ſi cõcludant copulã vere vel preſumptiue: cõcludũt etiã quaſi poſ-
ſeſſionem reſpectu copule. Qui autẽ ſint actus cõcludẽtes matrimo
nium ponunt̃ de preſump. illud: ſi actus ſunt nihil proportionabi
les: nõ tamen cõcludunt matrimoniũ vere aut preſumptiue quo ad
habitum poſſeſſionis: ſufficit exercitium illius actus cum intentio
ne vtriuſq; de qua conſtet acquirendi quaſi poſſeſſionem matrimo
nialem. ꝛ ex hoc illi actus iuncta intentione vtriuſq; cõcludunt ma
trimonium: cum ſolus cõſenſus etiam tacitus matrimonium indu
cat. de ſpon. tua. ꝛ c. tue. ꝛ c. is qui. Nec exigo veram exiſtentiaꝫ vin
culi matrimonialis: ſed ſolam apparentiam ex tribus rudibus. alĩs
indicibus ꝛ principalibus. ſ. conſenſus ꝛ legitimi. alias lecti hoc eſt
perſonis habilibus ad matrimonium aduenientе dato ꝙ propter
alia impedimenta nõ aſſit verum vinculum matrimonij. de diuor.
porro. Exigitur etiam quo ad finem reſtitutionis petende qꝺ ma-
trimonium ſit in facie eccleſie cõtractum: ꝛ ſecundũ formã. c. cuꝫ in-
hibitio. de clan. deſpon. vel ſaltẽ qꝺ ſit ab eccleſia approbatum. qui
fi. ſint legi. qꝺ nobis. alias licet cõcludatur poſſeſſio: non ſufficit ad
poſſeſſorium: qꝛ euidenter iniuſta: nam ab eccleſia talis poſſeſſio re
probatur: ꝛ nedum ꝙ eccleſia audiret petenteꝫ reſtitutionẽ: ſed etiã
cõiunctos ſepararet ad tempus. de ma. cõtra interdict. eccle. cõtrac.
c. j. ꝛ. ij. ꝛ. d. c. cum inhibitio. Apparet ergo caſus vnus in quo ad ha
bitum quaſi poſſeſſionis exigitur vt pro iure ſuo: ꝛ ꝙ ſibi vere aliqd
aſſit vel apparenter de ꝓprietate iuris. Sed dubium eſt de iure ca-
nonicali prelationis aut beneficij: an habeat annexam cauſam pro
prietatis. Ita ꝙ ſit neceſſe aliquid de titulo docere. Hanc. q. tangit
Inno. in. c. in literis. ꝛ in. c. ex parte. M. j. titu. pxi. Ioã. an. in cle. j.
de ca. poſ. ꝛ ꝓprie. ꝛ plenius in addi. ſpe. de reſtit. ſpo. ſuper rubrica:
pro parte que exigitur ꝓbatio ti. facit: qꝛ in matrimonio carnali exi
gitur vt ſuperius eſt dictum: ergo in ſpirituali. de tranſla. ꝓla. in-
ter corporalia. Secundo qꝛ ius ꝯmune reſiſtit poſſeſſio in beneficijs
ſine titulo: naꝫ dicunt iura ꝙ nec haberi nec teneri poſſunt abſq; ca
nonica inſtitutione. de inſti. c. ij. ꝛ c. frequentibus. in regula. j. cũ cõ-
cor. de regu. iu. lib. vj. in cõtra. ꝛ c. cum ſuper. ꝫ. e. ti. ꝛ c. literis. j. titu.
proxi. Inno. in. d. c. in literis. in gl. ij. mag. ver. ſed ſi appellatione di
cit ꝙ exigitur qꝺ doceat ſe in poſſeſſiõe reductũ autoritate ſuperio
ris: ꝛ alio cõſuetudinario ordine. alle. c. in literis. ꝛ. ꝫ. e. cum olim. et
in alia parte gl. eiuſdẽ in ver. Iuris autem canonicalis. dicit qꝺ il-
lius acquiritur quaſi poſſeſſio: ſi quis generaliter vtatur beneficio
vel prelatura patientibus illis ad quos ſpectat. alle. ff. de ſer. l. quo-
ties. ꝛ idem Inno. de poſtu. prela. bone. in glo. magna. ver. ꝛ hoc di-
cimus. In alijs tenet qꝺ quo ad habitum poſſeſſonis non exigitur
patientia habentis poteſtatem inſtituendi: vnde exigit hoc vt pro-
betur iuſta. Sed ſcðm exigit hoc vt non manifeſte concludatur iniu
ſta: ſed dicit qꝺ talis ſic euidenter iniuſta nõ parit poſſeſſorium: pro
hac determinatione eſt expreſſa. j. de do. ꝛ cõtu. cõtingit. in. c. ex par
te recitat illam opi. vbi cõcludit ꝙ ſufficit canonicũ docere aliqueꝫ
actum de proportionabilibus canonico: ꝛ ſi exerceat ſciens ꝛ inten-
dens ſibi querere poſſeſſoriam quaſi poſſeſſioneꝫ canonicalis iuris
ſibi acquirit illam ſcientibus ꝛ patientibus illis: quoruꝫ intereſt. al-
leg. de preben. dilecto. de his que fi. a ma. par. ca. ex ore. ꝛ de cap. mo.
dilectus. ꝛ hoc dicit ſibi plus placere quã qꝺ notauit in. c. in literis.
glo. in cle. j. de cauſa poſ. arguit pro ꝛ contra: inducendo illum text.
vt non exigatur probatio proprietatis vel tituli ibi ſolo: ꝛ reſpõdet
illi textui ſi quis teneret opi. oppoſitam ꝛ nihil cõcludit Io. and. in
addi. ſpe. in titu. de reſt. ſpo. ſuper rubrica dicit referre an agatur de
acquirenda quaſi poſſeſſione prelature: vel alterius beneficij a cano
nicatu ꝛ exigitur autoritas ordinarij in poſſeſſionem inducentis: et
ſic ſaluat opi. Inno. in. c. in literis. ꝛ in. c. bone. An agatur de acqui
renda quaſi poſſeſſione iuris canonicalis in cognitione tunc dicit
qꝺ alterum de tribus modis eſt ſufficiens. Primo qꝺ probet quod
fuit in quaſi poſſeſſione canonicatus poſſeſſionis ꝛ beneficij: exercẽ
do illa que ſolis canonicis proportionantur ſicut intereſſe electioni
bus cõmunibus tractatibus prebendam recipere: ſtallum in choro
habere lectionem euangelium ꝛ epiſtolam etiam in ebdomada ſua
legere: cameram habere ſolitam canonicis aſſignari. de qbus de pre
ben. dilecto. Scðo dicit qꝺ ſufficit ꝙ exercuerit actus ꝓmiſcuos ꝓ-
portionabiles canonicis: ꝛ tales actus ſufficerent ad creandã quaſi
poſſeſſionem: ſaltem ꝑ qua detur poſſeſſorium in odium violenti.
Inno. dicit qꝺ ſoluꝫ ſufficit probari qꝺ habetur ꝛ tenetur ꝛ reputa-
tur ꝓ canonico. alle. no. in titu. de teſte. §. nunc videndum. v. multũ
ꝛ Archi. tangit de eo qui mit. in poſſeſſionem cauſa rei ſer. c. j. li. vj.
ꝛ recitat bonagui. tenere qꝺ exigitur ſicut in matrimonio probatio
tituli: ꝛ ſic dicit qꝺ ſeruat curia. alle. iij. q. j. §. ptꝫ. verſi. ſed obijcitur.
xxxij. q. ij. qꝺ no. de cõſec. di. iiij. quid iuris. Bertran. in dicta cle. j. di
cit obtentum in palatio poſſeſſionẽ haberi nõ poſſe abſq; titulo al
le. regulam. j. de regu. iur. lib. vj. quam opi. ſequitur etiam Pau. ꝛ te
nent domini de rota ſua. cõclu. clvj. ꝛ cõclu. cccclix. ꝛ. ccccxxxij. dicũt
tamen qꝺ licet ex cõfeſſione partis aduerſe non iuſtificatur titulus
qui non habetur ex cõfeſſiõe: ſed ex canonica inſtitutione. ij. q. iij. le-
gum. de inſti. ex frequentibus. Hinc eſt qꝺ cõfeſſio tituli non ꝓdeſt
beneficiato. vt no. Io. an. de eo qui mit. in poſ. c. j. lib. vj. in verſi. ter-
minari. in nouella. ꝛ Archi. in. c. fi. de cõfeſ. eo. titu. in verſi. pro cõfeſ
ſo. Si tamen pars cõfitetur eum habere ius in beneficio: hoc ſufficit
ad cõcludendam quaſi poſſeſſionem ꝛ coloratam ad agendum etiã
poſſeſſorio: ꝛ hoc dicunt domini in duabus vltimis allegationibus
ꝛ ſic fuiſſe de facto obtentum: mihi videtur de iure tenendum quod
ſi agitur de ſolo fine habendi poſſeſſionẽ corporalẽ rerũ beneficij te-
nendo qꝺ habeat naturalẽ: qꝺ tñ ſupra nõ tenui: ꝛ ingreſſu acquirit̃

ſine aliquo titulo ipſa poſſeſſio: dū mō intimetur: alias interim de-
tur vel negligat cuſtodium eccleſie vel poſſeſſoriū: ſic intelligo In-
no. de poſtu. prela. bone. ꝛ alle. vt eccle. be. c. j. in fi. xvj. q. ij. non liceat.
Si intendit acq̄rere quaſi poſſeſſionem reſpectu tituli ꝛ naturaliū
rerum tenendo opi. ꝙ habeat naturalem qđ tamen ſupra nō tenui:
ꝛ tunc vt dicit Inno. in. d. c. bone. in glo. ma. ver. ꝛ etiam dicimꝰ exi-
gitur cōſenſus cōfirmationis vel inueſtitionis: vel ſaltem patiētia:
ꝛ ſcientia cuſtodū eccleſie: ſed inquantum dicit quaſi poſſeſſionē ac-
quiri hoc dependet a ſequenti membro. Si agat vt q̄rat quaſi poſſeſ
ſionem reſpectu tituli quem hꝫ ꝛ non aliam. vt. s. in prin. dixi nō vi
deo ꝙ illam habere poſſit niſi detur patientia illius a quo pendet
ius transferre vt collatoris vel inſtitoris. nā in talibus quaſi poſſeſ-
ſionibus cuꝫ traditio actualis nō cadat: oportet qđ habeatur ex pa
ti illius a quo pendet ius transferendi. l. iij. §. j. de vſuf. s. c. cum eccle
ſia. ꝛ c. cum olim. ꝛ. s. eo. cum ſuper: vbi caſus. Unde nō exigo aliam
tituli iuſtificationem dumtamen patientia oſtēdatur ſuperioris: a
quo pendet ptās ius creandi: nec in canonicatu ſufficere puto patiē
tiam canonicorum cum ab eius nō dependeat ius transferendi: niſi
forte ad capitulum ſpectaret collatio in quo caſu procederet dictuꝫ
Jo. an. ꝛ Inno. ꝛ hec vera qñ agitur de acquiſitione quaſi poſſeſſio-
nis totalis iuris. Si ageretur de acquiſitione quaſi poſſeſſionis ali-
cuius partis iuris canonicalis vt de iure eligendi vel vocem dandi
bene ſufficeret patientia canonicorum a quorum poteſtate pendet
illud ius transferri. s. eo. cum eccleſia. de elec. cum vintoñ. ꝛ c. cuma-
na. ꝛ de poſtu. prela. bone. Cautus ergo ſit articulans in materia vt
ſi intendit cōcludere quaſi poſſeſſionem reſpectu tituli vt cōcludat
patientiam illorum a quibus pendet titulum transferre. Si alium
particularium iurium cōcludat patientiam illorū ad quos ſpectat
illud ius. de his que fi. a ma. par. ca. ex ore. Si autē vltra poſſeſſiōis
habitum intenditur alius effectus: ſi intenditur in fineꝫ poſſeſſorij
recuperande: ſtilus curie hꝫ qđ oportet titulum iuſtificari ꝛ puto ſa
tis iuſtificari ſi oñditur patientia illorum de q̄bus eſt dictum nō ap-
parente aliter ingreſſu nec defectu tituli: nam eo ꝙ patiuntur eſt p̄-
ſumptio: qꝛ eorum autoritate fuit ingreſſus: ſaltem quo ad fineꝫ iu
ſtificandi poſſeſſionē ꝓ facultate agendi poſſeſſorio in odium violē
ti: ꝛ ita ſaluo ſtilum curie: ꝛ opi. doc. qui titulꝰ etiaꝫ iuſtificatur quo
ad hoc ex cōfeſſione partis aduerſe: ꝛ dicunt domini de rota ſi con-
ſtat de igreſſu ꝛ ꝙ nulla iterceſſit ſuperioris autoritas ꝛ cōſtat de ti
tulo de facto nō proficit hoc poſſeſſoria dato ꝙ detur ſcientia eius
a quo pendet transferre: quia cum a iure ſit datus certus modus poſ
ſidendi. ſ. precedente titulo vere vel preſumptiue: dato ꝙ quaſi poſ-
ſeſſio detur ex patientia. Illa eſt euidenter iniuſta: ꝛ ſic nō parit effe
ctum poſſeſſorij: ſic intelligo Inno. in preal. c. bone. ad hoc qđ not.
Joan. an. ſuper rubrica. de reſti. ſpo. ꝛ Inno. de fi. preſ by. cōſtitutꝰ.
Si notorie nō cōſtat de tituli defectu: patet tamen ingreſſus ꝓpria
autoritate nec aliter conſtat de titulo ꝛ patet de ſcientia illorum ad
quos ſpectat: dico ꝙ licet ſic habeat quaſi poſſeſſionem: habet eam
iniuſtam qꝛ eſt intruſus: ꝛ hoc dicit Hoſtien. in. c. in literis. ibi Jo.
and. in glo. magna ad finem. verſi. dicas ergo vel formaliter ſic dicit
qđ per actum cōfirmationis vbi expectatur confirmatio acquiritur
ius adminiſtrandi. de elec. noſti. ꝛ c. transmiſſam. no. de elec. cum in
cunctis. §. cum vero. ex quo habet ius adminiſtrandi per ſeipſum.
habet apprehendere poſſeſſionem omniuꝫ pertinentium ad digni
tatem in qua eſt cōfirmatus. Idem dicit ſi loco cōfirmationis inter-
cedat ꝓuiſio ab habente poteſtatem. alle. de elec. cum nobis. olim.
de tranſla. prela. poſt ele. §. fi. de appel. cōſtitutus. Iteꝫ in beneficijs
in quibus per collationem ꝓuidetur: ſi intercedat collatio. Idem ſi
ad inferiorem ſpectat preſentatio ad ſuperiorem inſtitutio: quia il-
la loco cōfirmationis eſt. de cler. peregri. c. fi. de offi. archi. cum ſatis.
talis ergo ſic cōfirmatus vt inſtitutio poſſeſſionem ꝓpria autorita-
te apprehendere pōt. aliter autem intruſus dicitur de preben. cum
iam dudum: ſm Hoſtiē. Si vero patet qđ tempore ingreſſus nō ha
buit autoritatem: qꝛ latenter eſt ingreſſus: nec cōſtat de cōfirmatio-
ne manifeſte eſt poſſeſſor iniuſtus: qꝛ iure reſiſtente intruſus dicitur
ꝛ cum certo tantummō ꝛ ordine quaſi poſſeſſioneꝫ habere poſſit: vñ
nō habet poſſeſſorium: ſic intelligo ſtilum curie. nec obſ. c. in literis.
quia ibi arguit de corporalibus ad incorporalia. ꝛ ar. ꝓcedit quādo
nō cōſtat de titulo vel legitimo ingreſſu: ꝛ talis predo eſt reſtituen-
dus: vt dicit illa litera: qñ nō cōſtat eum predonem ꝛ iniuſtum poſ-
ſeſſorem. Ideo caute dicit tex. ꝙ exceptio nō canonice inſtitutiōis.
nō obſtat. Nō dicit exceptio non inſtitutionis. ꝛ ſic loquitur qñ erat
inſtitutus: licet nō canonice: ꝛ ſic nō erat manifeſte iniuſtus poſſeſ-
ſor. Idem per omnia puto ſi intendat quaſi poſſeſſionem ad finem
agendi vti poſſidetis: ꝓ turbatione ꝛ hoc dicit et determinat Ber-
tran. in cle. j. de cauſa poſ. nec ob. l. cogi. C. de peti. here. quia loquit
quando nō preſumitur cōtra poſſidentem: dicit tamen qđ nō cogi-
tur docere titulum ad inſtantiam moleſtantis: ſed officio iudicis.
ad hoc. de ꝓcur. ex inſinuatione: ꝛ ſic dicit in curia obtentuꝫ. Si au-
tem intendit finem reſtitutiōis irreuocabilis cōtra officiuꝫ ſuperio
ris: opꝫ ꝙ doceat de titulo tex. eſt optimus de ꝓcu. ex inſinuatione
qui tex. meliꝰ alio ꝓbat ꝙ in poſſeſſorio nō exigitur iuſtificatio poſ
ſeſſionis ex titulo niſi qñ intendit irreuocabilem reſtōnem: qđ tēpe
rat verum de plena ꝓbatione tituli: exigit tamē qualis q̄lis per pa
tientiam. vt ſupra dictū eſt. Idem ſi intendit vt ſi in poſſeſſionē con
firmet: qꝛ opꝫ ꝙ plene. de teſti. ex parte ade. de accu. ad petitionem.
ꝛ de iſtis duobꝰ iuribus ex q̄bus apparet an in ipſis exigat vteteꝫ
vti vt ꝓ iure ſuo. Ita ꝙ vere ius aſſit: ꝛ ptꝫ ꝙ ſic ſaltē p̄ſumptus vel
coloratus: ꝛ ptꝫ ꝙ ſic: qꝛ reqritur ꝙ aſſit ius ſaltem preſumptuꝫ vel
coloratum ꝛc. In alijs autē iuribus regulariter quaſi poſſeſſio nul-
lam hꝫ mixturā cū ꝓprietate. idō nō exigitur vtentē vti vt ꝓ iure ſuo
qꝛ vere ius adeſt. Sed an exigat ꝙ vtatur vt ꝓ iure ſuo: qꝛ putet ad-
eſſe: ꝛ tūc ſi ſolū etiā intendit finis habende poſſeſſionis: non exigit
qđ putet vti vt ꝓ iure ſuo: ſed qđ ſic vtatur q̄ſi ꝓ iure ſuo. l. ij. § pōpo
nius. ff. ſi ſerui. ven. ff. de iti. actuq; pri. l. j. §. ſed ꝛ ſi in re. ꝛ. §. hoc in-
terdicto. s. e. cū eccleſia. ꝛ hoc verū maxime in tenente noīe alieno. ff.
quēadmodū ſerui. amit. l. vſu. ꝛ. l. iij. §. vti. ff. de iti. actuq; pri. ꝛ ſic dꝫ
intelligi gl. Inno. de poſtu. prela. bone. in glo. magna. v. qđ autē. s.
e. cum eccleſia. in glo. ma. in prin. ver. ſed hoc videt: nam vt dicit ibi
predo quaſi poſſeſſionē hꝫ. de reſt. ſpo. in literis. Si aūt agitur ad fi.
habende quaſi poſſeſſionis quo ad finē p̄ſcribendi: an tūc exigat ti-
tulus vel nō: dicam in tractatu effectus quaſi poſſeſſionis: quo ad
preſcriptionē. de cenſi. peruenit. vide Inno. de preſcri. veniēs. ꝛ eo.
ti. c. j. li. vj. cū ibi no. ff. de publi. ſi ego. §. j. ſi ſerui. ven. ſi qs diuturno.
Si autē agitur de effectu quaſi poſſeſſionis quo ad validitatē actꝰ
a iure pendentis vt in iure eligendi. de validitate electionis vel pre-
ſentandi de validitate p̄ſentationis: an exigatur qđ vtat vt pro iu-
re ſuo: hoc expediā vbi tractabo de effectu imediato quaſi poſſeſſio
nis: quem ponam. j. de iure patrona. cōſultationibus: an exigat vtē
tem vti vt ꝓ iure ſuo: qñ agitur de effectu quaſi poſſeſſionis: quo ad
poſſeſſoria creanda expediā. in. c. literis. ꝛ hec ſufficiāt de principa-
li eius articulo. s. videre debes de reqſitis ex perſona acq̄rentis q̄ſi
35 poſſeſſionē. ¶ † Nunc vidēdū reſtat de reqſitis ex perſona eiꝰ cōtra
quam agit q̄ri quaſi poſſeſſio iura cōiter exigunt patientiam. ff. de
vſu. l. iij. §. j. de publi. ſi ego. §. j. l. j. in fi. ff. ſi ſerui. ven. co. ti. l. ſic vti. §.
ariſto. ꝛ. l. fi. de ſerui. l. quoties. s. e. cum eccleſia. ꝛ c. cum olim. de elec.
querelam. de preſcri. auditis. de poſtu. prela. bone. ꝛ aliqui tex. vidē
tur cōtra. ff. de ſerui. vr. pre. l. ſeruitutes. qđ in ſuperficie. l. ſi edes. §. fi
na. eo. ti. Pe. in. d. l. ſeruitutes. ꝛ Cy. in. d. l. j. C. de ſeruitu. dicunt ꝙ
ſi agitur de trāſlatione poſſeſſionis iam formate: nō exigitur patiē
tia habentis ius: ſed cōſenſus ſolius quaſi poſſidentis. Si de crean
da exigatur patientia habentis ius: vnde ſi habeo ſeruituteꝫ vie in
fundo titij alienando fundū meum quaſi poſſeſſionē illius in aliuꝫ
transfero: qꝛ eſt formata: lꝫ dñs fundi cōtra quē ſeruitus habet: non
patiatur. Sed ſi ago nouiter querere ſeruitutē vie per fundum titij
quaſi poſſeſſionē nō acquiro niſi titius patiat: ſic intelligit oīa iu-
ra que in habenda quaſi poſſeſſione excludūt clandeſtinitatē: vel p̄-
36 cariū. vt. d. §. hoc interdicto. ꝛ. l. ij. C. de ſerui. ꝛ aqua. ¶ † Ad verita
tem declarandaꝫ huiꝰ puncti tria occurrunt cōſideranda circa pati.
Primū an in ipſum pati exigitur neceſſario. Scđm quale pati exi-
gatur. Tertiū cuiꝰ patientia exigatur. Ad primū dic qđ in his in q̄-
bus nō dat quaſi poſſeſſio: ſed vſus tm̄: ſufficit ſolꝰ vſus ex parte q̄-
rere intendentis abſq; patientia illius cōtra quē. vt no. p Bar. in. l.
j. §. hoc interdicto. ff. de iti. actuq; pri. ꝛ hoc verum inquantū alium
effectū nō intendit vltra vſum: ſed ſi intēdit vltra aliqd vt p̄ſcriptio
nem dicam. in. d. §. peruenit. Si agitur de his iuribus in q̄bus vltra
vſum eſt dare quaſi poſſeſſionē ſatis puto ſtanduꝫ dicto Pe. ꝛ Cy.
Scđo dixi cōſiderandū qualis patientia exigat. Qñq; enim dat pa
tientia gratioſa qñq; non gratioſa: voluntaria tñ. Qñq; patientia
inuoluntaria. de gratioſa an ſufficit. diſputat Inn. de poſtu. prela.
bone. ij. in glo. in ver. reqſitus. ꝛ tꝫ qđ non acqrtur quaſi poſſeſſio ex
tali patientia vſus iuris: niſi ſit actuꝫ ab vtraq; parte qđ poſſideat
ꝛ ideo ſi canonici de gratia admittūt aliquē ad eligendū: ille nō ac-
quirit quaſi poſſeſſionē niſi ab vtraq; parte agatur vt habeat. ꝛ tūc
dicit ꝙ erit precaria poſſeſſio. ff. de acq. poſ. l. ſi ante. ſm Inno. ꝛ tūc
puto ꝙ poſſideat nomine alieno nō ꝓprio: qꝛ nō poſſidet vt ꝓ iure
ſuo. ff. de iti. actuq; pri. l. pe. ff. quēadmo. ſeruit. amit. l. fi. ꝛ qđ ibi no-
ta. Hec omnia vera puto vbi ad actum admittitur ad cuius validitu-
dineꝫ exigitur quaſi poſſeſſio: vt ſi admitteretur vt intereſſet electio
ni: nō vt coeligat: ſed ſi exigeretur quaſi poſſeſſio: vt qꝛ volūt vt det
vocem vel alium actum faciat de ſubſtantia elec. quo caſu tunc exigi
tur ꝙ quaſi poſſideat. tunc dico ꝙ talis ſit admiſſio ad electionem
qđ tunc pro tūc acquiritur quaſi poſſeſſio: ſed illa durat vt precario
quādiu durat gratia. l. j. ff. de precario. de ꝓcu. c. j. ꝛ qđ ibi no. ad hoc
l. j. §. qđ ſi tibi fundū. ff. de iti. actuq; pri. Et in dubio precaria intel-
ligitur ꝛ preſumitur ſm Inno. in preall. glo. quādo eſt cōtra ius vt
eſt habere vocē in capitulo ab extrinſeco. de capitulo de cauſa poſ.
ꝛ proprie. cum eccleſia. Unde oportet dicentē nō precariam proba-
re. qđ nō precario nomine poſſideat. ff. ſi ſerui. ven. l. ſi quis: lꝫ ſecus
ſit in poſſeſſione rerum corporalium: qꝛ precaria nō preſumitur niſi
appareat ſm Inno. Certe ideꝫ eſt in qualibet quaſi poſſeſſione in-
corporalium. vt in dubio precaria preſumat. vt. l. j. §. hoc interdicto
vbi glo. ꝛ Bar. ff. de iti. actuq; pri. licet Dy. tenuerit primum. ꝛ poſt

cum Cy.

cum Cy.in.l.j.C.de ſerui.⁊ cõmuniter tenent primuꝫ doc. Hec vera
puto qñ recens eſt quaſi poſſeſſio:ſecus ſi antiqua.vt qꝛ multoties
quis eſt admiſſus.ſ.c.cum eccleſia.⁊.c.cum olim.dicit Innoc.de re-
ſti.in inte.c.ij.in glo.per monachos.ad fi.ver.item no.alle.ff.de acq.
poſſeſ.l.poſſideri.§.ſeruum.Et que dicatur antiqua poſſeſſio relin
quitur arbitrio iudicantis.l.j.ff.de iur.deli. Si autẽ patientia eſt
voluntaria ſed nõ gratioſa:vt qꝛ patiens patitur vtentem vti nõ de
gratia:ſed quaſi ius habeat:⁊ tunc opꝫ ꝙ talis ſit patientia q̃ cõclu
dat patientẽ pati vtenteꝫ vti vt ꝓ iure ſuo.ff.quẽadmo.ſerui.amit.
l.j.§.ſed ⁊ ſi iuris.ff.de iti.actuqꝫ pri.⁊ hoc dicit Inno.ſ.c.cũ eccle-
ſia.in ver.affuiſſet.circa prin.alleg.l.fi.ff.de iti.actuqꝫ pri.⁊.l.j.§.ari
ſto.eo.ti.ff.de aqua quoti.⁊ eſti.l.j.§.iulianus.⁊.§.hoc interdictum
item tenet de poſtu.prela.bone.in ver.requiſitis.in princi. Sed du-
bium eſt qñ dicatur patientẽ cõſtare pati vtentem vti vt ꝓ iure ſuo:
dicit Inno.in predicto.c.bone.in prealle.glo.in prin.ꝙ cõſtat qñqꝫ
per expreſſa verba vtentis q̄bus exprimit ſe vti iure ſeruitutis intẽ
dens vti illo iure id eſt ſeruitute vel alio iure tanꝙ ſuo id eſt.ꝙ non
intendit vti illo iure quaſi ex gratia:ſed quaſi ex debito:⁊ is contra
quem vtitur:nec verbo nec facto contradicit:ſed ſic patitur:quan-
doqꝫ declaratur hoc ex qualitate exercitij iuris.ſ.qꝛ talis eſt actus q
de facili nõ põt ꝯuenire niſi ius habẽti ⁊ volẽti vti iure ſuo.vt ſi egi
aliq̄d qḋ nõ cõuenit niſi poſſeſſori vt qꝛ interfui electioni ſcrutinio
vel cõpromiſſo.de priuile.dilecto.de ele.in geneſi. Qñqꝫ declaratur
ex modo faciendi:vt qꝛ vtente eo illo iure is in cuius preiudiciũ fie-
bat cõtradicebat ⁊ ipſe eo ꝓhibente vſus eſt poſſeſſione iuris.nam
tunc videtur vti ꝓ iure ſuo:⁊ acq̄rit ſibi quaſi poſſeſſionẽ niſi is con-
tra quem ſibi ꝓuideat per modum qui no.de reſtit.in inte.c.j. Unde
cõcludit ꝙ qñ q̄s dicatur vti vt ꝓ iure ſuo hoc arbitrabitur bonus
iudex ex qualitate actuum ex multiplicatione eorũ ex mõ petendi
⁊ vtendi iuris ⁊ ex multis alijs hm̃oi actibus et ſcd̃m alteras ⁊ alte-
ras qualitates refundit onus ꝓbandi in alterutrum.Hec ſunt quaſi
ad literam verba Inno.in prealle.c.bone.in ver.req̄ſitis vſqꝫ ad vſ.
qḋ autem Latius ſe declarat Inno.faciens eandẽ cõcluſionẽ.ſ.c.cũ
eccleſia.in glo.mag.ver.ſed dices.⁊ ibi cõcludit qḋ q̄dam ſunt actus
qui veriſimiliter etiã vna vice non permitterentur:niſi ius habenti
neqꝫ ex quadam facilitate vel amicitia paterent̃:et in talibus ſuffi-
cit vnicus actus vt in eccleſia eligendi vel vocem dandi.alle.l.j.§.qñ
tum.ff.de aqua quoti.⁊ eſti.nam ducere aquam per fundum meum
nõ ꝑmitterẽ veriſimiliter niſi ius habẽti. Iḋ ſufficit ꝙ vna die aquã
duxerit me ſciẽte vt videar patiꝙ illo iure vtat̃ vt ꝓ iure ſuo.Quidã
ſunt actus q veriſimiliter bis ⁊ ter ex quadam facilitate vel amicitia
multoties tamen cõtinuanti nõ pateretur niſi ius habenti. ⁊ tales
multoties cõtinuati cõcludunt patientẽ pati vtentem vti vt ꝓ iu-
re ſuo. Bis autẽ vel paucis vicibus cõtinuati nõ:de iti.actuqꝫ pri.
l.j.§.hoc interdictũ.Unde in itinere per fundum q veriſimiliter pa
teret̃ per modũ facilitatis et amicitie acq̄ritur quaſi poſſeſſio:ſi tri-
ginta vicibus iuerit.ff.de iti.actuqꝫ priua.l.j.Quidam ſunt actus q
etiam multoties cõtinuati paterentur per modum cuiuſdam facili
tatis vel amicitie etiam ius nõ habenti vt ꝙ vnus de domo epi hoſ
pitaretur vel in domo militis reciperetur:nam veriſimile eſt ꝙ hoc
pateretur etiam ius nõ habenti ⁊ non vtenti vt pro iure ſuo:nã tũc
preſumitur ꝙ patiatur illum vti nõ vt ꝓ iure ſuo niſi aliter ꝓbet:vt
qꝛ hoc ex debito petebat.de emp.⁊ ven.c.j.vel niſi ex alijs circunſtan
tijs aliud iudicetur.vt ſi eſt talis q ex debito hoc petere cõſueuerat:
vt qꝛ ex cauſa dñij vel prelationis fuit in domo ſubditi hoſpitatus:
vel in domo exempti.vt.ſ.c.cum olim.vnde ſi eps viſitãs in tali do
mo reciperetur ⁊ ea que viſitationẽ exigunt exerceret patientibus il
lis qui prohibere poſſent preſumeretur pati vti vt pro iure ſuo.arg.
de preſcrip.cum ex officij.de cenſi.ſopite.⁊.c.nuper.ex q̄bus conclu-
dit ꝙ ex actibus ⁊ ex mõ ⁊ alijs arbitrabitur bonus iudex ⁊ trãſfun-
det vt dictum eſt:onus ꝓbandi in alterutrum:⁊ ideo ſi de gratia cuꝫ
proteſtatione admittitur niſi in cõtrarium proteſtetur nõ acquirit̃
quaſi poſſeſſio:qꝛ nõ credit tũc patientẽ pati vtentem vti vt ꝓ iure
ſuo.ff.de iti.ac tuqꝫ pri.l.iij.§.ſi tibi fundũ.⁊ de reſti.ſpo.oliꝫ.⁊.ſ.c.
cũ olim:cauta eñ eſt ſemp proteſtatio ⁊c.Ex his patet qḋ ſi ſubditi
vnius prelati ab alio prelato excõmunicentur ⁊ ipſi ſeruant ſenten
tias:ſi hoc faciant animo deliberandi vel ex deuotione vt qꝛ ſunt gẽ
tes bonaruꝫ mentium:que timẽt vbi nõ eſt timendum.v.diſtin.ad
eius.vel vt tutiorem partem eligant ⁊ ne rumpatur neruus eccleſia
ſtice diſcipline.xxiij.q.i.excommunicatus. notabili actu non acqui
ritur quaſi poſſeſſio.ff.de acq̄ren.poſ.l.pro herede.⁊ de cõdi.ob cau-
ſam.l.j.⁊ qꝛ potius vti patiuntur vt pareant deo quam pareant ex-
cõmunicãti vel ꝙ credant excõmunicanteꝫ ius habere:vt dicit In-
no.in.c.cum olim.ij.de reſti.ſpo.in glo.ſi.per hoc dicit in.e.gloſ.qḋ
ſi aliquibus a nõ ꝓprio epo excõmunicatis:alij habeãt eos pro ex-
cõmunicatis ⁊ nõ cõmunicent eis per hoc nulla acq̄ritur quaſi poſ-
ſeſſio facultatis exercendi:qꝛ non ſeruant ſententias vt quaſi a pro-
mulgante poſſideantur et illi vt pro iure ſuo vtantur:ſed tanquam
iuri obedientes qḋ mandat excõmunicatos ab omnibus euitari.xj.
q.iij.citãte:⁊ hoc ponit in prealleg.glo.magna.ver.alij autem.Per
hoc patet qḋ ſi ego permiſi te ire per fundũ vna vice vel duabus:nõ
tibi queritur quaſi poſſeſſio vie:quia hoc tibi non permitto quaſi
ius habenti:ſed quaſi ratione cuiuſdaꝫ facilitatis ⁊ amicitie fas eſt
ire per fundum alienum non meum.j.di.ius.⁊.c.omnes.hoc maxi-
me ſi tranſitus ſit propter publicum iter deſtructum:vel qꝛ via eſt ce
noſa vel non eſt ibi aliter ſecurum tranſire.l.j.§.hoc interdictum.et
§.vitamus.ff.de iti.actuqꝫ pri. Ex hoc patet qḋ ſi plures acceſſerũt
ad ſanctum Jacobum:vel molendinum alterius ad molendum:qꝛ
ex cauſa amicitie fit non vt ius habeatur nõ acquiritur quaſi poſſeſ-
ſio.Per hoc patet qḋ ſi aliqui qui non ſunt de conſilio admiſſi ſunt
ad conſilium dum tamen non admittantur ad particularia conſilia
vt ad dandam vocem nõ acquiritur quaſi poſſeſſio iuris intereſſen-
di conſilio:qꝛ hoc pati nõ videtur tanꝙ ius habenti vt dicit Bart.
in.l.j.§.hoc interdicto.ff.de iti.actuqꝫ pri.ſecus ad dandam vocem
ad regendum.Hoc credo niſi conſilium ſit ſecretũ.⁊ ſcrutetur in tra
ctatu vt cõmuniter ſit in Italia:qꝛ tunc extraneus de facili non ad-
mitteretur per doc.ad examẽ tanꝙ intereſſens ex ſua nobilitate vel
alia cauſa impellente nõ videtur admiſſus vt pro iure ſuo:ita vt ex
hoc acquireret quaſi poſſeſſionem intereſſendi:⁊ per hoc datur via
ad multa.Tertio dicebam ꝙ quedam eſt potentia non voluntaria
an ex hoc quaſi poſſeſſio imprimatur:ita qḋ patiẽtia pati videatur
vtentem vti vt pro iure ſuo:⁊ communiter tex.exigunt ꝙ patientia
non ſit vi clam vel precario.l.j.§.ſed de iure.de aqua quoti.⁊ eſti.l.j.
⁊.l.fi.de iti.actuqꝫ pri.⁊.l.fi.ff.quemadmodum ſer.amit.dic qḋ patiẽ
tia inuoluntaria habet in ſe voluntatem tanꝙ meticuloſam ⁊ puſil
lanimem transfertur quaſi poſſeſſio:ſi eſt formata:hoc dicit Innoc.
de reſtitu.ſpo.olim.ij.in glo.j.puta prelatus habens ſubiectos la-
ta ſententia excõmunicationis ab alio prelato:non punit parentes
ſeruantes illam:nec aliter eos excõmunicat animo puſillanimi poſ
ſeſſionem deſeruiſſe videtur ⁊ ſic in alium eſt tranſlata.ff.ſi ſerui.ven
di.l.ſi forte.§.j.Ideo de cetero non poterit in tales parentes ſenten
tiam ferre:⁊ idem puto ſi agitur de creanda:qꝛ eo puſillanimo nõ cõ
tradicit:⁊ ille actu vtitur qui nõ pateretur niſi ius habenti preſumi
tur qḋ hoc patiatur vt pro iure ſuo illum agere. ſufficit enim quod
hoc palam agant:non ſuſpicantes ſe poſſe repelli:lꝫ forte hoc non
proficeret quo ad remedia poſſeſſoria omnia de quo dicetur in loco
ſuo.Qñqꝫ hec patientia eſt inuoluntaria ex toto:vt qꝛ cõtradicit et
facit q̄cquid põt cõtra:vt qꝛ parẽtes excõicatos ab alio prelato ſer-
uantes ſententiam eius punit excõmunicat ⁊ incarcerat.quãꝙ face
re non poſſit quin illi ſeruent ſñiaꝫ vel alio modo ꝓcedit cõtra eos.
Ita qḋ apparet eum animo poſſeſſionem deſerere non velle:immo
ꝯſtanti animo reſiſtit vt poteſt:tũc dicit Inno.in loco prealle.ꝙ ne
dum acq̄ritur quaſi poſſeſſio. Immo plus dicit ꝙ ſi nõ audet excõ-
municare vel al's punire ſubiectos:ſi tamen ꝓteſtatur ꝙ nõ cõſentit
nec patitur hoc ſufficit ne perdat poſſeſſionem.alleg.de offi.or.pa-
ſtoralis.§.fi.⁊ de ap.ſi iuſtus metus cuꝫ ſimili qḋ eſt notabile per qḋ
cõcludi videtur ꝙ in incorporalibus violẽta nõ poſſit haberi quaſi
poſſeſſio:qꝛ in creanda ea exigitur pati vt.l.iij.§.dare.ff.de ſeruitu.
nec ob.ꝙ in incorporalibus violenter haberi poſſeſſio nõ põt.ff.de
vi ⁊ vi ar.per totum:qꝛ ibi poſſeſſio haberi poteſt actuali apprehen
ſione:nec expectatur pati aduerſe partis:ſed ſufficit qḋ actu repella
tur vt.l.clam poſſidere.§.qui ad.de acq̄rẽ.poſ.⁊ hoc tenet Inno.in
prealle.c.oliꝫ. Contrarium ſentire videtur ipſemet.ſ.c.cuꝫ eccleſia.
in verbo affuiſſe circa prin.glo.ibi dicit poſſeſſionẽ haberi in incor
poralibus violenter:qꝛ non eſt ius:vt ipſe dicit:ſi tractus ſit vel pa-
tiatur cum poſſeſſionem habeat vt in.c.in literis.j.de reſti.ſpo.non
ob.de iti.actuqꝫ pri.l.fi.ff.de aqua quot.⁊ eſti.l.j.§.ariſto.qꝛ illa iura
procedunt qñ agitur de effectu poſſeſſionis quo ad poſſeſſoriũ recu
perande.de ſolo poſſtionis habitu ex circũſcripto alio effectu poſ-
ſeſſionis extrinſece.Credo pro cõcordia iſtorum doc.ꝙ ſi patit̃ q̄s:
lꝫ violenter:qꝛ nõ credat vtentẽ vti vt pro iure ſuo:non acquirit ille
quaſi poſſeſſionẽ:ſi autẽ violenter patiens credit illuꝫ vti vt pro iu-
re ſuo:ſi violentia infertur ſubiectis ⁊ nõ poſſidenti quãꝙ cõtra vo
luntatem poſſidentis ſubiecti obediãt:nõ queritur quaſi poſſeſſio
⁊ ſic intelligo Inno.in.d.c.olim. Si autem is a quo intendit̃ quaſi
poſſeſſio patiatur violentia ſui quaſi poſſeſſio eſt formata per hoc
non perditur:qꝛ nõ ſuſpicatur ſe poſſe repelli ex quo quãtũ eſt in ſe
cõtradicit vel ꝓteſtatur vel officium ſuperioris implorat. Sin autẽ
ſic nõ ꝓteſtetur poſſeſſionẽ perdit ⁊ idem puto ſi ageretur de crean-
da qḋ illa crearetur:⁊ per hunc modũ poſſet haberi violenta quaſi
poſſeſſio.Hoc veruꝫ niſi aliq̄s actus exterior intercedat ad demon-
ſtrandũ priuationẽ:vt ſi veniret ad eligẽdũ ⁊ eijceretur extra capitu
lum:nã quãtũcunqꝫ cõtradiceret ⁊ ꝓteſtaret̃ ꝑderet quaſi poſſeſſio-
nem vt dicit Inno.de reſti.in inte.c.ij.in gl.per monachos.ver.hoc
tñ intelligo.Si agit̃ de creãda ꝓciſa violenta nõ poſſet quaſi poſſeſ
ſio:qꝛ hic deficeret pati:ſed cauſatiua vel cõditionalis ſic:vt ſi petẽs
vna cum canonicis electioni intereſſe quibus minaretur:adeo qḋ ꝓ-
teſtari nõ auderent ⁊ ipſe ꝓteſtaret̃ qḋ ipſe intereſſet animo acq̄ren
di quaſi poſſeſſionẽ vt pro iure ſuo:⁊ ſic poteſt intelligi. Inn.de po-
ſtu.prela.bone.ij.in glo.magna.j.verſi.q̄dam etiam requirunt ad fi.
qḋ ſi papa ⁊ idem de imperatore cõſequenter ꝙ ſi aliq̄s exerceret de
plenitudine ꝑtãtis:qꝛ hoc non facit tanꝙ ius habens:nec patiens

patitur tanq̄ ius habenti:q: talia exercendo non acquirit aliquam
quaſi poſſeſſionē.Alius tamē ab eo recipiēs ⁊ ex plenitudine pote-
ſtatis facultatem aliquid agendi illam facultatem a papa datā exer
cendi acquirit quaſi poſſeſſionē:q: ille vtitur vt pro iure ſuo qđ eſt
notandum.Ex his apparet qđ ſi violēter eijciatur qs de caſtro:an
acquiratur quaſi poſſeſſio iuriſditionis expellenti.Bar.in.l.ſeqtur
§.viam.de vſuca.tenet qđ poſſeſſio iuriſditionis nō acquirit expel-
lenti:ſi iuriſditio cōpetebat perſone in caſtro:ſed reuertitur ad ſupe
riorem.l.illicitas.§.qui vti.ff.de offi.preſi.de hoc dubio tenē text.et
glo.in cle.j.de ſo.cōpe.⁊ vide Bar.ad materiā.in.l.j.§.in operis.ff.
37 de no.ope.nun.¶ †Uenio ad tertiū cuius patientia exigitur In-
no.ponit de poſtu.prela.bone.⁊.j.de reſti.ſpo.olim.de offi.or.ꝯque
rente.gl.in.l.j.C.de ſerui.exigit duorū patientiā ꝓprietarij ⁊ poſſeſ-
ſoris per qđ dicit ꝙ patientia ꝓprietarij proficit ⁊ nō ꝓficit poſſeſ-
ſoris ſcientia.Alij dicunt ꝙ ſufficit ſcientia ꝓprietarij ⁊ nō proficit
ſcientia poſſeſſoris.ſuper hac dubitatione loquitur Cy.in.l.j.C.de
ſeruitu.⁊ dubium facit ſcđm eum:q: ſicut colonus pōt poſſeſſionē
de acq.poſ.l.iij.§.qđ ſi ſeruus ita poſſeſſor vel colonus hȝ quaſi poſ
ſeſſionem.olim videbatur certum:hodie recidit in dubium an poſ-
ſit interuertere poſſeſſionē de quo.in.l.fi.C.de acqui.poſ.Cōcludit
tamē patientiā poſſeſſoris creare nō poſſe quaſi poſſeſſionē.Bart.
in.d.l.j.adheret.gl.cū in hmōi tranſitu quaſi poſſeſſionis ⁊ creatio-
nis exigatur patientia eius de cuius ꝑiudicio agitur.vt.l.iij.§.dare
ff.de vſufr.⁊.l.pe.ff.de ſerui.In oppoſitū tamē facit:q: in poſſeſſo-
re ineſt veritas iuris creandi.ſ.cum olim.⁊.c.cum eccleſia.de electi.
querelam.de iure pa.cōſultationibus.cum ſi.dico ꝙ ſi qs eſt poſſeſ-
ſor iuris ꝙ in ſe agitur queri patientia illius transferatur quaſi poſ
ſeſſio.Ideo ſi patitur exiſtens in quaſi poſſeſſione iuris preſentādi
alium ꝑſentare vel exiſtens in quaſi poſſeſſione iuris cōferendi alte
rum cōferre vel exiſtens in quaſi poſſeſſione iuris ſubiectionis alte
rum vti illo priuatur iure quaſi poſſeſſione:⁊ in aliū transferē quaſi
in dato animo.vt no.Inn.j.de reſti.ſpo.olim.in gl.magna poſt ꝑn
ci.⁊ tenet aperte.de poſtu.prela.bone.ij.in gl.magna.j.ver.hoc au-
tem intelligimus poſt prin.glo.Qñq; exiſtens in poſſeſſione et pa-
tiens nō eſt in poſſeſſione iuris cuius quaſi poſſeſſio agitur queri:
ſed eſt in poſſeſſione rei in qua agitur nouum ius creari ⁊ eius quaſi
poſſeſſio queri:vt q: poſſidet fundū de cuius agitur ſeruitute que-
renda:⁊ tunc ſi eſt in poſſeſſione iuſto titulo et bona fide:ita qđ ha-
beat ius publicianum eius patientia ſufficit ad creandum ius ⁊ ad
dandum quaſi poſſeſſionem.⁊ de hoc eſt caſus apertus.ff.de publi.
l.ſi ego.§.j.Et hoc tenet ibi Guil.de cu.alle.p caſu.l.inter quos.§.j.
ff.de dam.infec.⁊ tenet hic Inno.aperte in preallē.c bone.in verſic.
prealle.Hoc autem intelligemus ⁊ clarius ponit.j.e.c.in gl.ij.⁊ ma.
in fi.c.⁊ glo.alleg.de ſerui.l.quoties.de ſerui.ru.predi.l.j.§.fi.ff.ſi ſer-
ui.ven.l.ſi forte.§.j.Si autē eſt in poſſeſſione rei mala fide:tunc non
creatur quaſi poſſeſſio eius patientia:ſic intelligo gl.C.de ſerui.l.j.
Unde remanet cōcluſio Inno.Unde illius exigitur patiētia de cu-
ius agitur preiudicio ⁊ a quo pendet poteſtas ius transferendi:et ſi
ſunt plures omnium exigitur patientia.ſ.eo.cum eccleſia.⁊.c.cum
olim.ſ.de elec.c.bone.de poſtu.prela.Et hanc regulam ponit Inn.
in.d.c.bone.in gl.j.magna.ver.Item de illo in cuius preiudiciū ⁊c.
ideo dicit.j.e.gl.ver.⁊ plus dicim⁹.qđ ſi iura ſunt ſeparabilia.ita qđ
vni tm̄ ſit preiudicium:⁊ alteri ſaluum manet ius acquiritur quaſi
poſſeſſio cōtra illum ⁊ nō cōtra alium:puta in ea parochia cōiuncte
ſunt iuriſditiones plebani ⁊ epi:ſi intendit quis plebanalis ⁊ ep̄alis
iuris acquirere poſſeſſionē vel quaſi vtriuſq; exigitur patientia:ſi
alterius tantum:vt q: intendit acquirere plebanalem ad preiudiciū
plebani:tunc ſufficit patientia plebani:etiā dato ꝙ ep̄us ignoret.
Item ſi aliquis intret poſſeſſionē eccleſie animo acquirendi quaſi
poſſeſſionē eccleſie:ſed nō iuris eligēdi acquirit quaſi poſſeſſio titu
li etiā nō patiētib⁹ electorib⁹ ⁊ ignorātib⁹ illis ad quos ſpectat cōfir
matio:⁊ ſufficit poſſeſſorē eccleſie ſcire:⁊ ſi eccleſia vacaret nulli⁹ ſcię
tia videtur neceſſaria ſcđm quoſdam:ſed melius ſm̄ Inno.videtur
qđ neceſſaria eſt ſcientia ⁊ patientia cuſtodis eccleſie.vt eccle.bene.
c.j.in fi.xij.q.ij.illud.⁊ etiam cōfirmatoris ⁊ inueſtitoris cum fine au
toritate eorum nō poſſit iuſte poſſidere de quo dixi.ſ.⁊ hanc eandē
regulā ponit Inno.de offi.or.cōquerente.ver.vt aut liqueat:vbi di
cit qđ ſi aliquis habet generalem iuriſditionē in aliquo loco vt epi
ſcopus in tota dioceſi:nullus hō vel ep̄s vel alius poſſunt preſcribe
re totam iuriſditionē ep̄alem vel poſſidere vel aliqđ capitulū iuriſ-
ditionis.ſ.ꝙ viſitet aliquam eccleſiam illius dioceſis:vel qđ vocet
aliquem ad ſynodum vel cognoſcat de aliqua cauſa.niſi ep̄us patia
tur ⁊ ſciat:ſed ſi nō tangitur preiudicium epi:⁊ ſi alius archiepiſco-
pus quaſi primus in dioceſi alicuius ſuffraganei alterius archiepi
velit acquirere quaſi poſſeſſionem iuris archiepiſcopalis:vel ali-
quam partem eius ſufficeret ſcientia archiepiſcopi de cuius agitur
preiudicio patientia:licet ignoret epiſcopus ſuffraganeus.Itē di
cit qđ ſi plebanus intenderet querere quaſi poſſeſſionem plebanalē
in plebe alterius dioceſis ſub dioceſano.ſufficit ſciētia plebani:etiā
ſi epiſcopus nihil ſciat:q: ipſius epi non tangitur preiudicium:ſed
plebani.Item dicit qđ ſi aliqs vult preſcribere aliqua iura q̄ habet
archiepiſcopus ex priuilegio in alterius dioceſi.alter epiſcop⁹ poſ-
ſet illa iura poſſidere ignorante ep̄o in cuius dioceſi archiep̄s tenet
hec iura:dummō hec ſciret archiep̄s cui hoc ius debetur.Itē dicit
qđ ſi aliquis habet iuriſditionem in certis articulis vt archiepiſco-
pus ⁊ in alijs vellet acquirere quis quaſi poſſeſſionē in dioceſi poſ
ſet ſolummodo ſciente ⁊ patiente epiſcopo.Item dicit qđ vnus ar-
chiepiſcopus in dioceſi ſubiecta alteri archi epiſcopo non pōt acq-
rere quaſi poſſeſſionem iur.deferendi crucem ante ſe.vel vtendi pal-
lio:⁊ alijs ſimilibus niſi patiatur archiep̄us:et hoc ei tantummodo
preiudicatur.non obſt.qđ ex priuilegio querere poſſit:ergo poterit
poſſidere illo ignorante:quia in priuilegio nouum ius a papa crea
tum:ſed poſſeſſio haberi non poteſt:niſi cum patientia tenentis.
Hec omnia ponit in.d.c.conquerente.Ex his patet an patientia
ſubiecti is qui habet quaſi poſſeſſionem priuetur altero iure ſubie-
ctionis vtentis.hoc tangit Inno.de reſti.in inte.c.ij.⁊ de reſti.ſpo.
olim.iij.in glo.magna.circa prin.in.c.ij.Uacillat:primo dicit quod
non ſufficit patientia ſubiecti:vnde dicit qđ ſi inſtitutus ab epiſco
po nomine alterius:vellet ſe dicere electum:⁊ illi ſubiectum:nō poſ
ſet illi acquirere quaſi poſſeſſionem:vt in dicta.l.cum nemo:⁊ de re-
li.do.cum dilectus.in eadem autem glo.verſi.poſſeſſionem autem:
dicit qđ veniēte inſtituto per epiſcopum poteſt priuari epiſcopus
quaſi poſſeſſione ⁊ alteri queri:ſi ſubiectus ceperat alteri responde-
re.alle.de reſti.in integ.c.ij.alle.iij.ipſe in.c.olim prealle.tenet con-
trarium:qđ ſola patientia ſubiecti non noceat domino in transferē
do poſſeſſionem.Unde dicit epiſcopum quaſi poſſeſſione priuari:
et alteri queri:quādo ſciuit ep̄m alium:vel prelatum iura exercere:
et populum obedire:⁊ eos non puniuit:nec temporaliter:nec ſpiri-
tualiter:⁊ ſic animo puſillanimi videtur deſeruiſſe poſſeſſionem.ff.
ſi ſerui.ven.l.ſi forte.§.j.ſed ſi non eſt paſſus illos ſententias ſeruare:
puta quia temporaliter vel ſpiritualiter puniuit parochianos:licet
non potuerit facere quin ſeruarent:vel alio modo proceſſit contra
eos ita qđ apparet qđ poſſeſſionem animo non dimiſit:qđ non ac-
quiritur illi quaſi poſſeſſio.ad hoc.l.j.§.ſi tibi fundū.ff.de iti.actu-
q; pri.⁊ forte ſi neuter ſeruaret nec ſuperior nec ſubiectus:q: tūc vel
poſſidet prelatus promulgauit.Nec ob.l.iij.§.ꝙ ſi ſeruus.ff.de acq.
poſ.q: loquitur in apprehenſione corporalis rei in qua non expecta
tur patientia illius cui preiudicatur et a qua poteſt violenter eijci.
Plus dicit ibi Jo.and.qđ ſi ep̄s cōtradicendo ꝓteſtatur qđ non in-
tendit qđ ſibi preiudicetur:lȝ ſubiecti paterentur nō queritur quaſi
poſſeſſio.alle.de acqui.poſ.l.licet.de ap.ſi iuſtas.ar̄s iuſtus.vij.q.j.
pontifices.de offi.or.paſtoralis.ad fi.nec ob.etiam.l.ꝙ ab omnibus
§.de illo.ff.de vſufru.vbi perditur quaſi poſſeſſio:eo qđ ſubiect⁹ pa-
tiatur ſe apprehendi:⁊ nō ſe gerit in aliquo pro ſubiecto primi:quia
illud in rebus ⁊ iuribus in quibus habetur vera poſſeſſio rei ⁊ quaſi
poſſeſſio iuris vt in iure vſuſfructus.quo caſu eligitur media via vt
inſpiciatur animus poſſi.an in aliquo gerat ſe pro ſubiecto:an non.
Recitat autē Inno.alios tenere in loco prealle.in gl.fi.qđ ſi aio obe 38
diendi ſubiect⁹ pareret ſententijs alteri⁹ illi acqreretur quaſi poſſeſ
ſio.Sed ſi animo delſberandi hoc faceret vel q: ex deuotione hoc fa
ceret:q: timeret vbi timendū non eſſet.v.di.ad eius nō acquirit qua-
ſi poſſeſſionem.alleg.de acquiren.heredi.l.pro herede.ff.de condit.
ob cauſam.l.j.In dubio autem quidam preſumunt qđ faciant ani-
mo obediēdi.de his que fiunt a maio.par.ca.ex ore.Alij diſtinguūt
an obedientia conſiſtat in faciendo:⁊ preſumitur facere animo obe
diendi:vt quia ponit manus vel inter manus prelati in ſignum obe
dientie:et ſic loquitur capitulū ex ore.An conſiſtat in non faciendo
et patiendo:et tunc non dat poſſeſſionem obedientie et diuerſita-
tis ratio:quia actus affirmatiui ſunt maioris potentie quam nega-
tiui vt dicit glo.de conſtitu.cum acceſſiſſent.⁊ Innocē.de filijs preſ-
byte.veniens.facit quod no.Cyn.in.l.certis annis.C.de pac.quod
dictum ponit Joan.and.infra de cenſi.peruenit quamq̄ hec diſtin
ctio placeat quo ad preſumendum animum obediendi vel non:hoc
nō diſputamus de voluntate ſed de poteſtate.Ideo in puncto iſto
puto quod ſi agat aliquis exercens in ſubiectum alterius creare no
uam ſpeciem poteſtatis per quam non derogetur iuri alterius qua-
ſi poſſeſſionem eius acquirit ex ſola patientia ſubiecti:inquantum
non preiudicet ſuperiori in aliquo.Si agit creare quaſi poſſeſſi.ad
preiudicium alterius ſuperioris vel querere illam que eſt in ſuperio
re nō poteſt abſq; patientia illius.ar.de re iudi.cum ſuper.et de in-
ſtitu.cum veniſſent.de arbit.cum tempore cum ibi no.⁊ ſunt verba
Innocen.de reſtitutio.ſpolia.olim.j.⁊.iij.Ex his dicit Innocen.de
capel.mona.dilectus.quod ſi ſubiecti confiteantur quod ſint iuriſ-
ditionis alicuius vel in manibus eius abiurent ⁊ renuntient iuriſ-
ditioni ſuperioris domini:per hoc tamen non acquirit ille quaſi
poſſeſſionem iuriſditionis in eos:cum quia hic non interuenit ali-
quis iuriſditionis actus per quem iuriſditio queratur.de religioſis
domibus cum dilectus:tum quia ſubiecti domino preiudicare non
poſſunt eo ignorante.vt in dicto capitulo cum ſuper:per hoc infer-
tur ad dubium:tyrannus eſt in quaſi poſſeſſione iuriſditionis ci
uitatis:alia ciuitas occupat de terreno ciuitatis illius ſciente et
patiente tyranno:vel aliquam partem iuriſditionis:nunquid
quaſi poſſeſ-

quaſi poſſeſſio iuriſditionis ciuitatis illius acquiratur illi occupā-
ti. Barto. dicit qꝺ non in.l.i.C.de ſerui.ſecundum vltimā lectu. per
glo. quia nō pendet a tyranno qui ius nō habet ex patientia tranſ-
ferre poſſeſſionē. hoc dictum nō placet mihi ꝓſuppoſito qꝺ tyrann⁹
haberet formatam quaſi poſſeſſionē iuriſditionis:vt q̄ꝛ haberet pa-
ti illius a quo pendet transferre quaſi poſſeſſionem vt imperato-
ris vel alterius ſuperioris:nam illa formata pendet ab eius faculta
te illam in alium transferre quocunq̄ꝫ habeat ex ſua puſillanimitate
perdere poteſt vt dicit Inno.in.d.c.olim.iii.⁊ patet ex doctrina ſu
pra dicta. Dictū autem Bar. ꝓcederet:⁊ ſic intelligo glo.in.d.l.i.q̄n
tyrannus eſſet in poſſeſſione ciuitatis nondum formata quaſi poſ-
ſeſſio.iuriſditionis. Secundo dicit ibi. Bar. quod ciuitas tempore
vacationis imperii:quia ibi non eſt perſona que quaſi poſſideat ad
miniſtrationē imperii a quo habetur patientia quod dictum eſt fal-
ſum:quia immo imperio vacante ſuccedit papa in adminiſtratione
de foro compe.licet. Ideo patientia pape querere poſſet ſufficit em̄
patientia cuſtodis adminiſtrantis vacante dignitate vt notabiliter
dicit Inno.in.c.bone.ii.in glo.magna ibi circa finem qꝺ dictum.ſ.
recitaui. Per que deciditur an vacante dignitate epiſcopali morte
epi ad quem ſpectat electio.ſi aliquis confert bñficio ad eum ſpectā
tia an acquirat quaſi poſſeſſionem breuiter ſi capitulum non ſucce-
dit in poteſtate conferendi non poterit acquirere quaſi poſſeſſionē.
Ubi autem ſuccedit capitulum illam acquirere poteſt ex patientia
capituli. Nunquid autem ſuccedat vel non capitulum in poteſtate
cōferendi colligit ex.c.i.ne ſe.va.lib.vi. Ex hoc cōcludit Barto.in.l.
vti poſſidetis.ff.vti poſſi.quod ſi ſint duo iudices quoꝝ vn⁹ habeat
vniuerſalem iuriſditionem in prouincia:⁊ qualibet ciuitate ꝓuincie
⁊ ſint alii iudices qui habeant iuriſditionem ſpecialium ciuitatum:
vel in eadem ciuitate vnus hȝ iuriſditionem ſuper dānis alter ſuper
ciuilibus aliis alter ſuper criminalibus. Uel vnus hȝ temporalē al-
ter ſpiritualem ꝙ ad querendā quaſi poſſeſſionem exigitur patien-
tia illius cui preiudicatur vt ſi querere intendit vniuerſalem ſufficit
⁊ exigitur patientia habentis vniuerſalem:⁊ ciuilem habentis ciui-
lem ⁊ ſic de ſingulis. Idem dicit qꝺ ſi ſit aliquis qui habet ius peda-
gii animaliū alter hominū vel vnus tpe indulgentie alter altero tpe
illius patientia exigit vt alter querat quaſi poſſeſſionem cuius iu-
ri preiudicat ad hoc.l.iii.§.vnde vi.ff.de vi ⁊ vi ar.⁊.d.l.ſi.ff.vti poſſi
Ex his pȝ qꝺ ſi pſtatus ab vno alterū recognoſcat in patronū:igno
rante primo preſentante nulla acquiritur quaſi poſſeſſio illi qui re-
cognoſcitur in patronuȝ niſi talis recognitio fieret ex ſcientia ſupe-
rioris.de iure pa.ex literis.⁊.c.ſi vero ⁊ no.glo.de electio. querelam
infert etiam ex his quod ſi exiſtens ſub iudice vnius porte vel quar-
terii alium recognoſcat in iudicē non acquiritur quaſi poſſeſſio niſi
ille cui preiudicatur conſentiat vel eius ſuperior a quo pendet pote
ſtas vtraq̄ꝫ creare. Infertur etiā qꝺ ſi ſubditi vnius artis obediant
rectori alterius artis ad preiudiciuȝ rectoris ſui nō querit quaſi poſ
ſeſſio niſi rector patiatur cui⁹ ſunt ſubiecti ex iſtis habet via ad mul
38 ta. ¶ † Reſtat vltimo videre que exigant ex parte rei vel iuris in q̄
agitur queri quaſi poſſeſſio:⁊ primo exigitur qꝺ res cuius reſpectu
agitur queri quaſi poſſeſſio ſit capax poſſeſſiōis illius iuris ⁊ quod
ius illud ſit approbatum:nam ſi volo querere quaſi poſſeſſionē iu-
ris cōcubinatus acquiri non poteſt:q̄ꝛ tale ius a canone eſt impro-
batum vt dicit Inno.in.c.ex parte.M.de reſti.ſpolia. Idem ſi vellē
acqrere quaſi poſſeſſionem meretricalis iuris fieri in re ſacra:⁊ de ta
li eccleſia vellem acquirere quaſi poſſeſſionez cenſus.de cenſi.c.i. Si
laicus vellet acquirere quaſi poſſeſſionem ti.in eccleſia vel iuriſditio
nem in clericū ⁊ ſic de ſingulis data capacitate vel rei iuris. ¶ Pro
hoc vltimo duo breuia occurrunt videnda. Primum res iuris exer
citium erga ipſum ius. Secundo querere circa rem in qua ius que-
ritur. Ad primum ſi datur exercitium actus proportionabilis iuri
totali ⁊ cuiuſlibet eius parti totius queritur quaſi poſſeſſi. vtriuſq̄ꝫ
l.i.ff.de iti.actuq̄ꝫ priua.⁊.l.ſi quis hoc interdicto ⁊.l.i.§.primo.ff.de
ſerui.ruſti.predi. Si quis vtitur iure hauſtus ad fontem animo que
rendi viam ⁊ hauſtum acquirit quaſi poſſeſſionem vie ⁊ hauſtus.l.
neratius.§.qui habet.ff.de ſerui.ruſti.predi.qui exercet vſufructuȝ
habet quaſi poſſeſſionem vſus ⁊ vſufructus.l.per ſeruum.§.i.ff.de
vſu.⁊ habi.quemadmodum ſerui.amit.l.is cui:⁊ per hoc qui vtitur
iure canonicali quo ad actum cantandi eligendi ⁊ vocem in capitu-
lo dandi:iure patronatus:quo ad actum alimentandi:⁊ proceſſio-
nis:⁊ honorificentie:⁊ quo ad alios actus abſq̄ꝫ dubio totalis iuris
patronatus acquirit quaſi poſſeſſionem quandoq̄ꝫ datur exercitiū
iuris proportionabile alicui particularitati iuris ⁊ tunc ſi intentio
commenſuratur ſolum ad exercitium particularitatis iuris alteri⁹
non queritur quaſi poſſeſſio. Ideo ſi quis exercet vſum tantum iu-
ris vſufructus vel viam tantum vti poſſi.reſpectu actus viam tan-
tum querit ex quo de intentu conſtat.ff.quemadmodum ſerui.amit
ta.l.quidam iuncta.l.is qui vſufructuȝ.ff.quibus mo.vſufr. amitta.
per hoc dico quod ſi iudex exerceat actum poſitionis banni per oēs
partes ciuitatis vt quicunq̄ꝫ fecerit ſic incurrat talem penaȝ:⁊ ſi nul
lus incurrat bannum acquirit ille quaſi poſſeſſionem iuris vniuer-
ſalis eo qꝺ actus eſt vniuerſalis ad totum populum:⁊ q̄ꝛ eo qꝺ patit
illum ponere bandum patitur illum exercere iuriſditionem ⁊ hoc te
net Innocen.in.d.c.dilectus.de capel.mo. Quandoq̄ꝫ exercitium
iuris determinatur ad aliquam partem iuris ⁊ intentus animo que
rendi extēdit ſe ad tale ius ⁊ hec eſt dubitatio quod ad limites exer-
citii reſtringatur.probatur q̄ꝛ non datur pati niſi inquantum datur
exercitium igitur vltra non querit:vt.d.l.iii.§.i.⁊.d.c.cum eccleſia.⁊
d.l.pe.ff.de ſerui. In contrarium eſt:q̄ꝛ talia incorporalia ad inſtar
poſſeſſionis corporalium plurimum regulantur.vnde reſtringunt:
⁊ regulantur ſecundum intentum querere volentis vt.l.iii.⁊.l.non
quēadmodum.ff.de acqui.poſ.vnde ſi attingo vnā partē fundi cum
intentu acqrendi totum fundū poſſeſſio toti⁹ fundi acquirit vt ibi.
ſubtilem materiam attingit Innocen.in.c.dilectus.de capel.mo.et
aliqd in glo.de reſcrip.auditis.aliquid Inno.de offic.archid.c.fina.
⁊ de reſtitu.ſpolia.in literis in glo.magna.v.⁊ credimus ꝙ in omni
bus ſentit ꝙ inquantū eſt poſſeſſoriū ⁊ in quo datur exercitiū que-
rat ⁊ nō plus. In glo.aūt.ii.magna.vſi. Itē generaliter.qꝺ ſufficiat
partē iuris attingere cū intentione q̄rendi totū ius vniuerſale:⁊ illō
totum querit ſi tamen id ſciat cui preiudicatur. Uñ dicit ꝙ querit
canonic⁹ q̄ſi poſſeſſi.iuris canonicalis:vel cuiuſcūq̄ꝫ alterius:ſi vta-
tur aliquo iure canonici intēdens vt generale totū ius querat.alle.
de poſtu.prela.bone.ſecundo de prebendis dilectus:⁊ de elec.cum a
na:⁊ illud etiam tenet ſpe.in tit.de preſcrip.§.i.verſi.notandū.puto
dicēdū colligendo aliqua dicta Inno.aliquo addito:quod quādo-
q̄ꝫ agitur de creanda quaſi poſſeſſione alicuius iuris:aliq̄n agitur de
iam creata acquirenda. Si agitur de quaſi poſſeſſione creanda:tūc
ſi dato in parte aius protēdit ad q̄rēdū ius oīno ſeparatū:et nō acq-
ritur quaſi poſſeſſio iuris oīno ſeparati:ſicut igreſſu ptus fundi nō
acquiritur poſſeſſio alterius fundi:ſub diuerſo limite conſtituti:vt
d.l.iii.de acqui.poſſ.ff.de aqua plu.arc.l.ſi prius.ff.quēadmodū ſer-
ui.amit.l.ſi cōem.§.ſi.⁊.l.ſi ſtillicidii.§.ſi. Idō ſi vſus ſum aqua diurna
animo querendi nocturnā:nō acquiritur quaſi poſſeſſio nocturna.
Ideo ſi vſus ſum aliquo iure canonicali animo querendi quaſi poſ-
ſeſſionem alteri⁹ iuris ſeparati:non acqrit illa Quñq̄ꝫ ingreſſu ⁊ exer
citio alicuius partis iuris volo acqrere quaſi poſſeſſionē alteri⁹ iu-
ris in ſpecie ſeparati:clauſi tñ ſub eodem genere:et tunc ſi ſpecies ge
neris in quam protenditur intentus eſt oīno diuerſe ſpeciei:in fine:
et in quantitate:q̄ꝛ eſt alterius gradus:non q̄rit quaſi poſſeſſio:niſi
illius partis qua eſt vſus exercens:niſi intentio illorum contra q̄s
querit:aliud operetur:⁊ ratio patet:q̄ꝛ in dādis ꝓportionabilibus
non de facili fit tranſitus ⁊ extēſio.q̄ꝛ ſimbolū nō habet.ad hoc cle.de
procu.non poteſt:⁊ ſtatim ꝑillationes patebit exempluȝ.nec ob.ff.
quēadmodū ſerui.amit.l.ii.⁊.l.is qui vſufructū.ff.quēadmodū vſu-
fruc.amit.q̄ꝛ iuncta quaſi poſſeſſione:bñ per retentionem partis et
vſus retineo quaſi poſſeſſionē alterius partis vlterioris gradus:ſed
nō ſic ſi de nouo acquiro. Ideo habēs ſeruitutē vſufructus:⁊ exiſtēs
in quaſi poſſeſſiōe:ꝑ ſolū vſum retinet vſufructū:⁊ habēs ſeruituteȝ
actus vtendi via retinet quaſi poſſeſſionem ſeruitutis actus quia
vnica eſt poſſeſſio et contigua:et eundo vtitur itinere vt actus par-
te et ſic tangendo partem totum artificialiter iunctum tetigiſſe vi-
detur.de penitentia diſtinctione.i.vulgaris. Quandoq̄ꝫ ius ad qꝺ
protenditur intētus habet ſe inferius vt pars quo equiuoca ſub eo-
dem genere:⁊ tunc propter contiguum generis tacta parte vnius
acquiritur quaſi poſſeſſio totius iuris ſub genere comprehenſi:ad
hoc de religio.domi.capitulo primo;⁊ ſi eſt dubium de intentu ſta-
bitur dicto vtentis vt dicto capitulo primo. Hec vera vbi poſſeſſio
eſt licita:⁊ non contra ius ſecus ſi ſit illicita ⁊ contra ius non iuſtifi-
cata titulo aliquo:quia illa odioſa reſtringeretur ad limites vſus
dicit Innocentius.de officio archidiac.capitulo fina.ad hoc de ꝑ-
ſcriptioni.cum olim ⁊ capitulo auditis. Unde per hoc dicit Innoc.
in dicto capitulo dilectus quod ſi quis poſſidet iuriſditionem vni-
uerſalem exercens iniuſte partem acquirit illam partem tantum al-
legat.l.quod nemo.§.fina.ff.de acquirenda poſſeſſio.⁊ ponit ibi in
verſicu.poſſeſſorium ⁊ verſicu.generaliter autem per que infert qꝺ
ſi aliquis exerceret vnū actum iuriſditionis cognoſcendo de cauſa
vna ſiue ciuili ſiue criminali vel excommunicauit aliquem vel quic-
quid aliud faciat ad iuriſditionem pertinens ſi ſolum intendit que
rere illam partem qua vſus eſt:vt quia vſus eſt ciuili:⁊ intendit que-
rere ciuilem:ciuilem tantum acquirit ⁊ non vltra.alleg.ff.quemad-
modum ſeruit.amitta.l.fina.de preſcriptio.auditis.⁊ capitulo cum
olim ſi intendit querere iuriſditionem ciuilem per citationis a-
ctum adhuc illam querit per hoc dicit ⁊ in hoc non bene quod ſi
animus intenditur per vſum ciuilem ad acquirendam criminalem
vel per vſum iuriſditionis intendit querere que ſunt meri vel mixti
imperii per illam querit quod dictum non procedit: per ea que di-
cta ſunt ⁊ ipſum reprobat Cynus in.l.prima.C.de eunuchis.ad hoc
ff.quemadmodum ſeruitus amittatur.l.ſi ſtillicidii.⁊ dicta lege ſi
prius.de aqua plu.arcenda per hoc infert quod ſi aliquis exercet ali
quem actum iuriſditionis ciuilis: vel criminalis: cum intentio-
ne querendi ſpiritualem: non querit: nec per exercitium iuriſdi-
tionis voluntarie queritur quaſi poſſeſſio iuriſditionis conten-
tioſe quaſi ſint gradus altioris. Hec vera niſi ius cuiuſcunq̄ꝫ

iuriſditionis iam ſit vnicum conuentione vel contractu aut actu ꝓ
cedendi: vt quia prelato ſit collata dignitas habens has iuriſditio
nes vel alicui baroni ſit donata iuriſditio ⁊ merum ⁊ mixtum impe
rium alicuius ciuitatis altero illam non poſſidente quam donante
vel conferente eam propter vnionem contractus ſpecies alie ſepara
te vnite videtur ⁊ tunc per exercitium alicuius partis iuriſditionis
tota queritur ſic poteſt ſaluari dictum Innocen. ad hoc tex. ⁊ gloſſ.
ff. quemadmodum ſerui. amitta. l. ij. ⁊ ff. quibus modis vſufru. amit
39 ta. l. qui vſufructum. † Ex his apparet quod ſi canonicꝰ exercet actū
eligendi, vel recipit donum alijs canonicis dari conſuetum vel ali-
quem actum exercet iuris canonicalis cum intentione querendi to
tum querit. de preben. dilecto. quia iſte ſunt partes ſubiectiue iuris
⁊ canonicalis nec facit quelibet pars per ſe diuerſam ſpeciem iuris
41 canonicalis. † Item ſi rector parochie recipit decimam, reſpectu vi
ni animo ⁊ intentione querendi ius decimale quo ad omnia alia: qꝛ
iſte ſunt partes ſubiectiue iuris decimalis totius iuris decimalis
queritur quaſi poſſeſſio: quia licet vinum ⁊ granum differant ſpecie
tamen reſpectu iuris decimalis de eodem genere ſunt nec faciūt ſpe
42 ciem iuris decimalis diuerſaꝫ. † Per hec determinantur doctorꝫ
dicta. ū. eodem cum eccleſia: ⁊ fuit dictum Goffre. quod ſi aliquis in-
terfuit poſtulationi quod per hoc acquirit quaſi poſſeſſionem iuris
eligendi: ⁊ econuerſo. allegat dictam legem ſi vſufru. quibus modis
vſufru. amitta. ⁊ dicta. l. ſecunda quemadmodum ſerui. amittatur. ⁊
quia poſtulandus eligitur de renuntiatio. poſt tranſlationeꝫ. de ele
ctio. in cauſis ⁊ hoc maxime: quia non poteſt eſſe in actu poſtulatio-
nis quin participet de actibus animo proportionabilibus electio-
ni cum ⁊ ibi forma ſeruetur que habetur de electione quia propter
⁊ quia he partes coequeue ⁊ ſubiectiue eiuſdem generis ⁊ finis ſcili
cet prouiſionis: ⁊ ſic eſt dare contiguitatem quandam ad hoc quod
not. gloſſ. de poſtula. prelatorum. c. primo. in fi. ⁊ idem tenet archid.
43 liij. diſtincti. noſce. † Item ex his patet quod ſi aliquis in capitulo
habet vocem ⁊ exercet ſe tanq̃ de capitulo ad actum vocis dande in
contractu per hoc non acquirit quaſi poſſeſſionem iuris eligendi:
44 vel vocem in electione. ad hoc de appellationi. ſignificauit. † Item
ſi eſſet in quaſi poſſeſſione iuris canonicalis per exercitia aliquorꝫ
actuum per hoc non eſſet in quaſi poſſeſſione iuris eligendi: quia
hoc non eſſet omnino pars ſubiectiua iuris canonicalis cum multi
ſint canonici qui non habent ius eligendi vt dicit Innocen. in dicto
capitulo bone: ⁊ ex his datur via ad multa. Quādoqꝫ agitur de que
renda quaſi poſſeſſione iam formata vel quia contra prelatum exi-
ſtentem in quaſi poſſeſſione iuris canonicalis ⁊ eligendi vel contra
habentem quaſi poſſeſſionem iuriſditionis exercet quis aliquā par-
tem iuris prelationis vel canonicalis iuris vel iuriſditionis: quia
tunc ſi poſſeſſor eſt iniuſtus vel exercens: quia eius poſſeſſioni reſiſtit
ius vel ſi non reſiſtit non eſt iuſtificata ex patientia ſola poſſeſſoris
⁊ tunc dicendum quod tantum quātum exercuit poſſidet ⁊ nō plus
Et idem ſi patientia eſſet meticuloſa. ad hoc de preſcriptio. auditis
Si autem iuſta eſt poſſeſſio: quia voluntarie patiuntur cum inten-
tione vt ille totum querat abſqꝫ alia diſtinctione querit totum ſub
eodem genere clauſum: ⁊ hoc quia quaſi poſſeſſio tunc eſt vnica di-
cta. l. ſecunda. ff. quemadmodum ſeruitus amitta. ⁊ l. ſi quis vſufru-
ctus. ff. quibus modis vſufru. amitta. ⁊ ſic intelligo Innocen. in di-
cto capitulo cum dilectus de capel. mo. exempla patent ex dictis ꝑ
hoc dicit Archidia. xvi. queſtione prima. quicunqꝫ quod ſi aliquis
ingreditur parochiam alterius ⁊ exercet actum colligendi decimas
in parochia aliena ⁊ colligit tantum vinum per hoc non acquirit
quaſi poſſeſſionem colligendi decimas de grano: ⁊ hec poſſeſſio nō
eſt iuſta ⁊ ei reſiſtit ius vel ſola patientia non iuſtificatur: ſecus pu-
to in actu eligendi: quia ſi patientia aliquorum canonicorum poſtu
laret quis cum intentione querendi quaſi poſſeſſionem iuris eligē-
di acquireret vtranqꝫ vt ſupra dixi cum patientia canonicorum iu-
ſtificatur poſſeſſio. de electione. cum vintoñ. ⁊ ſupra capitulo cum ec
45 cleſia. † Ex his apparet quod etiam ſi quis tanq̃ patronus defen-
dit bona eccleſie vel ab eccleſia alimentatur per hoc non concluditur
in poſſeſſione iuris preſentandi altero poſſidente vel non poſſiden
te niſi forte ex voluntate patroni poſſidentis induceretur in quaſi
poſſeſſione iuris preſentandi alterius horum actuum animo ⁊ intē
tione vt querat totum vt quia actus proceſſerit ad transferendum
46 ius totale. † Ex his infertur quod ſi epiſcopus in dioceſi ſua vel vbi
eſt dubium de dioceſi exercuit actum criſmandi vel alium actum iu-
ris epiſcopalis cenſetur eſſe in quaſi poſſeſſione totius iuris epiſco
47 palis vt eſt caſus. de reli. do. c. j. ¶ † Nunc vltimo reſtat videre quid
exigatur ex parte rei in quam ius queri intenditur. dico quod quan-
doqꝫ agitur de acquirenda quaſi poſſeſſione iuris in vna re tantum
qñqꝫ in pluribus. Si in vna: qꝛ ius concernit totam rem ſufficit etiā
vſu contingere partē rei. ff. de acqui. poſ. interim partē fundi ſciente
domino fundi ⁊ patiente. Si intendo acquirere quaſi poſſeſſionem
iuriſditiōis in caſtro ſufficit quod in aliqua parte caſtri iuriſditio-
nem exerceat ſcientibus ⁊ patientibꝰ illis de caſtro niſi forte iuriſdi-
tiones eſſent diuiſe per quateria vel partes: quia tunc ſufficeret ex-
ercuiſſe iuriſditionem in aliqua parte quarterij ad querendam eam
reſpectu totius quarterij: ⁊ non reſpectu alterius quarterij. Et ad-
uertendum quod vnam rem appello habito reſpectu ad comprehē
ſibilitatem iuris nam in iure epiſcopali vnam rem dicerem vnā dio
ceſim vnam parochiam in iure vſufructus vnum fundum. Ideo ſi
quis exercet ius decimale reſpectu vnius fundi ſcientibus ⁊ patien-
tibus omnibus de parochia: ⁊ fundus cōmunis eſſet totalis iur. de
cimalis acquireret quaſi poſſeſſionem de hoc de relig. do. c. j. Quan
doqꝫ ius non concernit totam rem ſed poteſt reſtringi ad aliquam
partem rei vt eſt ſeruitus vie tunc ſi vſus eſt determinatus in tota
acquiritur quaſi poſſeſſio eundi ad totam rem. ff. ſi ſerui. vend. ſi cui
⁊ l. certo. §. primo. ff. de ſerui. ruſtico. predi. ⁊ quemadmodum ſerui.
amit. l. ſi in partem compellitur tamen ire ciuili modo nec tempore
meſſium vel vindemiarum vadat per medias ſegetes vel vineas: vt
dicta. l. ſi cui ⁊ etiam per iudicem ⁊ arbitrium poſſet compelli ad ter
minandam aliam viam ad certam partem fundi vt dicta. l. certo. §.
primo. Si autem vſus eſt determinatus ad certā partē rei quaſi poſ
ſeſſio reſtringitur ſolum ad illam partem rei in qua vſus vt in dictis
iuribus. Si agitur de querenda quaſi poſſeſſione in rebus pluribus
tunc ſi res erunt omnino ſeparate: quia nec reſpectu rei: nec reſpectu
iuris inter eas eſt coniunctio aliqua non queritur quaſi poſſeſſio ni
ſi in re in qua datur iuris exercitium. Ideo ſi ſum vſus quaſi poſſeſ-
ſione iuris decimalis in vna parochia vel iuriſditionis in vno ca-
ſtro vel ciuitate vel iuris eligendi in vna eccleſia vel preſentandi cū
intentione querendi in alijs ciuitatibus parochijs vel eccleſijs non
acquiro quaſi poſſeſſionem in alijs ſeparatis niſi forte alie res ſepa-
rate accederent ad alia vt ſi ciuitas habeat caſtra ſubiecta in quibus
conſueuit iuriſditionem exercere principalis dominus ciuitatis vel
eccleſia habeat caſtra ſubiecta in quibus cōſueuit iuriſditionem ex-
ercere ꝑncipalis dñs ciuitatis ⁊ eccleſia habeat alia acceſſoria vni-
ta vel copulata eius bonis acquiſita quaſi poſſeſſione in principa-
li: queritur quo ad ſubiectos inſtitutio. de adop. §. iſtius. ff. de capt.
ducen. alias. de capi. diminu. l. in liberos ad hoc no. vinc. de religio.
domi. quia monaſterij. Quandoqꝫ res non ſunt omnino ſeparate ſꝫ
iuncte ſaltem reſpectu contiguitatis iuris etiam ſi ſint contigue
actu et habitu per exercitium iuris in vna queritur quaſi poſſeſſio
quo ad alias. Ideo ſi dominus habet exercitium iuriſditionis in to
to populo ⁊ alter exercet iuriſditionem in aliquem de populo illo
ſciente ⁊ patiente quod intēdit querere in toto populo in toto que-
ritur quaſi poſſeſſio iuriſditionis ⁊ hoc tenet Innocentius de cap.
mo. dilectus. quia iam vnita eſt ⁊ contigua in toto populo. Ideo
tangens partem totum tetigiſſe videtur. de peniten. diſtinctio. ſecū
da vulgaris ad hoc. l. prima. §. iulia. ff. de iti. actuqꝫ priua. nec tunc
extenditur iuriſditio. de perſona ad perſonam quia vnita erat iuriſ-
ditio in vna perſona que plures comprehendit. ad hoc de deci. ad
audiētiam. Idem puto ſi iuriſditio eſſet determinata in loco ad cer
tam dignitatem: vt quia ſi aliquis vteretur aliqua parte iuriſditio-
nis totꝰ q̄ſi poſſeſ. acquireret iō ſi aliqs tāq̃ eṗs exerceret q̄ſi iuriſ-
ditionē eṗalem in vno de ṗp̄lo ſciente ⁊ patiente eṗo ꝓprio querit
quo ad oēs. Item ſi quis comes habeat comitatum: et iuriſditio-
nem in cōmitatu ⁊ alius tanq̃ comes exercet iuriſditionem illo pa-
tiente in aliquo de commitatu in toto cōmitatu acquiret quaſi poſ
ſeſſionem iuriſditionis. Quandoqꝫ res non ſunt iuncte reſpectu iu
ris quod agitur queri: vt quia in ciuitate eſt populus nec ibi eſt ali-
quis ſuperior iuriſditionem habēs: ⁊ ago querere iuriſditionem re-
ſpectu ipſius populi per exercitium iuriſditionis in vno de popu-
lo non acquiro quaſi poſſeſſionem: in omnes de populo hoc dicit
Innocen. in dicto capitulo cum dilectus de cap. mo. quia alius eſt
titius a martino: ⁊ alia eſt iuriſditio in titium: ⁊ alia in martinum.
Unde dato quod ſint ſub vno populo: non ſunt ſub vna iuriſditio-
ne: quia adhuc non eſt vnica in vno. Ideo exercitium iuriſditionis
in vno non extenditur ad reliquꝫ. Nec obſtat quod dictū eſt ſupra
quod exercendo partem iuriſditionis: quero totam ſi habeo inten-
tum querendi totam: quia poteſtates iuriſditionis ſunt omnes con
tigue ſuper hoc toto iuriſditio: ſed omnes de populo licet ſint con-
tigui ſuo eodem populo: non ſunt contigui ſub hoc toto iuriſditio
que agitur queri: vnde non datur contiguitas ſaltem actu: reſpectu
eius iuris quod agitur queri: ⁊ hic eſt intentus Innocen. Item qa
ſingularium exigitur patientia: cum de ſingularium preiudicio agi
48 tur. † Per hoc dico quod ſi aliquis vult acquirere ius decimale in
vna parrochia: altero prius non poſſidente ſi exercet ius deciman-
di in vno fundo: non acquirit quaſi poſſeſſionem quo ad aliorum
fundos quia cuꝫ agatur de ſingulorum preiudicio exigitur pati ſin
49 gulorum. † Per hoc dico quod ſi quis ingrediatur domuꝫ conſue
tam cōferri canonico: vel aliquam rem de iure canonicali ſcientibus
⁊ patientibus illis ad quos ſpectat transferre ius canonicale: quod
per hoc acquirit quaſi poſſeſſionem iuris canonicalis. de prebē. di-
lecto: quia hec eſt cōtiguitas reſpectu iuris quod agit queri: ex quo
50 agitur de patientia vnius tantū. l. vna eſt via. ff. de ſerui. ru. ṗdi. vbi
ſi vtor in fundo vna ſeruitute vie reſpectu vnius fundi: vti dico: etiā
reſpectu aliorum: quibus eadem ſeruitus debetur: quia illi dicūtur
contigui reſpectu iuris. de quo agitur: ⁊ per hoc dicit Inno. in loco
preallc.

pꝛeallega. quod ſi aliquis exercet iuriſditionem in vniuerſitatem vt
vniuerſitatem non querit in ſingularibus vt ſingulis: quia alia eſt
51 vniuerſitas a ſingulis. xij. queſtione. ij. qui manumittitur. ¶ †Ex
his apparet quid de iure eligendi: an ſufficiat ſola patientia exerci
tij actus eligendi an quod vltra hoc exigatur vt patiatur vt electus
habeatur ꝑ electo. Inno. de reſti. ſpo. in literis. in glo. ſi. magna ver.
poſſeſſoꝛe. poſſeſſio autem eligendi dicit q̄ poſſeſſio iuris eligendi
nō poteſt q̄ri niſi electus habeatur pro electo ab iſtis qui poteſtatē
habēt eligēdi vel ad minus eis ſcientibus patiantur eum qui elegit
eſſe in quaſi poſſeſſione iur. eligēdi ſuſtinēdo electum ab eis qui ad
minus in nō ꝯdicendo altero de modis de quibus. j. dicā. Si autē
alijs poſſidentibꝰ ignoꝛantibꝰ eligant nō acquirunt quaſi poſſeſſio-
nem que nō admittitur niſi eis ſcientibus ⁊ de recuperatione deſpe
rantibꝰ. ff. de acquirē. poſ. l. clam. §. qui ad nundinas. Plus exigere
videtur Inno. in. c. ij. §. de in inte. reſti. in glo. ꝑ monachos verſi. vñ
ſi poſſeſſoꝛ q̄ habentes ius eligendi ſciante patiant̄ electum ab illo
inſtitutum ⁊ confirmatum: anteq̄ illi q̄ratur q̄ſi poſſeſſio qui eligit.
Ideo dicit q̄ ſi vidētes electū in poſſeſſiōe eccleſie ſtatim. j. tempus
ſtatutū eligāt vel imploꝛāt iudicis officiū q̄ citius pn̄t: q̄ arbitrio
boni viri eſt relinquēdum vt remoueat̄ ab eccleſia: cū non ſit ꝑ eos
electus pati nō videntur: ita q̄ ille qui eligit acquirat quaſi poſſeſ-
ſionem Inno. plus dicit q̄ ſi infirmitate teneretur vel copiam iudi-
cis nō haberet coꝛam quo agat vel aliā iuſtam cauſam ſiue de iure ſi
ue de facto haberent non acquireret̄ ingrediēdi quaſi poſſeſſio: nec
ob. p̄dictis ſi dicatur ſecundū hoc eſt impoſſibile q̄ri quaſi poſſeſſio-
nem iuris eligendi. Et ſi dicis quod ſola electio nō queritur vt eſt di
ctum q̄ verū videt̄ q̄ ex quo electio nō habuit effectū: q̄ nō fuit cō
firmata nec habuit poſſeſſionē dignitatis nō pōt dici eligentem q̄ſi
uiſſe quaſi poſſeſſionē iur. eligendi per ſola verba q̄ pꝛotulit. Ego eli
go talem nec etiam poteſt dicere q̄ per cōfirmationē querat̄ q̄ſi eſt
habitus ꝑ electo q̄ ex alieno facto q̄ meo nomine nō ſit mihi quaſi
poſſeſſionē acquirere volenti nihil queritur: q̄ vt dicit Inno. in. d.
c. ij. in glo. per monachos. v. ſed q̄rens querit̄ eligendi quaſi poſſeſ-
ſio ex quo ſuo facto q̄ſi eligit ⁊ ex facto alioꝝ q̄ſi electio confirmatur
⁊ illi pꝛius erant in quaſi poſſeſſione iur. eligendi patiuntur eum ꝑ
electo vel patiuntur agere que pꝛelati agunt. Unde ex facto ſuo iun
cta patientia illoꝛum que non dicitur perfecta ⁊ firma anteq̄ patiū-
tur electum haberi pro electo eis hoc patiētibus queritur quaſi poſ-
ſeſſio: quia in quaſi poſſeſſione querenda exigitur patientia illoꝝ q
poſſidebāt. de poſtu. pꝛela. bone: ⁊ ſic patientia illoꝝ habendo illum
ꝑ electo trahitur ad tempus electionis ad hoc. §. eo. cū eccleſia vbi
ꝓbauerunt clerici q̄ interfuiſſent electioni triū ep̄oꝛum immedia-
te p̄ntium. §. eo. cum olim extiterit ⁊c. Tu dic q̄ ſi conſtat de volun
tate habentium ius eligendi q̄ ꝑmittant alium electioni intereſſe:
vt ius habentem. Credo q̄ hec ſola patientia ſufficit ⁊ Idem ſi cō-
ſtat tacite: q̄ ſecum eligunt nec ꝓteſtant̄ nec aliquid opponūt. Uel
ſi ꝓteſtantur vel admittere nolunt ipſe quaſi poſſeſſionē querere in
tēdit inuitis eis ꝓteſtando electioni intereſt ⁊ tacitum operat̄ q̄ il
li reuocant ꝓteſtationes ſuas. Uel ſi ipſe eis a capitulo eligit hoc
ſolo actu vſq̄ ad ſecutam cōfirmationē q̄ritur q̄ſi poſſeſſio vt dicit
Inno. in. d. glo. per monachos. verſi. hec tamen intelligo vera circa
pꝛin. puto tamen q̄ ſi incōtinenti eligerent vel illi electioni contra
dicerent vt imploꝛando iudicis officium vel actum aliquem facerēt
quod incontinenti recuperarent poſſeſſionem: ⁊ ſibi liceret vt dicit
Inno. in loco p̄alleg. C. vnde vi. l. j. de reſti. ſpo. olim. Quandoq̄ actꝰ
electionis ſit a volente querere quaſi poſſeſſionem iuris eligendi ta
li modo quo nō eſt clarum de patientia eligentiū vel habētium ius
eligendi pure: q̄ per ſe eligunt ſcientibus illis: ⁊ tunc cum habeant
facultatem oſtendendi ⁊ differendi vſq̄ ad cōfirmationis actum vel
alium per quem ſe gerat pro electo pꝛelato in quo cōpletiue perfici-
tur ius eligendi cum cōfirmatio ſit de parte iur. eligendi. §. de ꝯſue.
cum dilectus. poterunt oſtendere impatientiā ſuam in cōfirmatio-
nis actu. poſſunt enim actum electionis pati: q̄ credunt quod nihil
hil agant ⁊ expectant hec detegere ſuo. Ideo non patiuntur vt ius
habenti: ⁊ ſic non queritur quaſi poſſeſſio ⁊ idem puto in iure p̄ſen-
tandi ⁊ ſimilibus. ſit ergo cautus aduocatus articulans: vt cōcludat
quod talis interfuit in actu eligendi quo fuit talis electus ⁊ confir-
matus: ⁊ ꝑ p̄lato habitus ſcientibus ⁊ patientibus talibus canoni
cis ad quos de iure ſpectat ius eligendi: ⁊ ſimiliter in iure p̄ſtandi: ⁊
hec pro pꝛeſenti ſufficiant ad laudem omnipotentis dei.

¶ De reſtitu. ſpoliato. Rubꝛica.

¶ Uiſo de cauſa poſſeſſionis: q̄ cā ſpoliationis poſſeſſoꝛia: ideo de
illa ſubmittit. Uel viſo qualiter poſſeſſio perdatur quia perdita re-
ſtituenda eſt. Ideo ⁊c. Materia. ij. q. ij. iij. q. j. ⁊ repetitur. in. vj.

1 ☞ Spoliatus ſi cōſentit ſpoliatiōi de qua petit reſtitutionē pōt
ſibi queſtio de ꝓpꝛietate referri. nu. 23.
2 Poſſeſſoꝛiū recuperande datur de iure canonico ꝑ quacūq̄ irratio
nali occupatione.
3 Spoliato agenti recuperande non obeſt aliqua exceptio quominꝰ
reſtituatur.
Fallit ſi agat interdicto adipiſcende. nu. 24.
4 Libellus in poſſeſſoꝛio recuperande quomodo foꝛmari ⁊ concludi
debeat.
5 Poſſeſſoꝛio recuperande agenti nulla pꝛopꝛietatis exceptio pꝛopo
ſita nocet vel admittitur niſi volente ⁊ conſentiente actoꝛe.
6 Clauſula reſcripti per quam mandatur delegato vt veritatem inq-
rat non impoꝛtat quod pꝛocedat ipſe delegatus ad inquiſitionem
extraoꝛdinarie ſed opoꝛtet quod iure oꝛdinario inſtante parte pꝛo-
cedatur.
7 Actoꝛ quando deficit in ſua intentione debet deſiſtere a ſuis pꝛopo
ſitis.
8 Exceptio notoꝛia obſtat ad pꝛoceſſum actoꝛis vbi notoꝛie cōſtat de
actoꝛis defectu.
9 Libellus in poſſeſſoꝛio concludens rem ſibi reddi bene cōcludit.
10 Poſſeſſoꝛio recuperande agenti obſtat exceptio ꝓpꝛietatis volēte
actoꝛe pꝛopoſita. nu. 23.
11 Reſtitutio datur parte non inſtante ex officio vbi periculum ēt ani
marum imminet.
12 Contra ſpoliatum agentem poſſeſſoꝛio recuperande admittitur cō
tentio concludens ad poſſeſſoꝛium lꝫ ꝓpꝛietatis cōtentio nō admit
tatur inuito actoꝛe. nu. 23.
Fallit in agente interdicto adipiſcende vbi incontinenti offert ſe ꝓ
baturū excepto caſu. c. literis in cauſa matrimoniali. nu. 24.
13 Pro decimis terrarum ſi rectoꝛ eccleſie agat poſſeſſoꝛio recuperan-
de in ſua parochia exiſtentium quibus dicit ſe per aliquos ſpoliatū
a. v. annis citra ⁊ religioſi ad poſſeſſoꝛij excluſionem dēt articulos q
bus per centum annos citra ⁊ vltra per tantum tempus cuius me-
moꝛia non extat ⁊c. fueruntq̄ in quaſi poſſeſſione percipiendi ⁊ a
ꝓteſtatione liberi ⁊ immunes admittitur talis exceptio
14 Religioſus vel monachus admittitur ad defenſionem ſine man-
dato.
15 Spoliato agenti poſſeſſoꝛio recuperande non ſufficit pꝛobare do-
minium niſi pꝛobet de poſſeſſione ⁊ ſpoliatione.
16 Dictio alioquin quid impoꝛtet.
17 De violentia aut ſpoliatione per aliquem etiam ſubditū illata quo
modo eccleſia vel dominus aut tertius teneatur inquantum res ꝑ-
uenit ad eum ſeu quando mandauit aut ratum habuit nu. ſeq.
18 Ex familie facto dominus non tenetur niſi quādo delinquit in mi-
niſterio quoꝛum operis vtuntur niſi eſſet pꝛepoſitus ad cuſtodiam
totius territoꝛij ne committatur furtum ⁊ robaria ibi facta per ex-
traneum ſi fuit ſciens tenetur dn̄s ad cuſtodiam loci ſui.
19 Uilla aut ciuitas an teneatur ex damno vel delicto ſui ciuis. nu. 19.
et ſeq. ⁊ ſi teneatur ex quibus poſſit ſatiſfacere. nu. 22. ⁊ quō pōt ꝓba
ri damnum. nu. 2.
20 Scire quando quis pꝛeſumatur aliquid etiam ſi agatur de facto cō
munitatis.
24 Spoliato agenti poſſeſſoꝛio vel interdicto adipiſcende obſtat exce
ptio pꝛopꝛietatis.
25 Fructus percepti ⁊ ꝑcipiendi ſunt reſtituendi agenti etiā ſpoliato
poſſeſſoꝛij materia intentata.
26 Expenſas vel ſumptus iure retinet ſpoliatus reintegratus quas in
naſoꝛ donare videtur.

1 Licet. ¶ †Si conſentit is qui reſtitutionem
petit poteſt ſibi queſtio de pꝛopꝛietate
referri. hoc dicit. In pꝛima ſpoliati conqueſtio. In
ſecunda ibi. quod ſi. Cauſe commiſſio bimembꝛis. ſe
2 cunda ibi. Alioquin. ¶ †Nota quod de quacunq̄
irrationali occupatione datur de iure canonico poſ-
3 ſeſſoꝛium recuperande dicetur. infra eodem ſepe. ¶ †Nota ſecundo
quod ab agente recuperāde excluditur omnis exceptio quominus
4 reſtituatur: ⁊ ſic contra ſe nullam admittit exceptionem. ¶ †Nota
tertio practicam concluſionis libelli in poſſeſſoꝛio recuperande pe
to ante omnia poſſeſſionem rei ablate reſtitui: ⁊ ſic non debet con-
cludere rem reſtitui vide. in ſpeculo. de actione ⁊ petitio. §. ſequitur
verſiculo ſed quam vocas. dicam. infra capitulo cum ad ſedem vide
in ſpecul. in loco allega. §. pꝛimo. verſiculo. ⁊ ſcias. ſecunda colum.
5 ¶ †Nota quod exceptio pꝛopꝛietatis contra agentem recuperan-
6 de non admittitur niſi volente ⁊ conſentiente actoꝛe. ¶ †Not. quod
per hec verba veritatem inquire vbi cauſa committitur inter duos
non poteſt iudex ad inquiſitionem pꝛocedere ſed opoꝛtet quod cau
ſam agat iure oꝛdinario inſtante parte ad quod de iudic. exhibita.
7 ¶ †Nota conſilium actoꝛis: ⁊ modū practicandi quando actoꝛ de
ficit in ſua intentione vt dicatur ſibi vt deſiſtat a ſua intentione ne
inanibus ſumptibus vexetur. ff. de inofficio teſtamenti lege pꝛima.
8 †et ſic videtur quod exceptio notoꝛia vel vbi notoꝛie conſtat de
defectu actoꝛis obſtat exceptio ad pꝛoceſſum de quo. j. de exce. pa-
9 ſtoꝛalis. ¶ †Ultio no. i poſſeſſoꝛio poſſe ꝯcludi rē reddi: ⁊ ſniari: et
10 ex hoc habes aliā practicā: q̄ redditur res rōne poſſeſſiōis. ¶ †No.